

BA

B. R. V.

702-B

1607 H b
14

BIBLIOTECA
Centrală a „Astei”
SIBIU

Inv. 114

1857/908

~~1/50~~
155

108

№ 20

П О В Ъ Ц Ъ Р Ъ

К Ъ Т Р Ъ

Е К О Н О М І Я Д Е К Ж М П

П Е Н Т Р Ъ Ф О Л О С Ъ Л

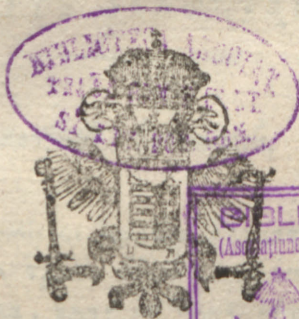
Ш К О Л Ъ Л О Р Р О М Ж Н Е Ц И

Ч Е Л О В Ъ К И Н

Ц Ъ Р Я О У Н Г Ъ Р Ъ С К Ъ,

ш ѝ д и н п ѣ р ц и л е ѣ ѝ ѡ п р е ж н ѡ т е .

К ѡ м и л о с т ѣ б ѡ ѡ г ѡ д ѡ и н ц ѡ ѡ ѡ п р ѡ ж т ѣ ш ѝ ѝ , ш ѝ
К ѣ с а р ѡ - К р ѡ ж ѣ ш ѝ ѝ , ш ѝ ѡ п о с т о л и ч ѣ ш ѝ ѝ М ѡ р ѣ ѝ ѝ .

BIBLIOTECA „ASTREI”

(Asociația pentru Nr. rom. și cultura poporului român)

Centrula Sibiu.

Nr. _____

Не легѣтъ къ

Кѣмъ

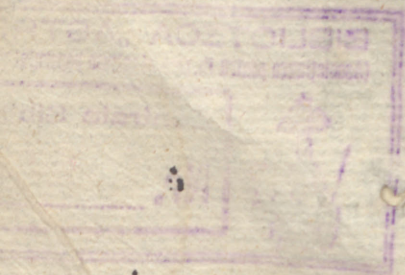
Л Я Б Ъ Д Я ,

ѡ К р ѡ ж ѡ с к ѡ Т ѡ п о г р ѡ ф ѣ ѡ О у н и в е р с и т ѣ ц ѝ ѝ
О у н г ѡ р ѣ ц ѝ ѝ . 1806.

B. R. V.

702-B

ДЕСПРЕ ЕКОНОМІА

Д В

К Ж М П

ОКЪРТЪ ЛВЪЦЪТЪРЪ.

ТѢЛКЪИРЪ ЕКОНОМІЕЙ.

Прин Економіе се ѡцелѣе Лвѣцѣтѣра, кѣрѣ
ѡратѣ, кѣм трѣеде лѡкрѣт пѣмѣнтѣл, кѣ
сѣсе спорѣскѣ, кѣте не сѣнт спре Хрѣнѣ,
спре Лѣрѣкѣмѣнтѣ, ши спре ѡлѣе фолѣсѣрѣ.

Д 2

К Ж П

BIBLIOTHECA CENTRALIS
O „ASSOCIATIONI
SICILIANE

К Ы П І.

Д е с п р е П з м ѡ н т.

§. 1.

Д е с п р е Ф ѣ л ю р и л е д е П з м ѡ н т.

Фіеуіекарє Плѡгарю май наинте дє тоатє
аре сѡп (лѣпсѡ), ка се кѡнѡаскѡ Пзмѡнтѡл,
пре кареле ѡл лѡкрѡ, [ка нѡ кѡмба сѣи
фіе ѡзѡдар мѡнка, шѣ сѡтенѣла, карѣ сѡ
пѡне. Дрептачѣл трѣеде се шіе, кѡ Пз-
мѡнтѡл є дє трѣй Фѣлюрѣ.

А. Рѣче, саѡ Грѣѡ.

1. ѡтрѡ Фѣлюрѣлє пзмѡнтѡлѡ чѣлѡѣ Рѣче,
саѡ Грѣѡ се нѡмерѡ лѡтѡл, шѣ тѣна
чѣ клеѡасѡ.
2. Причинилє, пѣнтрѡ карє се нѡмѣше
лѡтѡл, шѣ тѣна чѣ клеѡасѡ Грѣ, сѡнт,
пѣнтрѡкѡ пѡрцилє лѡтѡлѡѣ, шѣ ѡ тѣ-
ней чѣѣй клеѡасє ѡтрѡ сѣне ѡшѡ сѡнт
дє ѡдєсѡте, шѣ ѡклешѡте, кѡт нѡ ѡѡ

врѣѡ

врёш Гзвнйре; гърз рѣче се зиче, пѣн-
трѣкз пѣрѣрѣ ѣ оумѣд, шй дрептатѣа
шй рѣче; пѣнтрѣкз рзвенѣла чѣ де
гърнз, кърѣ ѡ а сѣпт, пѣнтрѣ тзрймѣ
са, нѣ сѡ словѡаде, афърз чй сѡ цине
адекатз а сине.

3. Пзмѣнтѣа чѣл рѣче, шй тѣре ѣ шй не-
родитѡрю; пѣнтрѣкз фййна тѣре, шй
грѣѣ, ашѣа зѣче пре рзвзчйнй, кѣт нѣ
се пѡт атинде, шй фйндекз ѣ шй
рѣче Бѣкателе, Пѣнттеле, Лѣгѣмеле,
шй вѣрѣриле акз нѣ пѡт крѣще.

4. Пзмѣнтѣа де рѣче, шй де тѣре ашѣ
се поате черка: Ѣе гѣ оун пѣмн де
пзмѣнт, се оудз, апѡй се фѣче вѣрѣ-
шѣа, шй, дѣкз се оускз, де ремѣне тѣ-
ре ка сѡ Глѡанцз, ѣ сѣмн, кз пз-
мѣнтѣа ѣ рѣче, шй тѣре.

Б. Кѣлд, саѣ Мѡале.

1. Атрз Пзмѣнтѣриле чѣле Кѣлде, саѣ
Мѡй се нѣмерз чѣле вѣрѡасе, Хѣмѡасе,
Нѣхпѡасе, Крѣтѡасе, шй Петрѡасе.

2. Пзмѣнтѣриле ачѣстѣ се нѣмѣск кѣлде,
саѣ мѡй, пѣнтрѣкз аѣ мѣате, шй мѣри
гзвнйри; дрептатѣа рѣзеле ѡѡарелѣй
аѣзне пѡт стрѣѣате атрѣнеле, шй аде
аѣсфѣче дела ѡмалтз.

3. Пзмѣнтѣриле чѣле каладе, шѣ мой гарт
сѣнт неродитоаре; пѣнтрѣкѣ, фѣйна
фѣарте гѣвноасе, нѣ се дѣпѣск де рѣ-
дѣчинѣ, шѣ тѣре стрѣзѣтѣндѣ рѣзеле
бѣдрелѣи ѣтрѣнселѣ, оумѣзѣла, кѣрѣ
ѣ ѣд ѣ сѣне ѣкѣ рѣпѣде ѣ пѣрѣ:
дрѣптѣчѣ нѣ се пот хрѣни рѣдѣ-
чинилѣ, чѣ се вѣшезѣск, шѣ пѣр,
сѣв крѣск май мѣчѣ, шѣ май жѣгѣ-
рѣте.

4. Пзмѣнтѣла де кала, шѣ де мѣале
ѣшѣ се чѣркѣ: бѣ ѣ оун пѣмн де
пзмѣнт, се оудѣ, шѣ стрѣнгѣндѣсе
ѣ мѣнѣ, дѣкѣ нѣ се фѣче додолѣц, чѣ
се рѣсѣпѣше, ѣ сѣмн, кѣ пзмѣнтѣла ѣ
кала, шѣ мѣале.

В. Нѣгрѣ, сѣв Мѣрг.

1. Пзмѣнт нѣгрѣ, мѣрг, сѣв де Грѣдинѣ
се зѣче ѣчѣла, кѣрѣле сѣв дѣн фѣрѣ сѣ,
сѣв прин сѣргѣинѣа ѣменѣскѣ ѣ ѣме-
стѣкѣт кѣ май мѣлѣ фѣлѣурѣ де пзмѣ-
нт; кѣчѣ черкѣндѣ нѣи кѣ бѣнѣ со-
котѣлѣ пзмѣнтѣла ѣчѣста, пѣтѣм ѣфлѣ,
кѣ ѣл ѣшѣ мѣте ѣлкѣтѣнт дѣн чѣле
май наѣнте зѣсе дѣсѣм фѣлѣурѣ де пзмѣ-
нт, ѣдѣкѣ дѣн лѣт, шѣ тѣнѣ клеѣасѣ,

дѣн

дин Пзмѣнт Вхрѣс, Хѣмѣс, Нхсхпѣс,
Хрѣтѣс, шѣ Петрѣс, кѣт дин оуѣнѣл нѣ
ѣре май мѣлт, де кѣт дин ѣлтѣл.

2. Пзмѣнтѣл ѣчѣста ѣшѣ се чѣркѣ: Се
ѣ оуѣн Пѣмн де Пзмѣнт, се оуѣдѣ, шѣ
фѣкѣндѣсе додолѣц, дѣкѣ рѣмѣне ѣ
мѣнѣ ка ѣ кѣтѣ (лѣптѣ), шѣ ѣпѣи
оуѣкѣндѣсе пѣцинтѣл, ѣрш се рѣхпѣ-
ше, ѣ сѣмн, кѣ Пзмѣнтѣл ѣ Нѣгрѣ,
мѣрг, сѣд де Грѣдинѣ.

3. Пзмѣнтѣл чѣл нѣгрѣ, мѣрг, сѣд де
Грѣдинѣ ѣ чѣл май родитѣрѣ, нѣ нѣ-
май пѣнтрѣкѣ сѣ лѣкрѣ май бѣне, шѣ
май нѣтѣд, чѣ шѣ пѣнтрѣкѣ кѣ мѣлт
май бѣне се лѣпѣше де Рѣдѣчѣнѣ, шѣ
Гѣднѣрѣлѣ лѣи ѣкѣ кѣ мѣлт май бѣне
пѣимѣск ѣерѣл, шѣ рѣзѣлѣ Гѣдрѣлѣи
фѣинѣ нѣчѣ прѣ стрѣмтѣ, нѣчѣ прѣ
лѣрѣи; дѣвѣде оуѣрмѣхѣ, кѣ ѣ пзмѣнтѣл
чѣл Нѣгрѣ Пѣѣлѣ, Рѣѣлѣ, шѣ Оуѣмѣхѣлѣ
дин Нѣгрѣ стрѣбѣтѣ май ѣчѣт лѣ Рѣ-
дѣчѣнѣ, шѣ пѣрѣилѣ чѣлѣ май клѣѣдѣсе
ѣлѣ Пзмѣнтѣлѣи чѣлѣи Нѣгрѣ нѣлѣ лѣсе
се рѣсѣфлѣ. Дрѣптѣчѣл ѣ пзмѣнтѣл чѣл
нѣгрѣ, мѣрг, сѣд де Грѣдинѣ фѣѣртѣ
бѣне крѣск вѣкѣтелѣ, дѣгѣмѣлѣ, Пѣжѣ-
телѣ, шѣ ѣрѣдѣрилѣ.

Деспре Дирѣцѣрѣ Цѣриналѣшѣ.

Дѣкѣ ба жѣдѣкѣ Пѣдгѣрѣя, кѣ Цѣрина
лѣй ѣ сѣкѣ, ѣдѣкѣ рѣче, сѣвѣ Вѣлѣдѣ, ѡ поѣте
дирѣце, шѣ родитѣѡре ѣ сѡ фѣче прин ѣме-
стѣкѣре, шѣ прин Гѣноѣре.

А. Деспре ѣместикѣрѣ пѣмѣнтѣрилѣшѣ.

1. Дин чѣле дѡѡшѣ Фѣлюрѣ де Пѣмѣнтѣ,
деспре кѣре сѣвѣ ворѣнтѣ ла Б. 1. сѣптѣ А,
шѣ Б, сѣ поѣте фѣче Цѣрина бѣнѣ при ѣме-
стѣкѣрѣ лѣшѣ, шѣ ѣчѣста лѣзне сѣ поѣте,
дѡѡнѣнѣ; пѣнтѣрѣкѣ сѣптѣ Пѣмѣнтѣлѣ чѣлѣ
клѣѡсѣ, шѣ нѣхѣпѡсѣ майѣ тотѣдѣѣна сѣ
ѣфлѣ Хѣмѡсѣ, шѣ Крѣтѡсѣ, шѣ майѣ ѣдѣсѣ
сѣрѣ Мѣргѣтѣре ѣкѣ сѣ ѣфлѣ, кѣрѣ нѣ
ѣ ѣлта фѣрѣ пѣмѣнтѣ вѣрѡсѣ ѣместѣкѣтѣ
кѣ лѣтѣ клѣѡсѣ, ѣ кѣрѣ чѣлѣ прѣ мѣре
фѡлѡсѣ ѣвѣ дѣтѣ приѣчинѣ пѣлѣдѣй чѣ зѣче:
Кѣрѣле ѣфлѣ Мѣргѣ ѣ Цѣрина
сѣ, мѣре Кѡмѡѡрѣ ѣфлѣ. ѡѣптѣ
Хѣмѣ пѣрѣ сѣ ѣфлѣ лѣтѣ клѣѡсѣ. ѣша-
дѣрѣ Пѣдгѣрѣя ѣшѣ поѣте дирѣце Цѣ-
рина кѣ кѣѣѣнѣ Кѣлѣтѣѣлѣ, пѣмайѣ сѣ
фѣе сѣргѣѣнтѣѡрѣ, шѣ стрѣдѣнтѣѡрѣ. Кѣчѣй
сѣпѣ ѣ Цѣрина сѣ чѣ клѣѡдѣсѣ нѣѣѣ Грѡпѣ
ѣшѣ.

а́ша де а́фѣна, пѣнзѣ ва гзси хѣмз,
 Ма́ргз, саѣ Пѣмѣнт Петро́с, апо́и а́че-
 ста ꙗ́л прѣсере прѣсте Цѣрина чѣ кле́оасз
 грѣс ка де оу́н цѣл. ꙗ́шиждѣрѣ трѣеѣ
 се фѣкз ши кѣ Цѣриниле чѣле хѣмо́асе,
 саѣ Петро́асе; кѣчи сѣпт а́чѣстѣ ꙗ́кз
 хѣче лѣт кле́с, ши фѣарте оу́нсѣрѣс.
 Мѣнка а́чѣста ма́й кѣне се фѣче ꙗ́рна,
 кѣна ꙗ́е вѣ́ме домо́алз, ни́чи сѣнт
 алте лѣкрѣри де кѣмп.

2. ꙗ́местекарѣ а́чѣста ꙗ́сте фѣо́з де при-
 ме́ждѣе, се фѣче пре оу́шѣр, ши ꙗ́е чѣл
 ма́й бѣн мо́д де а́ дирѣѣе сѣри че Пѣ-
 мѣнт пѣстѣю ꙗ́трѣ а́тѣта, кѣт то́ате
 бѣкѣтеле, то́ате лѣгѣмеле, то́ате Пѣн-
 теле, то́ате вѣрѣрилѣ ши рѣсѣдѣрилѣ се
 крѣскз ꙗ́трѣнсѣл.

Б. Дѣспре Гѣно́иѣ.

1. Гѣно́юл ꙗ́е чѣ ма́й бѣнз ми́жлочы́ѣ де
 а́ дирѣѣе, ши ꙗ́грзша́ Пѣмѣнтѣл, дѣрѣт-
 а́чѣл ши чѣ ма́й де ли́псз; пѣнтрѣкз
 пре Пѣмѣнтѣрилѣ чѣле а́местека́те дин-
 лѣѣнтрѣ ле рѣскѣѣе, ши ꙗ́трѣ а́ша де
 ми́че дѣрѣѣѣе ле дѣсгѣнз, кѣт се по́т
 а́местека́ кѣ Ѣа́рѣ (а́крѣмѣ), ши Ѣа́леюл,
 ка́ѣ се а́флз ꙗ́трѣнселе, ши ꙗ́пѣрѣнз
 кѣ

кѸ скѸрѸла оумехѸлей стрѸбат ла рѸ-
дичиниле чѸле май ѸѸпцирѸ, шѸ чѸле
май ГрѸасе, шѸ прин ачѸстѸ ла ПѸюл,
шѸ ТѸлѸла БѸкателѸр, шѸ а БрѸбрилѸр,
ла КочѸнѸла ДегѸмелѸр, шѸ а ПлѸнте-
лѸр, шѸ ла ТрѸпѸна ЙрѸбрилѸр. КѸ
оуѸн кѸвѸнт: ГѸноѸла Ѹ ка шѸ оуѸн йлѸбат,
кареле пре ПѸмѸнт Ѹл доспѸше, шѸ
мишкѸндѸла, Ѹл фѸче, де тѸате гѸвѸни-
риле йсе лѸцѸск, шѸ ашѸ нѸ иѸмай
Ѹоареле, шѸ ЙерѸла, чѸ шѸ ПлѸоѸтѸ, НѸ-
гѸра, шѸ РоѸаѸа фѸрѸ де врѸѸ ѸпѸде-
карѸ пот лѸкра ѸтрѸнѸла. ЙшаѸарѸ
фѸарте де липсѸ Ѹ гѸноѸтѸла; пѸнтрѸкѸ
де вѸѸ черка бѸне, шѸ де амѸрѸнтѸла,
тѸате ПѸрциле ПлѸнтелѸр, а БрѸбри-
лѸр, а ДегѸмелѸр, шѸ а БѸкателѸр нѸ
сѸнт алта, фѸрѸ нѸмай ПѸмѸнт, йпѸ,
йкрѸме, ѸлѸю, Йер, шѸ КѸладѸрѸ.

2. КѸ ГѸноѸла бѸне се ба фѸлосѸ ПѸлѸгѸ-
рюл, дѸкѸ ѸѸ ба сокотѸ кѸладѸра, карѸтѸ
Ѹ фѸѸщѸчѸ ГѸноѸѸ аде Ѹ мѸсѸрѸ. ДрѸпт-
ачѸла ПѸмѸнтѸриле чѸле рѸчи май бѸне
се ГѸноѸск кѸ ГѸноѸѸ де КѸй, де ОѸй, де
КѸпре, де порѸмѸй, шѸ сѸрѸ де че ѸѸарѸ
(гѸлицѸ); пѸнтрѸкѸ ГѸноѸла ачѸста Ѹ
май кѸлдѸ, дѸкѸт чѸла де вѸнте, саѸ де

мѣлат Пишхалѣ вѣй словоци ѿ, сав пре-
сте Гѣноѣ, пхнхкхнх пѣтрѣще.

б. Май сѣнт шѣ алте мижлочирѣ ѿ дирѣце
Пзмѣнтѣриле, кѣре нѣ демѣлат сав
ѿфлаат, шѣ сѣнт: Вѣрѣла нестѣне, Гу-
пѣла, Фѣнинѣнѣ, Кѣарнеде, Оѣнгиле,
шѣ Пѣрѣла ѿ тѣт Фѣлаа де Дѣвѣтѣде,
тѣт Фѣлаа де Зѣранѣ, де Трѣверѣ, де
Вѣрѣле, шѣ Тѣрѣфа, кѣрѣ мѣте Пзмѣнт
нѣгрѣ пѣн де рѣдхѣнѣнѣ де трѣстѣе, де
рогѣ, де пѣпѣрѣ, шѣ де Вѣрѣрѣ, кѣре
крѣск ѿ Бѣлѣи, де оѣнде се шѣ сѣпѣ
Тѣрѣфа, кѣрѣ, дѣпѣче се оѣскѣ, де Фѣк
ѿкѣ ѣ бѣнѣ, нѣмай Флѣкхѣ нѣ ѿре.
Мижлочирѣле ѿчѣстѣ нѣ се вѣд ѿ фи
прѣ де лѣпѣсѣ ѿ пѣрѣцеле, оѣнде ѿд де-
стѣла Гѣноѣ.

б. 3.

Дѣспре Дирѣцѣрѣ Пхшѣниларѣ, шѣ ѿ лѣкѣ-
рилларѣ чѣларѣ Пѣстѣи.

ѿФѣрѣ де ѿ дирѣце Пѣринеле, Пѣгѣрѣи
мѣи трѣвѣ се шѣе, кѣм трѣвѣ дирѣсе шѣ
Пхшѣниле кѣ алте лѣкѣрѣ пѣстѣи ѿпрѣдѣнѣ,
ка се ле пѣатѣ ѿвѣ фѣлѣсѣла, кѣрѣле ѿл дѣ-
рѣк. Опрѣ ѿчѣста вѣр ѿжѣта ѿвѣцѣтѣриле,
кѣре

каре ачи се вѡр да деспре тот Фѣлю де
лок Пѡстѣю.

И. Деспре Локѡриле Пѡстѣй чѣле дин Пѡ-
дѡри фѡкѣте.

1. Дин локѡриле Пѡстѣй, чѣле дин Пѡ-
дѡри фѡкѣте, трѣбе сѡпѣте рѡдѡчи-
ниле, шѣ трѡпѣнеде чѣле вѣкѣ; скѡшѣ
ѡпѣнѣй, шѣ рѡпѣй: рѡсѣпѣте Мѡши-
нѡдеде, шѣ Фѡрникарѣй: кѡрѡцѣте Тѡфе-
ле, шѣ сѡри че Фѣлю де дѡдет дин рѡ-
дѡчинѡ сѡсе лѡдѡскѡ. Япѡй се пѡт фѡче
дин трѡнседе сѡд Пѡмѡнтѡри арѡтѡде,
сѡд, дѣкѡ вѡр фѣ прѣ цѣпѣше, се пѡт
Фѡлосѣ, чѣле дин фѡцѡ пѣнтрѡ вѣй;
ѡрѡ чѣле дин дѡс пѣнтрѡ Фѣлю де
Фѣлю де Пѡмет.

2. Нѣчѣй ѣ грѣѡ ѡ дирѣче Пѡмѡнтѡриле
ѡчѣстѣ; пѣнтрѡкѡ чѣй май ѡримѡнѣ,
ка фѡкѡ шѣ чѣй май кѡ прѣндеде, вѡ-
кѡрѡшѣ кѡрѡцѡ рѡдѡчинѣниле, шѣ трѡ-
пѣнеде чѣле вѣкѣ ѡле ѡрѡдѡрилѡр пѣнтрѡ
Фѡк, май ѡлѣс ѡунде нѡ прѣ сѡнт
лѣмне; ѡрѡ ѡпѣнѣй, шѣ рѡпѣй фѣ кѡ-
рѡцѡ нѡ нѡмай пѣнтрѡ Фѡк, чѣ шѣ пѣн-
трѡ ѡлте фѡтрѡдѣницѣри. Мѡшинѡдеде,
Фѡрникарѣй, шѣ рѡдѡчинѣниле дѡдѡцилѡр
фѡкѡ

ска, шї ѿрде, ка сѣсе фак чинѣши, кѣ
карѣ апой пресерѣнаѣсе Пзмѣнтѣла,
се дирѣце, ка шї кѣ чѣл май кѣн
гѣноѣ.

2. Дин локѣриле чѣле Бзлтоѣсе, шї Мо-
чирлоѣсе, фїиндкѣ ѿ фѣна ѿ май кѣ
сѣмѣ Пзмѣнт негрнчѣс, прин пѣцинѣ
аместекѣре се пот фѣче чѣле май грѣсе
рѣтѣри, шї Кѣрекишї, сѣ чѣле май
Фрѣмоѣсе кѣмпѣри, жилицї, шї ливѣзї.

Б. Деспре локѣриле чѣле Хѣмоѣсе, шї Нѣ-
сѣпоѣсе.

1. Локѣриле чѣле Хѣмоѣсе, шї Нѣсѣпоѣсе
се пот дирѣце, сѣпѣна прин дѣнселѣ
грозѣце. ѿшѣ де ѿфѣна, пѣнѣкѣна се
ѿфлѣ лѣт клѣс, апой кѣ лѣтѣл ѿчѣла
трѣвѣ пресерѣт тѣт локѣл ка де дої
Цѣлї, ка прин ѿрѣт сѣсе ѿмѣстечѣ кѣ
Пзмѣнтѣл чѣл дѣсѣпра.

2. Локѣл ѿчѣста, дѣкѣ ѿсте нѣдѣжде, кѣ
се поѣте префѣче ѿ пзмѣнт де ѿго-
нисїт, спре ѿчѣл се ѿтоѣркѣ; ѿрѣ дѣкѣ
нѣ ѿсте нїчї ѿ нѣдѣжде, пѣнѣрѣкѣ
доѣрк ѿре дѣдѣсѣпт прѣ мѣлтѣ Крѣтѣ,
сѣ Пѣтрѣ, се поѣте сѣдї кѣ Пѣлї,
шї

ши ѿлт Фѣлю де Яреѡри, дин карѣи
ѣрзш се поате ѿвѣ маѣ фолоѣ.

Г. Деспре Пѡстеле, ши лѡкѡриле де Пзшѡне
чѣле депре Шѣс.

1. Пѡстеле, ши лѡкѡриле де Пзшѡне чѣле
депре Шѣс кѡ мѡлт май лѣзне, ши кѡ
май пѡцѣнз ѡстенѣлз се пѡт дирѣѣе,
фзкѣнд ѡчѣста: Примзвѡра, кѣнд тѡате
рзззчѣннле сѣнт мѡлт оѡмеде, ши пле-
кѡте спре Пѡтреѣѣре, трѣѡде ѡрате ѡ-
фѡнд ка де шѣсе Цѡлѣ; ѣрз вѡра Брѡз-
деле, ѡ каре ѡѡ ремѡс рзззчѣнн де дѡ-
деѣи, декомѡвѡ ѣрзш сѡѡ прѣнс, ши
крѣск, трѣѡде грзпѡте, кѡ грапз тѡре,
сѡѡ кѡ кѡлѣи де Фѣр, ши рзззчѣннле
ѡрѡнкѡте ѡлѣтѡри; Тѡамна ѡпѡи ѣрзш
трѣѡде ѡрате, чи нѡмай прѣдѣсѡпра, ка
се нѡ се ѡтѡаркз кѡ тѡтѡл Брѡзделе
чѣле де Примзвѡрз, ши сзсе ѡпѣдеѣе
деѡла Пѡтреѡѡне. Май пре оѡрмз пре
Брѡзде трѣѡде семзѡте че Фѣлю де Се-
мѡнѣе вѣи вѡѣ, ши грзпѡте.

2. ѣрз тѡамна ѡшѡ се пѡт дирѣѣе пѡсте-
ле, ши лѡкѡриле де пзшѡне чѣле депре
Шѣс. Май наѣнте де ѡ кѡдѣ семѡнѣа
Бѡрѡ.

БѢРѢНИШОР, ачѣстѣ трѣбѣ сѣчерѣте, шѣ
 аргѣ, сѣбѣ дѣсѣ а Касѣ дѣ Фок; апѣи
 тоамна трѣбѣ локѣл арат кѣт дѣ а-
 фѣндѣ, кареле примѣвѣра гѣрѣш сѣ аргѣ
 пре Брѣхѣ май мичѣ, апѣи сѣ сѣмѣнѣ
 кѣ Мзлѣю мѣрѣнѣт (Мѣю), сѣбѣ кѣ
 сѣвѣг, шѣ сѣ гѣрѣш.

В Ы Ц П.

Деспре лѣкрѣрѣ Пзмѣнтѣрилѣ чѣлѣ
ѣрѣтѣаре.

Д. 1.

Деспре Тжлѣѣрѣ, шѣ ѣпѣрѣѣрѣ Пзмѣн-
тѣрилѣ чѣлѣ ѣрѣтѣаре.

А. Тжлѣѣрѣ лѣр. Пзмѣнтѣриле, ѣ кѣре
се ѣгонисѣск Бѣкѣте, сѣѣ Пѣѣнте, се нѣ-
мѣск ѣрѣтѣаре.

Б. Пзмѣнтѣриле ѣрѣтѣаре се ѣпѣрѣѣск:

1. ѣ пзмѣнтѣрѣ де тѣамнѣ, шѣ сѣнт,
ѣ кѣре тѣамна май наѣнте де ѣгѣ се
сѣмнѣ: Грѣѣ, Бѣкѣрѣ, ѣрѣ, ѣлѣк,
шѣ ѣлте Бѣкѣте де тѣамнѣ.
2. ѣ пзмѣнтѣрѣ де Примѣѣрѣ, шѣ сѣнт,
ѣ кѣре ѣѣ фѣст май наѣнте сѣмнѣте
Бѣкѣте де тѣамнѣ, ѣрѣ ѣ примѣѣра
ѣѣрѣтѣаре се сѣмнѣ Грѣѣ де Примѣ-
ѣрѣ,

- бърз, ѿрз, ѿвѣс, йрицѣ, динте,
Махъре, шѣ алте Бѣкате де примъварѣ.
3. ѿ ѿгѡаре, кѡре гѡрѣш дѡпѣ ѿичѣюл
Цѣрилѡр се ѿпѣрѣск, шѣ се нѡмѣск; кѣчѣ
а) ѿтрѡ оу̀неле Пѣрѣѣ ѡчѣлѣ се нѡ-
мѣск ѿгѡаре, кѡре ѿтрѡн ѡн се сѣ-
мѣнѣ, ѿтрѡлтѡл се ѿгѡрѣск.
б) ѿтрѡлте Пѣрѣѣ ѡчѣлѣ се хѣк ѿгѡа-
ре, кѡре ѿтрѡн ѡн се сѣмѣнѣ кѡ
Бѣкате де Тѡамнѣ, ѿтрѡлтѡл кѡ
Бѣкате де примъварѣ, шѣ ѿтрѡ ѡл-
трѣилѣ се лѡсѣ де ѡдѣхнѣск; чѣ
ѡдѣхна ѡчѣста нѡ ѣ де вѣрѣн фо-
лѡс; пѣнтрѡкѣ,
в) дѣкѣ сева гѡной Пѣмѣнтѡл дѡпѣ
дѡтина лѡи, нѡ ѡре лѣпсѣ де ѡдѣхнѣ,
чѣ ѿтѡт ѡнѡл се пѡате ѡгонѣнѣ кѡ
мѡре Фолѡс, мѣкар де ѡр шѣ трѣкѡн
скѣмѣатѣ сѣмѣнтѡрѣ Бѣкателѡр ѿ
фѣѣѣкарѣ ѡн.

Г. 2.

Дѣспре оу̀нѣлтеле, кѡре сѣнт де лѣпсѣ ла
лѡкрѡрѣ Пѣмѣнтѡрилѡр чѣлѡр ѡрѣтѡаре.

Оу̀нѣлтеле, кѡре сѣнт де лѣпсѣ ла лѡ-
крѡрѣ Пѣмѣнтѡрилѡр чѣлѡр ѡрѣтѡаре, сѣнт

кѣноскѣте Пазгарила, тѣтѣши нѣ стрикѣ,
ѣкай, пре чѣле май де Фрѣнте аде поме-
ни, кѣре сѣнт ачѣстѣ:

А. Пазгѣл, кѣреле аде ачѣсте Пѣрци: Грин-
дѣю, Кѣарне, Плѣс, Кѣрман, Бѣрѣ,
ши дѣаѣ Фѣрѣри лѣт, ши лѣнг; ѣсте
де дѣаѣ Фѣлѣри: Шѣкѣт, ши Оким-
ѣтѣри, кѣре аша се сѣеѣск дела сѣ-
лалтѣ.

1. Пазгѣл чѣл Шѣкѣт аде Гриндѣюл пѣ-
цѣнтѣл стрѣме, Кѣрманѣл стѣтѣтѣри;
Кѣстѣра Пѣтрѣнѣтѣаре прин Фѣрѣл чѣл
лѣт, ши прин Гриндѣю, ши Фѣиндѣкѣ
Кѣрманѣл лѣи ѣ стѣтѣтѣри, нѣ се
пѣате кѣ ѣл ара, фѣрѣ нѣмай ѣ лѣк
шѣс, оѣнде се пѣате ара Пѣмѣнтѣл кѣ
дѣнѣл саѣ ѣ дѣаѣ пѣрци, кѣтрѣ дѣаѣ
роѣаре, ши аѣнѣи се Кѣвѣцѣше Пѣ-
мѣнтѣл ла мѣжлѣк, саѣ ла мѣжлѣк,
ши аѣнѣи се дѣрѣѣкѣ (рѣдѣкѣ, ѣнал-
цѣ) Пѣмѣнтѣл ла мѣжлѣк.

2. Пазгѣл чѣл Окимѣтѣри аде Гриндѣюл
сѣлѣ, Кѣрманѣл скимѣтѣри, Кѣстѣра
липѣтѣ де Бѣрѣ, ши кѣ Кѣрлѣг, ка
сѣсе пѣатѣ аѣцѣ Кѣрлѣгѣл Кѣрманѣ-
лѣи де дѣнѣсѣ, ши Фѣрѣл чѣл лѣнг, де

ꙗ се скимѣа, прин Киндѣте: КѢ плѣ-
 гѣа ачѣста се поате ѡрѣ сѣри оунде, чи
 плѣгарѣи, Шѣсѣриле ле ѡрѣ кѢ плѣгѣри
 Шѣкѣте; пѣнтрѣкѣ ачѣстѣ аѣк Браѣде
 май мѣри, ши дрептаѣа сѣнт май кѢ
 спорѣ; ѡрѣ Коастеле ле ѡрѣ кѢ плѣгѣа
 чѣл Скимѣхторѣ, пѣнтрѣкѣ Коастеле нѣ
 се ѡрѣ ѡсѣс, кѣчи фѣарте кѢ ѡневѣе ѡр
 фи ѡсѣс ѡсе ѡрѣ, чи нѣмай ѡнос, сѣѣ
 дѣвале, ши ѡтрѣ ѡ Браѣдѣ, дѣнде ши
 ачѣста фѣлѣс се ѡре, кѣ Коастеле, ѡрѣн-
 дѣсе май дѣ мѣлте сѣри ла вѣде, сѣаѣ,
 ши се префѣк ѡ май родитѣаре.

3. ГРИНДѢЛЕ ПАДГВРИДЛОР АЧЕСТВРА АМЖИ-
ДВРВР ТРЕВБЕ СЕ АЙВЪ А КАПЗТДЛ, КАРЕЛЕ
ВИНЕ ПРЕ СЪСІА РОТИЛЕЛОР, МАЙ МВЛТЕ
ГАВРЙ, КА, ЛЕГЖАДЪСЕ КЪ ПОТЖИГДЛ ДЕ
РОТИЛЕ, ИХСКОА СЪСЕ ПОАТЪ МВТА, А
КАРѢ ГАВРЪ ВЕЙ ВРѢ, ШИЦЙ ВА ФЙ ДЕ
ЛИПЕЪ; КЪЧЙ КЪ КЪТ СЕ СЛОКОАДЕ ПАДГДЛ
МАЙ ЛОНГ ДЕЛА РОТИЛЕ, КЪ АТЪТА МАЙ
АФВНД ПЪТРВНДЕ А ПЪМЖНТ, НВМАЙ
СЕЙ ФИЕ ФЕРЕЛЕ, ШИ КОРМАНДЛ КВРЪЦИТЕ
ДЕ РЪДЪЧИНИ, ШИ ДЕ ТИНЪ, СПРЕ АКЪ-
РВРА КВРЪЦИРЕ СЛВЖЕШЕ СЪТИКДЛ.

И. Гра́па, ка́рѣ ѣ̣ ѡ́лкътѡ́йтѣ дин гринда́ѣ,
 ши́ дин ко́лци, се́ фаче, а́ѡпѣ ѡ́винчѣю
 Шѣриа́ѡр дин май мѡ́лте, са́ѡ май пѡ́-
 цине Гринда́ѣ, ши́ кѡ́ колци́ де́ ле́мн,
 са́ѡ де́ Фѣр; чи́ де́ ли́псѣ а́р фи́, ка
 фѣи́шека́ре Падга́рю се́ а́йвѣ (пѣ́нтрѡ́ фо-
 ло́сѡл а́ѡр) а́ѡаѡ Гра́пе, о́уна кѡ́ колци́
 де́ Фѣр, а́лта кѡ́ колци́ де́ ле́мн.

1. Гра́па чѣ́ кѡ́ колци́ де́ Фѣр се́ ѡ́сеѣѣше
 де́ чѣ́ кѡ́ колци́ де́ ле́мн прин мѣ́риме,
 ши́ прин фо́лос.

а) Гра́па чѣ́ кѡ́ колци́ де́ Фѣр ѣ̣ ши́
 май а́ѡнгѣ, ши́ май ла́тѣ, кѣ́чи́ пре
 тѡ́тиндинѣ́ ѣ̣ кѡ́ о́ун Гринда́ѣ май
 а́ѡнгѣ, ши́ кѡ́ а́лтѡ́л май ла́тѣ, де-
 кѣ́т чѣ́ кѡ́ колци́ де́ ле́мн. Гра́па
 чѣ́ кѡ́ колци́ де́ Фѣр май кѡ́ ѡ́ѣ́мѣ
 а́ре хѣ́че Гринда́ѣ, чинчи́ ѣ̣ а́ѡнг,
 ши́ чинчи́ ѣ̣ ла́т. Пѣ́рѣ колци́й а́ша
 тре́ѡѡ се́ фи́е де́ а́ѡнчи́: чѣ́й дин
 Ши́рѡ́л динтѣ́ю ка́ де́ тре́й цѡ́ли,
 ши́ чѣ́й дин Ши́рѡ́риле О́урмѣ́ѡѡре
 то́т кѡ́ о́ун цѡ́л май а́ѡнчи́, де́ кѣ́т
 чѣ́й дин Ши́рѡ́л чѣ́л ѣ̣ а́ѡтѣ май дин-
 на́инте. Май пре́ѡрмѣ́ колци́й а́ша
 тре́ѡѡ вѣ́тѣ́чи ѣ̣ Гринда́ѣле чѣ́ле че
 ста́ѡ

рѣпт се пѣне оуи Мѣнѣкю, де каре
цѣнѣна Цѣдгарюа, аша ѿдрѣптѣ Ку-
линдѣа, прекѣм вѣѣ. А каре Кулиндѣа
се вѣт Колѣи, ка кѣ ѿтѣта май бѣне
се Зрѣмѣче Брѣшѣи, шѣ Глѣиле, се кѣамѣ
Кулиндѣа Колѣат.

2. Фолѣсѣриле Кулиндѣа сѣнт ѿчѣстѣ:
кѣ Кулиндѣа, май ѿлѣс кѣ чѣл колѣат,
се сѣзрѣамѣ Брѣшѣи, шѣ Глѣиле; се ѿ-
пѣсѣ ѿрѣтѣра, ѿпѣчѣ сѣѣ семѣнат,
шѣ грѣпат, ка сѣсе стрѣнѣ пѣмѣнтѣа
пре лѣнѣ семѣнѣе, ка кѣ ѿтѣта май
лѣне сѣшѣ сѣгѣ оу мѣхѣлѣ, шѣ се крѣскѣ.
Примѣбѣра ѿкѣ фѣарте мѣлат Фолѣ-
сѣще Хѣлѣелѣ чѣлѣ де Тѣамнѣ; Пѣн-
трѣкѣ ѿгѣцѣа, сѣѣ Пѣрѣа чѣл де ѿрнѣ
ѿфлѣ пѣмѣнтѣа, шѣл фѣче Цѣрѣнѣс,
пѣнтрѣ карѣ прѣчинѣ рѣпѣде се рѣсѣфлѣ
оу мѣхѣла чѣ Хрѣнитѣаре дѣнтрѣнѣсѣа,
ѿѣкѣ нѣсева ѿпѣсѣ кѣ Кулиндѣа. ѿкѣ
шѣ ѿтѣнѣи фолѣсѣще Кулиндѣа Хѣл-
ѣелѣ, кѣна сѣнт май мѣришѣаре,
нѣмай ла нѣа се нѣ крѣскѣ; пѣнтрѣкѣ
сѣмѣарѣ Тѣанѣеле, Гѣѣѣи, шѣ Вѣрмѣлѣ-
ѣи чѣи стрѣкѣтѣри Хѣлѣелѣ, шѣ рѣ-
ѣчѣнѣиле Бѣкѣтелѣа ле фѣче май тѣ
фѣасѣ, дѣнѣ оу рѣмѣхѣ, кѣ Вѣчѣрѣтѣа
ѿкѣ

ЇКЪ ТРѢБѢ СЕ ФІЕ МАЙ МѢНОС, ШИ МАЙ
СПОРНИК. ЇРЪТѢРА ЇКЪ СЪ СЪВѢЩЕ, ШИ
СЪ НЕТЕХѢЩЕ КУЛИНДРЪА, ДЕВНДЕ ЇРЪШ
ФѢАРТЕ МАРЕ ФОЛОС АЪ ПЛЪГАРІЙ, КАРІЙ
ЇШИ ААЪНЪ БЪКЪЦЪКЪЛЕЛЕ КЪ КОАСЕ.

В. 3.

ДЕСПРЕ ГЪТІРЪ ПЪМЪНТЪРИЛЪР СПРЕ
ОЕМЪНЦЕ,

САЪ ЗИС Ї В. 1. АЛ АЧЕСТЪИ КАП, КЪ
ПЪМЪНТЪРИЛЕ ЧЪЛЕ АРЪТѢОРЕ СЕ АПАРТ Ї ДЕ
ТѢАМНЪ, Ї ДЕ ПРИМЪВЪРЪ, ШИ Ї СЪГОРЕ,
АКЪМА СЕ КЪВІНЕ, КА СЕ ЧЕРКЪМ, КЪМ, ШИ
КЪНД ТРѢБѢ СЪСЕ АРЕ ПЪМЪНТЪРИЛЕ АЧЕСТЪЕ, КА
БІНЕ СЪСЕ ГЪТѢСКЪ СПРЕ ОЕМЪНЦЕ. ДРЕПТАЪА

А. ПЪМЪНТЪРИЛЕ ЧЪЛЕ АРЪТѢОРЕ АКОММЪИ
АША ТРѢБѢ СЪСЕ АЪКРЕ:

1. ПЪМЪНТЪРИЛЕ ТРѢБѢ АРАТЕ, КЪНД НІЧІ
Ї ПРЪ МЪАТЪ ПЛОДЕ, НІЧІ ПРЪ МАРЕ
ОЪЧЕТЪ; КЪЧІ Ї ТЪМНЪА ПЛОІШ СЕ ПРЪ
АКЛИКОШІСК, Ї ЧІА СЕЧЕТЪ СЕ АРЪ ФѢАРТЕ
КЪ АНЕВѢ, ШИ ПРЪ КРЪШѢ.

2. ПРАЪДЕЛЕ, АФАРЪ ДЕ СЪГОР, НЪ ТРѢБѢ
АРАТЕ ААТЕ.

3. Ꙗ ПѢМѢНТѢЛ ЧѢЛ ГРѢШ МАЙ ѦФШНА
 ТРѢБЕ СЛОГОХИТ ПЛОДѢЛ, ДЕКАТ Ꙗ ЧѢЛ
 ОУШОР, САШ МОАЛЕ. ꙖСЕ ДЕ СЪКШЕ ФѢРѢЛ
 ЧѢЛ ЛАТ НШ ТРѢБЕ СЕ ꙖБЛЕ НШМАЙ ПРЕ
 ДѢСВРА, КА НШ КШМВА РЕМЖИЖНА СЕ-
 МЖИЦЕЛЕ НШМАЙ Ꙗ ФАЦА ПѢМѢНТѢЛШ СЕ
 ЛЕ БАТЪМЕ ЦѢРѢЛ, ВЖИТѢЛ, САШ НЪДЪ-
 ШАЛА (КЪЛАДЪРА ЧѢ ПРЕ МАРЕ). ГЪРЪ
 ДЕ СШСШ

Б. ПѢМѢНТѢРИЛЕ ЧѢЛЕ ДЕ ТООМНЪ ѦША СЕ
 ЛЪКРЪ :

КЪТ СЕ ГАТЪ СЕМЖИНАТѢЛ ЧѢЛ ДЕ ПРИ-
 МЪВАРЪ, ꙖДАТЪ ТРѢБЕ ꙖЧЕНШТ Ѧ ГЪТИ ПѢ-
 МѢНТѢРИЛЕ ЧѢЛЕ ДЕ ТООМНЪ, ПРЕКШ ОУР-
 МѢЪ :

1. МАЙ ꙖТЖЮ ТРѢБЕ КЪРАТ ГШНОЮ ПРЕ ПѢ-
 МѢНТѢРШ, НШ ПРЕ ПЛОДЕ; ПЕНТРЪКЪ ПРЕ
 ПЛОДЕ ГШНОЮ ꙖШШ ПѢРДЕ МШЛТ ДИИ
 ПШТѢРЕ.

2. ПѢМѢНТѢРИЛЕ, ДЪПЧѢ САШ КЪРАТ ГШ-
 НОЮ, КЪТ МАЙ КЪРЖНА ТРѢБЕ СЪГОРЖ-
 ТЕ, КА СЕ НШ РЕМЖИЖ ꙖДЕЛШГ ГШНОЮ Ꙗ
 ГОАРЕ, ШИ ЛА ВЖИТ, ШИ СЪКШЕ ОУШЕ :
 ШИ КЪТ МАЙ ѦФШНА ТРѢБЕ СЪГОРЖТЕ,
 КА СЪКШЕ ѦСТШПЕ КШНЕ ГШНОЮ, ШИ КЪ
 ѦТЖТА

Ефѣршітѣл лѣи йугѣст, шѣ се мѣнѣ
 ѣнаинте, аѣпѣ оуниѣ пѣнѣ ла жѣ-
 мѣтѣтѣ лѣи ѣктѣмвриѣ, ѣрѣ аѣпѣ
 аѣцѣи шѣ май ѣколѣ; ба оуниѣ зѣк,
 кѣ се поѣте семѣнѣ, пѣнѣчѣ ѣгѣцѣ Пѣ-
 мѣнтѣл. Вѣ ѣсѣш ѣм ѣѣзѣт ѣѣла бѣ-
 трѣнѣи, ѣм чѣтѣт ѣ Кѣрѣи, шѣ ѣм шѣ
 вѣѣт, кѣ де мѣлѣте сѣрѣи ѣемѣнѣтѣри-
 ле, нѣ нѣмай чѣле май тѣрѣѣ, чѣ шѣ
 чѣле ѣсѣпт ѣгѣц, (ѣѣкѣ, кѣрѣ аѣ ѣ-
 гѣцѣт ѣ Пѣмѣнт, шѣ примѣвѣра аѣ
 рѣѣрѣт,) сѣѣ фѣкѣт май вѣне, ѣѣ-
 кѣт чѣле май де вѣѣме; чѣ пѣнѣтрѣ
 аѣѣѣ нѣ трѣѣѣ лѣсѣт ѣемѣнѣтѣл чѣл
 май де вѣѣме, кѣчѣи нѣ се ѣтѣмпѣлѣ
 нѣрѣѣѣрѣѣ Хѣлѣѣлѣѣр чѣлѣѣр май де вѣѣме
 ѣѣтѣѣтѣ сѣрѣи, ѣѣкѣте сѣрѣи се ѣтѣмпѣ
 аѣѣлѣѣр май тѣрѣѣ, сѣѣ ѣ чѣлѣѣр де
 сѣпт ѣгѣц.

5. А оу́неле пѣрци аѿ сѣичнѣит Пѣгѣрій
а семѣна Бѣкѣте дѣ Тоамнѣ нѣ нѣмай
ѣпѣмѣнтѣри сѣгорѣте, чѣ шѣ ѣ Мѣ-
лѣицѣи (Кѣкѣрѣицѣи), шѣ оу́нѣи ка а-
чѣицѣа май мѣлт фолѣс аѿ, дѣкѣт чѣи
чѣ ле сѣмѣнѣи ѣ Мѣице, саѿ ѣ Цѣлини
нѣмай сѣдѣтѣ аѣте.

В. ПѢМѢНТЪРИЛЕ ЧѢЛЕ ДЕ ПРИМЪВЪРЪ СЕ ЛЪКЪРЪ АША :

КѢТ СЕ ГАТЪ СЕМЪНАТЪЛ ЧЕЛ ДЕ ТОАМНЪ,
АДАТЪ ТРЕБЪЕ ПЛЪГАРЮЛ СЪСЕ АПЪЧЕ ДЕ АРА-
ТЪЛ, КАРЕЛЕ СЕ АТРЕБДИНЦЪКЪ ЛА СЕМЪНАТЪЛ
ЧЕЛ ДЕ ПРИМЪВЪРЪ, ШИ АША СЕ ФАЧЕ :

1. МИРИШИЛЕ, А КАРЕ ВЕЙ ВОИ А СЕМЪНА
БЪКАТЕ ДЕ ПРИМЪВЪРЪ, АША ДЕ АФЪНА
ТРЕБЪЕ АРАТЕ, КѢТ КОТОРІЙ СЕ АТРЕ А-
ФЪНА А ПЕМЪНТЪ, ШИ СЕ ПОТРЕХЪКЪ,
КА СЕ ПОАТЪ ПЕМЪНТЪЛ СЪСЕ, ШИ ЦЪНЪ
ОУМЕХЪЛА ЧѢ ДЕ ІАРИЪ, ДЕКЪМВА АР ФИ
СЪЧЕТЪ ПРИМЪВАРА.

2. АПОЙ ПРИМЪВАРА, КѢТ СЕ ДЕСЪКЪ, ТРЕ-
БЪЕ АТОАРЪ АРЪТЪРА, ЧИ НЪМАЙ ПРЕ ДЪ-
СЪПРА, КА КОТОРІЙ ПАЕЛЪР ЧЕЛЪР ДЕ СЕ-
КАРЪ, САЪ ДЕ ГРЪЪ, КАРІЙ АЪ ПОТРЕХЪТЪ,
СЕ НЪ СЕ СКОАТЪ, САЪ СКЪРМЕ. ДЪПЪ
АЧЪА ПРЕТЕ ВРЪ ПАТРЕСПРЪХЪЧЕ ЗІЛЕ
ІАРИШ ТРЕБЪЕ АРАТЪ ПЕМЪНТЪЛ ДЕ СЕ-
МЪНИЦЪ, ДЪКЪЦИ ВАФИ КЪПЪТИНЦЪ, ШИ
ВЕЙ АВЪ МОДРЪ, АЛМІНТРЕЛЪ НЪМАЙ А-
ТОАРЧЕРЪ ЧѢ ДИНТЪЮ АКА ВА ФИ ДЕ-
СТЪЛЪ, КА СЕЛ ПОЦІ СЕМЪНА.

Г. Врѣмѣ семѣнаѣлаѣ чѣ дѣпѣ фѣре
ѣсте :

ѣчѣлаѣ де Тоамнѣ, кѣнд ѣчѣп ѣ кѣдѣ
фрѣнѣле, ѣрѣ ѣчѣлаѣ де Примѣварѣ, кѣнд
ѣчѣп ѣ крѣпа Мѣгѣрѣй ѣрѣдрѣлѣр; чѣ Пѣ-
гѣрѣй чѣй ѣцѣлѣпѣй се ѣкѣоммѣдѣ тѣмѣпѣ-
лаѣ. Векара ѣ сѣмѣнѣ, фѣрѣ нѣчѣ ѣ ѣтѣрѣ-
ѣѣре, пре ѣѣчѣтѣ; кѣчѣ, фѣйна ѣ ѣдѣтѣ
ѣ пѣмѣнт, нѣ лѣзне ѣ стѣрѣкѣ, де ва фѣ
кѣт де мѣре ѣѣчѣтѣ; маѣ де ѣчѣста фѣре
ѣ шѣ ѣрѣѣл; дѣнѣпрѣтивѣ Грѣѣл маѣ рѣ-
пѣде пофѣѣѣше ѣѣмѣѣлѣ; пѣнѣтрѣѣѣ ѣлѣмѣн-
трѣлѣ кѣрѣнд се нѣдѣѣѣѣше.

Д. 4.

Дѣспре гѣтѣрѣѣ ѣемѣнѣцѣлѣр чѣлѣр де
семѣнаѣт.

ѣ. ѣкоммѣн. Маѣ наѣнте, де ѣшѣ гѣтѣ
пѣмѣнтѣрѣле, Пѣгѣрѣй чѣй ѣцѣлѣпѣй
трѣѣде сѣѣе грѣѣѣѣѣѣ де ѣемѣнѣѣе, ка
нѣ кѣмѣва, пѣнѣтрѣ дѣпѣса ѣемѣнѣцѣлѣр
маѣ ѣдѣлѣнѣ стѣнд ѣрѣтѣѣра нѣгрѣпѣтѣ,
сѣѣе ѣѣѣѣ ѣѣѣдѣр, шѣ кѣ мѣре пѣгѣѣѣ.
ѣрѣѣ семѣнѣѣе, де кѣре трѣѣде сѣѣе грѣ-
ѣѣѣѣ пѣгѣрѣй, трѣѣде се фѣѣ ѣѣнѣ-
тоа-

тоасе, Атрэцй, шй кйне Коапте, карй
се пот авѣ:

1. Дѣкз Севѡр алѣце знѡпй чей май фрѡ-
мѡшй, шй май копцй, шй нѡмай дѣеѣ
се вѡр фелзтй, кѡм сѡнт легаци; пен-
трѡкз аша вѡр кздѣ нѡмай чѣле май
схнзтоасе, Атрэцй, шй Коапте Грѡн-
це; гѡрз чѣле май неКоапте, шй пхлйте
вѡр ремѡнѣ ꙗ Опйче.

2. Прин чѣрнерѣ Бѡкателѡр кѡ чѣрѡл, май
алес кѡ чѣл де фѣр, саѡ прин Опхларѣ
лѡр, кѡчй спхлѡндѡсе Грѡл, шй алте
Бѡкате ꙗ апх кѡратх Грѡнцѣле чѣле
май еѡне, каре дрептатѣа сѡнт шй
май грѣле, се ашѣхз ла фѡнд, шй
лѣхне се шй пот алѣце де чѣле вхтхмѡ-
те, не Коапте, саѡ пхлйте, ꙗкх шй де
алте гѡхѡри.

Б. Фѣлѡриле чѣле май еѡне але Бѡкате-
лѡр сѡнт:

1. Грѡл, кареле ѣ май де мѡлте Фѣлѡри:

а) Рѡшѡ, кареле ѣ де Тоамнх, саѡ де
Примхварх; гѡрхш пхрѡс (цхпѡс),
саѡ Голѡш.

б) Яле, кареле гѡрхш гѡсте пхрѡс, саѡ
Голѡш, шй нѡмай де Тоамнх. Грѡл

де

ДЕ ТѢАМИЗ ЧѢЛ ПЗРОС Ё МАЙ РОДИ-
ТОРЮ, ДЕКЖТ ЧѢЛ ГОЛАШ, ШИ ФЗРИНА
ЛБИ ПСТЕ МАЙ СКИДОСЯ, ГАРЪ АЛДА-
ТЪА ДИН ФЗРИНА ГРЪДЛБИ ЧѢЛБИ
ДЕ ПРИМЗВАРЪ ПСТЕ МАЙ ВЖНКОС.

В) ОПѢЛА, САЪ ТѢНКЪА (ЛЗТИНѢЩЕ
Triticum spelta, ОУНГВРѢЩЕ Теп-
kely, НЕМЦѢЩЕ Dinkel) Ё ПРѢ РО-
ДИТОРЮ, МАЙ АЛЭС ЧѢЛ ДЕ ТѢАМИЗ,
ШИ ФЗРИНА ЛБИ Ё ФОАРТЕ АЛЕЪ, ШИ
ЕЪНЪ ДЕ КОЛАЧЪ, ДЕ КОВРИЦЪ, ДЕ
ПЛАЧИНТЕ, Ш. Ч. ВЕ СѢМЗНЪ ПРЕ МАЙ
МЪЛТЕ ЛОКВРЪИ Ї ЦѢРА ОУНГВРѢСКЪ,
ШИ ЇТРЪНЕЛЕ Ї ЯРДѢЛ КЪ МАРЕ ФО-
ЛОС АЛ ПАДГАРИЛАШР; ПЕНТРЪКЪ СЕМЪ-
НАТ НЪМАЙ Ї ПЗМЪНТ ДЕ МИЖЛОК
РОДѢЩЕ ДЕ ДОАШ ЗѢЧИ ПЪНЪ ЛА ТРѢИ
ЗѢЧИ ДЕ СЪРИ АТЖТА, КЖТ САЪ СЕ-
МЪНАТ.

Г) МЪКІАТ, САЪ Ї ПАТРЪ ДЪНЦЪ, КА-
РЕЛЕ ОУНГВРѢЩЕ СЕ НЪМѢЩЕ Jerusa-
lemi Bûza, ШИ СЕ А ОНИСѢЩЕ Ї ЦѢРА
ОУНГВРѢСКЪ ПРЕ ЛЖНЪ ТИЕЪ, ГАРЪ Ї
ЯРДѢЛ ПРЕ МАЙ МЪЛТЕ ЛОКВРЪИ, АРЕ
ФОАРТЕ МАРЪ ГРЪДНЦЕ, КАРЕ, СЕМЪ-
НЪНДЪСЕ МАЙ ДЕ ПА, ТЕ ДЕЛА СЪЛАЛТЪ,

родѣск май мѡлте спиче. Ачѣста нѡ-
май Тоамна се сѣмхнх.

а) Чѣл дин Ѳѳрмїѡм, кѣрѡа ѡи хїѣ
оѳнѣдрїѡ грѣѡ Минѡнат (csudála-
los Búza). Ачѣста се сѣмхнх ѡ-
наинте де патрѡхѣѡи де Ѳфїнцїѡ.
Ѳемхнхнѡсе май рѡр, фїѣѣкарѣ
Грѣѡнцѡ аѡѡче чїнчїѡ, шѣсе, шї шѣ-
пте Ѳпїче, шї Ѳпїчеле чѣле май
мѡрїѡ аѡ ѡ сїнѣ дела шѣптехїѡ пѣнх
ла ѡ Ѳѡтѡ дѡѡв хїѡи шї патрѡ де
грѣѡнцѡ. Деѡнде се пѡате веѡѣ,
кѣт ѣ де кѡ спѡрїѡ, шї де фолѡс
Плѡгѡрилѡр ѡшї прѡсїѡ, шї семхнѡ
грѣѡ де ачѣст Минѡнат!

б) Амеѡзтѡрїѡ, кареле се сѣмхнх ѡтрѡн
ѡн Тоамна, шї ѡтрѡлтѡл примѡвѡра.
Грѣѡл ачѣста се сѣмхнх май пре
мѡлте лѡкѡрїѡ, шї мѡхннхнѡсе аѡ
чѣ май ѡѡнх фѡрїнх.

2. Ѳекарѡ, карѣ ѣ де трїѡ фѣлѡрїѡ; Ѳе-
карѡ де рѣнѡ, карѣ кѡде кѡм вѣнхтѡ;
секарѡ ѡлеѡ; шї секарѡ родїтѡ, сѡѡ
мѡскѡчѣскѡ. Чѣ ѡлеѡ ѣ май ѡѡнх, де-
кѣт чѣ кѡм вѣнхтѡ; чї чѣ мѡскѡчѣскѡ
ѣ май ѡѡнх шї декарѡ чѣ ѡлеѡ, пѣн-
трѡкѡ шї ѡ пѡѡ ѣ май тѡре, сѡѡ май

Цапхнз, шй май мѣлт родѣще, шй
фзрина лѣз ѿ маѣ май бѣнз.

3. Сѣрѣл, кареле гѣрѣш ѿ де трѣй Фѣлюри:
де доаш дѣнцй; де пѣтрѣ дѣнцй, сад
мѣкѣт; шй гѣлаш. Чѣл де доаш дѣнцй
май мѣлт маѣ ѿ оѣз, пѣтрѣ мѣримѣ
ѿпѣкѣлѣй.

4. Сѣвѣл, кареле ашйждѣрѣ ѿ де трѣй
Фѣлюри: але, гѣлѣн, шй кам мѣрг.
Чѣл кам мѣрг се цѣне а фи май бѣн,
нѣ нѣмай пѣтрѣ родѣрѣ лѣй, чй шй
пѣтрѣ маѣ, карѣ сѣ ѣре ѿ сѣне.

5. Кѣкѣрѣл, сад мѣлаюл, пре каре ѿ
нѣмѣск ѿ Цѣра Рѣмѣнѣскѣ Порѣмѣ, ѿ
Мѣлѣва Пѣпѣшѣю, пре ла Сѣрадѣ Мѣ-
ре, шй пре аѣте оѣнеле лѣкѣри Тѣнтю,
дѣпѣ дѣскопѣрѣрѣ ймѣричѣй сѣв ѣдѣс ѿ
ѿврѣпа. йчѣста ѿ вѣрѣмѣ дѣкѣма ѿтрѣ
ѣтѣта се ѣгонѣсѣще ѿ Цѣра Оѣнгѣрѣ-
скѣ, шй ѿ йрѣкл, кѣт пре мѣлѣте лѣ-
кѣри ѿрѣчѣмѣ нѣмай кѣ бѣкѣте фѣ-
кѣте дѣн фѣринѣ де кѣкѣрѣл трѣѣще,
дѣспре а кѣрѣл сѣмѣнѣтѣрѣ, шй лѣкрѣре
ѣмѣш се ва ворѣй май пре лѣрг.

6. Мѣлаюл чѣл мѣрѣнт (мѣюл), дѣн кѣ-
реле се фѣче пѣсѣт фѣарѣте бѣн пѣтрѣ
Хѣрана сѣамѣнилѣрѣ, се ѿгрѣшѣ кѣ дѣнѣл,

МАЙ АЛЕЕ КЪ ФЪРИНА ЛЪИ, ДЪКЪ СЕ СЪ-
ПЪРЪЩЕ, ШИ СЕ ФАЧЕ ЛЪТЪРЪИ, ПОРЧІЙ,
СЕ ХРЪНІСКЪ СЪАРЪЛЕ, МАЙ КЪ СЪМЪ ГЪИ-
НЕЛЕ, ШИ ПЪІЙ ЛЪР, Ш. Ч. ВОМ ВЕДЪ А-
МЪШ, КЪНА, АЧЕ ФЪЛЮ ДЕ ЛОК, ШИ КЪМ
ТРЕБЪ АГОНИСИТ.

7. ХРИШКА, КАРЪ Е ПРЪ СПОРНИКЪ, ШИ
МЪНОАГЪ.

ДЕ БЪКАТЕ СЕ ЦЪН ШИ ЛЕГЪМИЛЕ, А КЪ-
РЪРА НЪМАЙ РОДЪЛ, КАРЕЛЕ КРЪЩЕ А БОАНЕ,
АЛ МЪНКЪМ: ДІНТРЪ АЧЪСТЪ ЧЪЛЕ МАЙ ДЕ
ФРЪНТЕ СЪНТ: ФАСОЛЪ (ПЪСЪЛА), БОБЪЛ,
МАЗЕРЪ, ЛІНТЪ, ШИ ЦІРЦЕР ІЦА.

АТРЪ ЛЕГЪМЪ САР ПЪТЪ НЪМЕРА ШИ:
МАКЪЛ, ІНЪЛ, КЪ КЪНЕПА; КЪЧІ ЧЪЛЪЛАЛТЕ
ЛЕГЪМЪ ЛЕ ЛАС ЛА ЛОКЪЛ ЛЪР.

В. ФІЕЩЕКАРЕ ФЪЛЮ ДЕ БЪКАТЕ АША СЕ
СЪМЪНЪ:

1. ГРЪДЪ ПОФТЪЩЕ ПЪМЪНТ МАЙ МЪЛТ
АДЕСАТ, ДЕКЪТ РЕСФИРАТ, МАЙ МЪЛТ
ОУМЕД, ДЕКЪТ ОУСКАТ, ЧІ БІНЕ ГЪНОИТ,
ШИ ТРЕБЪ СЪСЕ СЪМЕНЕ АНАИНТЪ ТЪТЪ-
РЪР ЧЕЛЪРАЛАЛТЕ БЪКАТЕ; ПЕНТРЪКЪ РЕ-
САРЕ МАЙ ТЪРЪІВ, ШИ РЪДЪЧІНИЛЕ АІ
КРЕСК МАЙ ПРЕ АЧІТ. ОУНІЙ СЕ ОУЙТЪ
ШИ

шй ла лѡнѣ, адекъ сѣмънѣ грѣбл шй чѣл
 де Тоамнѣ, шй чѣл де Примѣварѣ кѣ
 трѣй зиле ѡнаинте, сав дѡпѣ лѡна
 плинѣ; чѣ ачѣста, прѣкѣм ѡсперѣнцѣа
 не ѡвацѣ, нѣ мѡлт фаче. Семѣнѣа,
 прѣкѣм сав зис, трѣбѣ сѣй фѣе сѣнѣ-
 тоасѣ, ѡтрѣгѣ, шй кѣнѣ коапѣа; кѣчѣ
 чѣ некѡапѣа, шй кѣрѣ стѣ ѡ сѣчѣй чѣй
 де фѣринѣ рапѣде рѣрѣнѣше. Семѣнѣа
 чѣ дин ѡнѣа трѣкѣт ѣ кѣмѡлт май
 бѡнѣ, декѣт чѣ динѣрѣ ѡнѣлаш ѡн;
 пѣнѣрѣкѣ Семѣнѣа чѣ моѡш, де ва фѣ
 кѣ прѣ мѡлтѣ мѣзгѣ, шй се ва семѣ-
 нѣ ѡ лѡк ѡумѣа, лѣхне се ѡтѣчѣнѣхѣ.
 Кѣтѣ Семѣнѣа пофѣтѣе фѣеѣкѣрѣле
 пѣмѣнт, прѣ Пѣдѣгарѣ ѡнѣ ѡвацѣ ѡспе-
 рѣнцѣа, нѣмай ла ачѣа трѣбѣ се ѡ
 сѣма, ка се нѣ се сѣмене Пѣмѣнтѣа
 нѣчѣй прѣ дѣс, нѣчѣй прѣ рѣр. Хѡлѣле
 чѣле де Грѣб прѣсте ѡринѣ сѣнт ѡрѣоасѣ,
 Примѣварѣ Пѣѡл крѣше дин мѣжлѡк,
 ѡтрѣ акѣрѣа ѡлпѣтрѣлѣ нѣд крѣше
 ѡпѣкѣа, шй, дѡпѣчѣ ѡд прѣскѣт де-
 стѣа, ѡчѣнѣчѣ зѣ ѡфлѡрѣше, ѡрѣа грѣ-
 ѣнѣа се коаче май кѣ сѣмѣ ѡ пѣтрѣ
 зѣчѣй де зиле, ѡ ѡнѣ сѣрѣй, дѡпѣ кѣм
 ѡлѣа тѣмѣпѣа, май тѣрѣзѣ, сав май

аѣр нѣде грабѣхъ. Де вѣр фѣ Холдѣле чѣле де
 Тоамнѣ прѣ мари, шѣ спѣрдаѣте, ка се
 нѣ ка дѣхъ пре вѣрѣмѣ родирѣи, Пѣрна,
 аѣнѣкѣнѣ ѣ пѣмѣнтѣла тѣре аѣгѣцѣт, се пѣск
 аѣнѣкѣ Тѣрмѣле, шѣ Чѣрзиле, чѣ май бѣне
 фѣкѣ аѣчѣл, кѣрѣи примѣвѣара ле тѣнѣ
 вѣрѣвѣла кѣ бѣчѣрѣ, сѣдѣ кѣ Коаса, шѣ
 нѣнѣнѣ стрѣнѣгѣнѣдѣла аѣлѣ дѣаѣ Хрѣнѣ Дивитѣа-
 аѣнѣчѣлѣр, чѣлѣр чѣ аѣ ѣшѣтѣ мѣкрѣ дѣн
 нам Пѣрнѣ.

2. Секѣара се сѣмѣнѣнѣ Примѣвѣара, шѣ
 фѣ Тоамнѣ, аѣчѣста ѣ май грѣ, шѣ сло-
 вѣмѣкоаде май мѣлтѣ Фѣрѣнѣ, аѣчѣла фѣче
 аѣхѣ пѣне май гѣстоаѣа; чѣ де Тоамнѣ ѣ
 аѣлѣр май оѣхѣтѣ (сѣбѣичѣнѣитѣ). Дѣн секѣарѣ
 аѣтѣта се сѣмѣнѣнѣ аѣтрѣ аѣчѣлаш Пѣмѣнт,
 кѣт шѣ дѣн Грѣѣ. Пофѣтѣше Пѣмѣнт
 де мѣжѣлок; нѣ бѣчѣше нѣчѣ Пѣмѣнтѣла
 чѣл оѣмѣд, сѣдѣ аѣдѣсѣт, нѣчѣ чѣл оѣ-
 сѣкѣт, сѣдѣ рѣсѣфѣрѣт. Де Семѣнѣнѣ се
 цѣне аѣ фѣ май бѣнѣ чѣ дѣнтѣрѣ аѣчѣлаш
 аѣн, дѣкѣт чѣ май вѣке. Де се вѣр
 прѣ аѣбѣчѣи Холдѣле чѣле де Тоамнѣ де
 Секѣарѣ, аѣшѣ трѣбѣе Фѣкѣт кѣ дѣнѣсѣле,
 ка шѣ кѣ Грѣѣла.

3. Сѣрѣѣла аѣ сѣрѣи чѣ Фѣлѣѣ де Пѣмѣнт
 крѣше, шѣ родѣше, нѣмай аѣтѣс се
 нѣ

нѢ ФІЕ; ПЕНТРѢКЪ ꙗ ПЪМЪНТѢЛ ЛѢТОС СЕ
 ЛНѢКЪ, шѢ ПѢРЕ. ЯТѢНЧѢ ꙗ МАЙ БѢН
 СЕМЪНАТѢЛ ѢРЪЛѢИ, КЪНА ДѢПЪ ГРАПЪ
 МѢРМЕ ПѢЛЕРЕ, АПОЙ ПЛОАШ КѢРЪНА,
 шѢ ЛИН; КЪЧѢ РЕСАРЕ ГРАС, шѢ ФРѢМОС.
 КРѢШЕ ꙗ ПАЮ МАЙ СКѢРТ, КАРЕЛЕ АРЕ
 СѢПЪ ИНОДѢРИ. ЧЕ СЕЧЕРИШ ВѢЙ СЕ ЛНѢИ,
 ПОЦИ ЖѢДЕКА ДИН РЕСЪРИРѢ ЛѢИ; КЪЧѢ ДЕ
 ВА РЕСЪРИ ТѢРЕ ВѢРАДЕ, ВЕЧЕРИШѢЛ ВА ФѢ
 БѢН; ГАРЪ ДЕ ВА РЕСЪРИ КАМ ГАЛЕН, СЕ-
 ЧЕРИШѢЛ ВА ФѢ СЛАК. ѢРЪЛ ЧЕЛ ꙗ ДОАШ
 АНЧѢИ МАЙ КѢ СѢМЪ СЕ СѢМЪНЪ ПРИ-
 МЪВАРА, ГАРЪ ЧЕЛ ꙗ ПАТРѢ ТОАМНА ТОТ
 ЯТРѢ АТЪТА МЪСЪРЪ ЯТРѢ АЧЕЛАШ ПЪ-
 МЪНТ, ꙗ КЪТЪ ОКАРА.

4. ѢВЪСѢЛ СЕ ПОАТЕ СЕМЪНА ꙗ ѢРИ ЧЕ ПЪ-
 МЪНТ, ТЪТѢШѢ МАЙ БѢНЕ РОДѢШЕ ꙗ
 ПЪМЪНТѢЛ ГРАС. СЕ СѢМЪНЪ ПРИМЪВАРА,
 ДЕ ВА ФѢ КѢ ПѢТѢНЦЪ, ꙗ МѢСТѢЛ СѢМЪ-
 ТѢЛѢИ, НѢ НѢ ЛА ЛѢНЪ НОАШ; КЪЧѢ ПРЕ
 ЧЕЛ СЕМЪНАТ ЛА ЛѢНЪ НОАШ, ПРЕКЪМ ЦЪН
 ОУНѢИ ПЛОГАРИ, ꙗЛ МЪНКЪ ПѢРИЧѢИ; ПРИН
 ѢВЪС НѢ ТРЕБѢ ТРАСЕ БРАЪДЕ, КА ПРИН
 АЛТЕ ХОЛАДЕ, КА СЪСЕ СКѢРЪ АПА; ПЕН-
 ТРѢКЪ ѢВЪСѢЛ НѢ ТЪНЖѢШЕ ДЕ ОУМЕ-
 ЗѢЛЪ. ѢВЪСѢЛ ФОАРТЕ СЪЦЕ ПЪМЪНТѢЛ;
 АРЕПТАЧѢА ВРЪНА СЕ СѢМЕНѢ ГРЪД, САД
 АЛТЪ-

пре вѣмѣ сѣпатѣлѣи (кѣпатѣлѣи),
 аѣоптѣлѣи, шѣ а кѣлѣлѣи нѣ аѣе сѣп
 (лѣпѣ) де плѣе; пѣнтрѣкѣ де вѣр
 фѣ плѣи мѣлѣе пре вѣмѣ сѣпатѣ-
 лѣи, пѣмѣнтѣл де мѣлѣе нѣ се пѣлѣе
 сѣпѣ, вѣрѣенилѣ лѣрѣ се пѣнѣ, шѣ кѣ-
 кѣрѣлѣ аѣгѣлѣенилѣе, шѣ аѣилѣе;
 де вѣр фѣ плѣи пре вѣмѣ кѣоптѣлѣи,
 нѣ аѣе Трѣкѣинѣлѣа кѣлѣлѣрѣ, шѣ аѣепт-
 аѣѣлѣ ниѣи се пѣлѣе кѣлѣе; лѣрѣ де вѣр
 фѣ плѣи пре вѣмѣ кѣлѣлѣи, се
 пѣрѣ рѣвѣнѣлѣ, се аѣкѣлѣлѣе, мѣчѣлѣ-
 е, кѣ аѣѣ де мѣлѣе сѣри шѣ аѣколѣлѣе
 кѣкѣрѣлѣ, кѣре тѣлѣе сѣнт спре пѣ-
 рѣрѣ лѣи. кѣкѣрѣлѣ се сѣмѣнѣлѣ при-
 мѣлѣа мѣнѣни аѣпѣ Грѣлѣ чѣл де
 пѣмѣлѣрѣ пѣнѣ аѣ сѣнѣлѣрѣ; кѣчѣ кѣ-
 рѣлѣ се сѣмѣнѣлѣ мѣи тѣрѣлѣ кѣ аѣебѣе
 се кѣлѣе, мѣи аѣлѣс кѣнѣ кѣде Брѣма
 мѣи де вѣмѣе. Фрѣлѣ, шѣ Брѣма
 фѣлѣе мѣлѣ стѣикѣ кѣкѣрѣлѣи, чѣ
 чѣ де пѣмѣлѣрѣ нѣ аѣѣѣ; пѣнтрѣкѣ
 де се шѣ стѣикѣ кѣкѣрѣлѣ пѣнѣчѣ
 лѣе мѣк де Брѣмѣ, тѣт рѣлѣе аѣлѣлѣ
 аѣн рѣлѣчѣи лѣи. кѣ кѣт се сѣмѣнѣлѣ
 мѣи аѣфѣлѣ, шѣ мѣи рѣр кѣкѣрѣлѣ,
 кѣ аѣѣѣ аѣи мѣрѣе мѣи кѣнѣ, шѣ се
 фѣлѣ

фаче май родит. Рзримъ лѣи трѣде
 се фіе де трѣи, май пѣцѣи де доаѡ
 шѡхѡри, адекъ фіецекарѣ тѡлѣѡ трѣде
 се фіе кѡ трѣи, май пѣцѣи кѡ доаѡ
 шѡхѡри де дѣпартѣ де чеалалѣи. Кѣна
 аѣе патрѡ фѡи кѡкѡрѡѡѡ, аѣатѣ трѣ-
 де сѣпат динтѣѡ ѡарѣ; кѣи сѣпат
 фѣина крѣѣ, кѡм ѣ зикала, вѣѣна
 кѡ Ѡкѣи: апѡи, дѡпѣѣ аѡ прѣкѡт пѡи
 прѣ лѣнгѣ тѡлѣѡ дин рѣдѣѣиѣ сѣ сапѣ
 аѡѡѡѡ ѡарѣ, сѣ рѡмп пѡи пѣиѣ ѣ-
 трѡнѡл, шѣ прѣ лѣнгѣ фіецекарѣлѣ тѡ-
 лѣѡ сѣ стрѣѣ, шѣ сѣ грѣмѣѣѣ кѣт
 де мѡлт пѣмѣнт, ка сѣ ѣѣиѣ ѡѡме-
 зѣлѣ рѣдѣѣиѣиѣ; сѣсѣ ѣтѣрѣѣѣ тѡлѣѡл,
 нѣиѣ сѣ аѣѣѣѣ ѣ вѣѡ пѡртѣ, кѣна
 аѡѡѣ рѡѡл сѣѡ.

6. Мѣлѡѡл чѣл мѣрѡнт ѡѣѣѣ пѣмѣнтѡл
 нѣгрѡ, аѡрѣ кѡм нѣѣѡѡѡ; фѡѡртѣ кѣне
 рѡѡѣѣ ѣ ѣлѣилѣ ѡѡѡрилѡѡ чѣлѡѡ
 сѣиѣ, ѣ ѡѣлинеѣ де нѡѡ спѡртѣ, ѣ рѣ-
 тѡрилѣ де доаѡ, саѡ де трѣи ѡѡи при-
 мѣѡѡа дѡпѣ ѡѡѡлтѣ аѡртѣ, шѣ ѣ пѣ-
 мѣнтѡрилѣ, ѣ кѡѣ аѡ фѡѡт ѣи сѣмѣ-
 нѡт ѣ аѡѡл май диннѡнтѣ. Грѣѡн-
 ѣѣѣ чѣлѣ май мѣрѡнтѣ сѣнт май кѡне
 де сѣмѣнѣѣ, шѣ сѣ сѣмѣнѣ кѡ ѣѣпѡ-
 тѡл

тѣла лѣней лѣи Маю. Дѣпчѣ сѣс се-
мѣнѣт, дѣкѣ се ва ѣтѣмпла вѣри по-
вою, кареле се вѣтѣчѣскѣ дѣртѣра, май
наинте де ѣ ресѣри Мѣлаюу чѣл мѣрѣнт,
ѣртѣш тѣвѣде гѣпѣтѣ, се нѣ се нѣдѣ-
шѣскѣ семѣнца ѣ пѣмѣнтѣла чѣл вѣ-
тѣчѣт прин повою. Дѣс тѣре нѣ тѣвѣде
семѣнѣт, дѣртѣ нѣчѣ прѣ рар.

7. Хришкей ѣи пѣаче Пѣмѣнтѣла свѣнтѣт,
шѣ нѣсѣпѣс, де чѣл гѣноуѣс нѣ ѣре лѣ-
пѣсѣ, шѣ Пѣмѣнтѣла нѣ нѣмай нѣла
сѣгоарче, чѣ ѣкѣ ѣл шѣ дѣртѣе; тѣоате
ле сѣфере, нѣмай фѣртѣла нѣла рѣкѣсѣ;
крѣще, шѣ рѣдѣще фѣоарте кѣртѣнѣ;
кѣчѣ семѣнѣнѣдѣсе дѣпѣ сѣчерѣтѣла Гѣртѣ-
лѣи ѣкѣ ѣтрѣ ѣчѣаш тѣоамѣнѣ ѣдѣче
рѣдѣ; чѣ тѣт ѣсе ѣ пѣрѣиле чѣле май
Фѣртѣрѣоасе ѣ лѣна лѣи Маю се сѣмѣнѣ.
Кѣнѣ исе кѣоаче семѣнца, карѣ дѣнтѣртѣ
ѣчѣа се кѣноѣше, кѣ тѣаѣе кѣм нѣгѣсѣ,
нѣ се сѣчерѣ, чѣ се смѣлѣе дѣн рѣдѣ-
чѣнѣ шѣ семѣнца ѣи се сѣдѣртѣрѣ пре
лѣпѣдѣѣ, ѣпѣи Пѣеле се ѣпрѣѣше прѣсте
Пѣмѣнт, дѣнѣде, дѣпѣчѣ сѣс оѣсѣат,
се сѣринѣ кѣ гѣвѣла. Мѣнка ѣчѣста ѣре
мѣре Фѣлѣс; пѣнтѣртѣкѣ шѣ семѣнѣсѣ се
ѣдѣнѣ май мѣлтѣ, нѣчѣ ѣ дѣлѣпѣсѣ
ѣлтѣ сѣстенѣлѣ.

Дѣ-

Деспре семзнаѣла легѣмелшр, де каре
саѣ фѣкѣт поменире сѣпт Б. трѣѣде се шѣи,
кѣ се фѣче примѣвара, прекѣм оѣрмѣхѣ:

Фасолѣ есте май де мѣлте, ба, пѣч
зѣче, прѣ де мѣлте фѣлюри, каре пѣнтрѣ
аѣѣа нѣле пѣч тѣате нѣмерѣ, ка се нѣ
крѣкѣ картѣ прѣ мѣре: аѣи нѣмай аѣѣта
аѣѣк аминте, кѣ Фасолѣ а коммѣн ѣ де
аѣаш фѣлюри: ѣлѣагѣ, шѣ де Пѣр; ѣѣ ѣ-
лѣагѣ се пѣате семзна мѣкарѣнде, дѣрѣ ѣѣ
де Пѣр май бѣне родѣще, дѣкѣ се сѣмзнѣ
а лѣк дѣшѣ, оѣнде аѣре пре че се гѣи; дѣпт-
аѣѣа нѣ фѣре де фолѣ ѣ сѣмзнѣ оѣнѣи
шѣ прин кѣкѣрѣѣ; ѣи Фасолѣ фѣѣѣнде се
фѣче а Пѣмѣнтѣла грѣс. аѣѣѣи пѣнтрѣ се-
мзнѣт, се сѣмзнѣ май дѣѣѣ дѣѣѣт кѣкѣ-
рѣѣѣла, аѣе аѣѣа де рѣрѣ трѣѣде семзнѣтѣ,
ка се аѣѣпѣ сапа принтрѣ дѣнѣа; пѣнтрѣкѣ
ѣа аѣѣ се сапѣ.

Мѣзѣрѣ нѣ се сапѣ, тѣѣѣшѣ нѣ трѣѣде
дѣѣѣ семзнѣтѣ; пѣнтрѣкѣ май рѣрѣ май
мѣлт. родѣще. Пѣмѣнтѣла, а кареле се сѣ-
мзнѣ, трѣѣде се фѣе ресфирѣт, шѣ аѣѣѣѣ.
кѣ косѣтѣла ѣѣи нѣ трѣѣде аѣѣѣѣѣт, нѣѣи
трѣѣде аѣѣѣѣг лѣѣѣтѣ пре Пѣмѣнтѣ; пѣн-
трѣкѣ дѣѣѣѣѣ аѣѣѣ бѣне де нѣ фѣѣѣѣ. да
ѣлѣлѣтѣ, саѣ аѣѣѣ се кѣрѣ нѣлѣтѣ, саѣ

Айминѣца пре роаѡ; пѣнтрѡкѡ зѣѡа пре
кѡладѡрѡ се десдеѡакѡ; шѣ причинѡѣще мѡре
Пѡгѡвѡ Пѡдѡарилѡр. Мѡжерѡ, кѡрѡ нѡ фѡр-
ѡе, аѡ ѡвѣнѡѣнт ѡ ѡ фѡрѡе кѡ лѡшѣе; чѣ
мѡй мѡй вѣне фѡк вѡкѡтѡрѣй (ѡокѡчѣй),
кѡрѣй ѡрѡнкѡ оѡн пѡмнишѡр де Фѡсѡле ѡтрѡ
ѡѡлѡ кѡт де мѡре де Мѡжерѡ; кѡчѣ ѡшѡ
ѡкѡ фѡрѡе шѣ фѡрѡ де лѡшѣе.

вѡвѡл се фѡче ѡ пѡмѡнтѡл Грѡс, шѣ
се сѡмѡнѡ мѡй ѡфѡнѡ, де кѡт Мѡжерѡ, шѣ
де рѡр, кѡ шѣ дѡнѡ.

ѡнтѡ се сѡмѡнѡ ѡ пѡмѡнт Грѡс, дѡрѡ
ѡвѡнтѡт; пѣнтрѡкѡ, мѡй ѡлѡс кѡнѡ ѡфлѡ-
рѡѣще; лѡжне ѣй стрѣкѡ оѡмѡжѡла.

Мѡкѡлѡѣ ѡ пѡче пѡтѡнтѡл Грѡс, шѣ
фѡарѡе мѡрѡнт ѡрѡт: кѡ кѡт се сѡмѡнѡ
мѡй рѡр, кѡ ѡтѡта рѡдѡѣще мѡй мѡлѡ.

ѡнѡл се ѡгонѣѡѣще сѡѡ пѣнтрѡ ѡемѡн-
ѡѡ; сѡѡ пѣнтрѡ фѡѡѡр; кѡрѡле се ѡгонѣѡѣще
пѣнтрѡ ѡемѡнѡѡ, трѣѡѡе сѡмѡнѡт ѡ чѡл мѡй
грѡс пѡмѡнт, шѣ рѡр; ѡрѡ кѡрѡле се сѡ-
мѡнѡ пѣнтрѡ фѡѡѡр, трѣѡѡе сѡмѡнѡт ѡ пѡ-
мѡнт де мѡжлѡк, кѡрѡле нѡ ѣ де кѡѡрѡнѡ
гѡнѡнт, шѣ кѡт де дѡс; пѣнтрѡкѡ кѡ кѡт
ѣ мѡй дѡс сѡмѡнѡт; кѡ ѡтѡта мѡй сѣпѡѡ-
рѣ, шѣ мѡй ѡнѡлѡе крѣск фѣрилѡ ѡнѡлѡѣ.
ѡнѡл сѡѡ кѡнт ѡнѡл, шѣ Мѡѡлѡнѡлѡ лѡѣ
ѡѡ

НАПТЕЛЕ ВЪНЕЛЪИ, БѢХЪИ, РАПИЦА, МА-
КЪЛА ЧЕЛ ПЪСЕРЕСК, МЪХЕРИКЪ, ЧОРМЪЛ-
ГЪЛА, НЕГІНА, ѠДОСЪЛА, ХОЛЕВРА, ТОТ
ФЪЛЮЛ ДЕ СКАЙ, СЪСІГА, ЛЪШКА (ЧЪПА
ЧОРАСКЪ), ШІ ПОЛОМИДА; ПЕНТРЪКЪ АЧЪ-
СТЪ ТОАТЕ СЪНТ ПЪГЪЕОАСЕ ХОДЕЛЪР.

Д. 5.

ДЕСПРЕ СТРИНСЪЛА БЪКАТЕЛЪР.

А. ДЕСПРЕ ШЪРЪ.

1. ГЪХДА БЪНЪ МАЙ НАЙНТЕ ДЕ СЕЧЕРАТ
ТРЕБЪЕ СІШІ ГЪТЪСКЪ БІНЕ ШЪРА, САЪ
ЛОКЪЛА, ОУНДЕ ВА СЕ АШЪХЪ БЪКАТЕЛЕ
САЛЕ: МАЙ ВЪРТОС ТРЕБЪЕ ЁЛ СЕ КЪРЪЦЕ
АРИЛЕ; ШІ ФЪНАДРИЛЕ СТЪГЪРИЛЪР
ФЪАРТЕ, БІНЕ ДЕ ПЪЕЛЕ ЧЪЛЕ МЪЧЕДЕ, ШІ
ПЪТРЕДЕ, ШІ СЕЛЕ ЛАСЕ, ДЕ НЪ МАЙ
МЪЛТ, ꙗ ДОАШ СЕПЪТЪМЪНИ, СЪСЕ РЕСЪ-
ФЛЕ: АПОЙ ГЪРЪШ ТРЕБЪЕ СЕ ЛЕ АШЪРНИ
КЪ ПАЕ НОАШ ГРОС КА ДЕ ДОАШ ПЪЛАМИ.
ОУНИЙ ДІНТРЪ ГЪХДЕЛЕ ЧЪЛЕ МАЙ БЪНЕ
АЪ СЪСІЧНЪИТ (ХІК ПРЕ АКОЛЪ, ПРЕ
ОУНДЕ СЕ ПОАТЕ ФАНЕ) А ГЪРЪМЪДИ ПРЕСТЕ
АРИЛЕ, ШІ ФЪНАДРИЛЕ СТЪГЪРИЛЪР ЧЪЛЕ
ДЕ НОЪ АШЪЕРНЪТЕ КРЕНГЪРИ ДЕ АРИН КЪ
ФРЪН.

Фрѣнзе кѣ тѣт оукаѣте, прѣсте кѣре а-
пой клзѣск врѣ кѣтва Фѣн, кареле
пѣнзѣ ѣ кѣрат пренчѣт май тарѣ се
оускѣ, шѣ прѣ Крѣнѣдриле чѣле де Ярѣн
ѣкѣ ле апасѣ, шѣ ле тѣртѣше, де, ла
врѣмѣ кѣратѣлѣ, прѣсте ѣле, шѣ прѣ-
те фѣнѣл, кареле лѣѣ тѣртѣт, се
поате клзѣн Грѣѣл, шѣ сѣри че фѣлѣ
де Бѣкѣте, прѣкѣм се кѣвѣне.

2. Дѣнтрѣ ѣтокмѣре ка ачѣста а Ярѣн-
лѣр, шѣ а Фѣнѣдрилѣр чѣлѣр де Оѣог
май мѣлѣ Фолѣсѣри аѣ Пѣлѣгарѣн; пѣн-
трѣкѣ Бѣкѣтеле нѣ нѣмай стаѣ май
зѣжнѣтѣ, чѣ Шѣарѣчѣй ѣкѣ нѣле стрѣкѣ
пѣнтрѣ Фрѣнзеде Ярѣнѣлѣ, де кѣре се
фѣрѣск: Грѣѣнѣцѣле ѣкѣ, кѣте се скѣ-
тѣри рѣмѣн ѣ Фѣн, кѣре сѣнт спре сѣнѣ-
тѣтѣ докѣтѣачѣлѣр, нѣчѣ мѣрг ѣзѣ-
дѣр. Яфѣрѣ де ачѣста фѣнѣл де Бѣ-
кѣте се ѣдѣсѣ, шѣ ѣшѣ цѣнѣ прѣкѣм
пѣтѣрѣ, ашѣ Фѣца, шѣ мѣросѣл.

Б. Дѣспре Кѣачѣрѣ Бѣкѣтелѣр.

Дѣнтрѣ ачѣл, кѣ ѣгѣлѣнѣск Хѣлѣлѣ,
ѣкѣ нѣ се пѣг жѣдѣкѣ афѣ кѣапѣте, чѣ трѣ-
ѣде черкѣт Грѣѣнѣлѣ, лѣптѣс ѣ, сѣѣ тарѣ?

пѣн-

ПЕНТРЪКЪ, ДЕ НЪ Ё ТАРЕ ГРЪШНИЦЪЛ, ХОЛ-
ДЕЛЕ АЪКЪ НЪ СЪНТ КОАПТЕ. ЫРЪ ХОЛДЕЛЕ
ПРЪНДЕЛЪНГ НЪ ТРЕБЪЕ ЛЪСАТЕ НЕСЕЧЕРАТЕ;
КЪЧИ МАИ ПРЕДЪМЪ ОУНА СЕ РЪМП; АЛТА СЕ
СКЪТЪРЪ КЪ ПАГЪБА ВЪКОНОМНЪР. БЪКАТЕЛЕ
СЕЧЕРАТЕ А ПЪРЪ СЪНТ МАИ ВЪНЕ ДЕ ХРАИЪ,
ЫРЪ ЧЪЛЕ МАИ ТЪРЪШ СЕЧЕРАТЕ СЪНТ МАИ
ЕЪНЕ ДЕ СЕМЪНЦЪ.

В. ДЕСПРЕ СЕЧЕРАТ.

1. АКОММЪН.

ДОАШ МОДРЪРИ СЪНТ ДЕ А СЕЧЕРА, САЪ
(КА СЕ СКРИЪ МАИ АПРІАТ) ДЕ А СТРИНЦЕ
БЪКАТЕЛЕ, ОУНЪЛ СЕ ФАЧЕ КЪ СЪЧЕРЪ,
АЛТА КЪ КОАСА. ОУНЪРА ЛЕ МАИ ПЛАЧЕ
А СТРИНЦЕ БЪКАТЕЛЕ КЪ КОАСА ПЕНТРЪ
АЧЪСТЕ ПРИЧИНИ:

а) ПЕНТРЪКЪ КЪ КОАСА СЕ СТРИНГ МАИ
РАПЕДЕ, ШИ КЪ МАИ ПЪЦИНЪ КЕЛ-
ТЪКЪЛЪ, ДЕКЪТ КЪ СЪЧЕРЪ; КЪЧИ ОУМ
КОСАЕ ЛЪКРЪ КЪТЪЧЕ СЕЧЕРЪТОРИ.

б) КЪ КОАСА НЪ СЕ ЙХИДЕСК АТЪТЪКЪ ГРЪ-
ШНЦЕ, КЪТЕ КЪ СЪЧЕРЪ; ПЕНТРЪКЪ,
КЪНА СЕ ТАЕ КЪ КОАСА ПЪЕЛЕ, НЪМАИ
СОДАТЪ, ШИ АТЪШЧИ АЪКЪ АША ДЕ ЮТЕ
СЕ МИШКЪ СПИЧЕЛЕ, КЪТ НАЪ ВРЪМЕ
ГРЪШНИЦЕЛЕ ДЕ А КЪДЪ; ЫРЪ КЪ СЪЧЕРЪ

се мишкѣ де трѣи сѣри: ꙗкоже кѣна
се принде мѣнѣнкѣ, адоава кѣна
се тѣе, а трѣа кѣна се пѣне цѣс.

в) Кѣ коситѣла се пѣртинѣще шѣ сѣнѣ-
тѣцей лѣкрѣторилѣ; кѣчѣ нѣ трѣеде
сѣсе плѣче, ка ла сечерѣт.

г) Нѣчѣ трѣеде се аѣрѣнѣе чѣнеба; кѣ кѣ
сѣчерѣ се пѣт маѣ кѣне аѣѣце Го-
зѣриле, шѣ голготѣнеле чѣле дѣн
Хѣладе, аекѣт кѣ Кѣаѣа; пѣнтрѣкѣ
адоаѣрѣ аѣсѣтѣра дѣпре Пѣмѣнтѣри
нѣ ѣ спре пѣгѣба Пѣгѣрилѣ, чѣ
ѣкѣ ѣ спре Фѣлѣсѣла лѣр; ꙗкоже пѣн-
трѣкѣ нѣ рѣмѣн пре Пѣмѣнтѣри, ка
се кѣѣскѣ лѣрѣш ꙗ аѣнѣл вѣнтѣрѣю,
адоава пѣнтрѣкѣ аѣлѣжѣнаде се аѣкаѣ
дѣн Бѣкѣте, кѣ дѣнѣселе се Хѣрѣнѣск
сѣареле (гѣлицеле).

2. Чѣ ꙗпѣртикѣдѣр ла чѣѣ маѣ мѣлѣцѣ Пѣгѣри
ле плѣче аѣшѣ стрѣнѣе Бѣкѣтеле, преѣм
сева зѣче ꙗ рѣнаѣриле, кѣре оѣрѣмѣхѣ:

а) Гѣрѣла маѣ кѣ сѣмѣ ꙗл сѣчерѣ.
Гѣрѣ шѣ кѣна ꙗл сѣчерѣ, шѣ кѣна
ꙗл лѣгѣ сѣопѣ, шѣ кѣна ꙗл кѣрѣ,
шѣ клѣдѣск, пофѣтѣще вѣѣме зѣжѣн-
тѣтѣ; пѣнтрѣкѣ кѣт кѣѣще ꙗ пѣю,
нѣ пѣате сѣфѣри нѣчѣ плѣаѣ, нѣчѣ
оѣме-

оумезѣла; фійндак де плоде, ши де
мѣлтѣ оумезѣла мѣлт пѣрде дин
пѣтѣре, ши мѣзѣл нѣи поате-фй
токома але, ници се цѣне де ѡлалтѣ
ѣлѣтѣл лѣи, кѣнд се фрѣмѣнтѣ.

в) Векара ѣкѣ май-кѣ сѣмѣ ѡ сѣ-
черѣ, ши ла сечерѣтѣл ѣй парѣш ѣ
де липса тѣмпѣл зѣжнтѣт, мѣкаркѣ
нѣ мѣлт ѣй стрикѣ, де ѡ ши бате
ѡ плоде фійнда ѣ мѣнѣнкюрѣ; пѣн-
трѣкѣ, пѣнѣкѣнд се зѣчѣск мѣ-
нѣнкюрѣле де плоде, бѣрѣѣниле дин-
трѣнѣеле ѣкѣ се оуѣкѣ, ши кѣ атѣта
май бѣне се лѣтѣ, ши се пѣн ѣ
крѣчи (кѣлѣи) снѣпѣи.

г) Ёрѣѣл май бѣне се стрѣнѣе пре
врѣме оумѣдѣ, дѣжт пре сѣчѣтѣ;
пѣнтрѣкѣ пре сѣчѣтѣ, ши пре кѣл-
ѣрѣ мѣре фѣарте тѣре ѣсе рѣмп
спичеле: пѣнтрѣ атѣста май бѣне
ши фѣк, кѣрѣи ѣл сѣчерѣ, дѣжт
кѣрѣи ѣл косѣск; пѣнтрѣкѣ май пѣ-
цѣне спиче ремѣн дѣпѣ сѣчѣре, дѣ-
жт дѣпѣ коасѣ. Ёрѣѣл нѣ трѣѣде
лѣгѣт ѣдѣтѣ, кѣт се сѣчѣрѣ, сѣѣ
се косѣѣе, чи трѣѣде лѣсѣт ѣ мѣ-
нѣнкюрѣ, сѣѣ ѣ бѣрѣѣде (полѣг), сѣсе
оуѣе

бўше Бѣрѣнеле, каре сѣнт ирин-
трѣнѣл, ка се нѣ мѣчѣскѣ ꙗ
крѣчи, сад ꙗ отог. Кѣнд вѣи вѣѣ
сѣл лѣи ѿнопи, ꙗл лѣгѣ нѣапѣ пре
лѣнѣ, сад диминѣца пре роаѣ.

Г) ѿвѣсѣл се поате кѣси, сад сечера
шѣ пре плѣде, шѣ се лѣсѣ май мѣлтѣ
вѣѣме нелегѣт, кѣ чѣл нѣкопт сѣсе
кѣакѣ тѣлѣт, чѣ тѣтѣшѣ трѣкѣ амѣш
амѣш ꙗторѣ, ка се нѣ ꙗколѣѣскѣ;
дѣрѣ се нѣ се клѣдѣскѣ оѣд; кѣчѣ
се рошѣше, шѣ докитѣачѣлѣ ꙗкѣ
нѣле фологѣше.

А) ꙗлѣкѣл, дѣспре кѣреле ꙗлѣи ѿкрѣн-
торѣ фѣартѣ пѣцѣн вѣрѣск, ꙗтрѣ
рѣмѣнѣи ꙗ прѣ кѣносѣѣтѣ Бѣкѣтѣ,
шѣ се поате сѣмѣнѣ шѣ Тоамна,
шѣ Примѣвѣрѣ. ѿе фѣче ꙗ Пѣмѣнтѣ-
рилѣ, ꙗ кѣре шѣ ѿвѣсѣл, дѣла ꙗкѣ-
рѣл лѣкрѣре ꙗрѣш фѣартѣ пѣцѣн се
сѣсѣѣше. ꙗлѣкѣл ꙗ мѣлт родитѣорѣ,
садѣѣше ꙗ лѣкѣл ѿвѣсѣлѣи, ꙗрѣ
пѣнтрѣ Храѣна рѣмѣнтѣрилѣр пре-
сте ꙗрѣнѣ ꙗсте кѣ мѣлт май кѣи
дѣкѣт ѿвѣсѣл.

Г. Деспре КзратѸл БѸкателѸр.

ДѸпзчѸ сѸѸ легѸт ѿ ѼнѸпѸ БѸкателе,
ѼнѸпѸ сѸ клздек дѸпз сѸжнчѸл лѸкѸри-
лѸр ѿ клзѸ, сѸѸ ѿ крѸчѸ ѸколѸ пре пѸ-
мѸнт, шѸ сѸ лѸсе, пѸнзчѸ сѸ оѸекѸ, кѸм
сѸ кѸвѸне, дѸпз ѸчѸ сѸ кѸрѸ лѸ солѸлтѸ лѸ
лѸкѸл, оѸнде сѸ ѸелзтѸек, сѸѸ сѸ трѸерѸ.
ѸрѸ лѸ кзрат дѸ ѸчѸстѸ ѸцѸ фѸе Ѹминте;

1. ѼнѸпѸ, кѸнд сѸ ѸкаркѸ, нѸ трѸеде
фѸрѸ дѸ мѸсѸрѸ тѸре ѸрѸнкацѸ, кѸ сѸ
нѸ сѸ скѸтѸре грѸѸнцѸле.

2. ОѸнде сѸ ѸдѸнѸ БѸкателе, шѸ май ѸлѸс
оѸнде стѸ кѸрѸл, кѸнд сѸ дескаркѸ,
лѸкѸл трѸеде кѸрѸжѸнт, кѸ сѸсе поатѸ
стрѸнцѸ грѸѸнцѸле, чѸле че кѸд.

3. ФѸнндѸкѸ нѸ тѸате БѸкателе пѸт ѸкѸпѸ
ѿ ШѸрѸ, май ѸлѸс ѿ ПѸдѸрилѸр чѸлѸр
май мѸри, пре лѸнгѸ ШѸрѸ сѸ пѸн ѿ
ѼтѸгѸри. ѸрѸ ѼтѸгѸрилѸ ѸшѸ сѸ фѸк:

а) ФѸндѸрилѸ ѼтѸгѸрилѸр сѸ фѸк,
прикѸм сѸѸ зѸс май наинте сѸпт
Ѹ ОѸнѸй нѸ фѸрѸ дѸ фѸлѸс лѸ фѸк
пре ѼтѸлпѸ; пѸнтрѸкѸ тотѸѸѸна
стѸѸ БѸкателе жѸнѸтѸте, шѸ шѸа-
рѸчѸй ѸкѸ нѸлѸ пѸт стрѸкѸ ѸшѸ
лѸжѸе.

к) Отогъриле се каждакъ ротънде ни́чи
 прѣ ларг, ни́чи прѣ а́налт, ани
 цос де вѣрв, кареле трѣвде се фѣе кѣ-
 кѣлт, лисе фѣче бартъ дин доаш садъ
 трѣй рѣндѣри де Онопѣ, ши пѣнтрѣ
 ка се цѣнѣ Гѣзѣл, кѣ кареле се ко-
 пере вѣрвѣл, ши пѣнтрѣ ка сѣсе скѣрѣ
 апа, ка се нѣ кѣрѣ пре марѣнѣ,
 сад латѣрѣ Отогѣлѣи.

Г. б.

Деспре Аелзтѣтѣл, Кѣрѣцѣтѣл, ши Грѣжѣ-
 тѣл Бѣкатѣлѣр.

А. Деспре Аелзтѣт.

Аелзтѣтѣл Бѣкатѣлѣр се фѣче кѣ Трѣ-
 рѣтѣл, ши кѣ Аелзѣи. Трѣрѣтѣл ѣ май
 кѣ спорѣ, дѣкѣт Аелзѣи; чѣ тѣтѣши май
 де фолѣс се вѣд афѣ Аелзѣи; пѣнтрѣкѣ
 май вѣне се аѣвѣ Грѣвѣцеле кѣ Аелзѣи,
 а кѣт кѣ Трѣрѣтѣл, ши Пѣеле аѣкѣ нѣ се
 ѣзнѣск, чѣ се аѣтрѣвѣнѣцѣх пѣнтрѣ Но-
 трѣц ла вѣте; май вѣртѣс а ани чѣ май
 Оѣгшѣгѣц де Фѣнѣри. Дрѣпѣчѣа ни́чи
 вѣѣ а вѣркѣ дѣспре Трѣрѣт, Фѣрѣ нѣмай
 дѣспре Аелзтѣт, кареле ашѣ се фѣче:

ДѸпѹчѣ цѣй кѹрѹт БѸкѹтѣлѣ, нѸмай
 ѹтѣта трѣбѣ ѹблѹтит, кѣт вѣй сокотѣ,
 кѣцѣй ѹсте дѣ липѣ дѣ семѣнѣцѣ, шѣ пѣнтрѸ
 кѹсѣ, май ѹлѣс кѣнд те ѹсѸпрѣцѣ ѹкрѸл дѣ
 вѹрѣ, сѹд дѣ ТѸамнѣ; чѣлѹлѹлт ѹблѹтит
 трѣбѣ лѣсѹт пре Гѣрнѣ, кѣнд нѹй ѹтѣта
 дѣ ѹ ѹкрѹ, шѣ ѹтѣшѹдѹтѣ Грѣдѣ трѣбѣ
 ѹблѹтит; пѣнтрѸкѣ ѹчѣста плѹче май тѹре
 Пѹсернѹр, шѣ ШѸдѣрѣчнѹр. СѸвѣсѹл, шѣ
 ѹлѹкѹл ѹд сѸжнѣнѣт ѹ се лѣсѹ май прѣдѣрмѣ.

КѸкѸрѸдѹл, кѹрѣлѣ ѣ тѹлпѹ Кѣсѣй ѹ
 пѹртѣ чѣ май мѹре ѹ РѸмѣнѣмѣй, се пѸа-
 те мѣкаркѣнд ѹблѹтит, нѸмай се фѣе кѣне
 Ѹсѣкѹт. Гѣрѣ кѹ сѣсе пѸатѣ Ѹсѣкѹ прѣкѸм
 се кѸвнѣне, кѣнд се кѸлѣцѣ, чѣл ѹжнѣс се
 ѹлѣцѣ, шѣ се дѣ ла пѸрѣй, сѹд ла сѹрѣ,
 ѹпѸй чѣл май кѸпт се пѸне пре пѸдѹл Кѣсѣй,
 сѹд ѹ Кошѣе, сѣл пѸатѣ ѹпѸнѣе вѣнтѹл.
 ѹблѹтитѹл КѸкѸрѸдѹлѹй ѣ кѸ мѸлт май
 ѹѣне, дѣкѣт ѹл ѹлтѹр БѸкѹтѣ.

В. Дѣспре КѸрѣцѣйтѹл БѸкѹтѣлѹр.

1. КѸрѣцѣйтѹл БѸкѹтѣлѹр, сѹд ФѣлѣзѸитѹл
 кѸ мѣтѹрѹ чѣ лѹтѣ пофѣцѣе мѹре
 сѣрѣгѣнѣцѣ дѣла Пѹдѣгѣрѣй, дѣкѣ лѣ ѹсте
 вѸл, кѹ се сѣ мѣне, шѣ сѣчѣре БѸкѹтѣ
 кѸне,

БѢНЕ, БА А҃КЪ СЕЛЕ ШИ ПОАТЪ КЪ МАЙ БѢН
ПРЕЦЪ ВИНДЕ.

2. Ла вѣнтѣрат трѣбѣ черкѣт вѣнт де
мижлок, ка сѣсе а҃лѣгъ Грѣшнице ле чѣ ле
рѣ ле дела чѣ ле бѢНЕ. Пѣрѣ а҃чѣлѣ грѣ-
шнице сѣнт май бѢНЕ, каре кад май де-
депѣрте, кѣнд се вѣнтѣрѣ; ашадарѣ
динтрѣ а҃чѣстѣ трѣбѣ гѣтитѣ семѣница,
ба а҃кѣ шѣ кѣт вѣрѣ се винѣи, че май
а҃трѣче а҃ци ба ремѣнѣ пѣнтрѣ липса
Кѣсей, мѣ коаделе пѣнтрѣ Докитѣаче,
ши пѣнтрѣ сѣарѣ.

3. Май прѣбѣрѣмѣ тоате Бѣкѣтеле, дѣр май
вѣртѣс чѣ ле де Семѣнат, шѣ чѣ ле де
вѣндѣт, май наинте де а҃се лѣа депре
А҃рѣе, трѣбѣ фѣарте бѣне чернѣте, ка
сѣсе кѣрѣце де тоате Голготѣнеле чѣ ле
нетрѣвѣниче.

В. Дѣпре Грижѣтѣл Бѣкѣтелѣр.

1. Кѣнд се мѣ Бѣкѣтеле дѣпре А҃рѣе, шѣ се
ашѣхѣ, нѣ трѣбѣ грѣс грѣмѣдѣте пре-
сте сѣлѣтѣ; пѣнтрѣкѣ тоате Грѣшнице ле,
кѣт се скѣтѣрѣ дин тѣшкѣриле сѣ ле,
а҃аѣтѣ траг оумѣхѣлѣ ла сѣне, карѣ
а҃грѣмада май грѣасѣ крѣше, шѣ дѣрѣта-
чѣа

ѣѦ ЛѢЗНЕ САР ЛЧІНЦЕ, ШІ СТРИКА БѢ-
КАТЕЛЕ.

2. ПЕНТРЪ АШЕХАРЪ БЪКАТЕЛЪР СЪНТЪ ВЪНЕ
ХЪМБАРЕЛЕ, ГЪКЪНАШЪРИЛЕ САЪ КЪМЪРИЛЕ
ЧЪЛЕ ДЕ ЦЪНЪТЪ БЪКАТЕ; ЧЪНЪ ФЪИНАКЪ
НЪ ФЪЕЩЕКАРЕ ПЛЪГАРЮ АРЕ МОДЪРЪ ДЕ АШЪ
ФАЧЕ ДЕ АЧЪСТЪ, КЪ АЪДАИНСЛА ТРЕВЕ
СЪСЕ ФЕРЪСКЪ ФЪЕЩЕКАРЕЛЕ ДЕ АЧЪЛА, КА
СЕ НЪШЪ АШЪКЪ БЪКАТЕЛЕ САЛЕ ПРЕ ПОДА
ГРАЖДЪРИЛЪР, А КАРЕ СЕ ЁРНЪКЪ, САЪ
ВЪРЪКЪ ДОКИТОАЧЕ; ПЕНТРЪКЪ АБОРЪЛА,
КАРЕЛЕ ЁСЕ ДЕЛА ДОКИТОАЧЕ, СТЪКЪАТЕ ПРИН
ПОДЪЛЕ, ШЪНЪ АЧИНГЪНА БЪКАТЕЛЕ ДЕ ФАЧЕ
АЪХОАСЕ. ПОДАЛЪ КЪСЪИ, А КАРЪ ЛЪКЪЕШЪ,
ШЪНЪ А БЪКЪТЪРЪИ (КЪНЪХЪНЪ) ПЕНТРЪ ФЪ-
МАРЮ (ХОРНЮ) АЪКЪ НЪ Ё ПРЪ ВЪНЪ; КЪЧЪ
ЛЪХЪНЕ СЕ ПОТЪ АЪКЪЛЪНЪ БЪКАТЕЛЕ. ДЕКЪТЪ
ТСАТЕ СЪНТЪ МАЙ ВЪНЕ СПРЕ ЦЪНЪРЪ
БЪКАТЕЛЪР ПОДЪРИЛЕ ДЕ ТИНАЪ, ДЕ ШИВ-
НИЦЪ, ДЕ ШОПРЪ, ШЪНЪ ДЕ ШЪРЪ, А КАРЕ
НИЧЪ ДИНЪ СОСЪ, НИЧЪ АЪСЪПРА, НИЧЪ ДЕ
ПРЕДЕЛАТЪРИ ПОАТЕ СТЪКЪАТЕ КЪЛАДЪРА,
ШЪНЪ ОУМЕХЪЛА ЛА АЪНЪСЕЛЕ.

3. ТѢНЪИЛЕ, ПѢВНИЦЕЛЕ, ШОПРЪРИЛЕ, КОЛ-
НИЦЕЛЕ, ШИ ШЪРИЛЕ, ПРЕ АҚЪРЪРА ПОДЪРИ
САЪ АШЕЗАТ БЪКАТЕЛЕ, АША ТРЕЕВЕ ГРИ-
ЖИТЕ, КА СЕ НЪ СТЪЖАТЪ ЛА БЪКАТЕ
ПЛОДЕ,

и лóде, сав кзладѣрѣ; дрептачѣа трѣсѣ
се фіе бїне коперите, шї се айѣз Ферѣ-
шїле, бїне ѣтокмїте, кáре пре Фрїг,
пре вѣнт, шї пре врѣме зѣхнтáтѣ се
дескїд, ка сѣсе ресѣфле Бѣкáтеле, дáрѣ
пре кзладѣрѣ, пре нѣгѣрѣ, пре плóде,
шї пре сѣри че врѣме оумѣдѣ тотдѣвна
се ѣкїд.

4. Гáзде ле нѣле сѣргбїтóаре, ка сїшї
пóатѣ май бїне цжнѣ, шї пѣстрá Бѣ-
кáтеле, примѣвáра, шї вáра ле ѣтóарнѣ
тот áвпта зї, гáрѣ Тóамна, шї Гїрна
тот áпатраспрѣѣчѣ зї, прин кáрѣ
ѣтóарчере шї áчѣста ѣкѣ ѣшї Фолосѣск,
кѣ Гжргзрїцелє нѣ пóт ресѣрї дин сѣашлє,
че сѣнт ѣ Бѣкáте.

5. Де Пáсерї се пóт áпѣрá Бѣкáтеле прин
Ферѣшї, Фѣкѣте де Дрóт, де áцѣ ка
шї Мрѣжа, сав де нѣѣле, нѣмай се
фїе кáм дѣс ѣгрѣдїте; гáрѣ де шóа-
речї, дѣкѣ вѣй оўдá врѣ кѣтѣ ва фѣ-
рїнѣ кѣ мѣрсѣ, áпóй сѣ вѣй áместекá
кѣ вáр нестжнє, шї áшезѣндѣш ѣ лóк
дѣшá, оўнде цжї Бѣкáтеле вѣй пѣне
лѣнѣгѣ дѣнса оўн Блїд кáм лáт кѣ áпѣ;
пѣнтрѣкѣ фїїндá дѣлче фѣрїна де мѣрсѣ
Шóаречїї кѣкѣрѣшї сѣ мжнжнѣ, шї
бїндá

ѣина дѣпѣ дѣна, се ѡпрѣнде вѣрѣ
ѡтраншій, шѣ крѣпѣ.

б. Маи прѣвѣрѣ спре цѣнѣрѣ Бѣкѣтелѣ
се фѣк Хѣмѣаре де дѣт Гѣлѣин клѣос, кѣре
ѡд дѣсѣпра сѣ оушѣцѣ, прин кѣрѣ се
кѣгѣ, шѣ дѣдѣсѣпт ѡлтѣ оушѣцѣ, прин
кѣрѣ се скѣт Бѣкѣтеле. Хѣмѣареле ѡчѣ-
етѣ, дѣпѣчѣ се оускѣ, трѣвѣе тѣре ѡрсе
дѣнѣлѣдѣнтѣрѣ, шѣ дѣпѣчѣ сѣдѣ рѣчѣнт,
ѡшѣ ѡкоперѣте, кѣт се нѣле плѣде нѣчѣ
пре дѣсѣпра, нѣчѣ пре дѣлѣтѣрѣ. Те-
мѣюл ѡвѣр ѡкѣ трѣвѣе хѣдѣнт де пѣтрѣ,
сѣдѣ де кѣрѣмѣдѣ кѣ дѣн, сѣдѣ трѣѣ Цѣлѣ
маи сѣе дѣкѣт фѣца Цѣмѣнтѣлѣѣ, ка
нѣчѣ дѣдѣсѣпт се фѣе оуѣеде. ѡшѣ гѣ-
тѣнд Хѣмѣарѣюл, ѡфѣрѣ кѣ нѣцѣѣ вѣне
ѡ мѣре кѣлтѣѣлѣ, маи кѣне пѣцѣѣ цѣнѣ
ѡтранѣѣл Бѣкѣтеле, дѣкѣт ѡ мѣкарѣѣ
Грѣопѣ, кѣм сѣ нѣмѣск, де Брѣѣ: ка,
пѣч хѣчѣ, дѣкѣт пре мѣкарѣѣ пѣд; пѣн-
трѣѣкѣ нѣчѣ трѣвѣе де ѡтѣтѣ сѣрѣ ѡтѣдѣ-
се, нѣчѣ ѡѣ де ѡте тѣме де фѣк; кѣчѣѣ
де ѡр шѣ ѡрде коперѣшѣл, ка рѣмѣнѣ
Хѣмѣарѣюл кѣ Бѣкѣтеле, кѣреле гѣрѣш ѡл
пѣцѣѣ коперѣ.

В Ы П Ш.

Деспре Дивѣзѣ, саѣ локѣриле чѣле де Косит.

КѢВѢНТЪ АНАИНТЕ.

Коситѣа кѣ Яратѣа атѣта гѣсте де Акле-
шат ла ѡлалтѣ, кѣт оунѣа фѣрѣ де алтѣа
нѣ поате фѣ. Пѣнтрѣкѣ прекѣм Пѣмѣнтѣ-
риле чѣле арѣтоаре нѣсе пот агонисѣ фѣрѣ
де гѣноѣ, шѣ фѣрѣ де Докитѣоаче, ашѣ шѣ
Докитѣоачеле нѣ пот трѣи фѣрѣ де хѣанѣ,
шѣ фѣрѣ де нотреѣ. Яшадѣрѣ фѣарте мѣлт
фолосѣще Падѣарилѣр Гѣрижа, кѣрѣ трѣкѣ
се ѡ айѣкѣ, де ашѣ лѣкра, шѣ дирѣѣе Дивѣ-
зѣле, шѣ локѣриле чѣле де Косит.

І. 1.

Деспре Дивѣзѣле, саѣ локѣриле де Косит
чѣле Фирѣшѣ.

А. Тѣлкѣирѣ лѣр.

Локѣриле де Косит, кѣре фѣрѣ нѣчѣ ѡ
дрѣре, саѣ сѣпѣре нѣмай дин фѣрѣ сѣ родѣск
ѣрѣбѣрѣ, се кѣамѣ фирѣшѣ.

К. Апзрцирѣ лѡр.

Докѡриле дѣ Косит сѣнт дѣ доаш
Фѣлурй:

1. Оумѣде, кѣре пропріе се нѣмѣск Рѣтѡри.

а) А Рѣтѡри май кѡ сѣмѣ крѣще
Рогоз, Трѣстїе, шї Ёреѡри кѡ Фрѣнѣ
лаѣте.

б) Рѣтѡриле се пот дирѣще, прекѡм
оурмѣзѣ:

1) Апѣ чѣ клочитѣ депре Рѣтѡри,
А кѣт ѣсте кѡ пѡтинѣ, прин
Шѣнѡри, шї прин Гропи трѣѡде
секаѣтѣ, апѡи Мѡшкѡл, кѣреле
зѣче пре фѣца Рѣтѡрилѡр, рѡмпт
кѡ Пѡгѡл, шї кѡрѣцит кѡ Грѣѡл.

2) Фїинѡкѣ А оунѣле Рѣтѡри ѣрка
крѣще фѡдрѣ рѣрѣ, пѣлкѡриле
чѣле Гоале сѣѡ фѣрѣ дѣ ѣрѣѣ,
трѣѡде семѣнѣте кѡ семѣнѣце дѣ
Ёреѡри ѣѣне, шї прѣсѣраѣте кѡ
Мѣргѣ грѡс ка дѣ оун цѡл, апѡи
апѣсѣте кѡ Кѡлїнѡрѡл. Ё кїне ѣ
шї Гѡнои Рѣтѡриле дѡпѣ ѣчѣѣ,
спре ѣкѣрѡра Гѡноирѣ май ѣѣн
ѣсте вѣрѡл нѣстѣнѣс зѣрѡѣт, шї
ѣместекѣт кѡ Гипѣ ѣрѣш зѣрѡ-
ѣнт;

вѣтъ; ченѡша де лѣмне, шѣ чѣ
 де Тѡрфѣ; гѣинацѡла де тоѣ
 Фѣлю де Гѣлице, шѣ Пѣмѣнтѡла
 клеѡс, кѣреле ѣ ѡмѣстѣкѡт кѡ
 Мѡргѣ; пѣнтрѡкѣ ѡчѣстѣ тоѡтѣ
 сѣнт спре перѣрѣ Мѡшкѡлѡй,
 шѣ ѡ дѡдецилѡр чѣлѡр ѡмарѣ,
 шѣ рѣтѡла ѡл ѡгрѡшѣ, шѣ ѡн-
 рѣце спре родѣрѣ вѣрѣдрилѡр чѣлѡр
 вѣне де фѣн.

2. Вѣхнѣтѣ, кѣре прѡпрѣ се нѡмѣск
 Фѣнаце:

а) Фѣнацѣле нѡ сѣнт ѡпѣтоѡсе, кѡ
 рѣтѡриле, шѣ ѡтрѣнѣсѣле кѣск вѣрѣдѣрѣ
 кѡ мѡлт маѣ дѡлѣй.

в) Фѣнацѣле ѡшѡ трѣвѣе грѣжѣте:

1) Фѣнацѣле тоѡмна, шѣ примѣ-
 вѡра трѣвѣе кѡрѣцѣите де Мѡши-
 нѡде, шѣ де Фѡрникѡри, ѡпѡй

2) Тоѡмна маѣ тѣрѣжѣ трѣвѣе Гѡ-
 нѡите кѡ Гѡнѡѡ де Пѡрѣй, де
 сѡй, сѡѡ де вѣте, сѡѡ, де нѡй
 де ѡчѣста Фѣлю де Гѡнѡѡ, кѡ
 Мѡргѣ, сѡѡ кѡ Гѣпѣ здѡрѡѣт.

3) дѡпѣ ѡчѣл ѡ Мѡртѣе, сѡѡ ѡ
 ѡпрѣлѣе трѣвѣе кѡрѣцѣите Фѣна-
 цѣле де гѡѡдриле, кѣре ѡѡ рѣмѡѡ
 прѣ

пре ф́аца лѡр дин гѡноѡ, сав
 ќаре в́антѡл лѣѡ сѡфла́т, шѡ
 стрѣне прѣсте дѣнсе́ле. Ѳ́фарѡ де
 а́чѣста трѣѡде пливѣ́те кѡ рѣдѣ-
 чѡнѡ кѡ тѡт дин Фжн́аце то́ате
 бѡрѡѣни́ле, шѡ тѡт ф́ѣла де
 дѡдет, ќаре нѣдѡшѣ́ск ѡ́рка: Ѳ́пи-
 нѡ, шѡ тѡфеле ѡ́кѡ трѣѡде кѡ-
 рѣцѡ́те де прин Фжн́аце; пѣнтрѡкѡ
 рѡдѣчѡ́ни́ле, шѡ о́умѡра а́чѣстѡра
 Ѳ́пѣ́декѡ крѣ́щѡрѣ брѡѡри́лѡр.

- 4) О́унде се по́ате ф́аце, ѣ́ ф́оарте
 де фолѡ́с а́ шѡ о́уда́ Фжн́а́целе,
 кѡ́нда ѣ́ ѡ́рка маѡ тѡ́нѡрѡ. Ѳ́рѡ
 о́уда́тѡл а́чѣста нѡ́маѡ а́колѡ́ се
 по́ате ф́аце кѡ пѡ́цѡ́нѡ мѡ́нкѡ,
 шѡ ѣ́стенѣ́лѡ, о́унде сѡ́нѡт Фж-
 н́а́целе пре шѣ́с, шѡ а́ѡ Ѳ́зѡѡре,
 сав рѡ́ѡрѡ пре лѡ́нѡѡ сѡ́не; пѣн-
 трѡкѡ де́ла Ѳ́зѡѡре, шѡ дин
 рѡ́ѡрѡ лѡ́ѡне се по́т сѡ́пѡ шѡ́н-
 цѡ́рѡ, шѡ а́ѡче прин Фжн́а́це,
 дин ќаре а́пѡѡ кѡ пѡ́цѡ́нѡ мѡ́нкѡ
 се по́т о́уда́ шѡ Фжн́а́целе. Маѡ
 кѡ пѡ́цѡ́нѡ мѡ́нкѡ се по́т о́уда́
 Фжн́а́целе чѣ́ле де́пре ко́асте, де
 вѡ́р а́вѣ Ѳ́зѡѡре ѣ́не а́ѣсѡ́пра
 лѡ́р;

лѡр; пѣнтрѡкѣ май кѡ оушор сѣ
поате словози апа прин дѣнседе;
апа чѣ тѡрѡре, кѡрѣ кѡрѣ дѡпѣ
Поводе; кѡ мѡлт май вѡнѣ ар
фи де а оуда нѡ нѡмай Фѣна-
целе; чи сѡри чѣ Фѣлю де Пѣмѣнт;
пѣнтрѡкѣ арѣ а сине тоатѣ грѣ-
симѣ; ши инима Гѡноулаѣ.

5) Де фолос ар фи а ши а грѣди
Фѣнацеле, май алес пре ачѣлѣ;
каре сѣнт а грѣ дѡмѡри, кѣтрѣ
Дѣрини, саѡ лѣнгѣ пѣдѡри, ка
вѣтеле се нѡ стрѣче гарѣа чѣ де
Фѣн; ши сѡтаѡа.

В. Деспре Стрѣнсѡла Фѣнѡлаѣ.

1. Деспре врѣмѣ Коситѡлаѣ трѣѡѣ шѡт,
кѣ нѡ се кѡвине тот пре ачѣлѣ врѣмѣ
а коси тоате ливѣзиле; пѣнтрѡкѣ Рѣтѡ-
риле се косѣк май тѣмпѡриѡ (де врѣмѣ);
Фѣнацеле май тѣрѣѡ, адекѣ Рѣтѡриле
се косѣк а лѡна лѡи Маю, гарѣ Фѣна-
целе а лѡна лѡи Пѡнѣ. на амѣндѡлаѣ
трѣѡѣ алѣсѣ врѣмѣ сѣчѣтоѡѣ, ка сѣѣ
поатѣ оука кѣне Браѡде, ши трѣѡѣ
грѣѣнт нѡ нѡмай кѡ коситѡла, чи ши кѡ
Стрѣнѣ

СТРЪНѢЛА ФЪНДЛЪИ, КА НЪКЪМБА СОСЪНД
ШИ СЕЧЕРАТЪЛА ХЪЛДЕЛАШЪ СЕТЕ АПРЕССАРЕ
ЛЪКРЪРИЛЕ, ШИ СЕ НЪ ШИИ, ДЕКАРЕ ТЕ
БЕИ АПЪКА.

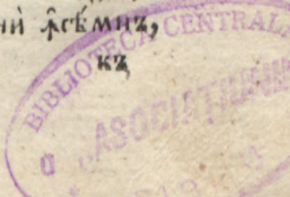
2. ДЕСПРЕ МОДРЪЛА КОСИТЪЛЪИ АСЪМНИ, КЪ
БИНЕ СЕ КОСЪЩЕ ГАРКА ШИ ПРЕ ПЛОДЕ,
(НЪМАЙ ДЪПЪ АЧЪКА СЕ ФІЕ СЪЧЕТЪ, КА
СЪСЕ ОУЩЕ БАХДЕЛЕ) ЧИ КЪ МЪЛТ МАЙ
БИНЕ СЕ КОСЪЩЕ ПРЕ СЪЧЕТЪ ДИМИНЪЦА,
ОЪРА, САЪ НОАПТЪ ПРЕ ЛЪНИ, ДЕКАТ
ХІША; ПЕНТРЪКЪ, АТЪНИИ ФІИНА РАВЪНИ
ГАРКА, МАЙ БИНЕ СЪ ПРИНДЕ КОАСА, ШИ
МАЙ ПРЕ ЛА РЪДЪЧИНИ СЪ ТАЕ; ДРЕПТАЧЪКА
ФЪН АКЪ СЕ АДЪНИ МАЙ МЪЛТ, ШИ МАЙ
БЪИ СПРЕ ХРАНА ДОБИТОАЧЕЛАШЪ, ШИ СЪ-
ТАВА АКЪ МАЙ БИНЕ КРЪЩЕ.

3. ВЪНА СЕ АТОРКЪ ГРАХДЕЛЕ ЧЪЛЕ ДЕ ГРЕКЪ,
НЪ ТРЕВЪЕ ПРЪ ТАРЕ РЕШКИРАТЕ, НИИИ ПРЕ
ПРЪ МАРЕ КЪЛАДЪРЪ АТОАРСЕ; ПЕНТРЪКЪ
ФЪНДЛА ЮТЕ ОУСКАТ МЪЧЕХЪЩЕ, АПОИ СЕ
АКЪХЪЩЕ, ШИ ПЪТРЕХЪЩЕ. ДРЕПТАЧЪКА

4. ДЪКЪ САЪ ШИ ОУСКАТ ФЪНДЛА, ГАХДА
БЪНИ, АКЪ ПЪНИКЪНА Ё А КЪМПА, АЛ
ПЪНЕ А БОДЮРИ, САЪ А КЪПИЦЕ, ШИЛ
ЛАСЕ МАЙ АДЕЛЪНИГЪ, КА АША СТЪНА СЪСЕ
ОУЩЕ ШИ МАЙ БИНЕ, АПОИ АЛ КЪЛАДЪЩЕ
А КЪНИ, САЪ А ЖИРІХЪИ. АИИ АСЪМНИ,

Е

КЪ

кѣ Фѣнѣла май кѣне стѣ ѿ Клае, де-
кѣт ѿ Жирѣдѣ; пѣнтрѣкѣ фѣйна Клаѣле
ротѣнде, шѣ кѣкѣдѣте ла вѣрѣ, апа май
лѣзне се скѣрѣ цѣс, нѣчѣ пѣтрѣзѣще
ѣтѣта фѣн, кѣт пѣтрѣзѣще ѿ Жирѣзѣ,
чѣ Пѣеле май кѣ сѣмѣ се кѣздѣск ѿ
Жирѣзѣ.

5. Се поате ѣтѣмпла, ка сѣ ливѣдѣ ѣша
се хѣкѣ, кѣт се кѣрѣскѣ ѣтрѣнѣа май
мѣлте Фѣлѣурѣ де вѣрѣрѣ, дѣнтрѣ кѣре
оѣнеле сѣнт май дѣлѣчѣ, шѣ май Хрѣ-
нодѣсе, ѣлтеле май ѣкре, шѣ май де
пѣцѣнѣ Хрѣнѣ, ѣлтеле де мѣжлок. Гѣхѣда
сѣргѣнтѣаре Фѣнѣрилѣ дѣнтрѣ ѣчѣсте
трѣй Фѣлѣурѣ де вѣрѣрѣ фѣкѣте ѣд сѣнѣч-
нѣнт ѣле ѣдѣна де кѣлѣн, шѣ чѣл май
де фрѣнте ѣл дѣ сѣилѣр шѣ вѣчилѣр
чѣлѣр фѣтѣте, мѣилѣр, шѣ вѣцѣилѣр;
чѣл де мѣжлок бѣилѣр чѣлѣр де жѣг;
чѣл май слѣв кѣилѣр. Шѣ ѣпѣрѣцѣрѣ
ѣчѣсте пѣсте май де мѣре фолѣс, дѣкѣт
сѣ сокотѣск оѣнѣй Пѣлѣгѣрѣ; пѣнтрѣкѣ
ѣша ѣпѣрѣцѣна Нѣтрѣцѣла де май мѣлте
кѣале се пѣт ѣпѣрѣ Добѣнтѣачеле.

Б. 2.

Деспре дивѣзиле чѣле кѸ МещешѸг фжкѸте.

А. ТжакѸирѣ лѸр.

ДивѣзѸй кѸ МещешѸг фжкѸте пре ачѣлк
ле нѸмѸм, ꙗ каре алминтрелѣ ПѸрка нѸ
крѣще, фжрз нѸмай прин семзнатѸл се-
мѸнцелѸр чѣлѸр май де мѸлте фѣлюри де
ѸрѣдѸри, кареле се фаче прин стрѸданѸа пѸл-
гарилѸр, чѣлѸр че врѣѸ сѣши ꙗмѸлцѣскѸ
НотрѣцѸл пре сѣма вителѸр.

Б. ГзтѸтѸл лѸр.

ПѸлѸгарѸл дин ПѸмѸнтѸриле, каре нѸ
сѸнт еѸне де арат пѸнтрѸ Холде, ши дин
фѸрѣ са ꙗкѸ нѸ родѣск ꙗркѸ, поате фаче
дивѣцѸй кѸт де еѸне ꙗтрѸ ачѣста кѸп. ОѸне-
ле пѸмѸнтѸри ка ачѣстѣ трѣеѸе кѸт де а-
фѸнд арате, апой ꙗкѸ ꙗтрѸ ачѣлаш аѸ се
пѸт семзнѸ кѸ МѸлѸаѸ мѸрѸнт, саѸ кѸ
ХрѸшкѸ, каре пѸнѸ а нѸ се коаче, трѣеѸе
косѸте де фѸн. ачѣстѣ, фѸйна дѣс семз-
натѣ, еѸрѣениле, ши аѸдѸенѸй кѸ тѸтѸл ꙗѸ
неаѸшѣшк, де пѣр. Тоамна тѸт ꙗтрѸ ачѣ-
лаш аѸ, май нанѸте де а ꙗгецѸ пѸмѸнтѸл,
ꙗрѸш трѣеѸе арате ПѸмѸнтѸриле ачѣлк, аѸрѸ
Е 2 нѸ-

нѡмай предѣсѡпра, шѣ нѡ трѣкѡе го-
ноите; чи ꙗ примѡвара вѣнтоаре трѣкѡе
май ѡфѡна ѡрате, дѣкѡт ѡф фѡст ѡрате
ꙗ Тоамна трекѡтѡ; грѡпѡте, шѣ се-
мѡнѡте кѡ семѡнцѡе, кѡре оуѡрмѡхѡ:

В. Фѣлюриѡе Трифѡлѡѡ сѡнт:

1. Лѡцѣрна (Medicago sativa; Frantzia
Ló-here, vagy Burgundiai fűzéná; Eu-
zern, oder Schneckenflee) кѡрѣ се нѡ-
мѡще дѡла лѡкѡл, дѡнде ѡсте ѡдѡсѡ,
се пѡате кѡгѣ шѣ дѡ шѣсе сѡрѣ ꙗтрѡн
ѡн, цѡне нѡмай кѡ сѡ семѡнѡтѡрѡ,
(дѣкѡ ба фѣ семѡнѡтѡ ꙗ пѡмѡнт шѣе,
шѣ кѡм грѡс) дѡпѡ оуѡнѣ, хѣче ѡнѣ,
ѡрѡ дѡпѡ ѡлѡѣ, пѡнѡ ла чѣнѡспрѡ-
хѣче ѡнѣ, ка се нѡ сѡ сѣменѣ май мѡлѡ-
чѣ оуѡнѡр Пѡдѡрѣ нѡле прѣ пѡлѡе, сѡѡ
пѣнѡрѡкѡ нѡре прѣ мѡлѡе фрѡнѡе, сѡѡ
пѣнѡрѡкѡ ѡшѡ ѡсе ꙗклѡѡѡ рѡдѡчѣнѣ
ꙗ пѡмѡнт, кѡт дѣкѡ се пѡате кѡрѡѡѡ
дѡ дѡнѡе.

2. Бѡйсѡрѡл (Hedysarum; Sponyól Ló-
here; Spanischer Klee) ꙗтрѡче Лѡцѣр-
на; пѣнѡрѡкѡ крѣще ꙗ фѣеѡче пѡмѡнтѡ
фѣе ѡчѡла ѡпѡтѡс, фѣе мѡкрѡ, фѣе пѡ-
трѡс, нѣчѣ се вѡтѡмѡ дѡ Фрѣг, шѣ кѡ

сѡ семѣнѣтѣрѣ цѣне пѣнѣ ла дойсѣрѣ-
зѣче ѿнѣ, нѣ, кѣм зѣк оуѣнѣ, нѣмай
пѣнѣ ла ѿпатрѣлѣ ѿнѣ.

3. Трифѡла Тѣрѣск, садъ Мѣгерѣкѣ (Tri-
folium pratense; Török Ló-here, vagy
Bábó; *Türkischer Klee*) крѣще ѿ фѣщечѣ
пѣмѣнт, родѣще, дѣпѣ Pankl, нѣмай
трѣй ѿнѣ, ѿрѣ дѣпѣ ѿлѣй пѣнѣ ла
шѣсе ѿнѣ, нѣмай кѣ сѡ семѣнѣтѣрѣ,
шѣ ѣ май вѣн дѣкѣт ѿлѣ Трифѡлѣ;
пѣнѣрѣкѣ дѣре май мѣлѣе фрѣнѣ.

4. Трифѡла мѣк кѣ Флѡрѣ алѣе (Som-
kóro; *Mariengras*) ѿ Померѣнѣа, лит-
вѣнѣа, шѣ Вилѣзѣа се ѿтрѣкѣнѣцѣхѣ
май мѣлѣ.

5. Трифѡла чѣл ѿнѣлѣт, шѣ кѣ фрѣнѣ
лѣте, ѿ кѣрѣла Флѡрѣ сѣнѣт гѣлѣнѣе,
семѣнѣа май кѣ ѿдѣцѣрѣнѣй, ѣ врѣдѣнѣк
дѣ ѿ се прѣсѣ пѣнѣтрѣ крѣщѣрѣ, грѣ-
сѣмѣ, шѣ родѣрѣкѣ лѣнѣ, кѣчѣ ѿтрѣнѣ ѿнѣ
се пѣлѣте шѣ дѣ чѣнѣчѣ сѡрѣ кѣсѣ, шѣ
цѣне нѣмай кѣ сѡ семѣнѣтѣрѣ шѣ пѣ-
трѣ ѿнѣ фѣрѣ нѣчѣ сѡ ѿлѣтѣ грѣжѣ.

Г. Дѣспре семѣнѣтѣла Трифѡлаѣнѣ.

1. Трифѡла се пѣлѣте семѣнѣ ѿ сѡрѣче тѣмѣ
прѣсѣе ѿнѣ, чѣ тѣтѣшѣ май кѣ фѣлѣсѣ се
сѣмѣ-

сѣмѣнѣхъ Примѣвѣра, шѣ Тоамна, дѣ-
пѣчѣ сѣмѣ сѣмѣнатъ Бѣкѣтеле.

2. Пѣмѣнтѣл, кѣреле сѣмѣ аратъ пѣнтрѣ
Трифѣю, трѣвѣ май наинте, де асе се-
мѣна, грѣпат, апѣй, дѣпѣчѣ сѣмѣ се-
мѣнатъ сѣмѣнца Трифѣюлѣй, гѣрѣш трѣ-
вѣ грѣпат, шѣ нѣтѣхѣтъ кѣ Куліндрѣл,
ка кѣ атѣта май лѣзне сѣсе поатѣ коси
ла вѣрѣмѣ сѣ. Кѣ оуѣн фѣнтъ де сѣмѣнца
де Трифѣю се пѣт сѣмѣна ѣ сѣтѣ де
стѣнѣжѣнѣй, кѣм сѣр хѣче, Квадрѣцѣй,
адекѣ дѣвѣцѣй, сѣмѣ сокѣтѣцѣй ѣ лѣнг,
шѣ ѣ лѣт.

А. Дѣспре пливѣтѣл Трифѣюлѣй.

ѣ аѣлѣ дѣнтѣхѣю, кѣна се сѣмѣнѣхъ,
Трифѣюл трѣвѣ кѣ мѣре сѣрѣгѣнѣцѣхъ пливѣтъ
де тѣт фѣлюл де ѣрѣотѣчѣнѣй, вѣрѣнѣй,
шѣ дѣдѣцѣй, ка прин ачѣстѣ се нѣ се нѣ-
дѣшѣскѣхъ, пѣнѣзѣкѣна ѣ тѣнѣр, кѣ мѣлѣт май
вѣртѣс ка нѣкѣмѣва кѣкѣнѣдѣсе сѣмѣнца а-
чѣстѣвѣра, шѣ кѣхѣнѣа пре пѣмѣнтъ, ѣтрѣлѣт
аѣн гѣрѣш се рѣсѣрѣхъ; пѣнтрѣвѣкѣхъ, ашѣа фѣкѣнѣа,
Трифѣюл сѣва ѣпѣвѣтернѣчѣй прѣстѣ гѣле, шѣ
нѣва май трѣвѣй пливѣт.

Ербѣри.

1. ЛѢШ ПАВЪГЪРКА ЛШШ ПОАТЕ АГОНИСИ,
ШШ СТЪЖИЦЕ СЕМЪНИЦЪ ДЕ ТРИФЪЮ, КЪТЪ
ЛШ ВА ТРЕВЪИ, ДЪКЪ ВА ЛЪСА ДИН РОДЪА
ЧЕЛ ДЕ АЛДОНИЛЪ АН ОУН ПЪЛК, КЪРЕЛЕ ВА
ФШ МАЙ РОДИТ, СЪСЕ КОАКЪ. ДЕСАД КОПТ,
СЕ ПОАТЕ КЪНОАЩЕ ДЕПРЕ ПЪСТЪЩЕ, КЪЧШ,
КЪНД СЪНТ КОАПТЕ, ТРАГ КАМ АТЪНЕКАТ
РОШШЕ, ШШ АТЪНЧШ СЕ ПОАТЕ КОСИ ТРИ-
ФЪЮЛ ЧЕЛ ДЕ СЕМЪНИЦЪ ЛЪСАТ. ДЪПЪ АЧЕА
СЕ СТЪЖИЦЕ, ШШ СЕ АШЪЩЪ ПРЕСТЕ СОАЛТЪ.
ДАР НЕНДЕСАТ, Л ЛОК КА АЧЕЛА, ОУНДЕ
СЪФЛЪ ВЪНТЪЛ, ШШ ТОТ АДЪОАША ЗШ СЕ
АТЪСАРЧЕ, ПЪНЪЧЕ СЕ ОУСКЪ. КА ПРИН
ФРЕКАРЕ СЕ НСЕ СКЪТЪРЕ СЕМЪНИЦА,
ВРЕМЪ ЧЕ МАЙ КЪНЪ ПЪСТЕ ПЪРНА, КЪНД
Е МАЙ ФРИГ; ПЕНТРЪКЪ АЛМИНТРЕЛЪ
ФОАРТЕ АНЕВОЕ СЕ ДЕХЛИПЪЩЕ СЕМЪНИЦА
ДЕ ПЪСТЪЩЕ.

2. Їрѣ семѣнце де ѡлте ѿрѣри, де кѣре
доарѣ ѡй вои ѡ семѣна прин рѣтѣри,
саѣ прин Фѣнаѣ, ка селе май дирѣи
роѣла, се кѣлѣг саѣ дин кѣмп кѣ мѣна,
саѣ дин зѣроѣла Фѣнѣлаѣ, кѣреле саѣ
кѣрат

кѣрѣт ѡкаса. Лицелицѣ фѡк ѡшадѣрѣ
 Пѡдѣрѣй, кѣрѣй стрѣнг зѡрохѡл, чѣл
 че се фѡче дин фѡнѡл чѣл май бѡн,
 шѣл прѣсѣрѣ прѣсте фѡнацѣле чѣле май
 слѡке, сѡл прѣсте рѣтѡрѣ, кѣчѣ кѡ вѣрѣме
 пре ѡчѣстѣ ѡкѣ ле дирѣг, нѡмай се шѣ
 Грѡпе, сѡл Грѣлѣхѣ фѡнацѣле, шѣ рѣ-
 тѡрилѣ, прѣвѣде сѡл прѣсѣрѣт зѡрохѡл,
 шѣ ѡпѡй сѣле нечѣстѣскѣ кѡ Кулинѡдрѡл.
 ѡчѣста, ѡл ѡвѣчнѡит, ѡ ѡ фѡче при-
 мѣвѡра ѡ мѡстѡл ѡмѣтѡлѡи.

Ж. Дѣспре Вѡсѣтѡл Трифѡюлѡи,

Трифѡюл трѣвѣе кѡсѣт, пѣнѣкѣнѡ ѡсте
 ѡ Флѡаре. Дѡпѣ ѡчѣл нѡ трѣвѣе вѣнѡит
 кѡ дѣнѡл пре кѣлѡдрѣ, чѣ Оѣра, сѡл Ди-
 минѣца трѣвѣе ѡтѡрс, шѣ стрѣнс пре рѡлѡ,
 кѣнѡ ѡи сѣнт Фрѣнѣле кѡм жѣлаве, шѣ
 нѡмай вѣщеде, ѡрѣ нѡ тѡре ѡѡскѡте: нѣчѣ
 трѣвѣе ѡщептѡт, кѡ ѡшѡ сѣсе ѡѡще пре
 крѡзде, прѣкѡм сѡр кѡвинѣ, кѣчѣ ѡчѣста
 сѡр фѡче тѣрѣѣ; чѣ, кѣнѡ сѡл ѡѡскѡт
 пѡртѣ чѣ май мѡре, трѣвѣе стрѣнс, кѣрѣт,
 шѣ ѡшезѡт ѡ Шѡрѣ, сѡл ѡ Шѡпрѣ, ѡѡнѡ
 сѣл сѡфле вѣнтѡл, шѣ прѣнѣт сѣсе ѡѡще
 кѡ тѡтѡл; ѡлмѣнтрѣлѣ дѣвѣй фѡче, ѡи кѡд
 Фрѣнѣле, шѣ нѡмай кѡтѡрѣй лѡи ѡи вѣй
 кѣрѣ ѡкаса, дѣвѣде кѣтѣ пѡгѣвѣ нѡи ѡвѣ?

К Ѧ П IV.

Деспре Прзсирѣ Добитѡачелѡр чѣлѡр
де Касъ.

Кѡвѡнт Ѧнаинте.

Прин Добитѡаче се ѡцелѣг тоате Фзптѡ-
риле, кѡре ѡѡ трѡп, сѡнѡе, вѡѡцъ, шѡ
сѡмпцире ѡтрѡ сѡнѡе, гѡръ нѡ ѡѡ ѡцелѣ-
пѡне, прин кѡрѣ сѡр пѡтѣ кивернисѡ, сѡ-
кѡрмѡи, шѡ ѡдрептѡ пре сѡнѡе. Добитѡачеле,
кѡре се кѡпринѡ ѡ дефинициѡ (Тѡлкѡирѣ)
ѡчѣста, сѡнт де дѡѡш Фѣлѡри, ѡдекъ Велѡ-
кѡтече, шѡ Бѡжнде, сѡѡ де Касъ. Тоате
Добитѡачеле, кѡре ѡкѡма сѡнт де Касъ,
сѡрекѡнд ѡѡ фѡст Велѡтече, шѡ нѡмай
прин сѡргѡинца ѡаменилѡр сѡѡ ѡбѡжн-
знт; пѣнтрѡкъ ѡсперѣнѡиѡ не ѡратъ, кѡ
сѡри кѡте сѡнт бѡжнде, ѡтѡтѣ, кѡ ѡкѡ
шѡ май мѡате, шѡ тѡт де ѡчѣлаш фѣлѡ,
сѡнт шѡ Велѡтече. ѡѡ ѡ Кѡпѡл ѡчѣста нѡ
врѣѡ ѡ ворѡи деспре тоате Добитѡачеле
чѣле бѡжнде, сѡѡ дѡмѣстиче, чѡ нѡмай
деспре

Деспре ачѣаѣ, де каре аре соп (липец) Паз-
гарюа, ка саѣ сѣсе аждѣторе ла лѣкрѣтѣла
пѣмѣнтѣлѣи; саѣ сѣсе хрѣнѣскѣ, шѣ лѣрѣче
пре сѣне, шѣ пре ацѣи; саѣ сѣшѣ кѣщѣице
май мѣри венѣтѣри, шѣ фолѣсѣри. Аша-
дѣрѣ фѣе

Б. 1.

Деспре вѣте.

А. Деспре Кѣи.

1. Деспре Хѣсна Кѣилѣр.

Кѣи шѣ пѣнтрѣ ачѣа сѣнт де фолѣс,
пѣнтрѣкѣ кѣ аждѣи май лѣзне се пѣт
ара Пѣмѣнтѣриле чѣле пѣтрѣасе, шѣ
нѣсѣпѣасе, дѣкѣт кѣ Бѣи; пѣнтрѣкѣ
оѣнгиле Бѣилѣр се рѣа де Пѣтри, дѣр
а Кѣилѣр нѣ се рѣа, фѣинѣкѣ се пот-
ковѣск: дѣптѣа май де фолѣс ле лѣсте
Пѣзгарилѣр, кѣри лѣкѣск пре лѣкѣри
пѣтрѣасе, а цѣнѣ Кѣи, дѣкѣт Бѣи. Афѣ-
рѣ де ачѣста пѣнтрѣ кѣрѣшѣи Кѣи
сѣнт неѣреѣѣице пре лѣнгѣ Бѣи пѣн-
трѣ лѣлетѣла, шѣ юѣимѣ лѣр, мѣкарѣкѣ
ѣинѣрѣ лѣр вѣне май скѣмпѣ, нѣ-
тѣрѣ,

тѣрѣ, шѣ сѣхѣтѣ лѣр ѣсте май пѣ-
цѣхѣ, декѣт ѣ Бѣилѣр.

2. Деспрѣ Прѣсѣрѣ лѣр.

Кѣ мѣлт май мѣре фолѣс ва ѣвѣ
Плѣгарѣл, дѣкѣ се ва сѣргѣи, се спо-
рѣскѣ ѣл Кѣи, декѣт се кѣмпере; пѣн-
трѣкѣ ѣ кѣмпѣрѣт пѣнтрѣ мѣлте ѣшѣ-
лѣчѣнѣ мѣлт се пѣате шѣ пѣгѣи. Ёсе
брѣндѣ сѣшѣ спорѣскѣ Кѣи, ла ѣчѣстѣ
трѣкѣ се ѣ бѣне сѣма :

а) Се цѣхѣ Ёпе фрѣмѣс фѣкѣте, чѣ-
тове, мѣрѣ ѣ трѣп, шѣ кѣм ѣсѣмене
Ёрмѣсѣрилѣр, ла кѣрѣи ле ва мѣнѣ.

б) Фѣинѣкѣ ѣ Дѣрилѣ чѣле де сѣпт
ѣтѣпѣнѣрѣ Прѣнѣлѣцѣтей ѣпѣрѣ-
тѣшей, Кѣсарѣ-Крѣцѣей, шѣ ѣпѣсто-
лѣчѣей ѣале Мѣрѣрѣ май прѣтѣ-
тѣнѣнѣ се ѣфлѣ Ёрмѣсѣрѣ ѣпѣ-
рѣтѣшѣ ла ѣчѣшѣ трѣкѣ сѣшѣ мѣне
Плѣгарѣи Ёпеле сѣле.

в) Тѣмпѣл чѣл май кѣвѣинѣс де ѣ
слоѣохѣ Ёрмѣсѣрѣи ла Ёпе ѣ дѣн
ѣчѣпѣтѣл лѣи Мѣртѣе пѣхѣ ѣ сѣфѣр-
шѣтѣл лѣи Мѣю; пѣнтрѣкѣ Ёпеле
пѣартѣ ѣ пѣнтѣче оѣнѣспрѣзѣче
лѣнѣи, шѣ ѣшѣ Мѣхѣи чѣи де кѣ-
рѣндѣ

АЛТЕ ВАСЕ, САВ А БАТЕ ДОБЕ, КА СЪСЕ
ДЕДЪ ЛА ТООТЕ, ШИ КЪ ВРЪМЕ ДЕ НЕМИКА
СЪСЕ ТЪМЪ, НИЧИ СЪСЕ СПАРІЕ. КЪНА,
ШИ КЪНА ДЕ ТРѢБДЕ РЪДИКАТЕ ПИЧОА-
РЕЛЕ, ШИ ЧОКЪНИТЕ КОПИТЕЛЕ, КА Ъ
ВРЪМЪ СЪ СЕ СТЪ ВИНЕ ЛА ПОТКОВИТ,
СЕ ПОАТЕ ПЪНЕ ПРЕ АЪНИШИ ШИ КЪТЕ
ОУН ПРЪНКЪЦ, КА АПОЙ СЕ НЪ СЕ
САЪСКЪ ДЕ КЪЛЪРЪЦ.

в) ПЛЪГЪРІИ ЧЕИ МАИ БОГАЦИ, КЪРІИ АЪ
СТАВЕ АЪТРЕЦИ, АЪ СЪБИЧНОИТ А ЛЪСА
МЪНЪИИ ЧЕИ МАИ БЪНИ, МАИ ФРЪ-
МОШИ, ШИ МАИ ИСТИЦИ ДЕ ПРЕСИЛЪ,
АДЕКЪ ЯРМЪСАРИ; ПЪРЪ ПРЕ ЧЕЛЛАЛЦИ,
КЪНА СЪНТ ДЕ ДОИ АНИ, ШИ АЪ СЛО-
БОЗИТ БИНЕ БОАШЕЛЕ, АИ ЖЪГЪНЕСК
ПРИМЪВАРА, ПЪНЪ А НЪ ДА МЪСКА,
САВ ТООМАНА, АЪПЪ ЧЕ АЪКЪТЪ МЪСКА.

3. ДЕСПРЕ ГРІЖА КАНЛЪР.

а) МЪНЪИИ, ПЪНЪ НЪ ПЛИНЕСК ТРЕИ АНИ,
НЪ ТРѢБДЕ АЪВЪЦАЦИ НИЧИ СЪПТ ШЪ,
НИЧИ АЪ ХАМ, АЪПЪ АЧЪКА ПЪНЪЧЕ СЪР
ФИ ДЕ ПАТЪРЪ АНИ, НЪ МАИ СЪПТ ПЪ-
ЦЪНЪ ПОВОАРЪ ТРѢБДЕ СИЛИЦИ, КЪРЪ
СЕ ПОАТЕ АЪМЪЛЦИ АНИ ХИ АЪ ХИ, КА
СЕ НЪ СЕ АЪВЪЦЕ НИЧИ ПРЪ ЮЦИ ЛА ТРАС,
ЛИЧИ ПРЪ НЕСЪФЕРИТОРИ ДЕ ГРЕДТАТЕ.

ка́рїй, шї де почѣмєй чєй де сѣпт
троакъ се лѣгъ ѣтрѣ фїецека́ре ка́л
сѣ ста́цїахъ, ка оу́нѣла пре а́лтѣла се
нѣла по́атѣ вѣтѣма, саѣ ловїи прѣсте
пичо́аре.

Б. Деспре вїтеле чѣле кѣ ко́дрне.

1. Деспре Бѣй.

а) Деспре Фоло́сѣла Бѣилѣр.

Фїйндѣ Бѣй сѣнт ма́й де ѣделѣн-
га́тѣ сѣнѣта́те, шї ма́й та́ри, де-
ка́т Ка́йї, спре чѣ ма́й грѣ мѣнкѣ де
кѣмп ѣкѣ сѣнт ма́й бѣнї, шї ма́й
рѣѣѣрїй. Хра́на ла́р ѣкѣ нѣ стѣ
ѣтрѣ а́тѣта, ѣ ка́т стѣ а́ Ка́илѣр.
Дѣпѣчѣ а́ѣ пѣртѣт жѣгѣла хѣче, саѣ
шї ма́й мѣлѣцї а́нї, ѣкѣ а́ѣ прѣѣѣла
сѣѣ; пѣнѣтрѣѣѣ ѣгрѣшѣнѣѣсе се по́т
вїнде Мѣчѣла́рилѣр, саѣ Флѣшѣрилѣр
(Мисѣрѣшїлѣр), саѣ бѣлї пѣнѣтрѣ
Хра́на Кѣсеї.

б) Деспре прѣсїѣрѣ Бѣилѣр.

Ма́й бїне, шї ма́й де Фоло́с ѣр
фї, ка ѣшѣшї Пѣѣга́рїй Бѣй ѣкѣ сѣшї
прѣсѣѣѣѣѣ, дека́т сѣ кѣмпѣре: дрепѣ-

а́чѣла

ачѣа де липсѣхъ есте, ка сѣши кѣшице
 вачи тѣнере, мари, ши кѣне фѣкѣте
 ꙗ трѣп, сѣнѣтѣа се, кѣне де прѣсѣлѣ,
 ши де лапте. Таѣри ꙗкѣ трѣбѣ се
 фѣе ѡлѣши де фрѣмѣце, ши де фѣлю,
 ши фѣинѣкѣ фѣекареле плѣгарю нѣ
 ꙗ стѣт де ѡши цѣнѣ де сѣне Таѣр,
 ѡ ѡжичнѣит коммѣнитѣиле (ѡв-
 шиле) плѣгарилѣр ѡ цѣнѣ ꙗпрѣвнѣ
 ѡтѣца Таѣри, кѣши ле трѣбѣ пѣнтрѣ
 вачиле лѣр, сѣ ѡпрѣмѣтѣ Таѣри
 дела ѡмнѣи чѣи пѣмѣнтѣи. Пѣцѣи,
 пре оѣнеле лѣкѣри, се ꙗцѣркѣ ѡпѣ
 чѣнчѣи, сѣ шѣсе сѣптѣмѣни, прѣкѣм
 ши вицѣеле, дѣрѣ май ꙗцѣлѣпѣцѣе
 се вѣд ѡ фѣче, кѣри дела ѡ вѣме
 ѡлѣг вицѣи дела вачи, ши нѣмай
 ѡтѣнчѣи ꙗи слѣкѣд ла мѣмѣнеле лѣр,
 кѣнд ле мѣлѣ, ка сѣле мѣде Цѣеле,
 ши оѣнѣрѣл, пѣнтрѣка сѣсе мѣлѣ
 май оѣшѣр, ѡпѣи ꙗи кѣтѣск, сѣ
 ꙗи кѣгѣ ꙗтрѣн жѣгѣц, кѣреле ѡшѣ
 есте ꙗтокмѣт ꙗ кѣпѣл оѣнѣи По-
 чѣме, кѣт сѣсе пѣатѣ ꙗвѣртѣи вицѣи
 прѣлѣнѣгѣ Почѣме, пѣнѣ се мѣлѣ вѣ-
 чиле, ѡпѣ ачѣа се слѣкѣд дѣн жѣг,
 ши се лѣсе пѣнѣчѣ стѣрк тѣт лаптеле

ДИННАФАРЪ, ІРЪ ЧІЙ МАЙ ЛЕНІШІ,
 ШІ МАЙ МІЧІ ЛА КОАРНЕ ДЕКЪТРЪ
 СЪМ. ВАНД СЕ АВАЦЪ ЖЪНЧІЙ, АТЖАШ-
 ДАТЪ НЪМАЙ СЪПТ ПЪЦАНЪ ГРЕДТАТЕ
 ТРЕВЕ СИЛИЦІЙ, КАРЪ СЕ ПОАТЕ АМЪЛЦИ
 ДИН ЗІ А ЗІ ПЖНЧЕ СЕ ВЪР ДЕДА
 АПЪРТА ГРЕДТАТЪ, КАРЪ СЪ ПОАРТЪ
 БОІЙ ЧІЙ МАРІ.

в) ДЕСПРЕ ХРАНА БОИЛЪР.

ХРАНА БОИЛЪР ЧЪ ДЕ ІРНА Ё ФЖНЪЛ
 А СІНЕ, САЪ АМЕСТЕКАТ КЪ ПАЕ, ШІ
 ФОИЛЕ ЧЪЛЕ ДЕ КЪКЪРЪЪ, САЪ ПЕНЪ-
 ШЕЛЕ; БІНЕ АР ФИ ДЕ ЛИСАР ПЪТЪ ДА
 ШІ КЪТЕ ПЪЦАНТЕЛ СЪВЪС, САЪ СЪРЪ,
 ПРЕКЪМ ФАК ПРЕ ОЎНЕЛЕ ЛОКЪРІ. ЧЪ
 ДЕ ВАРА ХРАНЪ ЛЕ ІСТЕ ІРКА ЛА ІІСЕЛЕ,
 ДАР МАЙ МЪЛТ ПЪШЪНЪ ЛА КЪМП;
 ІРЪ ЧЪ ДЕ ТОАМНА ТОТ ФЪЛЮЛ ДЕ ТРИ-
 ФОЎ, ШІ ФРЪНЪЛЕ ДЕ ВЪРЪ (КЪРІК),
 ЧІ ПРЕЛАНЪ АЧЪСТЪ ЛІСЕ ДЪ ШІ КЪТЕ
 ПЪЦАНТЕЛ ФЖН МАЙ ВЪРТЪС НОАПЪ,
 КА СЕ НЪШІ ПЪРДЪ ДИН ПЪТЪРЕ.

2. ДЕСПРЕ ВАЧІЙ.

а) ДЕСПРЕ ПРЪСІТЪЛ ВАЧИЛЪР.

ВАЧИЛЕ СЕ ПРЪСІСК КА ШІ БОІЙ: ДЕСПРЕ
 АЩЕРКАТЪЛ ВИЦЪЛЕЛЪР АКЪ САЪ ЗІЕ,
 ОЎН-

ДѢПЪ ФЪТАТЪ, НѢ ТРѢКЪЕ ЛѢАТЪ ДѢЛА
ВИЦІЙ; ПІНТРѢКЪ Корѡстра НѢ НѢМАЙ
ДИН ВИЦІЙ, ЧІ ДИН СЪРІ ЧЕ ПѢЮ ДѢ
ДОГИТОКЪ АТѢНЧИ НѢКѢТЪ КѢРЪЦѢЩЕ
ТОАТЪ РЕВТАТѢ, ДИН КАРѢ ДѢПЪ А-
ЧѢА ЛѢР ОУРМА МѢЛТЕ БОАЛЕ.

в) ДѢПРЕ ДѢКѢА ВІТЕЛѢР ЧѢЛѢР Кор-
НѢТЕ.

ПРЕКЪМ БОАЛЕЛЕ ВІТЕЛѢР ЧѢЛѢР
КОРНѢТЕ НѢ СЪНТ НѢМАЙ ДѢ ОУН
ФѢЛЮ, АША ШІ ЛѢКѢРИЛЕ ЛѢР СЪНТ
МАЙ ДѢ МѢЛТЕ ФѢЛЮРІ: ЁѢ НѢМАЙ
АЧѢСТА АСІМН АЧИ, КЪ ФѢАРТЕ ДѢ ФѢ-
ЛОС ГѢТЕ, А ХАРОБИ ПЕЛІН, ШІ СЕ-
МЪНЦЪ ДѢ БРАД ЛА СѢАЛТЪ, АЛЕ А-
МЕСТІКА КѢ САРѢТР (ШЛѢТРОМ), САѢ КѢ
САРЕ ДѢ РЪНД ШІ А ДА А ТОАТЪ СЕПТЕ-
МЪНА СѢАТЪ ЛА ВІТЕ; ПІНТРѢКЪ АЧѢСТѢ
ФѢАРТЕ МѢЛТ АЖѢТЪ, ШІ ПЪХІСК ВІ-
ТЕЛЕ ДѢ НЕНѢМЕРАТЕ БОАЛЕ, А КАРѢ АЛ-
МІНТРЕЛѢ АР КЪАТѢ.

Б. 2.

Деспре Ёй.

А. Деспре фоло́сѧ Ёилѡр.

Дела Ёй се по́ате ѧѣѣ ма́ре фоло́с нѣ
нѣмай дин ла́пте, ши́ дин ла́нѣ, чи́ ши́
дин гѣно́ѧ ла́р; пѣнтрѣѣ прин стаѣли́ѧ
Ёилѡр фо́арте кѣне се ди́рег Цѣринеле.

Б. Деспре Прѣси́рѣ Ёилѡр.

1. Деспре Кѣшига́ѧ Ёилѡр, ши́ ѧл Кер-
вѣчилѡр. Пѣѣга́рюл, ка́реле во́ѣѣ, сеши́
прѣсѣѣѣ Ёй кѣне де прѣси́лѣ, фрѣ-
мо́ѣѣ, мѣно́ѣѣ, ши́ де фоло́с, трѣѣѣ
сѣѣ сѣргѣѣѣ ѧ́ле кѣшига́ пре ѧѣѣѣѣ
ши́ динтра́лте Цѣрѣ, дѣѣѣ нѣ́ле ва
ѧ́фла ѧ́ Цѣ́ра са́. И́ѣрѣ сѣ́мнеле о́унѡр
Ёй ка ѧѣѣѣѣ сѣ́нт:

- а) ѧ Ёилѡр, ка се фѣ́е ла́те ѧ́ пѣ́пт,
лѣ́нѣѣ ѧ́ грѣ́маѣѣ, ши́ ка́м кѣ́рлига́-
те, саѣ́ кѣ́рнѣте, кѣ́ ѣ́ѣѣ ма́ри, ши́
ли́мпѣѣѣ, сѣ́ѣрте ши́ ма́кре ѧ́ пи-
ѣ́ѣѣѣ, ши́ кѣ́ о́ѣѣѣ фрѣ́моѣ. ѧ́ѣѣ
ла́р трѣѣѣ се фѣ́е лѣ́нѣѣ, дѣ́ѣѣ, ка́м
кѣ́ѣѣѣ, ѧ́лѣѣ, де́ѣѣѣѣ пѣ́ѣѣ ка́м
ѣ́ѣѣѣ, мо́ѣѣѣ ла́ пи́ѣѣѣѣ, ши́ ка́м
о́ун-

оунесроасѣ. Амелетѣла шѣ тоатѣ
мишкарѣ лѣр трѣкѣ се фѣе истѣцѣ,
юте, шѣ де трѣит. Иѣрѣ сѣмнеле
сѣнѣтѣцѣй лѣр сѣнт, дѣкѣ нѣле
пѣте дѣхѣарѣ; лѣмеа ле истѣ кѣра-
тѣ, шѣ невѣтѣматѣ; шѣ чѣле дин-
лѣѣнтѣрѣ пѣрѣцѣй але сѣжилѣр, кѣ
пѣлѣ дѣсѣпт лѣнѣ, трагѣ кам рѣшѣе.

б) А Берѣчилѣр, ка се фѣе де мѣмѣнѣй,
каре шѣ май наинте аѣ фѣтѣтѣ кѣте
оун берѣкѣцѣ, шѣ фѣарте фѣрѣмѣшѣ;
май вѣртѣс лѣна лѣр чѣ дела гѣрѣ-
мѣзѣй, дела фѣале, шѣ динтрѣ ѣпѣте
се фѣе тѣкѣма мѣале, шѣ дѣсѣ. Май
аѣколѣ Берѣчѣй трѣкѣ се фѣе вѣне
крѣскѣцѣй, аналѣцѣй, гѣшѣй, шѣ сѣсѣшѣй,
кѣ фѣрѣнтѣ латѣ, кѣ сѣжѣй лѣм-
пѣзѣй, шѣ кам рѣшѣй, кѣ насѣрилѣ
кѣрѣните, спѣтеле се ле фѣе лѣте,
гѣрѣмѣзѣй гѣшѣй, пѣчѣареле тѣрѣй,
амелетѣла аѣпѣсѣт, шѣ кам мѣнѣдрѣ,
шѣ кѣзилѣ мѣлат лѣнѣасѣе.

в. Дѣспре аѣпрѣдѣнатѣла ѣнилѣр кѣ Берѣчѣй.
Кѣндѣ се кѣгѣ ѣнѣле а мѣсѣрѣ, аѣдѣкѣ
кѣндѣ се аѣлѣг кѣ тѣтѣла мѣнѣй дела дѣн-
веле, Берѣчѣй кѣ сѣнѣле чѣле ѣтѣрѣпѣ
аѣкѣ се, аѣлѣг, аѣтрѣ кѣрѣй аѣпѣй кѣ
вѣрѣме

връме се амѣстекъ пре оу́не локѣри ши
 Мїїї, чи прела О́жн-Пётрѣ, сад мин-
 тенї дѣпъ ачѣа, Мїїї, ши шїле чѣле
 О́тѣрпе прѣш се амѣстекъ кѣ О́нле
 чѣле мѣлгѣтоаре, прѣ Берѣчїї се пѣсе
 де килїн пѣнѣ ла Вїнерѣ мѣре, а́декъ
 пѣнѣ ла мѣзѣл лѣї О́ктомвріе. Я́тѣнчї
 а́легѣндѣсе Мїїї, ши Мїориле, кѣре
 а́кѣ нѣ сѣнт де мѣрлїт, декилїн, Бер-
 ечїї се слобѣд а́трѣ О́ї нїчї се
 а́лѣг маї мѣлт, пѣнѣкѣнд нѣ се ба́гѣ
 прѣш а́ мѣсѣрѣ шїле.

Берѣчїї пѣнтрѣ ачѣа се слобѣд прѣ
 ла Вїнерѣ мѣре а́трѣ О́ї, ка ачѣстѣ
 се нѣ фѣте нїчї прѣ а́ Пїрнѣ, нїчї
 а́ Варѣ. Дѣрѣ ачї а́сѣмнѣ, кѣ то́цї
 ѡаменїї, чѣї че сѣнт де мѣре ѡсперїѣн-
 цїе, ши а́б лѣат кѣ а́ѣдїнсѣл сѣма ла
 цѣнѣтѣл, кїбернїсїтѣл, ши спорїтѣа
 О́нлар чѣлар де сѣн фѣлѣ, кѣ
 о́ун кѣвѣнт а́трѣск, кѣмкѣ нѣ ѣ кѣ
 пѣтїнцѣ а́ цїнѣ, ши кѣдѣа фѣлѣл чѣа
 сѣн а́л О́нлар, де се ва а́местекѣ прѣ
 вѣрѣмѣ Мѣрлїтѣлї сѣнѣ кѣ сѣнѣ,
 а́декъ Та́та кѣ Фѣта, сад Фрѣтеле кѣ
 сѣра. Дрѣптѣа дѣб сфѣт, ка фїе-
 каре Пѣлѣгѣрї сїшї скїмѣе Берѣчїї кѣ
 а́лїї

а́лцѣй вѣчѣнѣй май а́дѣсе ѿрѣи, а́дѣкѣ
вѣрѣ сѣшѣи цѣхѣнѣ фѣюла ѿилѣвр. ѿѣи-
чѣюла а́чѣста де а́шѣи скѣмѣа Бѣркѣнѣи
а́трѣ сѣне пре вѣрѣмѣ Мѣрлѣнтѣлѣи а́л
цѣхѣнѣ тѣре пѣкѣрарѣи чѣи дѣн Швѣцѣа;
пѣнтрѣ а́чѣл а́трѣ а́тѣта шѣл дѣрѣс
Тѣрмѣле, кѣт лѣна ѿилѣвр лѣвр, дѣн
кѣрѣ се фѣче кѣшѣнѣл чѣл май мѣре,
а́трѣче пре чѣ дѣн а́нглѣа.

3. Дѣспре Грѣжа, кѣрѣ трѣбѣ пѣртѣтѣ,
кѣнѣ фѣтѣ ѿилѣ.

ѿилѣ поартѣ Мѣѣи, а́кѣрѣт дѣошѣ хѣчѣи
шѣи о́уна де ѿѣтемѣнѣи: а́шадарѣ, кѣрѣ
ѿѣле се мѣрлѣше а́ хѣша де вѣнерѣ мѣре
(а́ а́патрѣспрѣхѣчѣ хѣи а́лѣи ѿкѣтѣм-
вѣѣ), фѣтѣ а́ хѣша де патрѣхѣчѣи де
ѿфѣнѣи, а́дѣкѣ а́ а́нѣошѣ хѣи а́ лѣи
Мѣртѣѣ; Чѣи прѣтѣнѣи тѣмѣлѣ ѣ а́кѣ
рѣкѣрѣс, пѣнтрѣ а́чѣл пре сѣма ѿилѣвр
чѣлѣвр де а́ фѣтѣ трѣбѣ фѣкѣтѣ Кошѣрѣ
(ѿкѣл) де кѣлѣн, шѣи а́трѣнѣлѣ Кѣл-
нѣицѣ (Шѣпрѣ) кѣне копѣрѣтѣ, ка нѣкоа
(хѣпѣа), плѣаѣ, шѣи вѣфѣрѣл се нѣ
а́цѣнѣлѣ ла ѿѣи, нѣчѣи сѣле вѣтѣ вѣнѣлѣ
чѣл де а́мѣхѣнѣапѣте. а́фѣрѣ де а́чѣл,
май нѣнѣте де а́ фѣтѣ ѿилѣ, пѣкѣрѣ-
рѣи чѣи май прокопѣицѣи а́л ѿѣнѣнѣи
а́ле

Б. Деспре Грѣжа Ёилвр.

Пѣгѣос лѣкрѣ гѣсте ѧ мѣлце Ёиле,
 пжнѣкѣнд сѣг Мѣей, нѣ нѣмай пѣнтрѣ
 Мѣей, чѣ шѣ пѣнтрѣ Ёй, шѣ пре вѣрѣмѣ
 ѧчѣл тѣбѣ сѣсе дескилинѣскѣ де Берѣчѣй, шѣ
 де стерпѣчѣнѣй, ка сѣсе поѧтѣ ѧкѣде нѣоптѣ
 ѧ Кошѣре, сѧв сѣпт Шѣпрѣрѣй, шѣ шѣ Хрѣнѣ
 май бѣне, декѣт Ёиле чѣле стѣрпе. Кѣнд
 сѣнт мѣлте Пѣон Ёиле нѣ тѣбѣ пѣскѣте
 пре Шѣсѣрѣй, нѣчѣй пре рѣтѣрѣй, чѣй пре кѣосте,
 шѣ пре дѣлѣрѣй, сѧв, де нѣр фѣ ѧ Хѣтѣр
 кѣосте, шѣ дѣлѣрѣй, май бѣне сѣсе сѣпрѣскѣ
 ѧ кѣсѣ сѣпт Шѣпрѣ, пжнѣчѣ тѣек пѣонѣле;
 пѣнтрѣкѣ вѣрѣмѣ пѣоѣѧсѣ, вѣнтѣл оѣмеѣ,
 шѣ гѣрка крѣскѣтѣ ѧ лѣкрѣй оѣмеѣе причи-
 нѣск бѣѧлѣ Ёилвр. ѧшѣждѣрѣ шѣ гѣрна,
 кѣнд ѣ хѣпѣѧѣ мѣре, нѣ тѣбѣ скѣѧсе дѣн
 Кошѣрѣй; чѣ де ѧр фѣ кѣм ѧпрѣѧпе нѣскѣре
 кѣосте, пре кѣре крѣск тѣфе де бѣѧѣ (Фи-
 нѣрѣй), шѣ кѣпрѣ (Ѣрикѣ), ла ѧчѣлѣ се пѣт
 скѣѧте шѣ гѣрна кѣнд шѣ кѣнд, ка се рѣѧѧѣ
 ѧ вѣрѣ кѣтѣѧѣ чѣсѣрѣй. Нѣ вѣтеле чѣле кор-
 нѣте ѧ ѧкѣде Ёиле нѣ нѣмай нѣ ѣ вѣрѣн
 фѣлѣс, чѣ ѣ мѣре пѣгѣѣѣ; пѣнтрѣкѣ се
 кѣлѣкѣ де вѣте, хѣрѣѣхѣл, кѣрѣле кѣде дѣн
 ѧсѣлѣ вѣтелвр, нѣл мжнѣнѣкѣ, шѣ де ѧѣсѣрѣѣ,
 шѣ

ши вѣпѣра, кѣрѣ мѣх дин вѣте, се нѣдѣ-
шекъ фѣарте тѣре; чѣ нѣчѣ вѣтеле пѣт сѣ-
ферѣ дѣхѣарѣ де ѿи, кѣрѣ пѣрѣрѣ ле мѣте
не сѣнѣтѣасѣ вѣтелѣр.

Г. Деспре Тѣнѣла ѿилѣр.

Фѣинѣкѣ чѣл май де фрѣнте фолѣс дела
ѿи се ѿре дин лѣнѣ, кѣ дѣдинѣла трѣеде
лѣат сѣма, ка ѿиле, сѣсе тѣнѣ, кѣнѣ,
ши кѣм се кѣвинѣ. Тѣмпѣла Тѣнѣлѣи ѿ
Примѣвѣра, кѣнѣ ѿиле нѣѣ сѣп де лѣнѣ,
нѣчѣ спре ѿ фрѣгѣлѣи, нѣчѣ спре ѿ Кѣлѣдѣ-
лѣи ѿпѣрѣре. Оѣнѣи ѿѣ сѣвичнѣит ѿ тѣнде
ѿиле ши ѿдѣла сѣарѣ, ши ѿчѣста сѣ фѣк
ѿ Вептѣмѣрѣе. Де трѣеде тѣнѣе ѿиле де
дѣла сѣри, сѣѣ нѣмай ѿдѣтѣ? дин стѣ-
рилѣ ѿпреѣѣр трѣеде жѣдѣкѣт; пѣнтрѣкѣ, де
воѣиѣи ѿ ѿвѣ лѣнѣ еѣнѣ, ши ѿѣи кѣѣѣ
ѿиле, нѣмай ѿдѣтѣ трѣеде тѣнѣе, мѣрѣ де
врѣи ѿ ѿвѣ лѣнѣ мѣлѣтѣ, ши май слѣѣѣ,
ле пѣѣи тѣнде ши ѿдѣла сѣарѣ. ѿлѣѣѣѣи
дин дѣла, кѣрѣ вѣи вои, ѿсе мѣе мѣсе
вѣде, кѣ май еѣнѣ вѣи фѣѣе, де вѣи ѿлѣѣѣ
чѣл май пѣѣѣи, ши май еѣи, дѣѣѣт чѣл
май мѣлѣт, ши май слѣѣ; пѣнтрѣкѣ ѿшѣ
ѿиле нѣ ле вѣи тѣдѣи, нѣчѣ ле вѣи пѣнѣ

Арзтѣнд причиниле, дин каре він, ка Гѣз-
деле сѣшй поатѣ апзра ѿиле де дѣнселє,
шй спѣнѣнд ѿпротѣва бѣалелѣр шй ни-
скаре лѣкѣри, каре саѣ дин кѣрцй, саѣ
дела Пекѣрарй бѣтрѣнй, шй мѣлт прокоп-
ейцй лѣм ѿвзцѣт.

1. Пре врѣме плоїѣасѣ дѣкѣ се паск
ѿиле ѿ рѣтѣри, май тот дѣѣна кѣ-
пѣтѣ Кѣлѣѣзѣ, кѣрѣ се фѣче ѿ фика-
тѣл ѿилѣр лѣтѣ ка оуѣгѣ дела дѣѣе-
теле мѣней: де ѿчѣста ѿилѣр ле кѣѣ-
тѣ, сѣсе стѣнѣзѣ, тѣтѣш ѿм вѣзѣт ѿ
ѿрдѣл ѿ вармѣѣѣа дѣѣѣей ла Грѣфѣл
Ваш Данїїл, кѣ кѣ брѣхѣ, шй кѣ сѣткѣ
де вѣнарѣ (Ракїє) саѣ мѣнтѣйт де кѣл-
ѣѣзѣ нѣ нѣмай ѿиле, чй шй вѣтеле
чѣле корнѣте, каре ѿкѣ се кѣлѣѣзѣсе.

2. Кѣлѣѣра, сѣтѣ, шй сѣстенѣла фѣче
пре сѣй де се ѿѣнѣерѣ, ѿдекѣ лїсе ѿ-
грѣашѣ сѣнѣеле, де нѣ поате ѿмѣла
прин вѣне, кѣм ѿр трѣѣнй: де бѣала
ѿчѣста се мѣнтѣѣск нѣ нѣмай ѿиле,
чй шй вѣтеле чѣле корнѣте прин сло-
ѣѣѣрѣ сѣнѣелѣй дин оуѣрѣкй, шй дин
нас, прекѣм сѣне шѣѣ тоцй Пѣстѣрїй,
ѿдекѣ Пекѣрарїй, Бѣарїй, Вѣкарїй, шй
Вѣцѣларїй.

3. Върсатъла тѣсма аша ѿсте де при-
междіосъ ѿиашъ, прекъмъ ѣ ѿамениашъ;
ѿрзъ лѣкъриле а протѣва лѣи сѣнтъ а-
чѣстѣ:

а) Ѣ амѣстекъ ѡ оуничіе де правъ де
Гжндѣи де тѣрѣре, кѣрїи сѣи вѣрзї,
ши се фѣк май кѣ сѣмъ пре Фрѣсини,
кѣ пѣтръ оуничїи де ѿлѣю де ѿн, ши
аместекътѣра ачѣста, кѣрѣ се кїамъ
лѣтинѣще (Emplastrum Cantari-
dum), се пѣне ла ѿаѣ чѣ върсатъ
а тръ пичѡареле чѣле дин дѣрѣпт
оунде ѣ лѣна май рѣрзъ.

б) Ѣ фѣрѣе ѿрзъ, ши а хѣма ачѣла
се тѡарнъ пѣцинтѣлъ сѡзѣт, ши пѣ-
цинтїкъ мїѣре, а поїи ѿсе дѣ де бѣт;
ѿрзъ де мѣнкѣт нѣмай ѿрѣзъ вѣрѣде,
ши нѣпї дѣрѣдѣрици ѿсе дѣдъ.

в) Май прѣѣрмъ трѣѣе вѣгѣт де сѣмъ,
ка ѿиле чѣле върсѣте се аїѣзъ пѣ-
рѣрѣ лѣрзъ нѡашъ, ши стѣмпѣратъ.

4. Де мѣлте сѣри кѣпкїе ѿиле, адекъ аши
а тѡарнъ кѣпѣл кѣтръ кѡасте, ши ѿте
се а вѣртѣскъ рѡтогѡл. Рѣтѣтѣ ачѣста
вїне саѣ дин прѣ мѣрѣ а флѣмѣре а
крїѣрилъ, саѣ дѣла вѣрмїи, кѣрїи нѣ-
хѣскъ ла крїѣри; адекъ сѣнтъ нїще мѣ-

ще,

ше, каре, пжнзкхнд гасте тинхрз гав-
вцѣна Мїенлвр, со гвдрѣск кѣ чокѣл,
ши слобода ссав атрѣнса, дин каре
ѡав апой се фак вермїй, карїй дѡпѣ
ачѣа пѣск Кріерїй. Кзпкїѣрѣ чѣ че вїне
дин афлзмарѣ Кріерилвр, се поате
виндека, словохндрї сѣнѣе сѡїей дин
фрѣнте, шї дхндѣй де бѣт, шї де
мжнкат аша, прекѣм сѣѣ хїс ла взр-
сѣт; Кзпкїѣрѣ, карѣ вїне дин рѣсѣл
вермилвр, алмїнтрелѣ нѣ ѡ вей вин-
дека, фхрз нѣмай кѣ лѣкѣл, кхрѣл
їй хїк а апотѣкз: Spiritus cornu cer-
vi, шї oleum cornu cervi, спїритѣл
сѣтжмпхрат кѣ апѣ ил тоарнз пре нхрї,
гарз ѡлѣул амстекат кѣ мїѣре ил тоарнз
а гѣрз, кз аша ѡр перї вермїй дин
крїерї.

5. Рѣа гасте чѣ май примеждїоасѣ коалѣ
ла сѡї, пѣнтрѣкз дела оўна се лхцѣше
май ла мѣлте, кѣ ахѣ шї ла Тѣрма
атрѣгз. Дрептатѣа ѡиле, каре се при-
чѣп а фї рѣїѡасѣ, аѣатѣ трѣѣѣ алѣсе
дела чѣле сѣнхтоасѣ, шї пхнз атѣнчї
спхлате кѣ хамз де Тхкак (Дѣхан,
Тѣтѣн) фїрт, пжнзчѣ се виндека. Фак
алцїй шї алте лѣкѣрї апротіва рѣїѣ,
чї,

чи, прекъм ꙗсѣмъ ꙗм черкѣт нѣ ѿда-
тъ, ка дела Пекѣрѣи бѣтрѣни май
найинте ꙗкрединцаѣт, нѣ ѣ май бѣи
лѣк, дѣкѣт зѣма дѣ дѣхѣн; пѣнтрѣкѣ
ши лѣзне се кѣшигѣ, ши ꙗграбѣ виин-
дѣкѣ.

б. Пѣдѣкѣи ѿилѣр ꙗкѣ пѣр дѣ зѣма дѣ
дѣхѣн, прекъм ꙗ вѣтелѣр чѣлѣр кор-
нѣте дѣ ѿлѣул рѣнчѣд дѣ ꙗн, чи оуни
спѣн, кѣ ѿилѣ се пѣт кѣрѣи дѣ пѣ-
дѣкѣ ши кѣ оунт ꙗместекѣт кѣ гѣлен-
нѣш дѣ ѿѣ, дѣкѣ сеѣ ꙗкѣлѣи, ши се
вѣр оунѣ ѿилѣ, пѣвѣдѣ ꙗд пѣдѣкѣ.

Г. з.

Дѣспре Рѣмѣторѣи, саѣ Пѣрчи.

и. Дѣспре Фолѣсѣл Пѣрчилѣр.

ꙗтрѣ тѣатѣ Дѣвитѣдѣлѣ чѣлѣ дѣмѣ-
стичѣ (дѣ кѣсѣ, ши клѣнде) Пѣрчиѣи сѣнт,
дела кѣриѣи нѣ се ꙗре ниѣи оун Фолѣс, пѣ-
нѣкѣнд нѣсе оунѣд, саѣ вѣнд, тѣтѣш
гѣзда кѣт дѣ слѣкѣ фѣрѣ дѣ пѣрчи нѣ трѣ-
ѣѣ сѣте лѣте (хѣкѣ чѣне, чѣ вѣ хѣчѣ); пѣн-
трѣкѣ пѣрчиѣи се цѣн май кѣ сѣмѣ кѣ дѣ
ꙗчѣлѣ хѣрѣнѣ, кѣрѣ ꙗлѣ Дѣвитѣдѣлѣ нѣѣр ми-
стѣи,

цѣри, ка сѣши факъ жий Пѣрчій мочира
 Якас се хрѣнѣск Пѣрчій кѣ тот фѣлю де
 коаде де Бѣкате, кѣ оуѣрѣи, кѣ шир, шй
 кѣ алте фѣлюри де бѣрѣни аместекате кѣ
 тѣрѣце, кѣ зѣр, шй кѣ тоате Ѧпѣлѣтѣриле
 дин Бѣкнѣ, нѣмай пипѣрю се нѣ фѣе Ѧтрѣн-
 селе; пѣнтрѣкѣ де пипѣрю се колнѣвѣск, шй
 пѣр. Котѣцеле, Ѧ кѣре се Ѧкиѣ Пѣрчій,
 трѣвѣ май аѣѣсе сѣри рѣниѣ, шй пре тѣрнѣ
 липиѣ, саѣ Ѧколдорѣте кѣ Гѣноде, ка се
 нѣле фѣе фѣриг, пае Ѧкѣ трѣвѣ бѣгѣте Ѧ
 кѣчинѣ, ка сѣши поатѣ фѣче кѣлкѣш бѣн.
 Ѧтрѣ тоате вѣлѣеле ашѣ трѣвѣ ашеѣате,
 шй Ѧтокмиѣте, кѣт се нѣ ле поатѣ рѣстѣрнѣ
 ниѣи асе скѣрнѣви Ѧтрѣнселе.

Май наинѣте де а се бѣгѣ ла Ѧгрѣшѣт,
 шй вѣрѣи шй Ѧкѣоѣфеле се жѣгнѣск, апой,
 аѣпѣчѣ саѣ пѣс ѣѣатѣ ла Ѧгрѣшѣт, май
 мѣлат нѣ се мѣнѣ ла кѣмп, чй аѣколѣ Ѧ
 Котѣц, саѣ Ѧ ѣѣол, оуѣде саѣ Ѧкиѣ, лѣсе
 аѣѣ аѣтѣри, Бѣрѣхѣ, шй Бѣстѣни (Бѣкѣр-
 еѣте, аѣлѣи, аѣдѣи), де кѣрѣи аѣтѣи поѣи
 прѣси шй Ѧгрѣдинѣ (Бѣртѣю) шй ла кѣмп, шй
 прин Бѣкѣрѣѣ, кѣѣи поѣт мѣнкѣ, шй се
 аѣнѣѣ тотѣѣѣна мѣнкѣрѣ диннаинѣтѣ лѣр;
 пѣнтрѣкѣ динтрѣнѣпѣт аѣкѣш аѣкѣш мѣ-
 нѣнкѣ, ѣрѣ аѣѣѣѣ Ѧчѣп а пѣне оуѣнтѣрѣ,
 шй

ши сазниинѣ, нѣ се бѣт ѡша тѣре дѡпѣ
мжнкѣре. Пѣнтрѣ ѡчѣа ѡтѣнчй, кѣна ѡчѣп
Пѡрчйй ѡ се ѡгрѣша, кѣ де ѡчѣлѣ мжнкѣрй
трѣвѣе Хрѣнйици, де кѣре пѣн сазниинѣ ѡ-
десѣтѣ, прекѣм сѣнт гѣндѣ, жѣрѣл, сѡр-
ѣл, шй кѣкѣрѣѣл, чй де жѣр прекѣм
Клѣса, ѡша оѣнтѣра се фѣк мѡй, шй
сѡлеѡдсе. Ла пѣринѣй мѣй мѣчинѡ мѣлѡю
де чѣл мѣрѣнт, шй дѡпѣчѣ се гѣфтѣ Пѡр-
чйй, дин фѣрѣна ѡчѣа, дѡпѣчѣ сѡ сѡпѣрѣ
кѣ мѣрѣтѡаре фѣрѣнѣте, фѣчѣ сѣлѣй, шй
дѡ ла Пѡрчй дѡаѡ, сѡд трѣй сѣпѣтемѣнй
мѡй нѡнѣте, де ѡй оѣнѣде, сѡд ѡй бѣнде,
кѡм кѣлѡдѣй, ѡпѡй нѣмѡй ѡпѣ рѣче ле дѡ
де бѣт, де кѣрйй сѣлѣй ѡша се ѡгрѣша
Пѡрчйй, кѣт ѡневѡе се пѣтѣ рѣдѣка де ѡсѡ.

Г. Десѣре Бѡлѣле Пѡрчйлѡр.

Бѡлѣле, кѣрѡра сѣнт сѣпѣѣшй Пѡрчйй,
сѣнт мѡй де мѣлѣте фѣлѣурй, шй се стѣр-
нѣск дин мѡй мѣлѣте пѣчинйй, кѣре тѡате
ѡле нѣмѣра нѣ бѡю, чй нѣмѡй оѣнѣле, кѣре
сѣнт мѡй дѣсе ѡтрѣ Пѡрчй. ѡчѣстѣ сѣнт:

1. Кѣфѣрѣла, кѣрѣ сѡ кѡпѣтѣ дин мѣн-
кѣрѣ лѡбѡделѡр чѣлѡр пѣтѣрѡдсе; чй де
ѡчѣста лѣхне се мѣнтѣск Пѡрчйй, дѣкѣ
мѣнкѣ

мѣнкѣ грѣшце, шѣ ѡлѣ хрѣнѣ оу-
скѣтѣ.

2. Рѣа, де кѣрѣ се вѣндекѣ, дѣкѣ се
спѣлѣ кѣ лѣшѣе, шѣ лѣсе дѣ де мѣн-
кѣт ѡпѣтра пѣрте де оуѣнѣе де ѡнти-
мѣнѣе ѡмѣстекѣтѣ кѣ Фѣрѣнѣ, шѣ кѣ
пѣцѣнтѣкѣ мѣѣре.

3. Брѣнка, сѣд ѡфлѣрѣ грѣмѣзилѣр,
кѣрѣ ѡтѣта ѣ де кѣ примѣждѣе, кѣт ѡ
24 де Ѣѣсѣрѣ, дѣпѣчѣ ѡ лѣвѣще, пѣре
Пѣркѣл, ѡлмѣнтрѣлѣ нѣ се пѣате вѣн-
дѣкѣ, сѣд ѡпѣдѣкѣ, фѣрѣ се ѡлѣѣ Пѣр-
чѣй, пре кѣрѣй ѡкѣ нѣ ѡд лѣвѣт, сѣле
слѣбѣхѣ сѣнѣе дѣн грѣмѣзѣй, шѣ сѣле
дѣй де сѣт ѡтѣта зѣр, кѣт сѣр пѣтѣ
бѣ. Ѣтрѣнѣ оуѣнѣй Брѣоѣе рѣѣѣсе, шѣ
тѣѣндѣле фѣарѣе мѣрѣнт лѣ ѡмѣстекѣ
ѡ дѣтѣрѣй, шѣ лѣ дѣд Пѣрѣилѣр де
мѣнкѣт, дѣпѣ ѡ кѣрѣра мѣнкѣре нѣ
лѣвѣще Брѣнка пре Пѣрѣй.

4. Гѣлѣилѣ, кѣре се вѣндекѣ, дѣкѣ се
слѣбѣде сѣнѣе Пѣрѣилѣр дѣсѣпт лѣмѣз,
шѣ лѣсе фрѣкѣ гѣра преѣнѣлѣѣнтрѣ кѣ
сѣре мѣрѣнтѣ, шѣ кѣ фѣрѣнѣ де грѣдѣ.

5. Кѣпкѣѣрѣ, кѣрѣ се кѣнѣоѣе дѣнтрѣ
ѡчѣл, дѣкѣ ѡмѣлѣ Пѣрѣй кѣ кѣпѣтѣлѣ
сѣтрѣмѣе, шѣ дѣпѣчѣ ѡд ѡлѣргѣт кѣтѣлѣ

прѣн

И. Деспре Галицеле чѣле Оксрмзтѡаре.

1. Деспре Гзѣни.

Гзѣниле сѣнт вестите пѣнтрѡ сѡатѡла
 лѡр, дрептачѣа шѣ май вѣданиче де
 але цѣнѣ, декѣт сѡри че фѣлѡ де Гѣ-
 лице. Гзѣниле аѡ сѡкичѣнѣт а сѡ
 прѣсте тѡт ѡнѡл, лѡжѣа ѡфѡз тѣм-
 пѡриле, кѣнѡ ѡшѣ скѣмѣз пѣнеле, шѣ
 кѣнѡ лѣсе фѣче а клѡчѣ. Поцѣ фѣче,
 (прекѡм зѣче Пѡнкѡ) ка Гзѣниле нѣчѣ
 сѡатѡ се нѡ клѡчѣскѣ, чѣ пѡрѡрѣ се
 сѡаш, дѣкѣ ле бѣн легѡ де пѡн мѣчѣ
 вѣрѡл кѡзѣн, дѣн кѡреле крѣск Пѣнеле
 чѣле лѡнѣнѣ, ѡшѡ де тѡре кѡ ѡце, кѣт
 се сѣче, ѡпѡн, дѡпѣче сѡѡ оѡскѡт,
 ѡл бѣн тѡл. Кѣнѡ лѣсе фѣче гзѣни-
 лѡр а клѡчѣ, ѡчѣп а клѡкѣнѣ: дрептачѣа
 ѡтѡнѣнѣ трѣѡе ѡлѣсе сѡѡле, кѡре сѣнт
 нѣмай прѡаспѣте, шѣ пѡсе сѡпт дѡнѣле,
 чѣ нѡ тѡате сѡѡле сѣнт бѡне де скѡс,
 фѣрѡ нѣмай чѣле кокошѣте. ѡвѡтѡнѣ
 дѣспре Кокѡшѣ, пѣнтрѡ чѣнѣспрѡзѣче
 Гзѣнѣ дѣстѡл ѡсте оѡнѡл, кѡреле дѡпѡ
 пѡтрѡ ѡнѣ нѣмай ѡсте бѡн де кокошѣт,
 прекѡм нѣчѣ Гзѣниле де скѡс. Оѡ зѣче,
 кѣ дѣн сѡѡле чѣле рѡтѡнде се скѡт
 пѡнѣ.

пѣице, ѿрз дин чѣле лѣнгзрѣце пѣи,
саѣ кокошѣй. Оѣпт ѿ Гзѣнз де рѣна
нѣмай чинчѣспрзхѣце ѿлаз се пѣн,
ѿрз сѣпт чѣле май мѣри се пѣт пѣне
шѣ май мѣлте.

Пѣи даѣ ѿвѣд кам ла нѣаѣспрзхѣце
зѣле, дѣпзчѣ ѿчѣп Гзѣннѣле ѿ клочѣ,
дрептачѣа ѿтѣнчѣ шѣ чокнѣск Гзѣчиле
ѿлазлѣр. Декѣмба ѿр фѣ Пѣи слаѣн,
шѣ нар пѣтѣ спѣрце гзѣчиле, трѣкѣ
ѿжѣтѣци. Се пѣт пѣне Пѣи дѣла май
мѣлте Гзѣннѣ тѣт ла оѣна; дѣрз, ка се
ремѣнз Гзѣннѣле де ѿѣт, ѿѣ сѣичнѣѣт
Гзѣѣннѣле чѣле бѣне ѿ да Пѣи ла ко-
пѣнѣ, сѣй крѣскз; шѣ ѿчѣста ѿшѣ сѣ
фѣк:

ѿ хѣѣа, ѿ кѣрѣ ѣс Пѣи дин гзѣчѣ,
се принѣе копѣнѣа, ѣсе смѣлг пѣци-
нѣле пѣне дѣпре пѣнѣтиче, ѿпѣй се оѣр-
зѣкз бѣне пре пѣнѣтиче, дѣпз ѿчѣа ѣсе
ѿѣѣпз пре грѣмѣхѣ ѿ бѣкзцѣ де пѣне
ѿтѣнск ѿ бѣнарѣ, шѣ бѣгѣнѣѣсе кѣ-
пѣа сѣпт ѿрипз се ѿвѣртѣѣце де пѣ-
трѣ, саѣ чинчѣ сѣри, дин кѣрѣ ѿвѣр-
тѣре ѿмѣѣѣце. Фзѣкѣнѣѣсе ѿчѣста се
кѣлѣг Пѣи, се пѣн сѣпт копѣн ла лѣк
кам ѿтѣнѣкѣс, шѣ се ѿкѣпере кѣ оѣнѣ

тѣвничѣ ѿ Гѣинилѡр се нѣ поатѣ
 стрѣбѣте ла дѣнседе. Нѣчѣ трѣбѣе лѣ-
 сѣте Гѣиниле, сѣсе кѣлче пре Мѣсѣ, дѣ-
 доде, Кѡшѡрѣ, сѣѣ Тѣбле; кѣчѣ дѣн
 гѣинаѡѣл, пре кѣреле зѣк, лѣсе вѣтѣмѣ
 пѣѡареде, шѣ кѣпѣтѣ пѡдагрѣ (кѡлѣ
 де пѣѡаре), чѣ трѣбѣе пѣн Гѣинѣрѣше
 сѣе дѣла нѣмѣнт, кѣ се нѣсе поатѣ
 сѣѣ Дѣхѡрѣѣ, сѣѣ вѣлпѣле, ѣплѣнтѣте
 маѣ мѣлте рѣде (пѣжѣнѣ, лѣѡѡрѣ)
 маѣ ѡсѣменѣ, маѣ оѣна маѣ сѣе, ѡлта
 маѣ ѡс, дѣр ѡшѣ, кѣ се нѣ кѣдѣ оѣна
 дѣсѡпра ѡлтеѣ, кѣ нѣкѣмѣва оѣнеле
 Гѣинѣ се спѡрѣе пре чѣлѣлѣлте, кѣ пре
 рѣдеде ѡчѣстѣ сѣсе сѣе, шѣ се дѡармѣ
 Гѣиниле. Пѣрѣ дѣсѣвѡр ѣкѣде Гѣиниле,
 оѣнде се ѣкѣдѣ, трѣбѣе пѣсѣ Пѣлѣре,
 шѣ Чѣнѡшѣ, кѣ сѣсе поатѣ скѣлѣдѣ, шѣ
 рѣшѣкирѣ пѣнеле сѣле.

Бѡалеле Гѣинилѡр сѣнт, шѣ се вѣн-
 дѣкѣ пѣкѣм оѣрмѣѣѣ: де пѣдѣкѣ, се
 пѣсѣрѣ кѣ пѣпѣрѣ мѣрѣнт пѣсѣт, сѣѣ
 се оѣнг кѣ сѣлѣѣ де ѣн; де Кѡе се
 вѣндѣкѣ, лѣѣндѣлѣсе Кѡѣ кѣ ѡкѣл, сѣѣ
 ѡлтѣ оѣнѣлтѣ; де чѣмпѣѣѣре, сѣѣ пѡ-
 дагрѣ, оѣнгѣндѣсе пре пѣѡаре кѣ оѣн-
 тѣрѣ де Гѣинѣ; де ѡлте кѡале, зѣро-
 бѣндѣ

ЕІНА КОВАЖ, САВ ЛЕМН ДЕ ФРАСИН, ШІ
 ЕЗГНА ПРАВА І АПА, ДИН КАРТ БІВ.
 НАРЕ ЛІК ІСТЕ БІН, ШІ ФОВАТЕ ДЕ ФО-
 ЛОС НІ НІМАЙ ПЕНТРІ ГІНІНІ, ЧІ ШІ
 ПЕНТРІ ЧІЛІЛАТЕ ГАЛІЦЕ.

2. ДЕСПРЕ КОРКОТІНЕ, АДЕКА КВР-
 КАНІ, ШІ КВРЧІ.

КОРКОТІНЕЛЕ, МАЙ НАІНТЕ ДЕ А СЕ
 АФЛА, САВ ДЕСКОПЕРІ АМЕРІКА, І БУРІПА
 АВ ФОСТ НЕКІНОСКІТЕ, ГАРІ ДІПІ АЧІА
 АША САВ СПОРІТ, КІТ І ТІМПАЛ ДЕ
 АКОМ ПРІТІТІНДЕНІ СЕ ПРІСІСК КВ МІКІ
 СІСТЕНІЛІ, ДАРІ КВ МАРЕ ФОЛОС АЛ ПЛІ-
 ГАРІАВР; ПЕНТРІКІ НІЧІ СІ СІАРІ СЕ
 БІНДЕ АША ДЕ СКІМП, КА КВРКАНІА.

КАТ ТРІЧЕ ГАРІА, КВРЧІЛЕ ІДАТІ ІЧІП
 А СЕ КОКОШІ, ШІ СІАВ ПІНІ І ЧІНІЧІ-
 СПРІЗІЧЕ, АЛТЕЛЕ ШІ МАЙ МІЛТЕ СІАВ,
 ДІПІ АЧІА КАД А КЛОЧІ, ШІ КЛОЧІСК
 ПІТРІ СЕПТЕМІНІ ІКІКТЕ. ОУНЕЛЕ КВРЧІ
 СІАВ, ШІ СКІТ ПІІ ШІ ТОАМНА, ЧІ
 ПІІ АЧІСТІ ПІЕР ДЕ ФРІГ МАЙ ТОТ-
 АЧІНА. КОРКОТІНЕЛЕ ТРІКІДЕ АЛІСЕ ДЕ
 МАРІ, ШІ ТАРІ І ТРІП, ШІ МАЙ БІНЕ
 ІСТЕ, КА СЕ ФІЕ ТОТДЕІН КОЛОР (ДЕ
 СІ ФАЦІ) ЛА ПІНЕ. ПРИМІВАРА СЕ ПІІ
 КВР-

Вѣрчиле ла клочит пре доашепрзхѣче
 пѣнз ѿ патрѣспрзхѣче ѿаѣ ѿ лѣна
 лѣи ѿприліе, ка скѣсѣл пѣилѣр се кѣаѣ,
 кѣна ѣ вѣмѣ кѣаѣ, шѣ фрѣмѣасѣ;
 пѣнтрѣкѣ Пѣи, кѣна ѣс дин Гѣочѣ сѣнт
 фѣартѣ цѣнгаши, шѣ нѣ раѣаѣ, нѣчи
 фрѣг, нѣчи плѣаѣ, нѣчи сѣри че вѣмѣ
 ѣмѣаѣ: дрѣптѣаѣ пре вѣмѣ ка ѣчѣ-
 стѣ нѣчи гѣсте сѣичѣю ѣи слоѣоѣи дин
 Кѣиѣ, сѣаѣ дин кѣсѣ пѣнз дрѣаѣ сѣпт
 хѣле. ѣм вѣхѣт кѣ ѣкѣи ѿ ѣрѣаѣ,
 Вармѣиѣаѣ дѣѣхѣи, сѣаѣаѣ ѣхѣаѣаѣ ла
 Грѣфѣаѣ вѣаш Данѣил, ѣѣнаѣ се скѣтѣ
 Пѣи дѣ Вѣркѣ кѣте чѣнчи, шѣсе сѣте,
 шѣ маѣ мѣлѣи, кѣ, кѣт ѣшѣ пѣи дѣ
 Вѣркѣ дин гѣочѣ, ѿаѣаѣ ѿи спѣла пре
 пѣѣаѣ кѣ винѣаѣ дѣ дрѣжѣи, шѣ ле
 вѣга кѣте ѣѣн фѣр дѣ пѣпѣрѣ ѿтрѣг ѿ
 Гѣшѣ, ѿпѣи ле аѣ дѣмѣнѣаѣ ѿаѣаѣ кѣаѣ-
 пѣте, тѣѣте мѣрѣнт, шѣ ѿмѣстѣкѣаѣ кѣ
 кѣаѣаѣ Шѣриѣлѣаѣи, сѣаѣ кѣ ѣѣрѣиѣи
 крѣѣиѣи гѣрѣш мѣрѣнт тѣѣте; дрѣаѣ се
 маѣ ѿтрѣ кѣ мѣнѣкѣрилѣ ѣчѣстѣ, ле
 аѣ Мѣлаѣю мѣрѣнт, сѣмѣтѣишѣ, шѣ мѣз
 дѣ пѣне мѣѣт ѿ лапѣ пѣнѣкѣна крѣѣѣ,
 шѣ пѣтѣ мѣнѣаѣ гѣрѣнѣе; шѣ мѣрѣѣ
 тѣаѣѣна фѣартѣ ѣиѣ Пѣилѣр; пѣн-
 трѣкѣ

трѣкѣ Пипѣрюла ле ѿтѣрѣ стомѣкѣла,
 ши ѿи ѿцѣ, ѿрѣ Винарсѣла ѿтѣта ѿжѣ-
 та, кѣт дѣпѣ ѿчѣла нѣле стрикѣ немѣк
 оѹрѣжикѣтѣла, де кареле ѿлминтѣреле тѣре
 пѣер Пѣий чѣй де Кѣркѣ. Кѣна ле ѣшѣ
 мѣрѣлеле, ѿрѣш ѿи спѣла кѣ винарс
 де дрѣждѣй пре грѣмѣжѣй, ши нѣ ѿвѣ
 нѣй ѿ ѣжнтѣлѣ: дрѣптѣла ѣѣ ѿкѣ
 сфѣтѣск пре тѣцѣ ѿчѣла, карѣй вѣрѣѣ
 ѿши прѣй, ши спорѣ Коркотѣне, ка
 ѿша се лѣкре кѣ Пѣий.

Коркотѣнеле дѣпѣчѣ ѿѣ крескѣт ѿ-
 дѣтѣ, нѣ кѣгѣ сѣма де фрѣг, нѣй де
 зѣпѣдѣ, чѣ ѿрна ѿкѣ се кѣлкѣ мѣкар
 ѿ че лок, мѣнкѣ ѿрѣж, тѣт фѣюла де
 грѣѣнце, ѿкѣ ши пѣре де пѣмѣнт кѣ
 ѿлте рѣжѣнѣй: дрѣптѣла фѣарте лѣзне
 се пѣт цѣнѣ. ѿрѣ фолѣсѣла лѣр кѣ
 ѿтѣта ѣ май мѣре, кѣ ѿ тѣате мѣселе
 ла тѣт фѣюла де ѣамѣнѣ Карнѣ лѣр,
 ѿсте ѿ фѣарте мѣре чѣнѣте, ши де
 мѣре трѣѣнѣцѣ.

Б. Дѣспре Гѣлицеле чѣле ѿнѣтѣтѣаре.

1. Дѣспре Гѣнѣце.

ѿтрѣ Гѣлицеле чѣле ѿнѣтѣтѣаре Гѣнѣ-
 щеле ѣжнт чѣле май де фрѣнте, карѣ
 нѣмай

нѡмай ꙗ локѡри ка ачѣлкѣ сѣнт вѣд-
 ниче дѣсе цѣнѣ, оунде ꙗсте дестѡлѣ
 шѣ ꙗпѣ, шѣ Пѣшѡне; пѣнтрѡкѣ при-
 мѣвѡра, вѡра, шѣ тоамна май нѡмай
 кѡ ꙗрѣз трѣск; ꙗрѣ Храѡна чѣ де пре-
 сте ꙗрѣз, кѡрѣ стѣ дин тот фѣлюл
 де грѣѡнце, шѣ верѡѣце, кѡ фолѡсѡл
 Пѣнелѡр, ѡл кѣрѣи, ѡл Оунтѡрей, шѣ
 ѡл Фикатѡлѡи де присосѣт ѡ респѣтѣск.

Се жѡдекѣ ѡ фѣ май вѡне де прѣ-
 сѣлѣ, кѡре сѣнт скѡрте ꙗ пѣчѡаре, шѣ
 фолтикоѡсе: ла чинчѣспрѣзѣче Гѣнѣ
 оун Гѣнсѡк ле ꙗсте дестѡл спре коко-
 шѣт, дѡрѣ пѣнтрѡ грѣжа, шѣ ꙗпѣрѡрѣ
 Пѣилѡр се пѡт лѣсѡ шѣ май мѡлѣи.
 Гѣнѣле май кѡ сѣмѣ ѡѡ ꙗ Мѡртѣе,
 кѡрѣ кѣт се причѣпе, трѣвѣ ꙗкѣсе,
 ѡѡлѣ кѡлѣсе ꙗ тоѡте зѣлѣе, шѣ цѣ-
 нѡте ла лѡк стѣмпѣрат; ѡпѡи нѣчѣ
 май пѡцѣне де доѡспрѣзѣче, нѣчѣ
 май мѡлѣе де чинчѣспрѣзѣче се пѡи
 сѡпт Гѣнѣ де клѡчѣт. ѡѡлѣ ачѣстѣ,
 де вѡ клѡчѣ бѣне Гѣнсѡка, се скѡт,
 кѣндѣ се пѣнѣск пѡтрѡ сѣпѣмѣнѣи.

Пѡѣи, дѡпѣчѣ сѡѡ скѡс, ꙗ трѣи зѣлѣ
 нѡ трѣвѣе слѡвозѣи ла ꙗрѣз, чѣ трѣ-
 вѣе Хрѣзѣи кѡ ѡѡлѣ коѡпѣе тѣѣте,
 шѣ

ши ѿмѣстѣкатѣ, кѣ тѣрѣце дѣ Грѣѣ,
 сав кѣ мѣз дѣ пѣне, дѣпѣ ачѣла ши
 оуѣрѣиѣ тѣѣте, ши ѿмѣстѣкатѣ кѣ тѣ-
 рѣце. дѣпѣ трѣй зѣле се слокѣд ла
 ѣрѣз, ѣрѣ дѣпѣчѣ се рѣдѣиѣ рѣдѣла, ши
 кѣ кѣт май дѣс се хрѣнѣск кѣ фѣрѣиѣ
 дѣ рѣкѣрѣз мѣѣтѣ, кѣ ачѣта май рѣ-
 пѣде крѣск. дѣпѣ пѣтрѣ сѣпѣтѣмѣиѣ ѿ-
 чѣп ѿле крѣѣше пѣнѣле, ши ачѣиѣиѣ пѣѣр
 фѣарѣте тѣре: дѣрѣтѣчѣла пре вѣрѣмѣ
 ачѣла май кѣ дѣдѣиѣнѣсѣла трѣѣвѣ хрѣ-
 ниѣиѣ. ѿ Юнѣе, ши Юлѣе, май
 пѣиѣнтѣ дѣле крѣѣше пѣнѣе пѣрѣлѣиѣиѣ
 оуѣрѣкѣиѣ, ѿ фѣарѣте мѣре вѣнтѣѣлаѣ дѣ
 ниѣше мѣѣше, кѣре се цѣи пѣрѣлѣиѣиѣ ла-
 кѣри, кѣѣиѣ лиѣсе вѣгѣиѣ ѿ оуѣрѣкѣиѣ, ши
 кѣзѣнѣск дѣ мѣарѣте: дѣ мѣѣшѣле ачѣѣстѣ
 се пѣт мѣиѣтѣиѣ, оуѣнѣгѣиѣдѣиѣ пѣрѣла оуѣ-
 рѣкѣиѣ кѣ ѿлѣю дѣ ѿн, сав кѣ клѣю дѣпѣре
 пѣрѣиѣиѣ, сав дѣпѣре вѣиѣиѣиѣ: пѣнѣтрѣѣкѣ
 дѣ ачѣѣстѣ се фѣрѣск мѣѣшѣле ачѣлаѣ.

Гѣиѣшѣле се пѣт смѣлѣе дѣ дѣлаѣ ѿрѣиѣ
 ѿтрѣиѣиѣиѣ: ла сфѣрѣшѣиѣтѣла ѿнѣиѣ ѿѣиѣ
 мѣю, ши ѿдѣтѣ дѣпѣ сѣнѣрѣатѣла хѣла-
 дѣлѣр: ѣрѣиѣ ѿкѣт ѣстѣе пѣнѣтрѣ ѿгрѣ-
 шѣтѣла лѣр, нѣ се ѿгрѣшѣиѣ май вѣнѣе
 дѣкѣт кѣ рѣкѣрѣз, ши кѣ ѣрѣз.

2. ДЕСПРЕ РАЦЕ.

А Кѳрциле, де каре нѳ сѳнт де-
парте Бѳлциле, Тѳѳриле, ши лѳкѳриле
чѳле де цѳнѳт пѳши, рацеле се пот
прѳси, ши спорѳ кѳт де бине, чѳ нѳ
сѳнт аша де врѳданиче але цѳнѳ, ка
чѳлѳлѳлѳте Гѳлице; пѳнтрѳкѳ нѳ нѳмай
мѳнѳнѳкѳ май мѳлат, чѳ ниѳи фодѳс
нѳ аѳѳк аѳѳта. Сѳаш рацеле май мѳлат
де трийзѳни, дѳрѳ нѳ клѳтѳск май мѳлат
де пѳтрѳспрѳзѳче, лѳкѳ оуѳеле ниѳи
аѳѳтѳк; дриѳтаѳѳа сѳазле се пѳн сѳпѳ
Гѳинѳи, сѳѳ сѳпѳ Кѳрѳи; кѳѳи се клѳ-
чѳск, ка ши чѳле де Кѳрѳѳ, сѳѳ де
Гѳнѳѳе, пѳтрѳ сепѳемѳни. Да кѳѳе
раѳѳе пѳѳте фѳѳе дѳѳѳѳл оуѳ Рѳѳѳѳ?
А скрѳс се фѳѳѳ ѳѳѳѳѳ, нѳмѳ аѳѳѳ ѳ-
мѳнѳѳе, чѳ сѳѳ, А врѳѳѳѳ мѳѳ, пѳнтрѳ
зѳѳѳе раѳѳе нѳмай оуѳ Рѳѳѳѳѳ ѳѳнѳѳ,
ши нѳ пѳѳѳѳѳѳѳѳ. Грѳѳѳ Пѳилѳѳр де
Раѳѳе трѳѳѳѳе се фѳѳѳ, ка ши ѳ ѳѳлѳѳр де
Гѳнѳскѳ; нѳмай ѳ сѳѳѳѳ, ка май мѳлат,
дѳѳѳѳ зѳѳѳѳе раѳѳе, ши оуѳ Рѳѳѳѳѳ, се нѳ
ѳѳнѳи пре ѳѳрѳѳѳ, де вѳѳи фѳѳ кѳѳ де
мѳѳѳѳ Гѳѳѳѳѳ.

В. Деспре Галицеле чѣле Свѣрзтоаре.

Галице Свѣрзтоаре ла каса Плагарюлѣи
сѣнт Порѣмеїи: Деспре ачѣштѣ, нѣмй гастѣ
бол, се ворѣск, нѣдѣкѣндѣмй аминте,
че ам зис а Капѣл I. Ѣ. 2. Б. 2. (прекѣм
аѣ фжѣт ачѣл, динтрѣ а кѣрѣра скрисѣри
ам префжѣт ачѣстѣ Ѣкономіе), чѣ зик,
кѣ нѣчй гѣнойтѣл Цѣринелѣр кѣ Гѣинацѣл
лѣр, нѣчй спорѣртѣ лѣр, нѣчй аѣлчѣца
Кѣрней лѣр нѣ ѣ аѣсе прѣимй, шѣ аѣсе
сѣферѣ, аѣкѣ вѣй сокотѣ пѣгѣлѣ, кѣртѣ сѣ
фѣк цѣе, шѣ Вечѣинилѣр тѣй; аѣрѣтачѣл
нѣчй сѣнт вѣѣднѣчй аѣсе цѣнтѣ, шѣ
спорѣ.

К А П И Т У Л О М.

Деспре Грздини.

Б. 1.

Деспре Агрздинѣл Грздинилѣр.

Д е липсѣ ѿте, ка Грздиниле дшѣ сѣсе ѿ-
 грзѣскѣ ѿпрецѣр, кѣт ѿтрѣнседе се нѣ
 поатѣ стрѣвате ниѣи ѿм, ниѣи Докитѣк.
 Опре ѿчѣста слѣжѣще Гѣрдѣл оуѣкат, шѣ
 Гѣрдѣл вѣѣ.

Ѧ. Гѣрдѣл оуѣкат се поате фѣче:

1. Прин шѣнѣѣт, кѣреле мѣсе вѣде ѿ
 фѣ чѣл май лѣзне; кѣѣи нѣ пофѣѣще
 мѣре Келѣѣлѣ, чѣи нѣмай Мѣнкѣ.
2. Дин нѣѣле, шѣ Пѣрѣ, кѣреле пре Кѣм-
 пѣи дѣвѣде сѣнт дѣпѣрте Пѣдѣриле,
 ѿл фѣче, ѿмѣлѣи сиримѣн ѣ кѣ непѣ-
 тѣнѣѣ, чѣлѣи май кѣ принѣдере ѿи вѣне
 ѿ мѣре Келѣѣлѣ.

3. Де Бѣрне, сав де Пзланк, кареле ши
май ѿ маѣ келтѣлз вѣне.

4. Де Зѣд, чи ѿ зидѣ нѣмай ѿчѣл пот,
карѣй ѿ Пѣнга плинз. Яшадарз

Б. Пѣнтрѣ Пзгѣрѣй Рѣмжнѣшѣ нар фи май
вѣне, ка дѣсар ѿвѣца, ѿши фѣче Гѣр-
дѣри вѣе, каре вѣрем се фѣк кѣ чѣва
сѣстенѣлз, дарз ѿпѣй цѣн дин Нѣпѣцѣй
ѿ Нѣпѣцѣй. Ячѣстѣ се пот фѣче сѣри
дин че фѣлѣю де Ярѣдѣри, чи май вѣне
сѣнт чѣле ѿгимпѣасе, прѣкѣм сѣнт
тѣате фѣлѣюриле де Спѣни. Мѣе мѣе
вѣде, кѣ Пзѣдѣѣй сѣнт чѣй май вѣни
де ѿ фѣче Гѣрдѣри, карѣй ѿшѣ се сѣдѣск:
Прѣвнде ѿи пѣсте пзгѣрѣлѣй вѣл, сѣши
ѿкиѣз лѣкѣл де Грѣдѣнз, ѿпѣжнте
Пѣри, ши пре ѿчѣшѣ ѿи ѿгрѣдѣскѣ кѣ
нѣѣле нѣмай рѣр, ѿпѣй Тѣамна де ѿ-
мѣндѣош лѣтѣриле Гѣрдѣлѣй сѣпе дѣош
Шѣнѣцѣдѣри ниѣи прѣ лѣрѣй, ниѣи прѣ
ѿфѣнде, ши ле лѣсе, се рѣмжнз ѿшѣ
прѣсте Пѣрнз, ка се дѣѣѣре Пѣмжнтѣл
чѣл сѣпѣт; ѿпѣй Примѣвѣра, кѣт се
дѣче Нѣшѣл, сѣпе дѣвнде ва ѿфлѣ Пз-
ѣдѣѣй, ши сѣдѣскѣ ѿ шѣнѣцѣдѣри ка
де дѣош пѣлми дѣпѣрте оѣнѣл де ѿл-
тѣл,

[illegible]

ГЕДЕСК ОУНИЙ ШИ ГОЧЙ, МАЙ АЛЕС ПРЕ
ШАНЦЫРЙ, ЧИ АЧЕЩЕ НЪ СЖНТ ДЕ ФОЛОС
ПРЕДЖНГЪ ГРЪДИНИЙ; ПЕНТРЪКЪ ТРАГ
ФОАРТЕ ТАРЕ ЛА ДЖНШІЙ ФЪРНИЧИЛЕ, ШИ
АЛЦІЙ ВЕРМЪЛЦІЙ, КАРІЙ СТРИКЪ АПОЙ ШИ
ЛА ДЕГЪМЙ, ШИ ЛА ЯРЕЗРЙ.

§. 2.

Деспре Грзди́ниле чѣ́ле де дѣгѹмѣй.

Я. Деспре локъл Грздинилър чѣлър де
Дегъмй.

1. ДѢЛА ГРАЖДАНСКОЕ ЧЕЛОВѢКА ДѢЛАЮТЪ
ТРЕБОВАТЬ СЕБѢ ВЪНУШКА, ШИ ѿ ФАЦА БОГА-
РЕЛЪ.

2. Фіецекарѣ Грздинъ де дегѣмй трѣбѣ
 ѿпзрѣйтъ ѿ пѣтрѣ Пѣрцѣ неасѣмене,
 ѿкѣт ѿсте пѣтрѣ грзсимѣ пѣмѣнтѣ-
 лѣи, ѿ карѣ пѣрцѣ карѣ дегѣмй трѣбѣ
 семѣнѣте? се ва зѣче, оўнде воў ворѣи
 деспре Фѣлюриле дегѣмилѣр.

3. Пѣрциле ѿчѣстѣ ѿрзш се ѿпѣрт ѿ
 Такле, прѣлѣнгъ карѣ нѣ фѣрѣ де фо-
 лѣсе се седеѣк Пѣмй ѿлтѣицѣ ѿ Гѣтѣи,
 карѣи нѣ цѣи оўмерѣ дегѣмилѣр.

Б. Деспре Оўнѣлтеле чѣле трѣбѣиѣѣсе ла
 лѣкрѣтѣл Грздинилѣр де дегѣмй.

ѿтрѣ Оўнѣлтеле, карѣ сѣнт де лѣпсѣ
 ла лѣкрѣтѣл Грздинилѣр, чѣле май де
 фрѣнте сѣнт, карѣ оўрмѣзъ:

1. Хѣрлѣцѣл (ѿшѣл) ѿсте ѿ попѣтѣ де
 фѣр ѿскѣицѣ ла вѣрѣ, шѣ кѣ тѣиш
 фѣкѣтѣ прѣ делѣтѣри, сѣл ѿ попѣтѣ
 де лѣмн кѣ фѣр ѿскѣицѣ ѿ кѣпѣт, кѣ
 карѣ се сѣпѣ Пѣмѣнтѣл.

2. Грѣкла, кѣ карѣ се нетѣзѣѣе сѣпѣтѣрѣ,
 шѣ се ѿстѣпѣ семѣнѣа. ѿчѣста попѣте
 ѿвѣ колѣи де фѣр, сѣл де лѣмн, чѣ ѣ
 май сѣнѣ чѣ кѣ колѣи де фѣр.

3. Вапа, карѣ ѿ май маре, шй май
микъ, кѡ чѣ май маре се дрѣсѣск
кърѣриле, шй се сѧпъ (къпзлѣск) ле-
гѡмиле чѣле май раре; кѡ чѣ май
микъ се скормонѣще пзмѧнтѡ прин-
тръ легѡмиле чѣле май дѣсе.
4. Кофа чѣ де оудѧт, карѣ трѣвѣ се
аибѣ а вжрѣвл цевей чѣй де плѣв оун
чѣр май лѧт, ка съсе поатъ оудѧ, ка
шй кънд ар Плоѧ.
5. Роѡва (тиребѡнца) гѧсте де липѣх,
ка съсе карѣ кѡ дѧнса пзмѧнт, саѡ гѡ-
ноѡ пре Отратѡри.

В. Деспре сзпѣтъ Грздінілвр.

Грѣдѣниле се сѣпѣ Примѣвѣра, сѣ
Тѣамна; чѣ май еѣн ѣсте сѣпѣтѣ чѣл де
Тѣамна; пѣнтрѣкѣ сѣпѣтѣра прии пѣиале,
шѣ зѣпѣхѣиле чѣле де Пѣрниѣ фѣарте се ѣ-
токмѣще: Грѣдинѣрѣй ѣкѣ нѣ ѣѣ ѣтѣта
лѣкрѣ, кѣт ѣѣ Примѣвѣра. Сѣпѣтѣра чѣ
де Тѣамнѣ Примѣвѣра нѣмай се грѣклѣхѣ,
шѣ се фѣче Стратѣрѣй, кѣре нѣ трѣеѣе се
фѣе май лѣте де чѣнчѣ Шѣхѣрѣй.

Г. Деспре Гѣноитѣл Грѣдѣнилар.

Грѣдѣниларе, кѣнд се сѣпѣ, се шѣ гѣ-
ноиск. Де ва фѣ пѣтрѣ гѣноул, се прѣсѣрѣ
пре дѣсѣпра, ѣр ѣлминтреаѣ се ѣстѣпѣ
сѣпт сѣпѣтѣрѣ, ка се пѣтрѣзѣскѣ прѣсте
ѣрѣнѣ. Гѣноул де кѣй, фѣина май кѣладѣ-
роѣ, ѣсте кѣ мѣлат май кѣн пѣнтрѣ грѣ-
дѣниѣ, кѣрѣра тѣре ле плаче кѣладѣра.

Д. Деспре Семѣнатѣл Грѣдѣнилар.

Май наѣнте де ѣцѣ семанѣ Грѣдѣна,
трѣбѣ се ѣйѣ семѣнѣ кѣне, стрѣнѣ дѣн
ѣнѣй трѣкѣцѣ, кѣре ѣшѣ ле вѣй ѣвѣ, дѣкѣ
ѣй лѣат сѣма, кѣнд лѣй стрѣнѣ, се фѣе
семѣнѣле: Кѣапѣ, грѣле, ѣтрѣцѣ, плѣне,
нѣ дѣпре кѣчѣнѣ, чѣ дѣпре рѣмѣри стрѣн-
се, нѣчѣй ѣѣ дѣцѣрат, сѣѣ сѣѣ ѣчѣнѣ, сѣѣ
мѣчѣхѣит, дѣпѣчѣ лѣй кѣлѣс. ѣвѣнд се-
мѣнѣ гѣта, ла сѣмѣнатѣл лѣр ѣ сѣма:

1. Ка семѣнѣле чѣле дѣн фѣирѣ сѣ тѣри
май наѣнте сѣле мѣй, ка кѣ ѣтѣта
май рѣпѣде се рѣсѣрѣ.
2. Се шѣй, кѣре семѣнѣ кѣнд трѣбѣ сѣле
сѣменѣ.

3. Семѣнцѣле чѣле глѣтинѣасѣ (липиѣасѣ де сѣлаалтѣ), ка се кѣдѣ асѣменѣ, кѣндѣ де бѣи семѣнѣ, трѣбѣ аместѣкатѣ кѣ церѣнѣ.

4. Семѣнцѣле, кѣре сѣнт асѣменѣ кѣ алтѣ фѣлю де семѣнцѣ нѣ трѣбѣ семѣнѣатѣ апроапе де сѣлаалтѣ; аминтѣрѣлѣ бѣи пѣтѣ сминтѣ, ка П. П. ѣ лѣк де кѣрѣк се сѣдѣши Корѣлабѣ, саѣ дин прѣтивѣ.

5. Дѣпѣчѣ саѣ асѣпѣат семѣнцѣле прин гревѣлт, стрѣтѣриле трѣбѣ вѣтѣчѣте кѣ лопѣта, ка сѣсе липѣскѣ пѣмѣнтѣла де семѣнцѣ; пѣнтѣрѣкѣ ашѣ кѣ мѣлтѣ маѣ кѣрѣндѣ вѣр рѣсѣри.

Б. Дѣспре оѣдѣтѣла Грѣдѣнилѣр.

Грѣдѣна фѣрѣ де аѣ ѣ ка ши трѣпѣла фѣрѣ де сѣфлет, ши мѣнка пѣсѣ ѣ Грѣдѣниѣ фѣрѣ де оѣдѣт, кѣндѣ ѣ вѣрѣмѣ сѣчѣтѣасѣ, ѣстѣ ѣзѣдѣр. Дрѣпѣчѣла де липсѣ ѣстѣ, ка ѣ Грѣдѣниле, ѣ кѣре нѣ сѣнт лѣкѣри, ниѣи кѣрѣ рѣдѣри, саѣ Пѣрѣаѣ прѣлѣнѣгѣ дѣнсѣле, сѣсе саѣ аѣтѣтѣ фѣнтѣни, кѣте вѣр фѣ де липсѣ, ка сѣсе пѣатѣ оѣдѣ Грѣдѣна. Пѣрѣ ла оѣдѣт ѣсѣмнѣ аѣчѣстѣ:

1. КѸ ѿпа, кѧт ѿ скоцѣ дин фѧнтѧнѧ,
ѿдаѧтѧ нѸ трѣбѣ оѹдаѧт, чѣ дѸпзчѣ
стѧ оѹн дѧрѧѣ ѿ каѧз, шѣ се май
ѿкѧлѧѣще.
2. ЛѣгѸмилѣ нѸ трѣбѣ оѹдаѧте пре Ѹоре
нѣчѣ ѿдаѧтѧ, чѣ нѸмай Ѹѣра, саѸ
Диминѣца.
3. Май бѣне ѿсте, ѿ оѹда ѸтраѧѸрилѣ
май ѿдѣсе ѿрѣ, дѣкѧт ѿдаѧтѧ прѣ тѧре;
пѣнтрѸкѧ оѹдѧнѧѸсе прѣ тѧре се бѧ-
тѸчѣще пѧмѧнтѸл прѣлѧнѧ рѧдѧчѣна
ЛѣгѸмилѸр.
4. НѸмай пѧнѧ сѧнт тѣнѣре трѣбѣ оѹ-
даѧтѧ, ѿрѧ дѸпзчѣ ѿ лѣпѧѧт флѸарѣ
стрѣкѧ ЛѣгѸмилѸр ѿле оѹда.

Ж. Дѣпре Сѧѧѧтѧ ЛѣгѸмилѸр.

ЛѣгѸмилѣ пѣнтрѸ ѿчѣл се сѧѧѣск, ка се
нѸ фѣе прѣ дѣсе. ѿрѧ ла сѧѧѧт трѣбѣ
лѧѧт сѣма, ка

1. Се нѸсе сѧѧѣскѧ, пѧнѧ нѸ вѸр ѿвѣ
пѧтрѸ, саѸ чѣнчѣ фѸй.
2. Се се сѧѧѣскѧ, пре сѣчетѧ нѸмай сѣра;
пре плѸѧе, мѧкаркѧнѧ зѣѧ.
3. Се нѸ лѣсе вѧтѧме рѧдѧчѣнѣлѣ, май
ѿлѣс чѣле дѣпре дѣлѧѧѸрѣ, кѧнѧ се смѸлѧ.

4. Ое нѣсе сѣдѣскѣ ѿ май слабѣ лѣк, де-
къмъ аѣ фѣст крескѣт. Ёйне аѣ фѣ,
къна сѣр пѣтѣ сѣдѣ кѣ тотъ пѣмѣн-
тѣл деѣрѣлѣнгѣ рѣдѣчѣнѣ.
5. Прѣ деѣ се нѣсе сѣдѣскѣ, шѣ кѣт се
сѣдѣскѣ ѿдѣтѣ сѣсе оѣде, ка сѣѣрѣмѣн-
дѣсе пѣмѣнтѣл прин аѣпѣ кѣ аѣтѣта
май ёйне сѣсе лѣпѣскѣ де рѣдѣчѣнѣ.

5. Деѣпре Сѣпѣтѣл, шѣ Пливѣтѣл Деѣ- милѣр.

Сѣпѣтѣл, шѣ Пливѣтѣл сѣрѣѣнилѣр
аѣнтѣрѣ Деѣмѣ ѣ токѣма де лѣпѣсѣ, деѣпре
кѣрѣле, фѣйнѣкѣ ѣсте шѣѣт тѣтѣрѣр, аѣтѣ
нѣ хѣк, фѣрѣ нѣмай, кѣ тѣрѣѣе лѣдѣт
фѣдѣрте ёйне сѣѣма, ка, сѣѣпѣндѣсе, шѣ
пливѣндѣсе сѣрѣѣнилѣ, рѣдѣчѣнѣлѣ Деѣмѣ-
лѣр се нѣсе вѣтѣѣе.

3. Деѣпре Фѣлѣл Деѣмилѣр.

Деѣмѣлѣ, кѣре се фѣѣк ѿ Гѣдѣнѣ,
сѣнт фѣдѣрте де мѣлѣе Фѣлѣрѣ. Ёѣ деѣпре
тоѣте а сѣрѣе нѣ пѣѣ, пѣнтѣрѣѣ се нѣмѣсе
прѣ ѿмѣрѣскѣ кѣртѣ спре май мѣре кѣ-
тѣѣлѣ а Шѣлоѣстѣчилѣр; чѣ нѣмай деѣпре
аѣѣлѣ

Б. А чѣле Апѣлапате, шй Кзрнѡсе, пре-
кѡм сѣнт : Пѣпіній, Лѣвеницѣле, Кра-
ставѣцій, Кѡкѡрѣтеле, ш. ч.

Г. 3.

Деспре Грзѣиниле чѣле кѡ Помй, саѡ
Помѣтѡри.

Лѡкѡл, А кареле се сѣдѣск Ярѡвѡри ро-
ѡнтѡаре, се кїамѡ Помѣт ; Гѡрѡ Помѣтѡрилѣ
ѡтѣта де чинстѣте ѡѡ фѡст дела Ачѣпѡт,
кѣт дѣла Лѡкрѡрѣ лѡр Аѡкѡ нѣчй Апзѡцій,
нѣчй Країй, нѣчй Ѣаменїй чѣй май мѡри,
саѡ май Лѡзѡцій шѡѡ сѡпрѣт мѣнѣле вѡе-
ѡатѡ. Нѣчй фѡрѡ де прѣчинѡ (каѡѡѡ) ѡѡ
фѡкѡт ; шй фѡк ѡчѣста ; пѣнтрѡкѡ, ѡфѡрѡ
де фѡлѡсѡл чѣл мѡре ѡл Пѡамелѡр чѣлѡр де
мѡлѣ фѣлѡри ; дѣсфѡтѡрѣ, карѣ се ѡре дѣн
Помѣтѡри, Аѡкѡ ѣ фѡарѣте мѡре. Кѡ Ѣконо-
мїа де кѣмп Аѡкѡ ѡтѣта сѣнт де Аѡлѣѡѡте
Помѣтѡрилѣ, кѣт ѡѡна де ѡлта нѡ се пѡѡте
дѣспѡрѡї : Дрѣптѡчѣл вѡѣдѣнѣк Лѡкрѡ Гѡсте,
ѡ Лѡѡ вѣне сѣма ла тѡѡте, кѡте се цѣн
дѣлѡкрѡтѡл Помѣтѡрилѡр, де кареле се цѣн :
Ѣемѡнѡтѡл, Крѣскѡтѡл, Ѣлѡтѡитѡл, Ѣзѡї-
тѡл, чѡнѡзѡрѣтѡл, дѣкѡитѡл, шй ѡгонѣсѣ-
тѡл,

тѣл, фїецекарѣй фѣлѣ де йрѣрїи родн-
тоаре.

А. Деспре Семзнатѣл Йрѣрилѣр.

А Помѣт се алѣце оун азрак де лок
ашезат а фаца Гоарелѣй, а кареле се фак
Шнцѣрїи ка де со шкїѣпѣ де ларїи,
шї де афѣнде, ларѣ де департе дела солалтѣ
ка де трїи Шѣхѣрїи, ка сѣсе поатѣ сѣпѣ,
шї пливї принтрѣ лале; апой Тоамна, саѣ
Примѣвара Ѣмѣрїи чѣй де Поаме се сѣ-
мзнѣ прин Шнцѣрїиле, саѣ брѣзде
аѣлѣ оунѣл де алѣл де оун Шѣх де де-
парте. Ѣмѣрїи пот фї де Поаме саѣ
Белѣатече, саѣ Домѣстиче (каснїче); чї
май бѣнї сѣнт Ѣмѣрїи чѣй де Поаме
бѣне; пѣнтрѣкѣ а Млѣдїцеле, каре крѣск
дїнтрѣншїи, кѣ мѣлт май кѣ фолос се
ѣлтѣѣце. Ѣмѣрїи, карїи се сѣмзнѣ
Примѣвара, прѣсте ларнѣ се цѣн а нѣсѣп
ла лок дѣшѣ, ка се нѣ аѣѣце, чї се аѣкол-
ѣѣскѣ, кѣ ашѣ апой май рѣпѣде рѣсар. Дѣ-
пѣчѣ аѣ рѣзѣрїт Йрѣрилѣ, пѣнѣчѣ сѣнт май
тїнѣре, трѣбѣ май аѣѣсе сѣрї ѣѣдѣте; пѣн-
трѣкѣ ашѣ крѣск бїне.

Б. Деспре Врескѣтѣл Йрѣврилѣр.

Дѣпзчѣ ѡѢ плинѣт Млзѣцѣле оуѣ ѡн, дин лѡкѣл, ꙗ кареле ѡѢ ресзрѣт, се пот мѡтѣ ꙗ ѡлт лѡк, кареле дрептѣѣ се гѣтѣще ꙗ Помѣт, ка ꙗтрѣнѣл сѣсе крѣскѣ Йрѣврилѣ, пѣнзчѣ сѣнт де ѡлтѣт, шѣ се нѡмѣще Шкѡалѣ де ѡлтѡй, прекѡм се нѡмѣще шѣ лѡкѣл, ꙗ кареле се сѣмзѣнѣ, Шкѡалѣ де семзѣнѣт. Кѣнд се мѡтѣ Помѣй дин Шкѡала чѣ де семзѣнѣт ꙗ чѣ де ѡлтѡй, лѣсе тѣе рѣдѣчѣна чѣ дин мѣжлѡк, ка чѣле дѣпре дѣлатѣрѣ кѢ ѡтѣта май бѣне сѣсе пѡатѣ лѣцѣ, шѣ ꙗтѣрѣ; чѣ Млзѣца нѢ трѣѣѣе вѣтѣмѣтѣ; пѣнтрѣкѣ вѣтѣмѣнѣдѣсе фѡарѣе тѣнжѣск Помѣй; нѣчѣ трѣѣѣе дѣс сѣдѣцѣ, ка се пѡатѣ крѣще шѣ ꙗ рѣдѣчѣнѣ, шѣ ꙗ трѣпѣнѣ.

В. Деспре ѡлтѣтѣ.

Фѣйндѣкѣ тѡцѣ Помѣй, карѣй ресѣр дин сѣмѣѣрѣ, кѣт де кѣт сѣлѣтѣчѣск, ка сѣсе цѣнѣ ꙗ сѣнѣцѣле чѣле май диннѣнѣте, трѣѣѣе ѡлтѣцѣ; ꙗрѣ ѡлтѣтѣл ѣ май де мѡлѣе фѣлѣрѣ, шѣ се фѣче прекѡм оуѣрмѣѣ:

1. Прии Аплахнтѣла Рамѣриле ѿ Трѣ-
пинѣ; кареле се фѣче ѿ доаѣ кипѣри:
Аплахнтѣна Рамѣриле ѿтрѣ коажа, ши
лѣмѣла Трѣпиней, саѣ ѿ крепѣтрѣле
Трѣпиней. А чѣ динтѣѣ Аплахнтѣре ла
ѣчѣстѣ се ѿ сѣма:

а) Рамѣриле чѣле де ѿлтѣит трѣѣ-
кѣлѣсе дин Пом родиторѣ, ши де
ѣѣн фѣлѣ, ѿ лѣна лѣи Фѣдрѣри,
май наинте де ѿ порѣи Мѣгѣрѣла
ѣпре ѿфлорѣит, ши трѣѣсе кѣлѣсе,
карѣ сѣнт невѣтѣмѣте, ши нѣмай
ѿ ѿнѣла трѣкѣт май тѣрѣѣс крѣскѣте,
ѿѣкѣ нѣмай кѣ оѣн нѣд; ѿпѣи
трѣѣсе цѣнѣте пѣнѣ ла вѣѣмѣ ѿл-
тѣитѣлѣи ѿ лѣк ѿкопѣрит, оѣнде
се нѣ ѿгѣѣе, ши кѣ кѣпѣла чѣл рѣпт
ѣѣгѣте ѿ пѣмѣнт, саѣ ѿѣѣлѣте кѣ
лѣт, ка се нѣ се вѣѣѣѣскѣ.

б) Рамѣриле трѣѣсе се фѣе де ѿ фѣре
кѣ трѣпинѣле, ѿ карѣ се ѿлтѣѣск,
вѣѣѣ ѿ зѣѣе, трѣѣсе сѣсе лѣѣѣскѣ ѿ
ѣѣмѣѣри, кѣ нѣмай ѿѣѣ се пѣринѣ.
П. П. Пѣр ѿ Мѣр, саѣ Мѣр ѿ Пѣр,
ши ѿмѣнѣѣѣ фѣлѣриле ѿ Гѣтѣѣ
ѣѣне се пѣринѣ, ѣѣрѣ нѣ ѿтрѣлт
фѣлѣ де ѿрѣѣри, лѣѣнѣ ѿфѣрѣ ѣѣлѣ-
чилѣ,

чиле, шї Пѣдѣчїй; ашїждерт се
прїна Прѣнїй ꙗ Прѣсечїй, Чїрешї
ꙗ Вїшинїй, шї ꙗ Порѣмекїй, шї дин
протївѣ. Чї кѣ мѣлт май де фо-
лос ѣсте, ка фїещечє фѣлю де рѣ-
мѣрїй сѣсе Сѣлтѣскѣ ꙗ трѣпїнїй
де ачєлаш фѣлю.

в) Дин лѣна лѣй Мѣртїе ꙗчепѣна
пѣнѣ ꙗ сфѣршїтѣл лѣй ꙗпрїлїе се
пѣт сѣлтѣй май ꙗтѣю Чїрешїй, шї
Вїшинїй, ꙗпѣй Прѣсечїй, шї Прѣ-
нїй, май прѣдрмѣ Пѣрїй, шї Мѣрїй.
Кѣна се сѣлтѣщє, трѣпїнїлє, прѣ-
ѣнде лє ѣсте май чїтовѣ коѣжа,
дела рѣдѣчїнѣ май ꙗсѣс кѣ оўн
шѣх, сѣѣ кѣм вѣй вої, се тѣе кѣ
Фїрѣѣл, ꙗпѣй се нѣтѣѣск фѣарте
бїне кѣ Кѣцїтѣл, дѣпѣ ачѣл, фѣ-
кѣндѣсе оўн ꙗкѣѣ де ѣѣк оўскѣт,
сѣѣ де бѣкє, кѣ ꙗкѣл ачїста се де-
слїпѣщє коѣжа Трѣпїнїей дѣкѣтрѣ
лѣмнѣл єїй ꙗтрѣ ачѣтѣ лѣкѣрїй,
кѣте Рѣмѣрїй ꙗцї ѣсте воѣ ка се
ꙗплѣнцїй ꙗ Трѣпїнѣ (ѣсе ашѣ, ка
се нѣ крѣпє коѣжа) шї Рѣмѣрїлє
чѣлє де ꙗплѣптѣт се чѣплѣск тѣкма
прѣлѣнѣ нѣѣ дин ѣѣс, дѣпѣкѣм

ѡстѣ чоплѣтъ Ѣкѡл, ка сѣсе ловѣскѣ
 лѣмнѡл Рѡмѡлѡѣ ѡ лѣмнѡл Трѡпнѣѣ,
 шѣ коѡжа ѡ коѡжѣ, шѣ ѡ лѡкѡл
 Ѣкѡлѡѣ се ѡплѡхнтѣ Рѡмѡл ѡшѡ гѣ-
 тѣт: кѡрѣ фѣкѡнѡѡ, коѡжа трѡпнѣ-
 ѣѣ се стрѡхнѣѣ тѡре кѣтрѣ лѣмн,
 шѣ се лѣгѣ кѡ сфѡарѣ, сѡѡ кѡ
 скѡарѣѣ де Тѣѡ, ѡпѡѣ се оѡнѣѣ трѡ-
 пнѣѣ, прѣѡнѣ сѡѡ рѣтѣѡт, кѡ
 флѡщрѡм фѣкѡт дѣн Тѣрѣ, рѣшнѣѣ,
 ѡѣѡ, шѣ Тѣрпѣнтнѣ; сѡѡ нѡмѡѣ
 кѡ лѡт де чѣл клѣѡс; дѡпѣ тѡѡтѣ
 ѡчѣстѣ се пѡнѣ пѣмѡхнт жѣлаѡ прѣ-
 лѡхнѣѣ рѡнѡ Трѡпнѣѣѣ, шѣ се лѣгѣ
 кѡ кѡрпѣѣ, сѡѡ кѡ чѣѡ Гѡѣ, ка се
 нѡ кѡѡѣ.

г) де вѣѣ вѡѣ сѣѣѣ крѣскѣ Пѡмѣѣ ѡ-
 нѡлѣѣѣ, кѡнѡ ѡѣ вѣѣ сѡлѡѣѣ, ѡѣ рѣ-
 тѣѣѣ кѡт де сѡс дѣла пѣмѡхнт;
 ѡрѣ вѡѣнѡ се крѣскѣ мѡѣ мѣрѡнѣѣѣ,
 ѡѣ рѣтѣѣѣ тѡкма прѣлѡхнѣѣ пѣмѡхнт.

ѡ. ѡплѡхнтѡтѡл Рѡмѡрилѡѡр ѡ крѣпѣтѡрилѣ
 Трѡпнѣѣѣ тѡкма ѡшѡ се фѡѣѣ, ка шѣ
 чѣл дѣнтрѣ коѡжѣ, шѣ лѣмн, нѡмѡѣ
 ѡ сѣма, кѣ оѡнѣѣ крѣпѣ Трѡпнѣѣѣ прѣ-
 ѣтѣ тѡт де ѡтѣѣтѣ сѡрѣѣ, кѣтѣ пѣрѣѣѣ
 де Рѡмѡрѣѣ вѣѣѣ се ѡплѡхнтѣ ѡтрѡхнѣѣ;

ѡлѣѣѣѣ

Алцій нѣмай пределѣтѣрь съ крѣпѣхъ,
 апой Рамѣриле ле чоплѣскъ, ка ши кѣм
 пѣсте фѣкѣтъ кѣцѣтѣл чѣл де крѣпѣтъ,
 ка ѣплѣнтѣндѣсе ѣ Трѣпѣнѣхъ сѣсе ло-
 вѣскѣхъ лѣмн ѣ лѣмн, ши коажѣ ѣ коажѣ.
 Мѣе мѣсе вѣде, кѣ май кѣне лѣкрѣ ѣ-
 чѣщѣ депрѣѣрѣмѣхъ; пѣнтѣрѣкѣхъ Трѣпина,
 нѣвѣтѣмѣндѣсе ѣшѣ тѣре, май лѣзнѣ
 се вѣндѣкѣхъ, ши се прѣнде ла сѣлѣлтѣ.

3. Прин ѣнокѣлѣцѣе, ѣтрѣ кѣрѣ ѣа сѣма
 ла тѣате, кѣте оѣрѣмѣхъ:

а) Дин Рамѣл ѣтрѣ ѣчѣста ѣн крѣскѣтъ,
 дин кѣреле вѣѣй се сѣлтѣѣщѣй, прѣ
 Мѣгѣрѣл, де кѣреле нѣдѣждѣѣщѣй,
 кѣ ва сѣдрѣсли, ѣшѣ ѣл тѣе кѣ оѣн
 кѣцѣт ѣскѣцѣт, ка се рѣмѣнѣхъ ши
 пѣцѣнтѣл лѣмн сѣпт коажѣ тѣкма
 ѣрѣпт ѣжнѣл.

б) Коажѣ Помѣлѣѣй, ѣ кѣреле вѣѣй се
 ѣнокѣлѣщѣй, сѣ тѣе кѣрѣмѣжѣш, ши
 дин тѣѣтѣрѣхъ сѣ спѣнтѣкѣхъ нѣ мѣлт,
 ѣ сѣс, ка се фѣе тѣѣтѣрѣ тѣатѣ ка оѣн
 Л ѣтѣрс, коажѣ ѣшѣ ѣ трѣй оѣнѣгѣрѣ
 тѣѣтѣхъ сѣ дѣсфѣ пѣцѣнтѣл, ши Мѣ-
 гѣрѣл чѣл гѣтѣт ѣл вѣрѣхъ сѣпт
 ѣжнѣса, чѣ ѣшѣ, ка нѣмай коажѣ де

преа́ннѣ Мѣгѣр се вѣннѣ сѣпт ко́ажѣ
 Трѣпѣней, ꙗ́рѣ Мѣгѣрѣл се ремѣннѣ
 ѿфа́рѣ, ѿпо́й оу́нѣ рѣна кѣ фла́щром,
 саѣ кѣ лѣт кле́ос, шѣ сѣ лѣгѣ кѣ
 ско́арѣ де Тѣю, саѣ кѣ ѿпетѣ́хѣ
 (па́пѣрѣ) ѿша, ка Мѣгѣрѣл се нѣ
 ка́дѣ сѣпт легѣтѣрѣ.

в) Дѣпѣче саѣ прѣнс Мѣгѣрѣл, Кло́ам-
 ка, ꙗ́ карѣ саѣ ѿнокѣлѣт, сѣ та́е
 де чѣѣ па́рте де дрѣпт Мѣгѣр ко́стѣш
 ꙗ́ сѣе, шѣ сѣ оу́нѣ кѣ фла́щром,
 саѣ кѣ лѣт кле́ос, ка сѣе ѿпере де
 ѿѿре, шѣ де Пло́ае, пѣннѣкѣнѣ ꙗ́
 ба крѣ́ще ко́ажѣ.

г) ꙗ́рѣ ма́здѣнѣле, ка́ре сѣдрѣслѣск дѣнн
 по́мѣ, трѣкѣе кѣ дѣдѣнѣсѣл рѣпте,
 ка се нѣ ꙗ́ хрѣ́на сѣдрѣслѣшѣр чѣ-
 лѣшѣ сѣнѣт дѣнн Мѣгѣрѣнн чѣнн ѿнокѣ-
 лѣнѣнн.

а) ѿнокѣла́нѣ се фа́че ꙗ́ Ю́нѣе, шѣ
 ꙗ́ Ю́лѣе, пѣннѣкѣнѣ сѣнѣт По́мѣнн ма́х-
 го́шн ла ко́ажѣ, шѣ оу́нѣнн Мѣгѣрѣнн
 нѣ сѣдрѣслѣск пѣннѣ Прѣмѣва́ра.

4. ѿтилинѣнѣ ꙗ́рѣш ꙗ́ Ю́нѣе, шѣ ꙗ́ Ю́лѣе
 се фа́че, прѣкѣм оу́рмѣ́хѣ:

а) ѿе ꙗ́ оу́н ра́м крѣскѣт ꙗ́трѣ ѿчѣлаш
 ѿн, ка шѣ ла ѿнокѣла́нѣе.

- е) Рам дела мижлоква Рамблди (пентрѣкз ла мижлок сѣнт Мѣгѣрѣи май бѣни) се траѣе съ Тилинкѣцз кѣ оун Мѣгѣр, сав ши кѣ май мѣлци, нѣмай сѣсе поатз.
- в) А Помѣла ачѣла, пре кареле врѣи сѣл ѣлатѣици, се лѣсе нѣмай атѣтѣ рамбди, кѣте врѣи се Атилиинчѣици, прз чѣлѣлаате се тѣе: чѣле лѣсѣте Акз се кѣрѣце де тоате ѣдрѣслеле, ши де тоци Мѣгѣрѣи чѣи де сѣпт Фрѣнзе.
- г) Се чѣрѣкз оун Рам де ачѣаш грѣсѣме кѣ Тилинка, ѣсе тѣе вѣрѣла, коѣжа декѣтрз вѣрѣ ѣсе дефѣче А доаш, трѣи, сав ши май мѣлте пѣрѣи, апѣи трѣгѣндѣсе тилинкѣца, пре рамѣла чѣл белѣт атѣта се апѣсѣ ачѣт, ка се нѣ крѣпе, пѣнѣкѣнд се аплѣ кѣ лѣмнѣла Рамблди чѣлѣи белѣт, тоѣма преѣм аѣ фѣст де плинѣ кѣ лѣмнѣла сѣѣ, ши се баѣгз пѣцинтѣл деѣсѣпт кѣ капѣтѣла чѣл дин ѣѣс сѣпт коѣжа рамблди чѣлѣи белѣт.
- д) Лѣмнѣла, кѣт атрѣче дин Тилинкз, се рѣтѣзз тоѣма преѣнѣгз дѣнѣа,

дѣнса, шѣ капѣтѣла се прѣсѣрѣ кѣ
пѣлере, ка оуморѣй дин дѣмн, шѣ
дин Тилинкѣцѣ се нѣ поатѣ ѣшѣ:
кодѣа чѣ белѣтѣ, дѣ ва фѣ лѣнгѣ,
ка се нѣ атѣрне прѣ тѣре, ѣкѣ трѣ-
бѣе свѣринтѣтѣ, ѣсе кѣ лѣаре дѣ
сѣмѣ, ка се нѣ се крѣпе кодѣа,
сѣпт кѣрѣ саѣ вѣрѣт Тилинкѣца кѣ
капѣла чѣл дин цѣс.

5. Прин Мѣритѣт се ѣлтѣѣще, кѣнд се
ѣлтѣѣск ла ѣлѣлтѣ дой Пѣмѣ, кѣрѣй
сѣнт дѣ ѣ грѣсѣме; шѣ атѣѣста ѣшѣ се
фѣче:

а) Пѣмѣла чѣл сѣлѣатѣк, прѣ кѣрѣле вѣрѣй
сѣл ѣлтѣѣщѣ, се рѣтѣѣѣ прѣѣнде
вѣй сокотѣ, ѣпѣй се тѣе костѣш ла
дѣла ка дѣ доѣа дѣѣѣѣѣ. ѣшѣждѣрѣ
се фѣче шѣ кѣ Пѣмѣла, прѣ кѣрѣле
вѣрѣй сѣл мѣрѣйѣй, нѣмаѣ кѣт ѣѣѣ-
ѣста ѣ капѣт се тѣе костѣш ла вѣле.

в) Трѣбѣ лѣат ѣѣне сѣма, ка ѣлтѣѣѣ
кѣ трѣпѣна ѣшѣ сѣсе ловѣскѣ ла
ѣлѣлтѣ, ка шѣ кѣнд сѣр фѣ тѣѣѣт
кѣ ѣ тѣѣѣѣѣрѣ дѣла ѣлѣлтѣ, ѣдѣкѣ
дѣмнѣла, шѣ кодѣа ѣлтѣѣѣѣѣ сѣсе
ловѣскѣ ѣтрѣ тѣѣѣ кѣ дѣмнѣла шѣ
кодѣа Трѣпѣнѣй чѣй сѣлѣатѣѣѣ.

в)

в) ДѢПЪ АЧѢА СЪЛТОУЛ, ШИ ТРѢПІНА
 СЕ ОУНГ КЪ ФЛАЩРОМ ПРЕЛА ТХЕТЪ-
 РЪ, СЕ СТЪНГ, ШИ СЕ ЛѢГЪ ТЪРЕ ЛА
 СЪЛАЛТЪ КЪ СКОАРЦЪ ДЕ ТІЮ, САЪ КЪ
 ФДІУР ДЕ КЪНЕПЪ, ШИ СЕ АФЪШДРЪ
 ЛА АМЖНДОАШ КАПЕТЕЛЕ ТХЕТЪРЕЙ КЪ
 КЪРПЕ: АПОЙ ЕХТЪНДЪСЕ ОУН ПАР ЦѢ-
 ПЪН ЛЪНГЪ ТРѢПІНЪ СЕ ЛѢГЪ ДЕ ДЪН-
 СЪЛ, КА СЕ НЪЛ РЪМПЪ ВЪНТЪЛ, САЪ
 АЛТЪЧЕВА, ШИ АША СЕ ЛАСЕ, ПЪНЪЧЕ СЕ
 ВІНДЕКЪ ЛА СЪЛАЛТЪ.

б. Прин АПЛЕКАТ СЕ СЪЛТЪЩЕ, КЪНД СЕ
 ПЛѢКЪ ОУН РЪМ ДЕ ПОМ ЕЪН АТРЪН ПОМ
 СЕЛБАТЕК, КАРЪ АША СЕ ФАЧЕ:

а) ПОМЪЛ ЧЕЛ СЕЛБАТЕК СЕ ТЪЕ АТЪТА
 ДЕ СЪС, КЪТ СЕ ПОАТЕ ПЛЕКА РЪМЪЛ
 ЧЕЛ ДЕ СЪЛТЪНТ, ШИ СЕ ТЪЕ КОСТІШ,
 КА РЪМЪЛ ЧЕЛ ДЕ АПЛЕКАТ СЕ ПОАТЪ
 СТА КЪ ВЪРВЪЛ А СЪС.

б) ВЕ КРЪНЪ ПОМЪЛ ЧЕЛ СЕЛБАТЕК, КА
 ШИ КЪНД АЙ АПЛАЖНТА АТРЪНСЪЛ,
 АПОЙ РЪМЪЛ ЧЕЛ ДЕ АПЛЕКАТ СЕ ЧО-
 ПЛѢЩЕ КА ШИ ЧЕЛ ДЕ АПЛАЖНТАТ,
 ЧИ НЪМАЙ ДЕ ЦИМЪТАТЕ, КА СЕ ПОА-
 ТЪ АМЕЛА ПРИН ДЪНСЪЛ ОУМОРІЙ ЧЕЙ
 ДИН ТРѢПІНА ЛЪИ, ДИН КАРЪ АЪ
 КРЕСКЪТ. ДѢПЪ АЧѢА

в) Аплантѣ рамѣл ꙗ трѣпина чѣ сел-
 батекѣ аша, ка се кáдѣ коажѣ ꙗ
 коажѣ, шѣ кѣ вѣрѣла ла дѣл, пре-
 км сáѣ зѣс, апой оу́нгáндѣл кѣ
 флáстром ꙗл лѣгѣ, шѣл лáсе ꙗтрѣн
 ан аша, пжнзчѣ лѣсе вѣндѣкѣ коажá
 ла сáлáлтѣ. Дѣпѣчѣ сáѣ вѣндѣкáт
 коажá сáлтоюлѣ чѣлѣй аплѣкáт ла
 сáлáлтѣ кѣ коажá трѣпинѣй чѣй сел-
 батѣче, тáе сáлтоюл тóкма прѣлѣнгѣ
 коажá трѣпинѣй чѣй селѣбатѣче, шѣ
 дѣспѣрѣжнáѣ дѣла мѣмѣса, тѣ-
 тѣра мѣрѣ сá оу́нѣ кѣ флáщром, шѣ
 вѣй áвѣ сáлтоюл гáтá дѣпáлн.

Пóцѣй причѣпѣ, кѣ аплѣкáтѣл нѣ
 се пóатѣ фáчѣ, фѣрѣ нѣмáй áтѣнчѣй,
 кѣндá зáчѣ áпрóапѣ трѣпина чѣ кѣнѣ
 дѣ чѣ селѣбатѣкѣ; пѣнтрѣ áчѣл кѣ
 мѣлáт мáй лѣзнѣ сáр пѣтѣ фáчѣ кѣндá
 ѡрѣй кáрѣ динтѣрѣ Трѣпинѣй áр фѣ
 сзáйтѣ ꙗ вáс, прѣ кáрѣлѣ сѣл пóцѣй
 пѣртá, кѣм вѣй вóй.

7. Нѣ нѣмáй Пóмѣй, чѣ ѡрѣчѣ фѣлѣ дѣ
 йрѣѣрѣ се пóт спорѣ шѣ прин сáмáлн-
 тѣйт, áдѣкѣ сѣлѣ áгрóпѣй клóамѣелѣ ꙗ
 пѣмѣнт, шѣ сѣлѣ лáшѣй, пжнзчѣ фáк
 рѣдáчѣнѣй, апой сѣлѣ тáй дѣла Трѣпи-

ниле лѡр; чи ѡчѣстѣ лѡкраѣе вѣне
прѣ тѣрѣіе, ниѣи се кѡвѣне ѡлѡр ѡр-
ѡри, фѣрѣ нѡмай ѡчѣлѡра, кѡре дин
фирѣ сѡ ѡѣ мѡлѣи оѡморѣ. Міе, кѡ-
реле ѡм черкѡт кѡ фѡпта тѡт фѣлѡл де
ѡлтѡит, нѡ мѡѡѣ плѣкѡт, кѡ ѡлтѡи-
тѡл фѣкѡт прин ѡплѣнтѡтѡл рѡмѡри-
лѡр ѡ трѡпѣниле крепѡте, шѣи кѡ ѡти-
линиѣрѣ.

Г. Дѣспре Сѡдѣтѡл ѡрѡѡрилѡр ѡ Помѣт.

Врѡнд се мѡѣи Помѣи дин Шкѡала чѣ
де крекѡт, шѣи сѣи сѡдѣиѣи ѡ Помѣт, ѡшѡ
лѡкрѣ:

а) Чѣркѣ лѡк ѡѣн, шѣи пѣмѣнт плѣкѡт
Пѡмилѡр, ѡпѡи ѡтрѡнѡл сѡпѣ грѡпѣ
кѡм ѡфѡнде, де чѣркѣ, ѡсте пѣмѣнтѡл
де трѣѡѣ май ѡфѡнде, сѡѣ нѡ?

б) Помѣи нѡѣи сѡдѣи, пѣнѣ нѡ вѡр фѣи
кѡ кѡѡѡ сѡпѣи де грѡшѣ: ѡтѡнѣи ѡи
ѡплѣнтѣ ѡѡлѣи ѡ грѡпѣ, шѣи пѣмѣн-
тѡл ѡл кѡлкѣ фѡарте кѣне прѡлѣнѣѣ
ѡѣншѣи кѡ се стѣ цѣпѣнѣи; чи ѡѣи-
лѡѣнд кѡ Помѣи, ѡ сѣѡѡ, кѡ се нѡлисе
тѡѣ, сѡѣ рѡмпѣ рѡѡѡѣниле чѣле де-
прѡѡѡлѡѣри.

в)

в) Помій їи сздаѣще ѿ рѣна, шї рѣри,
ка крескѣна се айѣз, оундешї лѣцї
Крѣнциле. Динтрѣнчепѣт трѣеде шї оу-
дацї май адеѣсе ѡри, пѣнѣче се вѡр
прїнде.

г) Помій май кѣ фолѣс се сздаѣск Тоамна,
декѣт мѣкар пре че тѣмп.

Д. Деспре Чѣнгзрїтѣл Помилѡр.

Помїи сздаицї ѿ пѣмѣнт ѣѣн кѣ вѣѣме
крѣск фѣарте ѿналцї, шї лѣцїцї ѿ крѣнцї,
дрептачѣл оунїи їи чѣнгзрѣск, сокотїна
кѣ чѣнгзрїцї май мѣлтѣ рѣадѣ вѡр адеѣче;
чї ачѣста нѣ їсте адеверѣтѣ; пѣнтрѣкѣ кѣ
кѣт се тѣе май мѣлт Помїи, кѣ аѣѣта се
шї май ѿѣфѣшѣзѣ, їѣрѣ ѿѣфѣшѣрѣ пре
мѣре ѿпѣдекѣ родїрѣ. Ёшадаѣрѣ Помїи нѣ
трѣеде чѣнгзрїцї, фѣрѣ нѣмай кѣна се сз-
дѣск, ка се нѣї пѣатѣ тѣре скѣѣѣрѣ, шї
мишкѣ вѣнтѣл, пѣнѣче се прїнде, шї кѣна
стрїкѣ чѣва кѣ клѣамѣеле, саѣ кѣ оум-
ѣра лѡр.

В. Деспре Лѣкѣїтѣл Помилѡр.

Бѣалѣле Помилѡр сѣнт саѣ дїнаѣ-
ѣнтрѣ, саѣ дїнафѣрѣ:

1. БОДЛЕЛЕ ЧѢЛЕ ДИНАЗЪНТЪ СЪНТЪ, ШИ СЕ
ЛЕКЪЕСКЪ, ПРЕКЪМЪ ОУРМѢХЪ:

а) ДѢКЪ СЕ ДЪЕѢЩЕ (ДЕСФЪЧЕ) КОДЖА
ДЕПРЕ ВРЪН ПОМЪ, ШИ АЧѢПЕ А СЕ
ОУСКА ДЕПРЕ ПАРТѢ АЧѢА, ТРЕБЕ
ТЪѢТЪ, ЧЕ ГЪСТЕ ОУСКАТЪ, ПЪНЪ ДАЙ
ДЕ ВЪРДЕ, ШИ ОУНС КЪ БАЛЕГЪ ДЕ
ВИТЪ.

б) ДѢКЪ АГЪЛЪКЪИНЕСКЪ ФРЪНЪХЕЛЕ ВРЪНЪИ
ПОМЪ, Ё СЕМНЪ, КЪ ПЪМЪНТЪЛЪ ПРЕ-
ЛЪНГЪ ЁЛ НЪ Ё БЪНЪ, ДРЕПТАЧѢА
ТРЕБЪ ДИРЕСЪ.

в) ДѢКЪ НЪ СЕ АГРОАШЪ ПОМЪЛЪ, ЧИ
НЪМАЙ А СЪС КРѢЩЕ, ТЪРЪМЪ КОЖЕЙ
ГЪСТЕ ПРИЧИНА, ДРЕПТАЧѢА КОДЖА ТРЪ-
ПИНЕИ ТРЕБЕ КРЕСТАТЪ ДЕ СЪС ПЪНЪ
УОСЪ.

г) ДѢКЪ СЕ АПЛЕ ПОМЪЛЪ ДЕ МЪЩЮ,
ТРЕБЕ РАС КЪ КЪЦИТЪЛЪ, СПЪЛАТЪ КЪ
АПЪ, ШИ ФРЕКАТЪ КЪ ПЕРЪА.

д) ДѢКЪ НЪ РОДѢЩЕ ПОМЪЛЪ, Ё СЕМНЪ,
КЪ АРЕ ХРАНЪ САЪ ПРѢ МЪЛТЪ, САЪ
ПРѢ ПЪЦЪНЪ: АТРЪ АМЪНДОАШЪ А-
ТЪМЪПЪЛЪРИЛЕ СЕ ЛЕКЪѢЩЕ КЪ ДИРЕСЪЛЪ
ПЪМЪНТЪЛЪИ А МАЙ СЕКЪ, САЪ А МАЙ
ГЪРАСЪ; НИЧИ СТРИКЪ АИ АПДЕТИ КРЕН-
УИЛЕ,

циле, кѣчи прии ѿплетѣтъ се силѣще
ѿ родѣи.

е) Дѣкѣ каѡ флѡриле врѣнѣи Пѡм май
наинте де врѣме, причина ѣсте не-
родѣрѣ, дрептатѣѡ ѡшѡ се ши ле-
кѡѣще, ка чѣл неродитѡрѣю.

ж) Кѣте ѡдѡтъ Пѡмѣи нѡ родѣск пѣн-
трѡ вѣтрѣнѣще, кѣрѡра се ѡжѡтъ,
дѣкѣ се тѡе, кѣт ѣсте оуѣкат ѿ-
трѣнѣи, се сѡпѣ пѣмѣнтѡл де пре-
лѣнѣ рѣдѣчѣнѣ, ши се пѡне ѡлѣ
пѣмѣнт ѡместекѡтъ кѡ сѣнѣ де вѣтъ
грѡс ка де ѡ цимѣтѡте де шѡх,
ѡпѡи пѣмѣнтѡл ѡчѣст ѡместекѡтъ се
ѡкѡпере, кѡ пѣмѣнтѡл чѣл дѣла рѣ-
дѣчѣнѣ сѣпѡтъ.

2. Бѡлеле чѣле динафѡрѣ ѡле Пѡмилѡр
сѣнт, ши се лекѡѣск ѡшѡ:

а) Де фрѣг се ѡпѣрѣ Пѡмѣи, ѡболѡ-
рѣнѡи Ѣрна кѡ пѡе, дѡр май вѣне
кѡ трѣстѣе; пѣнтрѡкѣ ла трѣстѣе нѡ
нѣхѡѣск ѡшѡ тѡре шѡдрѣчѣи, ка ла
Пѡе, ши грѣмѣнѡ гѡнѡю преде-
дѣсѡпт.

б) Де вѣрѣмѣ се пѣхѣск прии ѡкоперѣ-
тѡл кѡ рѡгоцѣнѣи (житѣе), цѡале,
ши лѣпѣдѣѡ, ѣрѣ, дѣкѣ нѡ се пѡате
ѡко-

акоперѣ Помѣл, се пѣне сѣпт крѣнцѣ
оупъ вѣс кѣ апѣ, шѣ се словоѣ ѿ-
трѣнсѣл май мѣлте шомоѣѣ де Пѣе,
каѣ сѣнт ѿкѣцѣте де крѣнцѣ; пѣн-
трѣкѣ ѿшѣ брѣма нѣ стрѣкѣ Помѣ-
лѣи.

в) ѿ сѣчетѣ се ѿжѣтѣ Помилѣр, дѣкѣ
се сѣколѣск ѿпреѣѣр кѣ оупъ шѣнцѣѣ
каѣ депѣртишѣр де Трѣпѣнѣ, шѣ
ѿчѣста се ѿпле май ѿдѣсе сѣри кѣ
апѣ.

г) де фѣрнѣи се пѣт апѣрѣ Помѣи,
дѣкѣ лѣсе ѿфѣшѣрѣ трѣпѣна кѣ
кѣрѣ мѣѣтѣ ѿ сѣлѣю де ѿн, шѣ се
ѿгрѣапѣ лѣнгѣ рѣдѣчѣна лѣр сѣ сѣалѣ
оупѣ предѣнлѣѣнтрѣ кѣ Мѣѣре, кѣ
каѣ фѣартѣ кѣне се пѣт принѣде,
шѣ апѣи ѿрѣ фѣрнѣилѣ.

д) де ѿмѣде, шѣ де гѣндѣи нѣмай
прин кѣлѣсѣл, шѣ ѿморѣтѣл лѣр се
пѣт кѣрѣци Помѣи; ѿрѣ ѿмѣделе
май лѣзне се кѣлѣг ѿрна, кѣндѣ
сѣнт ѿ кѣѣѣри, дѣкѣт Примѣѣара,
ѿпѣчѣ сѣ; пѣнтрѣкѣ сѣшѣна ѿдѣтѣ
се прѣ ѿпрѣѣѣе.

Ж. Деспре Ф'блюриле, шї ЙгонисїтѸл ПóмилѸр.

Пóмїй, дѸпѸкѸм ле гáсте Кóажа, КáрнѸ,
МѸзѸл, шї ѢáмѸбрїи РóдѸлѸй, кїне се
áпѸрцѸск á пáтрѸ ф'блурї, áдекѸ

1. á Помóшїй-КѸрнóшїй, прѸкѸм сѸнт :
ПѸрїй, МѸрїй, ГѸтѸїй, ѢкорѸшїй, шї
ѢорѸїй.

2. á КѸрнóшїй-Ѣсóшїй, прѸкѸм сѸнт :
ПрѸнїй, ПѸрсечїй, ТѸнгерїй, КѸйсїнїй,
Вїшинїй, ЧїрѸшїй, ПорѸмѸїй, Кóрнїй,
Ѣлеáстрїй (Маслїнїй), Финїкїй.

3. á НѸкóшїй, сáѸ Кожóшїй, прѸкѸм сѸнт :
НѸчїй, Ямїгдалїй, ЯлѸнїй, Ягистїнїй
(Настáнїй).

4. á БомѸáцїй, сáѸ МѸрóшїй, прѸкѸм сѸнт :
ФрѸгáрїй, МѸрїй, Ягрїшїй, Зикїїїй
(стрѸгѸрáшїй), Ѣмокинїй, Ѣтафїхїй.

ГїрѸ ЯгонисїтѸл ПóмилѸр áшá се фáче :

1. ПѸрїй се спорѸск прии ѡлтѸїт, шї ле
плáче лóкѸл грáс кáм áринóс, шї кѸт
áе кáлд.

2. МѸрїй áкѸ се ѡлтѸїск, шї ле плáче
лóкѸл грáс, шї кáм оўмѸд.

3. ГѸтѣй се пѸт прѣсѣ прин сѣдѣтѣл
МлѣдѣцелѸр чѣлѸр кѣ рѣдѣчѣннѣ, сѣд
нѣмай прин ѣплѣнтѣтѣл клѸамбелѸр,
ка шѣ сѣлчилѣ, шѣ лѣ плѣче лѸкѣл
оѸмѣд.

4. Прѣнѣй, Чѣрѣшѣй, шѣ вѣшинѣй май кѣ
фолѸс се ѣнокѣлѣск, шѣ ѣтилинчѣск,
дѣкѣт сѣр Ѹлтѣй ѣлмѣнтрѣлѣ, шѣ крѣск
мѣкар ѣ че лѸк.

5. ПѣрсечилѸр, ѣмѣгдалилѸр, шѣ Кастѣ-
нилѸр лѣ фолѸсѣще лѸкѣл кѣлѣдѣрѸс.

6. Нѣчѣй се прѣсѣск дѣн семѣнцѣ, ѣдѣкѣ
дѣн нѣкѣ, шѣ лѣ плѣче тѸт фѣлѸл дѣ
пѣмѣнт, нѣмай мѸчѣрлѸс се нѣ фѣ:
хѣк оѸнѣй, кѣ кѣ кѣт лѣсе кѣт май
тѣре крѣнѸилѣ, кѣнд се кѣлѣг Нѣчилѣ,
кѣ ѣтѣта се фѣк дѣпѣ ѣчѣл май рѸ-
дѣтѸрѣй.

Дѣспрѣ фрѣгѣрѣй се ва дѣ ѣвѣцѣтѣрѣ
май прѣ лѣрг, оѸнде вѸѸ ворѣй дѣспрѣ вѣр-
мѣй, кѣрѣй фѣк Мѣтѣса, тѸкма кѣтрѣ сфѣр-
шѣтѣл Кѣрѣцѣй.

К И П VI.

Деспре Ягонисирѣ Віилвр.

Р. 1.

Деспре сзайтѣл Віилвр.

Я. Деспре локѣл, ꙗ кареле трѣѣе сзайте
Віиле.

Нѣсе поате слѣне, кѣт се ѿсигѣск вѣнѣриле
пѣнтрѣ локѣриле, ꙗ каре сѣнт сзайте Віиле:
дрептачѣл кѣ кѣвѣйицѣ ꙗсте, ка ворѣида
деспре вѣй, май наинте де тоате се ворѣим
деспре локѣриле, ꙗ каре трѣѣе сзайте Віиле.
Яшадарѣ

1. Віилвр ле прѣѣще (фолосѣще) локѣл
колинос, шѣ делос; дарѣ чѣл мѣнтос,
шѣ прѣ ꙗналт нѣле фолосѣще нѣ нѣ-
май пѣнтрѣ гребѣтѣ лѣкратѣлѣи, чѣ
шѣ пѣнтрѣкѣ май лѣхне ле ѡуѣнг бѣи-

тѣ-

тѣриле чѣле рѣчй: ꙗ възй, шй ꙗ локѣри
 ашехате ꙗкѣ нѣле плаче; пѣнтрѣкѣ ꙗ-
 трѣ ачѣлѣ прѣ адрѣсе ѡри каде брѣмѣ,
 карѣ шй лѣцѣрйи вицѣлѡр ꙗкѣ ашай
 арде, кѣт ꙗ врѡ кѣцѣа ани дѣбѣ ꙗшй
 вин ꙗ ѡри; шй фѣрѣ де ачѣа ꙗкѣ ꙗ
 локѣриле чѣле ꙗмогате де пѣцѣне ѡри
 крѣще вин бѣн. Партѣ вйей, карѣ стѣ
 спре амѣхй, фѣче винѣл чѣл май бѣн,
 чѣ динтрѣ рѣхрит шй амѣхй крѣще
 вин де мйжлок. ꙗ партѣ дѣлѣлѣй,
 карѣ хѣче спре мѣххноапте, прѣхм
 шй ла пѣлеле вйилѡр, аѣ ѡвѣчнѣит
 а сѣдй фѣлѡ де фѣлѡ де помй, нѣ-
 май се нѣ фйе апропѣ де вйце, ка се
 нѣле цѣхх оумѣрѣ. Пре вѣрѣл вйилѡр
 дѣхтрѣ мѣххноапте, кѣнд ар фй кѣ
 пѣтйнцѣ, ар фй вйне а сѣдй брѣхй,
 пйни, шй фйѡри, карйи кѣ фрѣххеле
 сѣле вйей нѣ стрйкѣ, чй вѣнтѣл чѣл
 рѣче де амѣххноапте ꙗл ꙗпѣдѣкѣ дѣ-
 ктрѣ вйе. ꙗ кѣт ва фй кѣ пѣтйнцѣ,
 тѣдѣри, лѣкѣри, бѣлѣй, млѣщине, шй
 мочйрле ꙗкѣ се нѣ фйе апропѣ де вйе;
 пѣнтрѣкѣ мѣдѣра, карѣ се рѣдйкѣ дин-
 трѣххселе, фѣартѣ стрйкѣ вйилѡр.

2. Фѣлюл пѣмѣнтѣлѣй, ꙗ кареле крѣсе
 вицеле, фѣарте мѣлт ѡжѣтѣ, ка винѣл
 сѣсе фѣкѣ вѣн. Дрепачѣл кѣ дѣдин-
 сѣл трѣвѣ черкѣт, ѡаре ꙗсте ѡтѣта де
 ѡместекѣт пѣмѣнтѣл, кѣт ꙗсте де ли-
 пѣ спре ѡгонисѣтѣл вѣей? Зѣк оуниѣ,
 кѣ пѣнтрѣ вѣй чѣл май вѣн ꙗсте пѣ-
 мѣнтѣл кѣлѣ, хѣичѣт, рѣр, шѣ ѡме-
 стекѣт кѣ сфѣрмитѣрѣй де пѣтри; чѣ
 ѡчѣста нѣ ѣ дѣстѣл, кѣ нѣ трѣвѣ со-
 котѣтѣ нѣмай фѣца пѣмѣнтѣлѣй, чѣ
 шѣ ѡдѣнкѣл; пѣнтрѣкѣ дин тѣатѣ ѡл-
 кѣтѣирѣ дѣлѣлѣй пѣрчѣде вѣнѣтѣтѣ
 винѣлѣй. ѡдѣверѣт ꙗсте, кѣ ꙗ пѣмѣн-
 тѣл мѣале крѣще вин гѣстѣс ѡл вѣтѣ,
 дѣр мѣале, шѣ мѣале шѣ ремѣне; дин-
 прѣтивѣ ꙗ пѣмѣнтѣл тѣре винѣл ꙗкѣ
 крѣще май тѣре, шѣ цѣнтѣрѣю.

Б. Дѣспре фѣрѣ, шѣ фѣлюл вицелѣр.

1. Вицелѣр дин фѣрѣ сѣл ле плаче ѡкѣл
 стѣмпѣрѣт, дрепачѣл нѣле сѣфѣре
 ниѣй кѣлѣдѣра зѣней чѣй ѡпрѣнсе, ниѣ
 фрѣгѣл зѣней чѣй рѣче; шѣ фѣйндѣкѣ
 Млѣдѣцѣле ѡр сѣнт фѣарте слѣбе, кѣ
 се пѣатѣ ѡптѣ ꙗ сѣс, фѣк кѣрчѣй, кѣ
 кѣрѣй

карїи се ажѣтъ. Яшѣ де рѣпѣде крѣск
 МЛЗДІЦЕЛЕ ВІЦЕЛѠР, КЖТ ѿ СКѢРТѢ
 ВРѢМЕ ПРЕ ТОАТЕ ЯРѢВРИЛЕ ЛЕ ѿТРЕК. ѿ
 ПЗМЖНТѢЛ, КѢРЕ ЛЕ ПЛАЧЕ, НЕТЖИНАДѢСЕ
 ВІЦЕЛЕ, АДѢК НЕСПѢСѢ РОДАѢ; ІѢР КѢРѢ-
 ЦІЖНАДѢСЕ, РОДАЛ ѿЛ РЕСПЛЗЧѢСК КѢ ѿБѢ-
 НЗТЦЦѢРѢ ВІНѢЛѢИ, КІНЕ ЛѢКРАТѢ ВІА,
 КѢСТѢ ЛДЕЛНГ, ШІ РОДАЛ СѢВ ДІН ДІН
 ѿ ѿН ѿЛ ѿБѢНЗТЦЦѢХІ.

В. ВІЦЕЛЕ СЖНТ ДЕ ФОАРТЕ МѢЛТЕ ФѢЛЮРІ,
 ЧІ СѢ АЧІ ПЕНТРѢ КѢВІОАСЕ ПРИЧИНИ
 НѢЛЕ ПОЧ ТОАТЕ НѢМІРА, НѢМАЙ АТЖТА
 АДѢК АМІНТЕ, КЖ ОУНЕЛЕ ВІЦЕ РОДѢСК
 МАЙ ПѢЦІН ВІН, ДѢРЖ МАЙ МАРМАНХІѢ,
 АДѢКЖ ПРѢ БѢН; АЛТЕЛЕ МАЙ МѢЛТ, ЧІ
 ІѢДЖШ КѢ МѢЛТ МАЙ САДѢ. ТѢХДЕЛЕ
 ЧѢЛЕ ѿЦЕЛѢПТЕ НѢ КАВТѢ АТЖТА ЛА МѢЛ-
 ЦІМѢ, КЖТ ЛА БѢНЗТАТѢ ВІНѢЛѢИ;
 ПЕНТРѢ АЧѢА ВІЦЕЛЕ, КЖНА ВРѢѢ СЕЛЕ
 СХДѢСКѢ, ЛЕ АЛІГ ДЕ ФѢКАУА ЧѢА МАЙ БѢН,
 ДЕПРЕ МАЙ МѢЛТЕ ЛѢКѢРІ.

Г. ДЕСПРЕ СЗДІТѢЛ ВІЦЕЛѠР.

1. ТЖМѢЛА ЧѢА МАЙ БѢН ДЕ ѿ СЗДІ ВІ-
 ЦЕЛЕ, ФѢЧЕ ВѢИ ВІЕ ДЕ ѿТРЕГ НѢЛѠ, САѢ
 НѢМАЙ ЧѢ ВѢКЕ СѢВІИ КЖРПІ, ІѢСТЕ

К ѿ

ТОАМНА,

рѡдаѣ дин сѡкюрѣ рѣдѣчѣнѣи, аѣсѣи аѣле
сѣдѣи; чѣи аѣчѣст мѡдрѡ де а сѣдѣи вѣе
нѡ гѣсте де мѡре фолѡс; пѣнтрѡкѣ рѣ-
дѣчѣнѣиле, кѡре де сѣлѣ аѣ ѣшѣт дин
ѡкюрѣ, аѣпѣчѣе се сѣдѣск вѣцелѣ, фѡарте
кѡрѣнд се оѣскѣ, мѡи аѣлес де се ва
аѣтѣмпла ѡдѣнтѡл пре сѣчетѣ.

4. Сѡмлитѡнтѡл, аѣдекѣ траѣдѣл вѣцелѡр
дела бѡчѡмѣи, кѡлкатѡл, шѣи аѣстѡпѣ-
тѡл лѡр, ка сѣсе фѡкѣ аѣлѣи бѡчѡмѣи,
аѣкѣ нѡ ѣ аѣкѣтѡре мѡдрѡ де а сѣдѣи
вѣе; пѣнтрѡкѣ принтрѣнѣдѣл фѡарте се
аѣтѣрѣѣе рѡда чѣе дела вѣе аѣщептѣтѣ.

Г. Дѣпре Шкѡала, сѡѣ Рѣсѣдѣница вѣ- целѡр.

Не фѣиѣд аѣшадѡрѣ де бѡи фолѡс мѡдрѡ-
рилѣ де сѣдѣнт, кѡре аѣдѣтѣ мѡи сѡс се зѣ-
серѣ, аѣцелѣпѣѣще ва фѡче Пѡдѣгѡрюл, кѡрѣле,
воинѣд аѣшѣи аѣтемеѣ вѣе, аѣшѣи ва аѣкѣде оѣн
аѣрѡв де лѡк ла вѣе, сѡѣ аѣкасѣ, ка се нѡл
стрѣватѣ вѣтеле, шѣи аѣ грѣдѣнна аѣчѣста ва
сѣдѣи (аѣнѣзѣкѣм сѡѣ зѣс сѡпт Б. 2.) вѣце
тѡт де сѡ пѡлмѣ дѣдѣпѡрте оѣна де аѣлта,
пре кѡре аѣ примѣвѡра, шѣи вѡра оѣурмѣтѡаре,
аѣкѣ вѡр фѣи сѣчѣтѡасѣ, трѣсѣе сѣле оѣде
мѡи

ДЕЛА МИНЕ СЕ ПОФТѢЩЕ, АЧѢСТА А СѢ ФАЧЕ
НѢМИ АГЗДАДЕ. ДРЕПТАЧѢА, ЛХСНА МОЛДОВА,
ШИ ЦѢРА РОМЖНѢСКЪ, НѢМАЙ ДЕСПРЕ АЧѢА
ВОЮ ВОРЕЙ, КЪМ ТРѢБДЕ ЛЪКРАТЕ ВІИЛЕ А ЦѢРА
ОУНГВРѢСКЪ, ШИ А ЯРАѢЛ ДЕСКИЛИНИТ; ПЕН-
ТРЪКЪ ВІИЛЕ А КЪ АЛМИНТРЕЛѢ СЕ ЛЪКРЪ АТРЪ
АМЖНОАШ ПАТРІИЛЕ; АШАДАРЪ

А. ДЕСПРЕ ТЪКЪТЪА ВІИЛШР. :

1. А ЦѢРА ОУНГВРѢСКЪ.

а) ВІИЛЕ НЪ ТРѢБДЕ ТЪКЪТЕ МАЙ НАИНТЕ
ДЕ ЧИНЧИСПРЪЗЪЧЕ ЗІЛЕ АЛЕ ЛЪИ МАР-
ТІЕ, КА НЪ АТЖМПЛАНДЪСЕ ВРѢДН А-
ГЕЦ ФЪРЪ ДЕ ВѢСТЕ, СЕЛЕ СТРИЧЕ
ФРИГЪЛ.

б) РЪДЪЧІНИЛЕ, КАРЕ АЪ КРЕСКЪТ ПРІЛАНГЪ
БЪЧЪМ, ТРѢБДЕ КІНЕ КЪРЪЦІТЕ, ШИ
ЛЪЦЕРІЙ ЧЕИ ОУСКАЦІ, САЪ ВЪТЪМАЦІ.

в) МЛЪДІЦЕЛЕ ЧѢЛЕ РОДИТОАРЕ АША ТРѢ-
БДЕ ТЪКЪТЕ, КЪТ СЕ РЕМЖНЪ А ЛОКЪЛ
ЧЕЛ МАЙ ГРАС ПАТРЪ, А ЧЕЛ МАЙ МАКРЪ
АОЙ СОКІ ПРЕДЖНСЕЛЕ.

г) КЪТЕ МЛЪДІЦЕ ТРѢБДЕ ЛХСАТЕ АЕ РОА
ЛА ФІЕЩЕКАРЕ БЪЧЪМ, ВІЙ ЖЪДІКА ДИН
ФѢЛЮЛ ВІЦЕИ, ДИН ГРЪСІМѢ ЛОКЪЛЪИ,
ШИ

ши дин ѿвечѣюа алтар вѣри, оу-
нѣи нѣмай трѣи Младѣце ласе.

а) Младѣце трѣе тѣте кѣ кѣцѣт
фѣрте аскѣцѣт, прѣла мѣжлокѣла
ѣтрѣнѣдѣрилѣр, ши дин цѣс ѣ сѣс
динпрѣтѣва ѿкилѣр, ка мѣжга, карѣ
кѣрѣ дин тѣтѣрѣ, се нѣ кѣрѣ пре
ѿкѣи Младѣцей, ши сѣи ѿрѣѣскѣ.

2. ѿ ѿрѣѣл вѣнле се лѣкрѣ пре чѣрк, аде-
кѣ се тѣе тѣамна ѣдѣтѣ дѣпѣ кѣлѣс
тѣатѣ вѣцѣле чѣле гѣржѣе, ши дин-
трѣнле се ѣлѣг ѣтѣтѣ кѣрлѣце, кѣте
трѣеѣск Гѣзѣей спре сѣдѣт, гѣрѣ чѣлѣ-
лѣлѣ се пѣн пре гѣрѣдѣл вѣей, сѣс се
дѣк ѣкѣсѣ де фѣк. вѣцѣле чѣле ѿагле
ши чѣле кѣтрѣне ши чѣле тѣнере дин-
трѣ ѣчѣлаш ѣн крѣскѣте нѣ тѣатѣ,
фѣрѣ нѣмай кѣре сѣнт май фрѣмѣасе,
май кѣапѣте, ши май кѣне де рѣд, се
кѣрѣце де кѣрѣей, ши де фрѣнѣе, ши
тѣинѣдѣлисе дин вѣрѣ ѣтѣта, кѣт гѣсте
нѣкѣпт, се лѣсе ѣшѣ де лѣнѣи, ка сѣсе
пѣатѣ примѣвѣра фѣче дин фѣеѣекѣрѣ
оуѣн чѣрк, ѣкѣ ши дѣаѣш, ѣпѣи се кѣлкѣ
ла пѣмѣнт спре дѣл, ши се ѣкѣпере кѣ
цѣрѣнѣ, ка се нѣ дѣѣере, прѣсте гѣрнѣ.
Примѣвѣра кѣт се дѣче зѣпѣда, ши се
зѣжѣнтѣ

ЗВѢНТЪ ЛОКЪЛ, ПАРІЙ, КАРІЙ СЕ ГЪТѢК
 ГІРНА, СЕ ДЪК ЛА ВІЕ, ШІ СЕ АПЛАЖНТЪ
 ЛАНГЪ ФІЕШЕКАРЕ БЪЧЪМ ОУН ПАР, САЪ
 ШІ ДОЙ, ДЪПЪКЪМ ВЕЙ ЖЪДЕКА, КЪ ГІСТЕ
 ДЕ ТРЕВЪНЦЪ. КЪНА СЕ АПЛАЖНТЪ ПА-
 РІЙ ВІЦЕЛЕ АКЪ СЕ СКОТ ДЕСЪПТ ЦЕРЪНЪ,
 КА СЪСЕ МАЙ РЕСФЪТЪХЪ, АПОЙ, ДЪПЪЧЕ
 СЕ МАЙ АКАЛЪХЪШЕ ВРЪМЪ, ВІЦЕЛЕ СЕ
 ЛЪГЪ А ФОРМА ЧЕРКЪЛЪШІ ПРЕЛАНГЪ ПАРІ
 АША, КА ЧЕРКЪРИЛЕ СЕ НЪ АПЪДЕЧЕ АМБЛЕ-
 ТЪЛ ПРИНТРЪ РЪНАДЪРІ, ШІ ЛЪКРАТЪЛ
 ВІЕЙ.

ВЪРАДІЦЕЛЕ ЧЪЛЕ ДЕ СЪДІТ АША СЕ АЛІГ
 ДИН ВІЦЕЛЕ ЧЪЛЕ ГЪРЖОБЕ, ШІ ТЪХЪТЕ:
 МЛЪДІЦЕЛЕ ДІНТРЪ АЧЕЛАШ АН КРЕСКЪТЕ
 СЕ АЛІГ ДЕ КОАПТЕ, СЕ ЛАСЕ ЛЪНЦІ КА ДЕ
 ДОАШ ПАЛМЕ: ДИН ВІЦА ЧЪ ВЪТРАЖЪ, ДИН
 КАРЪ АЪ КРЕСКЪТ МЛЪДІЦЕЛЕ, АКЪ СЕ
 ЛАСЕ КА ДЕ Ѡ ЦИМЪТАТЕ ДЕ ПАЛМЪ ШІ
 ДЕ Ѡ ПАРТЕ, ШІ ДЕ АЛТА, АПОЙ АЧЪСТА
 СЕ СЪЧЪШЕ, КА СЕ КРЪПЕ, ШІ ДЪПЪ А-
 ЧЪЛА СЕ СЪДЪШЕ, ПРЕКЪМ САЪ ЗІС МАЙ
 НАИНТЕ.

Б. ДЕСПРЕ СЪПАТЪЛ ВІИЛЪР.

ДЪПЪЧЕ САЪ ПЪРЪНІТ ВІИЛЕ, ШІ А АРАБЪЛ
 САЪ ЛЕГЪТ, ПРЕКЪМ АМ ЗІС МАЙ НАИНТЕ, АЪ
 АСЕ

„Асе сѣпѧ май пѣцѣи де трѣи ѿри ѿтрѣни
 ѧн: ѿтѣа дѧтѣ, кѣт сѧѣ пѣрѣит, ши ѿкѣ
 наѣ порнит лѣцѣриѣи; ѧдоѡа, дѣпѣчѣ ѧѣ
 кѣзѣт флѡарѣ; ѧтрѣа ѿ лѣна лѣи ѧугѣст.
 Пѣрѣ, кѣна се сѧпѣ вѣиле, ла ѧчѣстѣ трѣ-
 еѣе лѣат вѣине сѣма:

1. Ка се нѣсе бѧтѣме рѣдѣчиниле кѣ Ѧпа,
 ши сѣсе стрѣнгѣ май мѣлатишѡр пѣ-
 мѣнт прелѣнгѣ дѣнсеа, ка ѿфер-
 ентѣнаѣсе вѣѣмѣ се нѣле стрѣче фер-
 ентѣла.
2. Ка ла ѿтѣа, ши ѧдоѡа сѣпѣтѣрѣ
 сѣсе сѧпе пѣмѣнтѣл кѣт де ѧдѣнк, ка
 сѣсе скоатѣ дѣдѣцѣи, ши ѿри че фѣлѡ
 де вѣкотѣнѣ нетрѣбникѣ токма дин
 рѣдѣчинѣ.
3. Ка принтрѣ сѣпѧт сѣсе рѣмпѣ лѣцѣриѣ
 чѣи нетрѣбничѣи, ши фрѣнѣеле чѣле ѿ-
 кѣркаѣте кѣ вѣрмѣлѣцѣи, кѣ ѿмѣде, кѣ
 молѣи, ши ѿри кѣ че фѣлѡ де мѣ-
 цѣице, сѣсе кѣлѣгѣ, ши сѣсе ѿгрѡапе,
 сѧѣ сѣсе ѧрѣ.
4. Ла сѣпѧтѣл чѣл дин ѧугѣст, кѣреле се
 фѣче дѣпѣ ѧлѣѡилѣ пѣрѣит, ши пливѣ-
 тѣл, ши лѣгѧтѣл вѣцелѡр, сѧѣ ѧл дѣ-
 цѣрилѡр ѿтрѣ ѧчѣлаш ѧн крѣкѣцѣи, пѣ-
 мѣнтѣл

мѣнтѣла нѣсе сѣпѣ афѣнда, чѣи нѣмай
се арьсѣѣще пре аѣсѣпра.

Б. Деспре Пѣрвѣтѣла Вѣлавр.

Шѣи ѣ Цѣра Оуѣсѣрѣскѣ, шѣи ѣ Яраѣла
Вѣлае, прекѣм сѣѣ зѣе май наѣнте, се пѣ-
рѣск примѣвѣра ѣнаѣнте де ѣ дѣ Кѣпѣшеле,
ка ачѣстѣ се нѣ се скѣтѣре; чѣи, кѣнда се
пѣлѣск, шѣи се лѣгѣ лѣцѣрѣи чѣи ѣтрѣ ачѣ-
лаш ѣн крескѣщѣи оуѣнде, ѣсте де лѣпѣсѣ, ѣрѣ
се ѣпѣлѣнтѣ пѣрѣи. ѣсе пѣрѣи, ка се цѣнѣ
май мѣлат, тоамна се кѣлѣг, шѣи прѣсте
ѣрѣнѣ се цѣн ѣ лѣк аѣшѣ, оуѣнде се нѣи
кѣтѣ пѣлаа, шѣи зѣпѣда, шѣи ѣ тоѣт ѣнда
се ѣпѣлѣнтѣ кѣ чѣлааѣт кѣпѣт ѣ пѣмѣнт.

Г. Деспре Лѣгѣтѣла, шѣи Пѣлѣвѣтѣла Вѣлавр.

Кѣнда се лѣгѣ лѣцѣрѣи чѣи ѣтрѣ ачѣлаш
ѣн крескѣщѣи, кѣт ѣѣ крескѣт май ѣнѣлѣцѣи
ѣкѣт пѣрѣи, се тѣе. Прѣлѣнѣгѣ ачѣста Кѣр-
чѣи, шѣи Фрѣнѣеле, кѣре ѣпѣдѣкѣ кѣаѣчѣрѣ
ѣтрѣгѣрѣлавр, ѣкѣ се кѣрѣцѣ, ка се пѣатѣ
стрѣѣте ла стрѣгѣрѣи сѣарѣле, нѣгѣра, шѣи
пѣлаа, прин кѣре се кѣк стрѣгѣрѣи.

Пливѣтѣла ꙗкъ ꙗсте фодрте де айпѣ
ла вѣи; пѣнтрѣкъ сѣботинеле пѣмѣнтѣла ил
слѣбѣск, оумѣзѣла ꙗтрѣнсѣла ѿ стрѣнг,
ши ѿ сѣгрѣмѣ, пре сѣаре, ши пре ѡер
ꙗ ꙗпѣдекѣ дела бѣчѣмѣ, ши дела стрѣ
гѣри. Дрептакѣста нѣ трѣбѣ семѣнѣте,
ничи сѣдѣте ꙗтрѣ вѣце легѣмѣ фрѣнѣсѣсе,
ши кочинѣсѣсе, прекѣм сѣнт кѣрѣкѣла, Кар
тифѣѡѣла, кѣрѣлѣсѣсе, кѣкѣрѣсѣла, ши ꙗлте
ꙗсѣменѣ, чи нѣмай легѣмѣ, ѡкѣрѣра рѣдѣ
чинѣи кѣск ꙗ фѣца пѣмѣнтѣлаи, ничи сѣнт
фрѣнѣсѣсе ꙗ фѣи, се пѣт семѣнѣ, сѣс сѣдѣ
прин вѣиле чѣле родитѣаре.

Д. Деспре Гѣноитѣла вѣилѣр.

Вѣиле май кѣ фолѣс се гѣноѣск Примѣ
вѣра, кѣнд се сѣпѣ динтѣѣ, нѣ ꙗ фѣѣше
кѣрѣле ꙗн, чи ла ꙗлтрѣилѣ, сѣс ла ꙗлпѣтрѣлѣ
ꙗн; пѣнтрѣкъ вѣцелѣ, ꙗѣр ꙗдѣче мѣкарѣкѣт
рѣдѣ, лѣмн, ши фрѣнѣе прѣсте ꙗн, нѣ слѣ
бѣск пѣмѣнтѣла, ка ши ꙗлте пѣнѣте. ꙗтрѣ
ꙗ гѣноирѣ май наинѣте де тѣдѣе трѣбѣ лѣат
вѣне сѣма ла фѣрѣ ши ꙗ пѣмѣнтѣлаи, кѣ
рѣле се гѣноѣше, ши ꙗ гѣноѣлаи, кѣ кѣрѣле
се гѣноѣше. Дева фѣ пѣмѣнтѣла дин фѣрѣ
сѣ динтрѣ чѣле мѣи, трѣбѣ гѣноит кѣ гѣ
ноѣ

ною бине пѣтрѣа де вите корнѣте, саѣ де
 порчи; прѣа де ва фи динтрѣ чѣле тѣри,
 тѣеде гѣноит ашиждерѣ кѣ гѣною бине пѣ-
 трѣа, чи де кай, де ѡи; саѣ де капре.
 Оун пѣтѣн (Бѣт) де гѣною ѣ деитѣл пен-
 трѣ шѣсе Бѣчѣми. Асе ла гѣноитѣл вил-
 лѡр трѣеде лѣат сѣма, ка гѣноул аша
 сѣсе гѣмѣдѣскѣ прѣлѣнгѣ Бѣчѣми, ка се
 нѣ аѣѣнгѣ ла рѣдѣчиниле лѡр; пѣнтрѣкѣ,
 де ва аѣѣнѣ ла рѣдѣчинѣ, вилѣ виѣей ва
 фи амѣр; ши фѣрѣ де гѣст, ши стрѣгѣ-
 рѣи Аѣкѣ май кѣрѣнд пѣтрѣѣск. Пѣнтрѣ
 аѣѣа трѣеде лѣат прѣлѣнгѣ рѣдѣчина фѣе-
 щекѣрѣи Бѣчѣм пѣмѣнт грѣс ка де трѣи
 аѣѣете; ши аша прѣсѣрат ши аѣтѣпат гѣ-
 ноул кѣ пѣмѣнт де прѣлѣнгѣ Бѣчѣми сѣ-
 пат. Аѣкѣ ши май бине фѣк, кѣрѣи аѣтѣпѣ
 гѣноул дин сѣс де Бѣчѣми; кѣчи аша а-
 тѣпѣндѣсе прин апа чѣ де плѣде тѣатѣ
 гѣсѣмѣ гѣноулѣи се скѣрѣ ла рѣдѣчиниле
 виѣелѡр.

Б. Дѣспре Кѣрпѣтѣл Виллѡр.

Дѣспре сѣдѣтѣл Виллѡр деитѣл ам кѣ-
 вѣнтѣт А. Б. 1. ал аѣѣѣѣи кѣп, деѣнде
 мѣат те поѣи фѣлѣси ши ла кѣрпѣтѣл
 Вѣей;

Віей; пентрѣкѣ Віа се поате кърпѣ кѣт де
 еине кѣ Боташѣ дин Саднице мѣтаѣѣ ꙗ
 Віе; чѣ май пасте ꙗкѣ оун мѣдрѣ де ꙗ кърпѣ
 Віиле пѣрѣш де фолѣс, кѣреле ꙗ ꙗчѣста: Се
 сѣпѣ сѣ грѣопѣ ꙗтрѣ ꙗчѣлаш лѣк, оунде
 вѣрѣѣ се ꙗнеѣ Бѣчѣм нѣѣ, се траѣе сѣ Млѣ-
 дѣцѣ дѣла Бѣчѣмѣ чѣл май дѣпрѣопѣ ꙗ
 грѣопѣ ꙗчѣл, се ꙗстѣпѣ кѣ пѣмѣнт де чѣл
 май Бѣн, шѣ се кѣлкѣ лѣсѣнѣдѣсе вѣрѣвѣл
 сѣлѣ ꙗ сѣсѣ кѣ дѣн, сѣлѣ трѣѣ сѣкѣ ꙗфѣрѣ
 де пѣмѣнт, ꙗпѣѣ ꙗплѣнтѣнѣдѣсе оун пѣр
 вѣрѣвѣл ꙗчѣла ꙗ Млѣдѣцѣѣ се лѣгѣ де дѣн-
 сѣл. ꙗчѣста се фѣче чѣамнѣ. ꙗтрѣлѣт ꙗн
 дин сѣкѣ чѣѣ ꙗгрѣопѣѣ ꙗн Млѣдѣцѣѣ крѣск
 рѣдѣчѣнѣѣ, пѣрѣ дин чѣѣ, че стаѣ ꙗфѣрѣ де
 пѣмѣнт, крѣск ꙗлѣ Млѣдѣцѣ. ꙗсе кѣ се
 нѣ. трагѣ Млѣдѣцѣ тѣатѣ пѣтѣрѣ дин
 Мѣмѣсѣ, чѣ сѣсе дѣдѣ кѣт май кѣрѣнѣ
 ꙗ трѣѣ дин рѣдѣчѣнѣлѣ сѣлѣ, оунде се
 пѣлѣкѣ, шѣ ꙗгѣрѣжѣкѣ дѣла Бѣчѣмѣ ꙗн, се
 крѣскѣтѣ дѣсѣпра пѣпѣ ꙗ Мѣдѣхѣ. Рѣмѣнѣнѣ
 ꙗшѣ, дѣпѣ дѣн ꙗнѣ се тѣе дѣла Бѣчѣм,
 шѣ кѣпѣл чѣл ꙗтѣнѣчѣ тѣѣт ꙗдѣтѣ се ꙗ-
 грѣопѣ, кѣ се нѣ поатѣ шѣ динтрѣнѣсѣл
 вѣрѣшѣ Млѣдѣцѣ. Кѣрѣ фѣкѣнѣдѣлѣ, ꙗн Бѣчѣм
 нѣѣ. ꙗлѣт кѣп де ꙗ кърпѣ Віиле пѣсте; кѣ
 пѣрѣлѣнѣгѣ Бѣчѣмѣл, дѣлѣнѣгѣ кѣрѣ ꙗѣ пѣрѣт

ЧЕЛАЛАЦІ БѢЧѢМІ, СЪСЕ СѢПЕ Ѡ ГРОАПЪ АША ДЕ
ЛАРГЪ, КЪТ ДЕ ДЕПЪРТЕ ТРЕВЕ СЕ СТѢ БѢ-
ЧѢМІИ ДЕЛА СОЛАЛТЪ, АПОИ БѢЧѢМЪЛ СЪСЕ
КЪРЪЦЕ ДЕ РЪДЪЧІНИЛЕ ЧѢЛЕ ДЕПРЕДЕЛАТЪРІ,
СЪСЕ КЪЛЧЕ І ѠРІ КАРѢ ПЪРТЕ, МЛЪДИЦЕЛЕ
СЪСЕ ТРАГЪ ЛА ЛОКЪРІЛЕ, І КАРЕ ВРѢИ А ПЪРІИ
БѢЧѢМІ НОИ, СЪСЕ АСТЪПЕ, КЪТЪЧѢСКЪ, ШІ
ТАЕ ЛА БЪРВ, КА СЕ НЪ РЕМЪНЪ ФЪРЪ НЪМАИ
ТРЕИ, САЪ ПАТЪРЪ ѠКЮРИ ЛА ФІЕЩЕКАРѢ МЛЪ-
ДИЦЪ АФЪРЪ ДЕ ПЪМЪНТ. АЧѢСТА ФЪКЪН-
АЪ Ѡ ПРИМЪВАРА, ВЕИ АВЕ НЪ НЪМАИ БѢЧѢМІ
НОИ КЪТ МАИ І ГРАВ, ЧІ ШІ РОД АГЛА ФІЕ-
ЩЕКАРѢ МЛЪДИЦЪ ІКЪ ІТЪРЪ АЧЕЛАШ АН.

МАИ ПРЕЪРМЪ ВІЦЕЛЕ ЧѢЛЕ СТѢРПЕ, САЪ
СЛАВЕ ДЕ РО СЕ ПОТ ІКЪНЪТЪЦА ПРИН ѠЛТЪИТ,
КАРЕЛЕ ТОКМА АША СЕ ФАЧЕ І ВІЦЕ, ПРЕЪМ
САЪ ХІС ДЕСПРЕ ІРЪВРІ І КАПЪЛ V. Р. 3. В. 2.
5. ШІ 6. НЪМАИ КЪТ ВРѢМѢ ДЕ А ѠЛТЪИ ВІ-
ЦЕЛЕ ІАСТЕ ДИН ІЧЕПЪТЪЛ ЛЪИ МАРТІЕ ПЪНЪ
ЛА МІЖЛОКЪЛ ЛЪИ ІПРІЛІЕ. ВІЦЕЛЕ ЧѢЛЕ ѠЛ-
ТЪИТЕ РОДЕСК МАИ МЪЛЦИ СТЪРЪГЪРІ, ШІ
СТЪРЪГЪРІИ СЕ КЪК КЪ ДОАЪ СЕПТЕМЪНИ МАИ
НАИНТЕ ДЕ АЛТ ФѢЛЮ ДЕ СТЪРЪГЪРІ; АРЕПТАѢА
ВІНЪЛ ЛЪР ІКЪ ІАСТЕ ШІ МАИ МЪЛТ, ШІ МАИ
ЕЪН, ПРЕЪМ АЧѢСТА ПРИН ІСПЕРѢНЦІА ДЕ
МЪЛЦИ АНИ Ѡ АДЕВЪРѢХЪ ЧЕИ ДИН ЕЪКЪН-
ТАНІА, КАРѢ Е ОУН ЦИНЪТ І ГАЛЛІА.

Деспре КѸлѣсѸл ВѣлѸр.

И. Деспре ВѸселе ЧѸле де лѣпсѸ ла КѸлѣ.

Май наинте де тоате де лѣпсѸ ѣстѣ,
кѸ КѸзиле, ЧѸбѣреле, ПѸтоанеле, Кошѣрчиле,
КѸфеле, ши май вѸртѸс ТѣскѸл, кѸ тоате
нѸрциле лѸи, ла каре стрѸбатѣ МѸстѸл,
ѣтѸю кѸ апѸ ферѣинте апѸи кѸ рѣче ѡшѸ
сѸсе спѣле, кѸт ѣтрѸнѣеле се нѸ ремѸнѸ
ничи мѸчѸѣлѸ, ничи вѣѸ ѡкрѣме. ДѸпѸ
ѡчѣѸ трѣѸде лѸѸт сѣма кѸ дѣѸинѣл, ка
БѸцилѣ, ши БѸтлѸнеле, ѣ каре се бѸгѸ МѸ-
стѸл, се нѸ фѣе мѸчеде, кѸ мирѸс грѣѸ,
сѸѸ пѸтѸрѸѸсе; пѣнтрѸкѸ МѸстѸл фѸарте
лѣжне траѸе ѣ сѣне тот фѣлѸл де мирѸс, каре
мирѸсѸри нѸмай дѸпѸ фѣртѸл, ши ѡшезѸтѸл
МѸстѸлѸи се пѸт симѸи ѣтрѸнѣл. Дреп-
ѡчѣѸ прѣ де лѣпсѸ ѣсте, ка скоѸинѸ дѸлѸ
Ѹн капет фѸнѸѸриле БѸцилѸр, ши ѡле
БѸтлѸнелѸр, ѡчѣстѣ сѸсе ѡпѸрѣскѸ, апѸи
спѸлѸнѸлѣ кѸ апѸ рѣче фѸарте бѣне сѸсе
фрѣче кѸ ѡ спѸлѸтѸѸре кѸм ѡспрѸ, сѸѸ кѸ
ѡ мѸтѸрѸ, каре фѸкѸнѸлѣ, БѸциле, ши
БѸтлѸнеле се лѸсѸ вѣѸ кѸтѸѸѸ вѣѣме дѣсѸѸн-
ѡѡте,

ААТЕ, КА СЪСЕ РЕВЪФЛЕ. ДЪПЪ АЧЪА, АПРОПІЙН-
АДСЕ КЪЛЕСЛА, СЕ АФЪНАЪ, СЕ ЧЕРКЪЕСК, СЕ
СПАЛЪ ІАРЪ, СЕ АФЪМЪ КЪ ПЪТРЪ ПЪЧОАСЪ
СПРЕ АЧЪА ГЪТИТЪ, САВ КЪ НЪКШОАРЪ, ШІ
СЕ КАГЪ МЪСТЪА АТРЪНСЕЛЕ.

МАЙ БІНЕ ІАСТЕ А КЪГА ВАР НЕСТЪНС А
БЪЦІ, ШІ А БЪТЛАНЕ, КЪНА ЛЕ ОПЪРЕЦІ;
ПЕНТРЪКЪ ОРИ ЧЕ ШМЪГ ВОР АВЪ, АЛ ТРАЦЕ
ВАРЪА, КАРЕЛЕ АПОЙ АДАТЪ СЕ СПАЛЪ ДИН
БЪЦІ, ШІ ДИН БЪТЛАНЕ, КА СЕ НЪСЕ ЛИПЪЕСКЪ
АЕ ДОАНЦЕЛЕ ЛОР, ШІ СЪСЕ ОУЦЕ.

Б. ДЕСПРЕ КЪВІОАСА КЪЛЪЦЕРЕ А СТРЪГЪ-
РИЛОР.

МОДАЛ БЪН АЪКЪЛЪЦЕ СТРЪГЪРІЙ ПОТО-
ЛЪЦЕ ПАГЪБА, КАРЪ А ОУНІЙ АНІЙ СЕ АТЪАМПАЪ
А ВІЙ; ПЕНТРЪКЪ КЪ СЪРЪГЪІНЦЪ АЛЕГЪНА,
ШІ КЪ МЕЩЕШЪГ КЪЛЕГЪНА СТРЪГЪРІЙ, АЕ
НЪ ВЕІ ШІ АВЪ АТЪТА ВІН, КЪТ АІ АВЪТ
АТРЪАЛЦІ АНІ, ДАРЪ КЪ МЪАТ МАЙ БЪН
ПОЦІ АВЪ, НЪМАЙ ЛА АЧЪЕСТЪ ІА БІНЕ СЪМА:

1. КА СТРЪГЪРІЙ ЛА КЪЛЕС СЕІ ДЕСКИЛИ-
НЕЦІ, АДЕКЪ ПРЕ ЧЕІ МАЙ ФРЪМОШІ,
ШІ МАЙ КОПЦІ СЕІ КЪЛЕЦІ АТРЪА КАДЪ,
ПРЕ ЧЕІ ПЪТРЕЦІ АТРЪАЛА, ПРЕ ЧЕІ НЕ-
КОПЦІ АТРЪ АТРЕА КАДЪ.

2. Ка Отрѣгѣрїй чѣй май Копцї се нѣй
кѣлѣцї пре роаѡ, саѡ плѡае, чї пре
врѣме бѣнѡ, шї зѡхнтѡтѡ, ка кѡ а-
тѣта май лимпеде сѡсе поатѡ тескѡї,
нїчї се лѡшї мѡрї кочѣнї, саѡ ко-
торї ла дѡншїй. Чѣй пѡтрѣзї, шї не-
копцї се пот кѣлѣце мѡкаркѡнд.

3. Нѡ їасте бѣн ѡкїчѣю, ѡ рѡмпе кочѣ-
нїй Отрѣгѣрилѡр кѡ мѡна; пѣнтрѡкѡ
мишкѡндѡсе бѡчѡмїй, шї вїцеле се
скѡтрѡрѡ бѡамбеле чѣле май мѡндѣ
шї май бѣне, пре кѡре пѡцїнїй кѡлегї-
торї ле ѡдѡнѡ. Кѡ кѡцїт ѡскѡцїт се
тѡе бїне кочѣнїй Отрѣгѣрилѡр, дѡрѡ
кѡ фѡлѣрфенї ѡнѡме пѣнтрѡачѣл фѡкѡте
кѡ мѡлт май бїне се тѡе; кѡчї нѡ нѡ-
май кочѣнїй се сѡврїнтѡ май скѡрцїй,
чї нїчї фрѡнѡе, кѡре ѡместекѡндѡсе кѡ
трѣверїле ѡмѡрѣск вїнѡл, ѡкѡ нѡ кѡд
ѡтѡтѣ ѡтрѡ Отрѣгѣрї.

В. Дѣспре Грїжїтѡл Мѡстѡлѡї, оѡнде се
їѡ сѣма ла трѣй тѡмпѡрї.

1. ѡнаїнте де Тескѡїт.

а) Мѡстѡл нѡ трѣбѡе ѡдѡлѡнѡ лѡсѡт
ла бѡаре, ка се нѡсе сїлѣскѡ де кѡлѡ-
ѡѡра

Абра соарелѣи май наинте де време
 а фѣрке. Пентрѣ ачѣа фодрте де
 липсѣ гасте, де нѣ касѣ, акай шопрѣ
 а фаче сѣпт фїецекарѣ вїе, сѣпт
 каре сѣсе поатѣ ашехà Бѣциле, ка се
 стѣ ла оумерѣ; аѣнде шї ачѣста
 фолос се поате аѣѣ, кѣ пре време
 плоїѡасѣ нѣ ва плоа а Мѣст, ка
 сѣл сазѣѣскѣ.

в) Мѣстѣлѣи нѣи фолосѣще а ста аде-
 лѣнг прѣсте Трѣвере, шї прѣсте Ко-
 чѣни; пентрѣкѣ сѣѣе, ка шї апа,
 а сїне амѣрѣѣне, шї крѣѣме дин
 трѣвере; шї дин Кочѣни, шї вїнѣл
 ала фаче неѣстѣс; дрепѣачѣа, кѣт се
 кѣлѣг стрѣѣѣрїи, аѣатѣ трѣѣе шї
 тѣскѣиѣи.

2. Ѣпт тѣскѣит, кѣна се тѣскѣѣск Ѣтрѣ-
 ѣѣрїи чѣи май кѣпѣи, май бѣртѣс ла
 ачѣа трѣѣе лѣат сѣма, ка бѣамѣеле,
 каре аѣ трѣѣѣт прин Кошѣрка чѣ де
 стрѣѣѣрат, сѣсе кѣрѣѣе де тїнѣ, шї
 апой сѣсе тѣскѣѣскѣ; пентрѣкѣ ашà
 сеѣа фаче вїнѣл бѣн. Іѣрѣ Кочѣниї
 Ѣтрѣѣѣрилѣѣр чѣлѣѣр май кѣпѣи се поѣт
 тѣскѣи аѣпѣ ачѣа кѣ Ѣтрѣѣѣѣрїи чѣи
 пѣтрѣѣи, сѣѣ кѣ чѣи неѣкѣпѣи.

3. ДѢПЪ ТЕСКѢИТ.

а) ДѢПЪ ТЕСКѢИТ МѢСТѢЛ ѠДѢТЪ СЕ
ТОДРНЪ Ѡ БѢЦИ, ЧИ БѢЦИЛЕ НѢСЕ Ѡ-
ПѢ, КА СЪСЕ МАИ ПОДѢ БЪГѢ ѠТРѢН-
СЕЛЕ МѢСТ, ДЕКѢМБА ѠР ФѢРБЕ ПРѢ-
ТАРЕ; ПЕНТРѢКЪ ТОКМА ѠШѢ СЕ СТѢМ-
ПЪРЪ МѢСТѢЛ, КѢНД ФѢРБЕ, ДѢКЪ СЕ
БѢГЪ МѢСТ НѢ ѠТРѢНСѢЛ, КА ШИ ѠПА-
ЧѢ, ЧЕ ФѢРБЕ, ДѢКЪ СЕ БѢГЪ ѠПЪ РѢЧЕ
ѠТРѢНСѢ.

б) МѢСТѢЛ, ПЖНЪКѢНД НѢ ѠЧЕТАТ Ѡ
ФѢРБЕ, НѢ ТРѢБЕ ѠШЕХѢТ Ѡ ПИВНИЦЪ
ѠТРЪ БИНѢРИЛЕ ЧѢЛЕ ВѢКИ; ПЕНТРѢКЪ
ѠБѢРѢ МѢСТѢЛѢИ, КАРѢ Ѡ ПРИЧИ-
НѢЩЕ ФѢРТѢЛ ЛѢИ, СТРИКЪ БИНѢРИ-
ЛѢР ЧѢЛѢР ВѢКИ.

в) ПЖНЪКѢНД ФѢРБЕ МѢСТѢЛ, КѢ МѢРЕ
СЪРГѢИЦЪ ТРѢБЕ ГРИЖИТ, КА ПѢ-
ТѢРѢ МѢСТѢЛѢИ СЕ НѢ ФѢКЪ ПѢГѢБЪ
Ѡ БѢЦИ, САѢ ѠЛѢТЪ НЕНОРОЧИРЕ СЕ НѢ
ПРИЧИНѢЩЕ. ДѢПЪЧѢ СТЪ МѢСТѢЛ
ДЕ Ѡ ФѢРБЕ, ДОПѢРИЛЕ ѠФЪШѢРАТЕ КѢ
КѢРПЕ СЕ ПОТ ПѢНЕ ПРЕ ВРѢНЕЛЕ БѢЦИ-
ЛѢР, НѢ МАИ СЕ НѢСЕ ЦЕПЕНѢЩЕ Ѡ ВРѢ-
НЕ, ПЖНЪКѢНД НѢСЕ БА ѠШЕХѢ МѢСТѢЛ,
КА НѢКѢМБА ѠЕРѢЛ ЧѢЛ ѠТРЪ МѢСТ
ѠКИС

Стѣгѣрїй чѣй май копцї, ле пѣн грзмѣдѣ
 ꙗ вѣсе сѣхѣите, шї ле лѣсе, пжнзкѣнд гѣтѣ
 де ꙗ стѣорче чѣлѣлѣцї стрѣгѣрї. Дѣпзчѣ
 ꙗ стѣорѣ тѣцї стѣгѣрїй, Мѣстѣл, кѣреле
 сѣѣ скѣрѣ дин бѣамбеле чѣле зѣжрчїте нѣ-
 май де сїне, ꙗл ꙗѣ, ꙗл тѣорнѣ ꙗ вѣсе
 спре ꙗчѣа трѣбѣз гѣтїте, шїл нѣмѣск бѣ-
 сѣнцїе. Дѣпзчѣ нѣ май кѣрѣ де сїне Мѣст
 дин бѣамбеле чѣле зѣжрчїте, кѣ амжнѣдѣ
 пѣмнїй ле ꙗѣ, шї ле мѣтѣ ꙗтрѣ ꙗлт вѣс,
 оѣнде ꙗтѣа ле кѣлкѣ кѣ пичѣореле, пжнзчѣ
 се зѣрѣск ла сѣлѣлтѣ. Дѣпз ꙗчѣа тѣорнѣ
 прѣсте ꙗле ꙗтѣа Мѣст де чѣл май бѣн,
 кѣт бѣкѣтск, кѣ трѣбѣще, ка се нѣ фїе
 нїчї прѣ мѣлт, нїчї пѣцѣн, шї ꙗкопѣ-
 рїна ꙗдѣтѣ вѣсѣл, ка се нѣсе рѣсѣфле, ꙗл
 лѣсѣ ꙗкоперїт дѣаѣ, сѣѣ трѣн зїле, ꙗсе
 Мѣстѣл, шї бѣамбеле чѣле зѣрѣскїте шї
 ꙗтѣнчї се мѣстѣкѣ май ꙗдѣсе сѣрї. Кѣт
 ꙗѣ ꙗчѣпѣт ꙗсе ꙗкѣлѣн ꙗмѣстѣкѣтѣра ꙗчѣста,
 се ꙗ кѣ пѣмнїй, шї Мѣстѣл се стѣорче
 ꙗтрѣлт вѣс; ꙗрѣ хѣаспеле се тѣскѣск, шї,
 кѣт Мѣст кѣрѣ, се ꙗмѣстѣкѣ кѣ Мѣстѣл
 чѣл прїн пѣмнї стѣорѣ, ꙗпѣй се ꙗшѣзѣ ꙗ
 бѣтѣлѣне. ꙗшѣ се фѣче вїнѣл чѣл май бѣн
 де бѣамбѣ. Оѣ пѣате фѣче шї ꙗлѣдѣнѣлѣ вїн
 де бѣамбѣ, ꙗѣкѣ ꙗрѣш вѣй тѣрнѣ Мѣст
 прѣсте

престе х́оаспеле ч́эле тескѣ́йте с́аа́тѣ, шѣ
вѣй лѣкра, ка май на́инте; нѣмай ла а́л-
а́оилѣ май а́делѣнг стѣ мѣстѣла мѣстекáт
кѣ х́оаспеле.

В. Деспре гзти́рѣ вѣнѣлѣй кѣ Пелѣ́н.

А вѣнѣла кѣ Пелѣ́н се поф́тѣ́ше, се
а́йеѣ а́лчѣ́цѣ а́местекáтѣ кѣ чѣ́ва а́мзрѣ-
чѣ́не, кáрѣ а́шà се поáте доѣ́жнѣй: Се а́-
лѣ́це мѣстѣла чѣ́л май бѣ́н, шѣ май а́лче,
а́декѣ кáре кѣ́рѣ нѣмай а́нн зáрокѣ́тѣла ѳ́трѣ́-
гѣ́рилѣр кѣ зáрокѣ́тѣ́рюла (Шро́мѣ́знѣ́тѣ́рюла,
Писѣ́тѣ́рюла), шѣ се стрѣ́кѣ́рѣ прин ко́шѣ́ркѣ;
се тоáрниѣ а́ бѣ́тлáн, шѣ, кá́нѣ а́чѣ́пе а́
фѣ́рѣе, цимѣ́тáте се скоáте; се тоáрниѣ а́
кѣ́лáа́ре; се фѣ́рѣе бѣ́не лѣ́пѣ́жнѣ́дѣ́ице спѣ́-
ма; шѣ, а́спѣ́чѣ́ сáѣ́ рѣ́чѣ́йт, мѣ́рѣш се тоáрниѣ
а́ бѣ́тлáн, а́шà лѣ́крѣ́нѣ́ пѣ́тѣ́рѣ́ чѣ́ де а́
фѣ́рѣе се а́пѣ́декѣ́, шѣ мѣстѣла ремѣ́не
а́лче; а́спѣ́ а́чѣ́а се бá́гѣ́ пелѣ́нѣ́ла а́трѣ́н
сѣ́кѣ́лѣ́ц, шѣ слобѣ́жнѣ́дѣ́ице а́ бѣ́тлáн се
а́мзрѣ́цѣ́ мѣстѣла, кѣ́т вѣ́й се фѣ́е де а́мáр.
а́шà гзти́нѣ́ мѣстѣла, а́шѣ́ цѣ́не а́лчѣ́ца
кѣ а́крѣ́ме, шѣ кѣ́ а́мзрѣ́чѣ́не а́местекáтѣ
май а́делѣ́нгáт.

Оўній фёрк Пелінѡл ѿпреѡнѡ кѡ Мѡ-
стѡл, ѡпѡй Мѡстѡл, прекѡм сѡѡ хѡс май
ѿ сѡс, ѡпѡчѡ сѡѡ рѡчѡт, ѿл тоѡрѡнѡ ѿ
Бѡтлѡн не май фѡкѡнѡ ѡлтѡчѡва; чѡ ѡшѡ
Бѡтлѡнѡл траѡе ѿ сѡне мирѡсѡл Пелѡнѡлѡѡ,
шѡ нѡмай ѡсте бѡн спре цѡнѡрѡѡ ѡлтѡѡ
фѡѡлѡ де бѡн.

Ж. Деспре Грѡжа Вѡнѡрилѡр.

1. Бѡциле ѿ Пѡвѡницѡ трѡеѡе цѡнѡѡте
тоѡкѡма кѡрѡте: ѡрептѡчѡѡ де нѡ ѿ фѡе-
ѡекарѡѡ, тоѡт ѡѡѡѡѡ септеѡѡнѡ трѡеѡе
ѡѡрѡсе кѡ оўн ѡѡрѡѡ де пѡнѡрѡѡ де чѡѡ
грѡѡсѡ, шѡ кѡрѡѡѡѡте де мѡчеѡѡѡлѡ.
2. Кѡнѡ се ѡѡрг Бѡциле, де ба фѡ де
лѡпѡѡ, се шѡ ѿплѡѡ, пѡнѡрѡѡѡ, стѡнѡѡ
Бѡциле май ѿ мѡѡлтѡѡ вѡѡѡе грѡѡѡѡ, вѡ-
нѡл ѿфлѡрѡѡѡѡѡ, шѡ се стрѡѡѡ ѿтрѡн-
селе; чѡ вѡнѡл, ѡнѡ кѡрѡѡѡ се ѿплѡѡ Бѡ-
циле, трѡеѡе се фѡе чѡл май бѡн; кѡчѡѡ
вѡнѡл чѡл май бѡн нѡ нѡмай цѡнѡѡ
вѡртѡѡѡѡ вѡнѡрилѡр чѡлѡр ѡрѡш май
бѡне, чѡ пре чѡѡѡ май слѡѡѡѡ ѿѡѡ ѡѡ
ѡнѡѡѡѡѡ.
3. Вѡнѡрилѡѡ чѡѡѡ ѡспре, шѡ селеѡѡѡѡѡ кѡ
кѡѡт май ѡѡѡѡѡ сѡрѡѡ се траѡѡ ѿ ѡлѡѡѡ
Бѡѡѡѡѡ,

Бѹцѣй, кѹ а́тѣта се май ꙗ́вѣнѣтѣцѣхѣ,
шѣ се фак май гѹсто́асе: дрепѣтѣѣ
де до́аш ѿрѣ ꙗ́кѣ се траг ꙗ́трѣн ѿн.

4. Пѣвницеле ꙗ́кѣ а́шѣ де кѹрате трѣѣде се
фѣе, кѣт ꙗ́трѣнцеле се нѹсе цѣнѣ чѣѣ,
че ꙗ́сте де мѣнкѣт; май вѣртѣс се нѹсе
цѣнѣ ꙗ́ Пѣвницеле чѣле де вѣн ѿрѣ че
фѣлѣ де кѹрѣк, фѣе ꙗ́крѣ, фѣе кѣрѣе,
нѣпѣ, мѣрковѣ, ш. ч. шѣ май а́лѣс кѣш
мѣале, шѣ а́лте вѣкѣте грѣѣ а́миросѣ-
тѣаре; пѣнтрѣкѣ мирѣсѣриле чѣле грѣле
фѣарте сѣнѣт стрѣкѣтѣаре вѣнѣрилѣѣ.

5. Дѣспре Дирѣѣѣ вѣнѣрилѣѣ чѣлѣѣ стрѣ-
кѣте.

Вѣнѣриле се стрѣкѣ саѣ пѣнтрѣ негри-
жѣрѣ Бѹцилѣѣ, саѣ пѣнтрѣ негрижѣрѣ Пѣ-
вниצלѣѣ ꙗ́ май мѣлте кѣпѣрѣ, а́декѣ саѣ
се сѣѣтѣѣк, саѣ ꙗ́флорѣѣк, саѣ кѣпѣтѣ шмѣѣг,
саѣ се траг. Вѣнѣриле чѣле сѣѣѣѣте май
кѹ а́невѣе се пѣт лекѣѣ, шѣ дирѣѣѣ; ꙗ́рѣ чѣ-
лѣлѣлте се дирѣг мѣтѣнѣѣѣ ꙗ́трѣлте Бѹцѣй,
шѣ лекѣѣнѣѣѣѣ прѣкѣм оу́рмѣѣѣ:

Оу́нѣй, май а́лѣс пѣнтрѣ Траѣѣѣѣ, ꙗ́трѣѣ
Бѹте де хѣѣѣ ꙗ́кѣѣ (патрѣѣѣѣѣ де вѣѣѣѣ,
саѣ

саѢ фѣрїй ѡрделенѣшїй) багъ ѡ вѣпъ (оуи
Мос, доаш ѡце) де винарс де дрѡждїй де
вин, шї тѣвзлїна, шї хѣлтѣкѣрїна Бѣтѣ,
пѣнѣкѣна ѡкѣ нѣ ѣ де тотъ плинѣ, ѡ ѡплѣ,
шї ѡ ѡшѣхъ ла лѡкѣл ѣїй, ѡ карѣ дѣпѣ
нѣ мѣлтѣ вѣрѣме се дїрѣѣе вїнѣл.

ѡлцїй здравѣск бѣшїкѣ де пѣше, че се
нѣмѣше Морѡн, шї ѡчѣа ѡ багъ ѡ вин,
тѣвзлїна, ка май ѡ ѣс, шї хѣлтѣкѣрїна
Бѣцїле.

дѣрѣ май бїне, шї май пре оушѡр се-
лекѣск вїнѣрїле де ѡрї че бѡалѣ ѡ лѡр,
шї се дїрѣг фѣкѣна, прекѣм оуѣрмѣхъ: ѡ
вѣрѣнїй де стѣжѣрїю, ѡ пїсѣхъ мѣрѣнт,
ѡ чѣрне кѣ сїта, шї правѣл дѣѣпт сїтѣ
ка ла доаш ѡце ѡл ѡмѣстекѣ кѣ доашспрѣ-
хѣче ѡлѣшѣрї де ѡѡх проѡспете, ѡ каре се
нѣ фїе нїчї цѣрѣ де гѣлѣнѣш; пѣнѣрѣкѣ
гѣлѣнѣшѣл ѡр стрїка вїнѣлѣш; ѡпѡи кѣ-
гѣна ѡместекѣтѣра ѡчѣста ѡ Бѣте, тѣвз-
лѣше, шї хѣлтѣкѣрѣше Бѣтѣ, ка май
наїнте, шї ѡплѣнѣшѣ, ѡ ѡшѣхъ ла лѡкѣл
ѣїй. вѣперїѣнцїа тѣ ѡцї ва ѡрѣта, кѣ вї-
нѣл дѣпѣ скѣртѣ вѣрѣме ѡ пѣрѣе ѡцецїрѣ,
флѡрїле, шмѣгѣл, шї нѣса май тѣрѣе, чї
се ва лїмпѣзї, прекѣм мѣте зїкала, ка
Крїшѣлѣл.

Мещешѣѣла ачѣста лѣм ѣвѣцѣа дела
 оѣн Бѣгнѣр (Пинтер, фѣкѣорѣ де Бѣцѣи)
 фѣарте прокопѣит дин Цѣра Нѣмѣцѣскѣ, шѣ
 дѣкѣте сѣрѣ мѣм фолосѣит, сѣѣ аѣцѣй сѣѣ
 фолосѣит кѣ дѣнѣѣла дѣпѣ спѣнерѣ мѣ, нѣчи
 ѣдѣатѣ нѣ мѣм ѣшѣлѣт, нѣчи сѣѣ ѣшѣлѣт.

К Ї П VII.

Деспре Гоанцеле чѣле де фолос
Сѡменилѡр.

Д. 1.

Д Е С П Р Е Ї Л Е Ї Н Е .

КѢВѢНТ ЛНАИНТЕ.

Лтрѣ тот фѣлаѡ де Гоанце Їлѣинеле
сѣнт чѣле май де фрѣнте нѡ нѡмай пѣн-
трѡ фолосѡла чѣл дин чѣрѣ, шѣ Мѣѣре, кѣреле
ѡл ѡвѣм дела дѣнселе, шѣ кѣреле кѡ мѡлт
май мѣре ѡсте, дѣкѣт тѡатѣ сѣргѣица,
шѣ кѣлтѣла, кѣрѣ ѡ пѡнем пѣнтрѡ цѣ-
нѣрѣ лѡр, чѣ шѣ пѣнтрѡ чѣ минѣнатѣ
лѡкрѣре, шѣ ѡсоцѣре ѡ Їлѣинелѡр, кѡ кѣрѣ
пѣладѣ дѡѡ Сѡменилѡр спре ѡсоцѣрѣ ѡме-
нѣскѣ, дин кѣрѣ ка динтрѡн Ѥзѡр кѡрѣ
тѡатѣ фѣричѣрѣ нѡастрѣ; кѣчѣ фѣѣцѣкарѣ
Кѡжни-

Кожницѣ ѿкипѣше съ Соціетате съменѣскѣ,
 ѿтрѣ карѣ ѿсте Краю, Маестате, шѣ ѿсо-
 цїре. Деспре оуѣ Нѣм ѿшѣ де ѿлѣс де Гѣанце,
 прекѣм сѣнт ѿлѣинеле, сѣр кѣвиннѣ, ка ѣѣ
 ѿкѣ се скрѣѣ дѣпѣ вредничѣа лѣр, прекѣм
 ѿѣ фѣкѣт чѣй, че нѣмай деспре дѣнселе ѿѣ
 скрѣс тѣмѣрѣй дѣстѣа де мѣрѣй, чѣ скѣр-
 тарѣ, карѣ мисѣѣ порѣнчѣйт, прекѣм май
 де мѣлте сѣрѣ ѿм кѣвѣнтѣт май наинте,
 нѣмѣ ѿгѣдѣе. Дрепѣачѣа ѣѣ деспре ѿлѣине
 нѣмай ѿчѣлѣ ле вѣѣ ѿсемнѣа, карѣ сѣнт
 май де лѣпсѣ, селе шѣе Тѣнерѣй, гѣрѣ чѣле
 май мѣлте ле вѣѣ лѣсѣа, селе ѿвѣѣе дин-
 трѣалте кѣрѣй, сѣѣ дин прѣпрѣа сѣѣ ѿсперѣѣн-
 цѣе. ѿшѣадѣрѣ фѣе кѣвѣнтѣ:

ѿ. Деспре фѣлюл ѿлѣинелѣр.

ѿ фѣѣшекѣрѣ Кожницѣ сѣнт трѣй фѣлюрѣй
 де ѿлѣине, ѿдѣкѣ ѿлѣине лѣкрѣтѣѣре, Трѣн-
 торѣй, шѣ Мѣтче.

1. Деспре ѿлѣинеле чѣле лѣкрѣтѣѣре.

ѿлѣинеле чѣле лѣкрѣтѣѣре сѣнт май
 мѣче ѿ трѣѣ, дѣкѣт Трѣнторѣй, сѣѣ
 Мѣтчеле, шѣ шѣ май мѣлте, кѣчѣй ѿ-
 трѣ Кожницѣ кѣнѣ сѣнт дѣла доѣѣ-
 зѣчѣй пѣнѣ ла патрѣѣзѣчѣй де мѣй де кѣ-

пѣте;

пете; фрѣнтѣ съ аѣ нѣтѣдѣ, шѣ май
 ꙗ трѣй корѣнѣри, ꙗ карѣ аѣ доѣй сѣки ꙗ
 фѣормѣ де сѣ; фѣлчиле ле стаѣ афѣрѣ,
 шѣ сѣнт, аѣкѣ те вѣй оѣйтѣ ла пропор-
 цѣа Трѣпѣлѣи, фѣарте мѣри; Пичѣаре
 аѣ Шѣсе, динтрѣ каре чѣле май дин-
 дѣрѣпт доѣш пичѣаре сѣнт кѣм лѣте,
 шѣ кѣм флѣкѣсе, пре каре липѣск фѣ-
 рѣна чѣ де флѣри, шѣ Чѣра, кѣнд ле
 карѣ аѣкѣ ла Кѣжничѣ; Пѣнтѣеле ꙗ
 аѣ кѣм сѣлѣцѣт; Гѣша мѣришѣарѣ, ꙗ
 карѣ стрѣнг, шѣ карѣ мѣѣрѣ, тѣкма
 ла кѣдѣ аѣ оѣн ꙗк ꙗклеѣат кѣ рѣдѣ-
 чѣна де доѣш Бѣшикѣце пѣине де венѣн,
 кѣ каре ꙗк стрѣпѣнг флѣрилѣ, ка кѣ а-
 тѣта май лѣзне се пѣатѣ кѣлѣце Мѣѣрѣ
 динтрѣнѣеле, шѣ се ꙗпѣрѣ де сѣамѣни,
 де доѣнтѣѣче, шѣ де сѣри че фѣлѣ де
 жигѣнѣи, саѣ живѣнѣи.

2. Дѣспре Трѣнторѣи.

Трѣнторѣи сѣнт де доѣш сѣри аѣшѣ де
 мѣри, ка ꙗлѣинѣеле, шѣ се ꙗвѣск примѣ-
 вѣра май кѣрѣнд, саѣ май тѣрѣиѣ,
 аѣпѣкѣм ꙗмѣлѣ вѣѣмѣ. Нѣинѣѣсе кѣ
 глѣѣта ла ꙗчѣпѣтѣл лѣи Мѣю, се пѣѣте
 сѣпѣѣне, кѣ Ѧтѣпѣи вѣр роѣ еѣне, нѣ-
 май вѣѣмѣ оѣрѣмѣтѣѣре се нѣи ꙗпѣ-

дѣче;

дече; десевѡр ѡвѣ май тѣрзѣ, пѣцѣнѣ
 нздѣжде се поате ѡвѣ деспре роѡт. Чѣй
 май мѡлцѣ, кѡрѣй скрѣ деспре Ѧтѡпѣ,
 зѣк, кѣ Трѣнтѡрѣй нѡ сѣнт де нѣчѣ
 ѡ трѣсѣ, чѣ нѡмай мѣнкѣ ѡзѣдѡр,
 шѣ кѣ пѣнтрѡ ѡчѣа ѡ шѣ ѡмѡарѣ
 ѡлѣбѣнеде декѣтрѣ Тѡамнѣ; ѡлѣй зѣк,
 кѣ Трѣнтѡрѣй сѣнт ка нѣще ѡзрѣз-
 тѡшѣ ѡ ѡлѣбѣнелѡр, шѣ дѡарѣ шѣ ѡ
 Мѡтчѣй, шѣ кѣ декѣтрѣ Тѡамнѣ пѣнтрѡ
 ѡчѣа ѡ ѡмѡарѣ; пѣнтрѡкѣ ѡтѡнчѣ нѡ
 ѡ май мѡлт лѣпсѣ де ѡзрѣзтѡшѣ пѣнѣ
 ѡтрѡлт ѡн: Тѡ четѣтѡрѡле! цѣне, сѡ
 крѣде, кѡм вѣй вѣк, пѣнтрѡкѣ ѡ сѣнт
 ѡкрединцѣт, кѣ фѣрѣ нѡ лѡкрѣ немѣк
 ѡзѣдѡр, шѣ ѡшѡ Трѣнтѡрѣй ѡкѣ нѡ
 пот фѣ нѡмай ѡзѣдѡр прѣсѣцѣ, мѣ-
 кѡркѣ нѡй нѡле пѡтѣм кѡнѡѡще фѡлѡсѡл.

3. Деспре Мѡтче.

Мѡтка ѡсте чѣ май дефрѡнте ѡтрѣ ѡл-
 бѣне, нѣчѣ пот фѣ май мѡлте ѡтрѡ
 Кѡжницѣ, фѣрѣ нѡмай ѡѡна, дѣла ѡ
 кѣрѣа кѡстѡре, сѡ Некѡстѡре кѡрѣ тѡатѣ
 мѣнтѡнѣ, сѡ перѣрѣ ѡлѣбѣнелѡр.
 Мѡтка ѡ май лѡнгѣ ѡ трѡп, шѣ дѣн-
 дѣрѣпт май ѡлѣѣцѣтѣ, декѣт чѣлѣ-
 лѡлте ѡлѣбѣне; ѡрѣпиле ѡй ѡшѡ сѣнт

ДЕСКѡр-

дескѣрти, кѣт дѣкѣ ѿ ѿ акѣпере трѣпѣла
 де цимхтѣте, тѣтѣши хѣодѣ ка ши
 чѣлѣлѣлѣте ѿлѣине; ѿк ѿкѣ ѿре, чѣ кѣ
 ѿчѣста нѣ вѣтѣмѣ, ка ши ѿлѣинеле чѣле
 лѣкрѣтѣоре, дѣрѣтѣчѣ се пѣате ши
 прѣнде, ши ѿкѣде ѿ кѣсѣлѣе де дѣот
 спре ѿчѣла сѣмѣ фѣкѣтѣ фѣрѣ нѣчи сѣ
 прѣмѣждѣе. Дѣкѣте сѣри ѿсе дѣн кѣжни-
 цѣ, тотѣдѣна сѣ оѣрмѣхѣ май мѣлатѣ
 ѿлѣине, ши оѣнде се ѿшѣхѣ, ѿколѣ
 прѣлѣнѣгѣ дѣнѣ се ѿшѣхѣ ши ѿлѣинеле.

Б. Дѣспре Прѣсѣрѣ, сѣлѣ Нѣшѣре ѿлѣинелѣур.

Фѣиндѣкѣ Прѣсѣрѣ, сѣлѣ Нѣшѣрѣ ѿлѣине-
 лѣур ѿтѣта ѿсте де ѿкѣлѣчѣтѣ, ши ѿскѣнѣсѣ,
 кѣт дѣнтрѣ чѣй, чѣ ѿскѣс дѣспре дѣнѣсѣ,
 пѣнѣ акѣм нѣчи оѣнѣлѣ ѿ пѣтѣтѣ ѿ сѣ дѣ-
 скѣлѣчѣ, ши ѿрѣтѣ, сѣ ѿкѣ нѣмѣхѣвоѣ силѣ
 спре ѿчѣла, чѣ нѣмай кѣ пѣцѣнѣ кѣвѣнѣте
 воѣ спѣне, чѣ цѣнѣ чѣй май мѣлѣцѣ Скѣрѣн-
 тѣрѣ дѣспре Прѣсѣрѣ, ши Нѣшѣрѣ ѿлѣинелѣур.
 ѿшѣдѣрѣ чѣй май мѣлѣцѣ хѣк, кѣ сѣзѣлѣ,
 дѣн кѣре се скѣт ѿлѣинеле чѣле лѣкрѣтѣоре,
 нѣмай Мѣтѣка ле сѣлѣ; ѿрѣ кѣ прѣ ѿчѣлѣ,
 дѣн кѣре се скѣт Тѣрѣнѣторѣй, ле сѣлѣ ѿлѣи-
 неле; пѣнѣтрѣ скѣлѣтерѣ, ши прѣсѣрѣ Мѣт-
 чѣлѣур

челур нѣ ѿгѣдѣ, сѣсе пѣнѣ ѿлаз де килѣн,
саѣ де ѿсѣн; чѣ зѣк, кѣ дин фѣщекѣре
ѿѣ де Мѣткѣ Ялѣнеле ѿшѣ пот скоѣте шѣ
Мѣткѣ, лѣкрѣнд ѡшѣ:

Дѣкѣ пѣре Мѣтка ѿтѣпѣлѣи, саѣ ѿкѣ-
трѣнѣще (зѣк ѣи), де нѣмай ѣѣсте Хѣр-
никѣ, де ѡ ѿкѣрмѣи ѿѡѣтѣтѣ шѣ ѿкре-
динѣтѣ, Ялѣнеле се ѡдѣнѣ, шѣ ѡлѣг ѡѣн
вермѣлѣц ѿкѣ нѣ де трѣи зѣле де пѣн
ѣшѣт дин ѿѡл чѣл де Мѣткѣ, кѣрѣѡ ѿи
май мѣрѣск, шѣ гѣтѣск ѡдѣтѣ Кѣѣлѣа,
прекѣм се вѣѣде ла Мѣтче, ѡпѡи ѿл крѣск ка
шѣ пре чѣлѡлѣи вермѣлѣи, дин кѣрѣи се
фѡк Ялѣнеле, дѣпре кѣрѣи, кѣм се скѡтѣ
ѡкѣш ѡѡ ворѣи; шѣ ѡтѣнѣи, кѣнд ѿшѣ
гѣтѣск Ялѣнеле шѣ Мѣткѣ, нѣ гѣтѣск нѣ-
май ѡѣна, чѣ май мѣлѣи вермѣлѣи крѣск,
ка се фѣе Мѣтче, дин кѣре ѡѣна се ѡлѣѣе
пѣнтрѣ ѿкѣрмѣиѣ ѿѡѣтѣѣи чѣи дин
Кѡжницѣ, чѣлѣлѡлѣе саѣ се ѿпѡрт рѡилѣр,
кѣрѣи вѡр се ѣѣтѣ, саѣ се ѿмѡарѣ: дѣрѣтѣѡ
Ялѣнеле нѣ трѣѣѣе тѣмѣте, кѣ вѡр рѣмѣнѣ
фѣрѣ де Мѣткѣ, пѣнѣкѣнд се ѡфлѣ ѿлаз
де Мѣткѣ некѡчѣте прѣсте трѣи зѣле ѿ
Кѡжницѣ, кѣре негѣѣндѣсе ѿтѣпѣлѣи трѣ-
ѣѣ дѣтѣ Мѣткѣ прѣнѣ динтрѡлѣтѣ Кѡжни-
цѣ, саѣ трѣѣѣе се пѣѣрѣ.

Їрз соаѣ дин кáре се фáк Æлвинеле,
 Æшà се скóт: дѡпчѣ Æд Æплѡт Æлвинеле
 тóате кзсѡліле кѡ Мíѣре, нíчй Æд май
 мѡлт де лѡкрѡ, Мáтка Æ кзсѡліле чѣле
 гóале, кáре сáнт гзтíте спре пазмздрѣ
 Æлвинелѡр чѣлѡр лѡкрзтóаре, слóвóаде кжте
 оўн ѡѡ (мзкжркз оўнй зик, кз Мáтка
 соаѡ дин лѡна лѡй фзѡрарю пжнз Æ
 Ѣктóмврíе, ка шй престе Їрнз, кжпа Ѣ
 врѣмѣ домóлз), пре кáре, кжт ле соаѡ
 Мáтка, Æлвинеле Æчíп Æле клочí, ка шй
 кѡм клочѣск Гзíниле. Че Æсз дин ѡѡл чѣл
 де Мáткз, Æсте оўн вермѡлѣц Æле, шй зáче
 кѡрмежйш Æ кзсѡліе, кжрѡ Æдáтз Æй дáѡ
 де мжнкáт Пзстѡрз, пре кáрѣ Ѣтрзмóшй
 нóщри Æзтíнй чѣй дедемѡлт ѡ Æд кíзмáт
 Panis Arum, пжнѣ Æлвинелѡр вермѡлѣцѡл
 Æчѣста, дѡпчѣ крѣще дестѡл де мáре, се
 Æкíде Æсѡш пре сíне Æ кзсѡліе, шй Æкíс,
 дѡпчѣ сáѡ фзкѡт шй Ѣл Æлвинз де плíн,
 Æсз дин кзсѡліе, шй Æдáтз се Æпѡкз де
 лѡкрѡ Æпреѡнз кѡ чѣлѣлáлте Æлвине.
 Тóате Æчѣстѣ се фáк Æ доаѡзѣчй шй оўна
 де зíле; Їрз пре Мáтка, кáрѣ нѡмай Поáте
 ѡà де Ѣтржнз, Æлвинеле ѡ ѡмóарз, шйшй
 фáк Æлта, прекѡм сáѡ зíс май нáинте.

кървара Късѣлий сѣѣ ѡат Мѣтка, се
стрикѣ прѣ мѣлте ѡаз; прѣ кѣ
лѣарѣ Мѣрей се ѣ мижлочирѣ дѣ-
хрѣни вермѣлѣи, дин кѣрий се фѣк
ѣлѣинеле чѣле тѣнере.

в) Дѣкѣ се ѣтѣмплаз вѣмѣрѣче, шѣ
плѣѡасѣ, дѣпѣчѣ сѣнт гѣта дѣ ѣ
рой; пѣнтрѣкѣ дѣснѣдѣжѣдѣина ѣл-
ѣинеле, дѣпѣ ѡпт зѣле ѣшѣ ѡмѣарѣ
Мѣтка, шѣ стрикѣндѣ тѣоте Късѣ-
лиле чѣле дѣ Мѣткѣ, ѣшѣ лѣпѣдѣ
воинѣа дѣ ѣ се мѣтѣ дѣлѣнѣ Мѣтка
чѣ кѣтрѣнѣ.

г) Дѣ мѣлте ѡри пѣнтрѣ дѣчѣ нѣ роѣкѣ,
пѣнтрѣкѣ ѣшѣ сѣнт ѣшезѣте Кѣжни-
целе, кѣт нѣле ѣрѣнѣ Оѣареле нѣчѣ
ѡдѣтѣ, сѣѣ ѣшѣ дѣ ѣпроѣпе сѣнт
пѣсе оѣна дѣ ѣлта, кѣт ѣлѣинеле
се ѣмѣстекѣ, шѣ ѣоѣѣкѣ ла ѡлѣлтѣ;
дѣѣнде май ѣдѣсе ѡри оѣрмѣкѣ, кѣ
ѣлѣинеле дѣнтрѣ Кѣжниѣ, ѡморѣн-
дѣшѣ Мѣтка, се мѣтѣ ѣ Кѣжниѣле
чѣле вѣчѣне.

д) Оѣнт шѣ ѣлѣине, кѣре ѣ тѣт ѣнѣлѣ
Прѣмѣвѣра ѡмѣарѣ Мѣтка чѣ кѣ-
трѣнѣ, шѣшѣ фѣк ѣлта май тѣнѣрѣ,
шѣ ѣчѣстѣ нѣ роѣкѣ нѣчѣ ѡдѣтѣ.

2. Де вѡр се роѣскъ бѣне, шѣ де врѣме
 стѡпѣй, ѡкъ дин ѡпрѣлѣ поѡй при-
 чѣпе; пѣнтрѡкъ, дѣвѡр пѣрзеѣ ѡ пѡ-
 цѣнтѣкъ врѣме фѡгѡрѣѣ, ѡ кѡрѣѣ се
 пѡзмѡдѣск, шѣ скѡт ѡлѣѣнеле чѣле лѡ-
 крѡтѡаре, шѣ се вѡр мѡтѡ ла фѡгѡрѣѣ,
 ѡ кѡрѣѣ се пѡзмѡдѣск, шѣ скѡт Трѡн-
 торѣѣ, шѣ ѡтрѡншѣѣ ѡр лѡкра, фѡрѡ
 нѣѣѣ ѡ ѡдѡбѡ стѡпѣѣ вѡр роѣ шѣ
 бѣне, шѣ де врѣме: ѡрѡ стѡпѣѣ ѡтѡнѣѣ
 се ѡѣк, кѡ роѣскъ бѣне, кѡнѡ роѣскъ трѣѣ,
 сѡѡ мѡѣ мѡлѣѣ роѣ.

3. Поѡте фѣ тѡмп ка ѡчѣла, кѡт нѡ нѡ-
 мѡѣ стѡпѣѣ чѣѣ вѡтрѡнѣѣ, чѣ роѣѣ ѡкъ
 се роѣскъ тѡт ѡтрѡ ѡчѣлаш ѡн, шѣ
 роѣѣ ѡчѣѣѣ де роѣ се кѣѡмѡ Парѡѣ.
 ѡсѡмѣ ѡм ѡвѡт ѡ ѡрѡѡл, ѡ Вармѣѣѣѡ
 Бѡлгрѡдѡлѡѣ чѣ де ѡѡс, ла Мѡнѡстѣѣрѣ
 ѡѡнѣѣѣ (кѡнѡ ѡрѡм Дѣрѣктор прѣсте
 Шѡѡле) ѡ стѡпѣѣѣ дѣврѡ кѡтеѡ сѡте
 де Кѡжнѣѣѣ, ѡ кѡрѣ сѡѡ ѡтѡмпѡѡт нѡ
 ѡѡѡтѣ, де шѣ дѣла Парѡѣ ѡм ѡвѡт
 роѣѣ; ѡрѡ дѣла ѡѡнѣѣ стѡпѣѣ вѡтрѡнѣѣ
 пѡнѣѣ ѡ шѣѣѣ роѣѣ, чѣ ѡлшѣѣѣѣѣ тѡт-
 дѣѡна лѡм ѡмѣстеѡѡт кѡ ѡлѡнѣѣѣѣѣ,
 ѡ ѡкъ шѣ прѣ ѡл пѡтрѡѣѣ кѡ ѡлтрѣѣѣѣѣ,
 ка сѡѣѣ фѡѡ мѡѣ ѡѡнѣѣ. ѡчѣѣѣѣ де ѡвѡр

фѡѣѣ

фа́че ши́ а́лци ѠтѸпа́ри, нѸ се вѡ́р
пзгѸеи.

4. А́се, фѣ́йнакѸ при́н рои́тѸл прѣ́ мѡ́лт
ѠтѸпѣ́й чѣ́й кѸтрѣ́ни фѡ́арте слѸвѣ́ск,
ма́й а́лѣс дѣ́кѸ се а́тоа́рче тѣ́мѡѸл спре
сѣ́четѸ, са́Ѹ спре́ плѡ́й, ши́ речѣ́лѸ, нѸ
трѣ́еѸ а́гѸдѸици се ро́ѣскѸ прѣ́ мѡ́лт;
кѸчи́ ма́й бѣ́не ѣ́сте а́трѸ то́ате, а́
а́вѣ́ ма́й пѸцѣ́н, ши́ ма́й бѸ́н; де́кѸт
ма́й мѡ́лт, ши́ ма́й сла́б. Оу́нѣ́й хѣ́к,
кѸ рои́тѸл стѸпи́лѡр са́р пѸтѣ́ а́пе-
де́ка ма́й а́мѸри́ндаѸле ко́жнице́ле, ка́
се а́йеѸ а́лѣ́йне́ле де́стѸл ло́к. Чѣ́ а́чѣ́ста
фѡ́арте пѸцѣ́н фо́лосѣ́ще; пѣ́нтрѸ́кѸ а́л-
ѣ́йне́ле, ка́ре ѡ́да́тѸ са́Ѹ гѸти́т спре
ѣ́ши́т, вѡ́р ѣ́ши, мѣ́кар кѸ́т ле вѣ́й
лѸрѸи́ ло́кѸл. НѸ́ма́й ѡ́ ми́жло́чи́ре ѣ́сте
де́ а́ а́пе́де́ка стѸпѣ́й де́ла рои́т, ка́рѣ́
ѣ́ а́чѣ́ста: а́ зѣ́ѡа, а́ ка́рѣ́ а́Ѹ ѣ́ши́т
ро́ѡл, ка́ре́ле а́и вѣ́ѣ́ се фѣ́е чѣ́л ма́й де-
пре оу́рмѸ, а́тоа́рниѸ ко́жни́ца, ши́ кѸ́
кѸци́тѸл чѣ́л де́ рете́Ѹа́т та́е Трѣ́нторѣ́й,
кѸ́т ста́Ѹ ма́й а́ а́фа́рѸ де́ фа́гѸри́, ка́рѣ́
фѸкѣ́ндаѸѡ, а́лѣ́йне́ле се вѡ́р а́пѸ́ка де́
кѸрѸци́тѸл Трѣ́нторѣ́лѡр чѣ́лѡр ѡ́мо-
рѣ́ци а́ни ко́жни́це, ши́ де́ ско́сѸл а́лтѡр
Трѣ́нторѣ́й, ши́ а́ѡа́ вѡ́р оу́йта́ де́ рои́т.

5. Отвпърій чѣи май прокопсїицй цѣи,
 шї ѿвацѣ, кѣмкѣ кѣ роюл чѣл динтѣю
 ѿсѣ Матка чѣ вѣтрѣнѣ, ѿрѣ кѣ чеа-
 лалцй рої ѿ динтрѣ Матчиле чѣле
 май тинере нѣ оуна, чї май мѣлте,
 дѣрѣ преврѣмѣ нѣмай оуна се лѣсѣ, чѣ-
 лѣлалте тоате се ѿмоарѣ де ѿлѣине,
 преврѣмѣ ам май кѣвѣнтѣт шї ѿирилѣ.
 Врѣмѣ ѿшїтѣлѣй роюлѣй чѣлѣй дин-
 тѣю ѿсте ѿпроапе, кѣндѣ сѣнт гѣтїте
 дѣплїн кѣсѣлїиле чѣле де Матче; ѿрѣ
 ѿлѣоилѣ рою поате ѿшї дѣпѣ чѣл дин-
 тѣю (преврѣмѣ ѿмелѣ тѣмпѣл) ѿтрѣл,
 ѿшѣптѣ, ѿноаѣа, садѣ дѣва фї врѣме
 токма оурѣтѣ, ѿпѣтра спрѣзѣчѣ зї,
 шї май тѣрѣїѣ.

6. ѿѣмнеле ѿшїтѣлѣй роилѣр сѣнт; дѣкѣ
 ѿ зїлїле май диннаїнте, май вѣртѣс
 сѣра стѣѣ ѿнаїнтѣ врѣней Кѣжницѣй
 май мѣлте ѿлѣине ѿклеѣате де ѿлѣл-
 тѣ ка шї ѿтрѣгѣрїї; чї кѣ мѣлт май
 ѿдѣверѣт сѣмн ѿсте, кѣ ѿдѣтѣ ва ѿшї
 роюл, дѣкѣ ѿлѣинеле чѣле, че стѣѣ ѿ-
 наїнтѣ врѣней, ѿтѣю ѿлѣрѣтѣ ѿкѣдѣе,
 шї ѿколѣ, ка шї ѿтрѣ рѣскѣалѣ (сѣдѣѣ,
 лѣрмѣ, гѣлѣѣѣѣ), ѿпої сѣоарѣ ѿ ѿер,
 нїчї се май ѿтоарѣнѣ. ѿа кѣре сѣмн
 чѣлѣ.

чѣлѣлааѣте ꙗкѣ ѿсе, се ꙗптѣ ꙗ аер, шѣ аѣ
 колѣ сеѣарѣ, пѣхѣ се стрѣхѣ тѣѣте,
 шѣ ле сосѣще шѣ Мѣтка, кѣрѣ ꙗсѣ кѣ
 чѣле май дѣпре оѣрмѣ дѣн Кѣжница чѣ
 кѣтрѣхѣ, аѣѣ се ашѣхѣ пре ѣарекѣрѣ
 крѣхѣ де ꙗрѣѣре, де вѣр фѣ аѣрѣѣпе,
 сѣѣ пре нѣще шѣѣѣѣ де тѣфѣрѣ, сѣѣ
 де спѣнѣ спре ачѣлаш сѣѣп лѣгѣте ꙗ
 пѣрѣ, шѣ ꙗкѣхѣтѣте прѣлѣхѣхѣ сѣѣпѣхѣ.

7. Рѣѣ трѣѣѣ кѣ аѣдѣнѣѣл пѣхѣѣѣ дѣла
 ѣпт чѣсѣрѣ ꙗнѣѣте де аѣѣхѣ пѣхѣ
 ла пѣтрѣ аѣпѣ аѣѣхѣ; пѣнѣтрѣкѣ пре
 вѣрѣмѣ ачѣѣта ѿсе май кѣ сѣѣмѣ, мѣ-
 карѣ пѣт ѿшѣ шѣ май тѣмѣѣрѣѣ, шѣ
 май тѣрѣѣѣ; ѣа ꙗкѣ шѣ нѣѣптѣ се пѣт
 фѣрѣ, шѣ стрѣмѣтѣ дѣн Кѣжница, де
 ѣа оѣрмѣ нѣѣпте кѣлѣѣѣѣѣ аѣпѣ вѣрѣмѣ
 рѣ, прѣкѣм се дѣѣѣѣѣ дѣн май мѣѣ-
 те пѣлѣѣ.

Г. Дѣпре прѣнѣѣл рѣѣлѣр.

1. Май нѣѣѣте де а ꙗѣѣѣ, кѣм сѣѣсе
 прѣнѣѣ рѣѣѣ, ѣѣѣ аѣѣтѣ сѣнѣнтѣѣѣѣ,
 кѣре се фѣѣ ла прѣнѣѣл рѣѣлѣр. ꙗша-
 ѣѣрѣ сѣнѣнтѣѣѣѣ.

а) Карій, кѣнд ѣсз роюл, аѣѣта ѣ-
микшорѣхз врѣна Кожницій, кѣт
се нѣ поатз май мѣлте, фзрз нѣ-
май сѣ Ялѣинз, ѣши приѣтрѣнса;
пѣнтрѣкз фзкѣнд аѣѣста Мѣтка се
прѣ ззезѣѣще, ши Ялѣинеле, чѣле
май динтѣю ѣшите, оуѣрѣндѣсе ѣ
ѣщептѣ Мѣтка, лѣзне се пот ѣтѣорче
ѣ Кожница чѣ езтрѣнз.

б) Карій лѣшѣск Мѣтка, ѣ принд, ѣ
ѣгз ѣ Калицкз спре аѣѣа трѣѣз
фзкѣтз, ѣ дѣк ѣтрз Ялѣинеле рою-
лѣй, ка сзсе ѣдѣне ла дѣнса, ши
ѣшѣ врѣѣ селе ѣшѣле ѣ Кожница;
пѣнтрѣкз Мѣтка нѣсе поате принде
кѣ мѣна фзрз де вѣтѣмѣре, ши
Ялѣинеле скѣорз май сѣс, дѣкѣт се
поате рѣдикѣ, ши ѣнѣлѣ Мѣтка,
дрептѣѣа вѣзѣндѣсе сѣнѣѣре, ѣрз
се ѣтѣорнз ѣ Кожница чѣ пѣ-
ринѣѣскз.

в) Карій оуѣг Кожница чѣ спре прин-
сѣл роюлѣй гѣтѣтз кѣ Мѣѣре; пѣн-
трѣкз Ялѣинеле чѣле стрѣнне ѣдѣл-
мекз Мѣѣрѣ, ши май наинте, де
ѣпринде роюл, се ѣгз ѣтрѣнса,
ѣпой принзѣндѣсе ши роюл ѣ Кѣ-

жнн-

жница ачѣа Ялѣинеле ѿмодарз оуна
пре алта.

- г) Май пре оурмз сминтѣск шй ачѣа,
карій фак сѣнете, сад арѣнкз цз-
рѣнкз, сад апз дѣсѣпра роилар, ка
сзсе ашѣзз; пѣнтрѣкз кѣ ачѣстѣ
нѣмай атзрѣтз роій, шй фак, де
сад се атѣарнз ꙗ Кѣжница чѣ пз-
ринцѣскз, сад привѣцѣск. Пѣнтрѣ
ачѣа

2. Да принсѣл роилар ачѣстѣ трѣбѣ сзсе
цѣнкз:

- а) Трѣбѣ абѣт грѣжз, ка Мѣтка се
нѣ ремѣнкз, чй кѣт май кѣрѣнд се
ауѣнкз пре рою. Дарз се атѣмплз,
де Мѣтка кѣде, шй атѣшѣрѣндѣсе
ꙗ ѣрѣз нѣсе поате рѣдикѣ: ачѣста
ѿ арѣтз Ялѣинеле, кѣре се атѣлѣшз
прелѣнкз дѣнса. Симцинда, кз аб
кзѣѣт Мѣтка ꙗ ѣрѣз, атѣтз се
пѣне ѿ Кѣжницз прѣсте дѣнса, шй
ашѣ се атѣокмѣше, ка се поатз
атрѣ Ялѣинеле. Ёрз де сад перѣѣт
Мѣтка, шй дрѣптѣчѣа роюл врѣ сзсе
атѣарне ꙗ Кѣжница чѣ кзтрѣнкз,
трѣбѣ акоперите Кѣжницеле де прин
преѣѣр кѣ лепѣдѣѣшз, шй ачѣа,

дин

Атрѣ адоава атѣмплаге, фійндкѣ
 атѣнчй тоцй роіи се амѣстекѣ ла
 ѡлаалтѣ, лѣкрѣ аша: Кѣтсева ашеха
 ѡ парте а роилѡр чѣлѡр амѣстикѣцй,
 ѡ прійнде, шй аѣкѣнаѣсе кѣм аѣ-
 парте ае лѣкѣл, а кѣреле сѣѣ фѣст
 ашехѣт, ѡрѣинишѣл Кѣжницй се
 лѣсѣ аѣтѣпѣт, ка, непѣкѣна аѣ-
 кѣнелѡр Кѣжница, сѣсе пѣате аѣче
 атѣралт лѣк. Ѣшйнда аѣкѣнеле дин
 Кѣжнице, се вѣр ашеха нѣ ае парте
 пре вѣр кѣрѣнгѣ, ае пре кѣрѣ ле поцй
 прійнде атѣралтѣ Кѣжницѣ. Яша
 трѣѣѣ фѣкѣт шй кѣ чѣлѣлѣлѣте
 пѣрцй.

Пѣрѣ аѣкѣ атѣрѣ атѣта се вѣр аѣ-
 мѣстекѣ роіи, кѣт се нѣсе пѣатѣ
 ницй кѣм аѣспѣрцй, ба аѣкѣ сѣсе шй
 мѣнче аѣкѣнеле атѣрѣ сѣне, трѣѣѣ
 стрѣпѣте кѣ апѣ, шй аѣпѣчѣ аѣ
 маи аѣчѣтѣт рѣскоала, шй аѣкѣнеле
 сѣѣ ашехѣт, трѣѣѣ тѣѣте Кѣрѣнѣле,
 ае кѣре сѣѣ аѣкѣцѣт аѣкѣнеле, кѣл-
 кѣте ла пѣмѣнт, шй пѣсе атѣтѣ
 Кѣжнице гѣале прѣлѣнгѣ аѣнѣле,
 кѣцй аѣ фѣст роіи, кѣрѣи сѣѣ аѣ-
 мѣкѣт; пѣнтѣрѣкѣ, фійнда апѣропѣ
 Кѣжни-

КѠЖНИЦЕЛЕ, ЯЛЕИНЕЛЕ СЕ ВѠР ТРАЌЕ
 ОУНЕЛЕ ЛА СѠ КѠЖНИЦЪ, АЛТЕЛЕ ЛА
 АЛТА, ШИ АТЈАТА ВѠР АБЛА ДИНТРО
 КѠЖНИЦЪ АТРАЛТА, ПЖИЗЧЕ СЕ ВѠР
 АТЖАНИ, ШИ АТОКМИ КѠ МАТЧЕЛЕ
 САЛЕ. ШИ ЛА АЧѢСТА НѠ Ё ДЕ ЛИПСЪ
 МАЙ ЛѠНГЪ ВРЕМЕ, ФЪРЪ НѠМАЙ КА
 ДЕ ОУН ЧАС.

Д. ДЕСПРЕ ОУНИРѢ, САѠ АПРЕВНАРѢ РОИ-
 ЛОР.

ОТЪПАРІЙ ЧЕЙ МАЙ ПРОКОПСІЙ СПРЕ АЧѢА
 СЕ СЪРГѢСК МАЙ КѠ АБДИНСЛА, КА СЕ ДО-
 ЕЖНАѢСКЪ РОИ КЈАТ МАЙ МАРИ; ПЕНТРѢКЪ
 РОИЙ ЧЕЙ МИЧИ НИЧИ АШИ ПОТ АДВНА ДЕСТѢЛЪ
 ХРАНЪ, НИЧИ А СѢФЕРИ ФРИГѢЛ ЧЕЛ ДЕ ГІРНЪ,
 НИЧИ АСЕ АПЪРА ПРЕ СИНЕ ДЕ ВРЪЖМАШИ.
 ЯШАДЪРЪ ДЕ ЛИПСЪ ГІСТЕ, КА МАЙ МѢЛТЕ
 ЯЛЕИНЕ, САѠ РОИ СЪСЕ ОУНѢСКЪ, ШИ АПРЕВНЕ
 ЛА ѠЛАЛТЪ. АПРЕВНАРѢ АЧѢСТА СЕ ФАЧЕ А
 ПАТРО КИПѢРИ; ПЕНТРѢКЪ СЕ АПРЕВНА САѠ
 ОУН РОЮ, ПРЕ КАРЕЛЕ ЛАѠ ДЕСПЪРЦИТ МАТ-
 ЧЕЛЕ, КАРЕ АѠ ЁШИТ КѠ АЖНСЛА; САѠ ДОИ
 РОИ, КАРІЙ АТРО АЧѢА ЗИ АѠ ЁШИТ; САѠ
 ОУН РОЮ ДИНТРО АЧѢА ЗИ КѠ АЛТѢЛ МАЙ ДЕДЕ-
 МѢЛТ ЁШИТ; САѠ ДОИ РОИ, КАРІЙ АѠ ФОСТ
 МАЙ

май дедѣмѣлт ѣшицѣ, шѣ прѣишѣ. ꙗ
ѣтѣа, шѣ адоаѣа ѣтѣмплаѣре: се прѣина
Мѣтчеле тоѣте, се ꙗкиѣ ꙗ Калицѣе де дрѣт
(сѣрмѣ) спре ѣчѣа трѣѣз фѣкѣте, шѣ прин-
зѣнаѣсе ꙗлѣинееле ꙗ Кѣжнице се ѣшѣзѣ ла
лѣк ѣтѣнекѣс, ѣпѣи Мѣтчеле се пѣн, пре-
кѣм сѣнт ꙗкиѣсе, шѣ ꙗле ꙗ Кѣжнице, дѣрз
департе оѣна де ѣлта. Хрѣнѣ ꙗкѣ лиѣсе
пѣне ꙗлѣинелѣр, ка се нѣ хѣзмисѣскѣ. Дѣпѣ
доаѣзѣчѣ шѣ пѣтрѣ де ѣѣсѣрѣ чѣѣркѣ, шѣ
вѣзѣ прѣлѣжнѣз кѣрѣ Мѣткѣ сѣѣ стрѣнс май
мѣлте ꙗлѣине, шѣ пре ѣчѣа ѣ словозѣи, ꙗрз
пре чѣлѣлѣлте ле дѣ ꙗ лѣтѣрѣи, ѣпѣи рѣѣл
ѣл пѣне оѣнде се кѣвинѣ.

ѣтрѣ ѣтрѣа ѣтѣмплаѣре; Рѣѣл, пре кѣ-
реле вѣѣи сѣл оѣнѣцѣи кѣ ѣлтѣл май дин-
наинте ѣшиѣт, се прѣинде, шѣ се лѣсе пре
лѣкѣл, оѣнде лѣи прѣнс, пѣнѣ ꙗ сѣѣрѣ.
ѣѣра ѣпѣи се сѣпѣ ѣ грѣопѣ ла мѣжлѣк
май ѣфѣндаѣ, чѣ нѣмай ѣтѣѣта де лѣтѣ,
кѣт ѣ де лѣрѣз Кѣжница, ꙗ кѣрѣ вѣѣи се
вѣцѣи пре Рѣѣл ѣчѣст нѣѣ. ꙗ грѣѣпа ѣчѣста
се скѣтѣрѣ тоѣте ꙗлѣинееле рѣѣлѣи чѣлѣи
нѣѣ вѣтѣнѣ тѣре Кѣжница, ꙗ кѣрѣ сѣѣ
фѣст прѣнс, шѣ ѣдѣтѣ се ѣкѣпере грѣѣпа
кѣ Кѣжница рѣѣлѣи чѣлѣи май дедѣмѣлт
прѣнс, ѣстѣпѣнѣ вѣне ѣрѣдинѣишѣл, шѣ трѣ-
гѣнѣ

гѣна цѣрѣхнз прелѣхнз Кожницз, ка Ялѣи-
неле се нѣ подѣтѣ аѣате ѣтралѣтѣ пѣрте, чѣ
нѣмай ѣтрѣхнса сѣте сѣе. Яшѣ фѣхѣна,
Ялѣинеле роуѣдѣ чѣлѣдѣ май дѣдемѣлат нѣшѣ
вѣр лѣсѣ Мѣтка сѣ, кѣ кѣрѣ сѣд дѣдѣт,
шѣ гѣте прѣимитѣ ѣтрѣ фѣгѣрѣй, дѣрѣ чѣле
дин грѣопѣ се вѣр силѣ ашѣ пѣрѣсѣ Мѣтка.

Май прѣѣрмѣ вѣхѣна ѣ оуни дѣй рѣй,
кѣрѣй сѣхнѣ май дѣдемѣлат прѣиншѣ, шѣ аѣ
фѣгѣрѣй, прѣ ачѣла, прѣ кѣреле вѣрѣй сѣл
мѣцѣй, ѣл аѣѣмѣ, дѣпѣ ачѣла гѣ фѣгѣрѣй,
шѣй ѣтокмѣѣѣ кѣрмѣзѣш ѣ чѣлалѣтѣ Кѣ-
жницз, апѣй мѣтѣрѣ ѣтрѣхнса шѣ Ялѣи-
неле, шѣ лепѣдѣхѣна Кожницз чѣ гѣалѣ, прѣ
чѣ кѣ Ялѣине ѣ ашѣѣѣ дѣпѣ дѣтина ѣй.
ѣ прѣимѣвѣра оуѣрмѣтѣоре апѣй трѣѣѣ кѣ-
лѣшѣ фѣгѣрѣй чѣй кѣрмѣзѣш ѣтокмѣцѣй;
кѣчѣй пѣхнз аѣѣнчѣй кѣрѣ Ялѣинеле Мѣѣрѣ
динтрѣхншѣй ѣ фѣгѣрѣй чѣй дин сѣе.

В. Дѣспре Вѣдѣвѣрѣ Стѣпилѣр.

Стѣпѣй, кѣрѣй нѣд Мѣтѣкѣ, се зѣк аѣфѣ
вѣдѣвѣ; Пѣрѣ стѣпѣй вѣдѣвѣ, прѣѣѣм шѣ
май наинѣте сѣд зѣс, ѣ трѣхн нѣ пот;
дрѣптѣчѣла Пѣгѣрѣял, шѣ сѣри чѣине, кѣреле
вѣѣѣѣ, сѣй трѣѣѣѣѣ стѣпѣй, трѣѣѣѣѣ сѣѣѣ
сѣрѣѣѣѣ.

лѣце Ялѣинеле ѿ пазмзѣлз, дин карѣ сѣши
факз шіе Маткз.

Вара, кѣ патрѣспрззѣче зиле, дѣпзчѣ
ѡ ѣшит Рѡял чѣл динтѣѡ, дѣкз нѣ вѣзѣ
сѣмне де роит ѿ стѣп, те поцѣ ѿдоѣ, де
ѡре Маткз Ѧтѣпѣл. Дрептачѣл дѣкзтрз
сѣрз трѣвѣ кѣзтѣтз Кѡжница, ѿ карѣ де
вѡр стѣ Ялѣинеле прѣлѣнгз фѣгѣрѣѣ чѣѣ де-
кѣтрз ѡрдинѣш, Матка нѣв перѣт; гѣрз де
вѡр стѣ дѣкѣтрз фѣгѣрѣѣ чѣѣ дин дѣрѣпт,
ѿ карѣ се пазмзѣск Трѣнтѡрѣѣ, ѣ май де
ѡ крѣде, кѣ Ѧтѣпѣл нѣ ѡре Маткз: ѿ карѣ
ѿтѣмплѣре кѣ мѣлт май вѣне се ѡжѣтз,
кѣгѣнд ѡѣн Рѡѡ, кареле ѡре Маткз, прѣсте
дѣнѣл.

Тоѡмна, се кѣнѡѡще Ѧтѣпѣл, де гѣсте
вѣдѡв, дѣкз нѣ лѣпѣдз Ялѣинеле прѣ Трѣн-
тѡрѣѣ чѣѣ ѡморѣѣѣ дин Кѡжница, прѣкѣм
ѡ фѣкѣт ѡлте Ялѣине. ѿтрѣ карѣ ѿтѣм-
плѣре се ѡжѣторз Ѧтѣпѣл ѡмѣстѣкѣндѣл
кѣ ѡлтѣл.

Ж. Дѣспре Рѣтезѣтѣл Ѧтѣпилѡр.

Ѧтѣпѣѣ се рѣтѣзз, дѣпз ѡѣнѣѣѡл лѡ-
кѣрилѡр, май де мѣлте, сѡѣ май де пѣ-
ѣѣне ѡрѣ ѿтрѣѣ ѡн. ѿ Пѣтрѣѣлѣ чѣлѣ Рѡ-
мѣнѣ-

мѣнѣиѣ май кѣ сѣмѣ де трѣи ѡрѣ се рѣ-
тѣзѣ : Примѣбѣра, дѣпѣ патрѣзѣчѣ де
сѣфинѣи, кѣна се слобѣдѣ; вѣра, прѣла Ма-
кавѣи, дѣкѣ прѣла ѣчѣпѣтѣла лѣи дѣгѣстѣ; шѣ
тоамна, ѣ лѣна лѣи сѣктѣмѣврѣе; кѣчѣ тѣкѣ-
тѣла Трѣхторилѣр, шѣ ѣл Цицѣлѣр, сѣл ѣл
Рѣсѣлѣилѣр чѣлѣр де Мѣтѣе, дѣпѣчѣ ѣл роитѣ
дѣстѣла, нѣла нѣмер ѣтрѣ рѣтѣзѣтѣрѣи. На
рѣтѣзѣтѣла чѣл де примѣбѣрѣ се тѣе фѣгѣрѣи
чѣи мѣчѣзѣи, рѣшѣи де Шѣларѣчѣи, шѣ плѣиѣи де
вѣрмѣи, сѣл де мѣлѣи; пѣнтрѣкѣ прѣ ѣчѣшѣи
нѣи пѣт сѣфѣрѣи дѣлѣиѣнѣлѣ; дѣрѣ фѣгѣрѣи чѣи
чѣиѣи нѣсе ѣтѣнѣг, ка нѣкѣмѣва кѣ тѣкѣрѣ
лѣр сѣсе тѣе шѣ плѣмѣдѣла дѣлѣиѣнѣлѣр. На
рѣтѣзѣтѣла чѣл дѣн лѣна лѣи дѣгѣстѣ се кѣ-
рѣцѣ фѣгѣрѣи де тоатѣ вѣтѣмѣтѣрѣа, шѣ
ѣтѣтѣа де ѣфѣна се тѣе, кѣт се ѣнѣз дѣлѣи-
нѣлѣ оѣнде лѣкрѣа пѣнѣ тоамна. На рѣтѣ-
зѣтѣла ѣчѣста пѣцѣнтѣ Мѣкрѣ ѣкѣ се пѣате
лѣа дѣла сѣтѣпѣи чѣи май кѣнѣи. Пѣрѣ ла
рѣтѣзѣтѣла чѣл дѣн сѣктѣмѣврѣе кѣ мѣлат
май мѣлатѣ Мѣкрѣ се ѣ пѣнтрѣ ѣчѣла, пѣн-
трѣкѣ ѣшѣа трѣеѣ рѣтѣзѣцѣи фѣгѣрѣи, ка сѣсе
пѣате кѣ кѣлѣиѣнѣцѣ ѣшезѣа сѣтѣпѣи прѣ Пѣрѣнѣ,
де се вѣр пѣне шѣ ѣ фѣн; чѣи тѣтѣш трѣ-
еѣе лѣат сѣма фѣартѣ кѣ дѣдѣиѣнѣлѣа, ка
нѣкѣмѣва дѣн лѣкомѣиѣа кѣшѣиѣгѣлѣи сѣцѣи

ка се дождайм фолоџа, пентрџ кареле
 цжнем Ѡтџпій, ка ши дела довитѠачеле
 чѣле домѣстиче, пентрџ а кѣрѡра цжнѣре
 петрџаим; чи ачѣста, адиѡ се лѡѡм Мѣкрѣ,
 ши чѣра, ши ялѡинеле тѣтѡши се нѡле ѡ-
 морѡм, нѡмай ачѣа шѡ ѡѡ кѣгѡт ѡ кап,
 карій нѡ сокотѣск пагѡва чѣ, че ѡ ар аѡѣ
 Ѡтџпарій дин крѡцѣрѣ ши цжнѣрѣ тѡтѡ-
 рѡр ялѡинелѡр; пентрѡкѡ пре ѡ маре пѡрте
 де ялѡине ар тѣвѡи се ѡ хрѡнѣскѡ кѡ
 Мѣкре саѡ дѡѡмпѡрат, саѡ дела чѣлѡлѡци
 Ѡтџпій ай сѡи; парѡ а хрѡни Ѡтџпій кѡ
 Мѣкре де кѡмпѡрат, нѡ фѡк ѣи аѡѡта,
 кѡтѡ ѡѡте кѣлѡѣла, ши пентрѡчѣ се цжнѡ
 ѡмѡла чѣва, деѡнде нѡ арѣ вѣѡи фолоѡ, чи
 май мѡлтѡ пагѡвѡ? деши ва хрѡни Ѡтѡ-
 пѡрюл Ѡтѡпій чѣи май слѡѡи кѡ Мѣкре дела
 Ѡтѡпій сѡи чѣи май вѡни, пре ачѣѡѡа нѡ
 нѡмай ѡи слѡѡѣѡе, чи фолоѡла, кареле лѡр
 аѡѣ дела дѡнѡи, ѡкѡ ѡл пѣрѡе. яша-
 аѡрѡ (ѡиче Шпѡцнер Ѡтѡпѡрюл чѣл май вѣ-
 стѡт дин цѣра немѡѣскѡ, пре кареле ѡ
 ѡилѣле тѣкѡте лѡѡ май скѡртѡт Профѣссо-
 рѡл Миттерпахѣр, ши лѡѡ ѡтѡпѡхѡит ѡ К:
 Тѡп: а Оѡниверситѡѡей Оѡнѡѡрѡѡи де аиѡи
 дин вѡѡа) Ѡтѡпій чѣи слѡѡи, чѣи ѡѡтѡѡни,
 ши чѣи фѡрѡ де Мѡтѡѡ, саѡ вѡѡѡѡи нѡ тѣ-
 еѡе

бде цинѣцѣй, чѣ ѿморѣцѣй, а кѣрѣра мѣарте
 ашѣ се причинѣѣше: Се сѣпѣ ѿ грѣопѣ
 лѣргѣ кѣт Кѣжниѣа, шѣ афѣндѣ ка де оѿнѣ
 шѣх, шѣ а грѣопѣ ачѣста се априндѣ нише
 кѣрпе. кѣре аѣ фѣст мѣѣте а пѣтрѣ пѣ-
 чѣасѣ, апой се ашѣѣхѣ Кѣжниѣа пре грѣопѣ,
 шѣ сѣ стрѣнѣе цѣрѣнѣ преѣнѣнѣ аѣнѣса, ка
 се нѣ атрѣ аер нѣѣ атрѣнѣса. ашѣ лѣкрѣндѣ,
 шѣ еѣтѣндѣ Кѣжниѣа кѣ пѣлма, аѣѣнѣеле
 се аѣатѣ де фѣмѣла чѣл де пѣтрѣ пѣчѣасѣ,
 кѣа а грѣопѣ, шѣ крѣпѣ, прѣсте кѣре се
 траѣе пѣмѣнтѣла чѣл аѣнѣ грѣопѣ сѣпѣт:
 Прин кѣрѣ лѣкрѣре май лѣѣне се потѣпѣскѣ
 аѣѣнѣеле, аѣкѣт прин ѿрѣ че фѣлѣѣ де фѣкѣ,
 сѣѣ флѣкѣрѣ, шѣ чѣра аѣкѣ рѣмѣне май
 кѣратѣ.

З. Дѣпре Примѣждѣилѣ Отѣпилѣр.

Рѣѣтѣѣилѣ, кѣре бѣн пре Отѣпѣй, сѣнѣт
 де дѣѣѣ фѣлѣѣрѣй, аѣнѣлѣѣнтѣрѣ, сѣѣ аѣнѣ-
 афѣрѣ, шѣ аѣмѣндѣѣѣ пѣрѣѣ аѣнѣ нѣгрѣѣѣ;
 аѣрѣпѣтаѣѣ май кѣѣнѣнѣсе а грѣѣѣ Отѣпѣй,
 аѣкѣт аѣ лѣкѣѣй.

1. Примѣждѣилѣ, сѣѣ Кѣѣлѣлѣ чѣлѣ аѣнѣ-
 лѣѣнтѣрѣ аѣлѣ Отѣпилѣр сѣнѣт, преѣѣѣ
 оѿрѣмѣѣѣ:

а) Чѣма Отѣпилар, карѣ ѿ капзтз дин пѣтѣарѣ, чѣ че вѣне дин пазмзѣла Ялѣинелар, шѣ ѿ Трѣнто-рилар чѣ ѿ Кхѣлѣй клочѣтз, дѣрз нѣ скоасз, сѣв пѣнтрѣкз Ялѣинеле ѿ фѣст прѣ слѣе хрѣнѣте, нѣчѣ ѿ ѿвѣт дѣстѣл ѿер прѣсте Гѣрнз, сѣв пѣнтрѣкз ѿ фѣст прѣ пѣцѣне, нѣчѣ ѿ ѿцѣне, се скоатз тѣате пазмз-дѣнтрѣиле. Де бѣала ѿчѣста се вѣн-декз Отѣпѣй, дѣкз лѣсе рѣтѣзх фѣ-гѣрѣй чѣй ѿпѣцѣцѣй, шѣ ѣн се ѿфѣмз кѣ Тѣмѣе, шѣ кѣ ѿлте матѣрѣй ми-росѣтѣаре.

б) Тѣрѣарѣ, карѣ се кѣнѣаше дѣнтрѣ ѿчѣла, кз Ялѣинеле ѿтѣта сеѣарз ѿкѣаче, шѣ ѿколѣ, пѣнзчѣ кад, шѣ мѣр. Бѣала ѿчѣста ѿ капзтз Ялѣинеле дин мирѣсѣл ѣѣнлар флѣрѣй, дин Мѣѣре стрѣнз дѣпре дѣрѣжѣй де Бѣре, шѣ дѣнтрѣлте бѣрѣдѣрѣ вѣнн-нѣасе, нѣчѣ лѣ трѣѣде вѣрѣн лѣк; кѣчѣ трѣѣче бѣала де сѣне.

в) Кѣфѣрѣла, карѣ ѿ капзтз примз-вѣра дин негрѣжѣрѣ чѣ де прѣсте Гѣрнз. Де кѣфѣрѣлаз се тѣмзѣдѣск Ялѣинеле, дѣнѣдѣле вѣн ѿместекѣт кѣ Зѣхѣр.

2. Примѣждѣиле Ялѣинелѡр чѣле диннафарѣ,
каре сѣнт кѡ мѡлт май мѡри, декят
чѣле динлазѣнтрѡ сѣнт ачѣстѣ:

а) Мѣнкѡтѡл ѣтрѣ дѣнселѣ, карелѣ се
пѡате ѣпѣдекѡ ѣтѣю, фѣкѣнд дин
хѣртѣе оуѣ копѣриш нѡ прѣ мѡре,
ши кѡм плекат дѣсѡпра ѡрдинѣ-
шѡлѡи стѡпѡлѡи чѣлѡи май слѡе,
ка се нѡ пѡатѣ ѣтра сѡлѡ, ши сѡ-
рѣнд Ялѣинелѣ чѣле рѣпитѡаре ѣ Кѡ-
жница лѡи. Ядѡаша, стрѣпѣнгѣнд
фѡгѡриѣ ѡтѡпѡлѡи чѣлѡи рѣпитѡорѣю
кѡ Кѡцѣтѡл чѣл дѣ рѣтѣхѡт пре май
мѡлте лѡкѡри, ка, ѡвѣнд дѣ ѡши
кѣрпѣ фѡгѡриѣ, се оуѣте дѣ ѡ прѣдѡ
пре ѡлтѡл. Дѡрѣ ѡтрѣѡ, май кѣне
вѣи фѡче, дѣ вѣи ѣтѡарче пре ѡтѡпѡл
чѣл прѣдѣтѡорѣю кѡ гѡра Кѡжницей ѣ
сѡс, ши вѣи прѣсѣрѡ принтрѣ фѡгѡ-
риѣ лѡи ѡ мѣнѣ дѣ Мѡк; пѣнтрѡкѣ
ѣдѡтѣ сева ѡпѡкѡ дѣкѡрѣцѣхѡт, ши
пѣнѣкѣнд ва Кѡрѣцѣи тѡт Мѡкѡл
дѣнтрѣ фѡгѡриѣ, ва оуѣтѡ прѣдѡтѡл.
Гѣрѣ ка се пѡцѣи кѡнѡѡще, дин кѡрѣ
Кѡжницѣ вѣи Ялѣинелѣ чѣле прѣдѣ-
тѡаре, пре ачѣстѣ, кѣнд ѣс кѡ прѡ-
дѡ, ле прѣсѣрѣ кѡ фѣринѣ, ши,
лѡѣнд

- АДЖНА СѢМА АДПЗ АДНСЕЛЕ, ЛЕЖНЕ
 ЛЕ ВІЙ КЪ НОАЩЕ. ЧИ ПРЕСТЕ ТОАТЕ БАГЪ
 ДЕ СѢМЪ, КА ОТЪПІЙ СЕ НОЦІЙ РЪ-
 ТІХІЙ ПРЕ ВРѢМЕ СЕРІНЪ, ШИ КЪЛАДЪ-
 РОАСЪ, НІЧІЙ СІЙ ХРЪНІЩІЙ, ФЪРЪ НЪ-
 МАЙ ПРЕ ВРѢМЕ ПЛОІЩАСЪ, САЪ НОА-
 ПТѢ, ДѢКЪ ВОІЩІЙ, СЕ НОЦІСЕ ПРАДЕ.
- б) МОЛІИЛЕ АКА МЪЛАТ СТЪЖКА ОТЪПИ-
 ЛЪРЪ; ПЕНТРЪКА ЧѢРА СЪ РОД МІѢРѢ
 Ѡ МЪНКА, КЪ ГЪНОЮЛ, ШИ КЪІЕДРИЛЕ
 САЛЕ КОЖНИЦЕЛЕ ЛЕ СПЪРКА; АПРО-
 ТІВА КЪРЪРА ЛЕЖНЕ ПОЦІЙ СТА, КЪ-
 РЪЦІНА МАЙ АДѢСЕ ѠРІ КОЖНИЦЕЛЕ,
 ШИ СИЛІНАДТЕ А ЦХНѢ ОТЪПИ КЪ
 МАЙ МЪЛАТЕ ЯЛЕІНЕ; КЪЧІ ЯЛЕІНЕЛЕ,
 ФІЙНА МАЙ МЪЛАТЕ, НІЧІЙ СЕ ОУЙТЪ
 ЛА ВРЪЖМАШІЙ ЛЪР ЧІЙ МАЙ МІЧІЙ.
- в) ДЕ НЪМАШ ТѢМЕ, КЪМІ ВА КРѢЩЕ
 КАРТѢ ПРѢ МАРЕ, АШІ АРЪТА, КЪМ
 ТРѢКДЕ АПЪРАЦІЙ ОТЪПІЙ ДЕ ШОАРЕЧІ,
 ДЕ РЪНАДЪНѢЛЕ, ДЕ ЧОКЪНИТОАРЕ, ДЕ
 ВЕСПІЙ, ДЕ ФОРМІЧІЙ, ШИ ДЕ АЛЦИ
 ВРЪЖМАШІЙ АЙ ЛЪР, ЧІ ФІЙНА КЪМІ
 ГАСТЕ ФРІКЪ, АПЪРАРѢ ДЕ НЪМІЦІЙ
 ВРЪЖМАШІЙ Ѡ АКРЕДИНЦЕЪ ГРІЖЕИ ЧІЙ
 СЪРЪДИТОАРЕ А ОТЪПАРИЛЪР.

се фіе кѡ тѡтѡл ѿналт, ка ѿлеїнеде
 кѡт де ѿповрѡте сѣл поатѣ грѣче.
 Фрѡнтѣ ѡтѡпїней се стѣ спре ѡмѣхї
 де хї, ка кѡт ресаре сѡареле, ѿдѡтѣ се
 ѡцѡнгѣ ла Кѡжнице. Гѡрдѡл чѣл деїх-
 трѣ ѡмѣхѣ поапте ѡшѡ трѣеде копериѣт,
 ка пѡртѣ чѣ динахѡнтрѡ ѡ коперишѡ-
 лѡї се стѣ маї рѡдикатѣ, ѿрѣ чѣ
 динафарѣ, саѡ динахѣнт, сѣсе ли-
 пѣскѣ де гѡрд, ка фрїгѡл дѣмѣхѣ
 нѡапте се нѡ батѣме ѿлеїнеде. Кѡ маї
 пѡцѡне кѡвїнте: ѡшѡ трѣеде тѡате ѿ-
 токмїте, ка се поцї ѿклѡ, кѡм се
 кѡеїне, прѣлѡнгѣ Кѡжнице, ѿнаїнтѣ
 кѣрѡра фѡца стѡпїней трѣеде дрѡсѡїтѣ
 де ѿрѣх, шї де еѡрѡїнї, ка дїн чѣле
 дїн Кѡжнице кѡрѣцїте спѡркѣхѡнї се
 поцї жѡдека де спре стѡрѣ ѡтѡпилаѡр,
 шї ѿлеїнеде, кѡре вїн дїн кѡмп ѡсте-
 нїте, шї каѡ, се нѡсе ѿкжлѣскѣ ѿ
 ѿрѣх. Фѡарте де фѡлѡс ѿсте шї ѡчѣста,
 ка ѡтѡпѡрюл се сѣдѣскѣ прѣлѡнгѣ
 стѡпїнѣ помї, де чѣї че нѡ крѣск
 маї, прѣкѡм сѣнт пѣрсенїї, шї ѡрї
 че фѣлѡ де ѡлтѡде фѣкѡте ѿ гѡтѣї,
 нѡ нѡмаї пѣнтрѡ рѡѡл лѡр, чї шї
 пѣнтрѡ прїндѣрѣ рѡнлаѡр.

И. Деспре ф́орма, ши ф́лаюл Кóжницелѡр.

Кóжницеле се ф́ак май кѡ сѣмѣ ѿдоаш
кѣпѡри, сѡ ф́орме: лѡнгѡрѣце ка ѡдл чѣл
тѣѣт ла кѡпѣтѡл чѣл май грѡс, ши ѿ пѡт
трѡ Кóрнѡри.

1. Кóжницеле чѣле ѿ ф́орма ѡдлѡи чѣлѡи
тѣѣт се ф́ак пре оўнеле лѡкѡри де пѡе
кѡ мешешѡг ѿплѣтѣте, пре ѡлте лѡкѡри
де Кѡрпени, сѡ де ѡри не ф́лаю де
нѡѣле ѡрѡш кѡ мешешѡг ѿгрѡдѣте.
Кóжницеле чѣле де Кѡрпени, сѡ де
нѡѣле тѡт дѣѡна сѡнт май бѡне, де
кѡт чѣле де пѡе; пѣнтрѡкѡ сѡнт май
трайниче, нѡсе оўмезѣск ѡшѡ рѡпѣде,
ши нѡ сѡнт ниѡи прѣ кѡладѡроасе вѡра,
ниѡи прѣ фрѡгѡроасе ѿрна, ка чѣле де
ѡдале; кѡѡи се липѣск пре динафѡрѡ,
кѡрѣ липитѡрѡ ѿтѡкма ѿпѣдекѡ фрѣ-
тѡл, ши кѡладѡл; дѡрѡтачѣл ши май
спре фолѡс ле жѡдек ѡ фѣ рѡмѡниѡр.

2. Кóжницеле чѣле ѿ пѡтрѡ Кóрнѡри ѡѡ
ѡбичнѡит ѡле ф́аче де скѡнѡдри ф́оарте
нѣтед Цилѡите ѡшѡ, ка сѡсе пѡатѡ ѿ-
гѡста, сѡ лѡрѡи, дѡпѡкѡм вѡр фѣ
рѡи, кѡри се пѣина ѿтрѡнѣеле. ѡр-
динѡшѡл, сѡ вѣна лѡр се ф́аче кѡм

ла мѣлок лѣнѣ, ка де пѣтрѣ дѣцѣте,
лѣтѣ, кѣт ѿкапѣ ѿ ѿлѣнѣ, шѣ дин-
протѣва вренѣй диндѣрѣпт се фѣче оу-
шицѣ, прин кѣрѣ сѣсе пѣатѣ, де ва
фѣ делѣпсѣ, шѣ дѣр слѣбохѣ ѿ Кѣ-
жницѣ, шѣ кѣдѣтѣ; кѣм лѣкрѣ ѿлѣнѣ-
нѣле. ѿнаѣнтѣ оушицѣй ѿчѣшѣа се пѣне
ѿ мрежѣцѣ де сѣрмѣ, сѣд де дрѣт сип-
цѣре фѣкѣтѣ, ка се нѣ пѣатѣ ѣшѣ ѿлѣнѣ-
нѣле, кѣнд се дѣшкѣде оушица. ла
врѣнѣ ѿкѣ се пѣне оуѣ дѣрѣв де плѣд,
ка сѣсе пѣатѣ ѿкѣде, кѣнд ва фѣ де-
лѣпсѣ; чѣ плѣд трѣдѣ гѣдрѣт ѿ фѣрма
чѣрѣдѣ, ка се пѣатѣ ѿтрѣ дѣрѣл прин-
трѣжнѣдѣ ѿ Кѣжницѣ. Кѣжницѣле ѿчѣсте
де ѿкѣндѣдрѣ се фѣк, лѣвѣте ла ѿлѣлѣтѣ,
ка сѣсе пѣатѣ пѣне оуѣнѣ сѣпт ѿлѣтѣ,
кѣнд вѣй вѣй, се ѿмѣрѣшѣ Кѣжница.

Нѣчѣ фѣрѣ де прѣчинѣ сѣд ѿфлѣт
Кѣжницѣле ѿчѣсте де скѣндѣдрѣ; пѣн-
трѣкѣ динтрѣжнѣле кѣ мѣлѣт маѣ лѣзне
ѿ Мѣкрѣ крѣцѣндѣ ѿлѣнѣнѣле.

В. Дѣспре ѣрѣнѣтѣл ѿтѣпѣлѣр.

ѿтѣпѣй нѣ се ѣрѣнѣзѣ тѣт ѿтрѣн кѣп:
пре оуѣнѣле лѣкѣдрѣ ѿ лѣсе ѿ стѣпѣнѣ, кѣм
ѿ

аѢ фѡст ашезѡцѣ прѣсте тѡамнѣ; прѣ алтѣе
 ѡи кѡгѣ ѡ фѡн; ѡрѣш ѡуниѣ ѡи пѡн ѡ
 кѣси, алѣи прѣ пѡдѡл кѣсилѡр; ва ѡуниѣ
 ѡамени сѡпт пѣмѡнт ѡкѣи кѡгѣ. дѣнтрѣ
 тѡци ачѣа се вѣд ѡ лѡкрѡ май вѣнѣ, кѡриѣ
 ѡши ѡрнѣзѣ ѡтѡпѣи сѡѡ ѡунде ѡрѡ тѡамна
 ашезѡцѣ, сѡѡ ѡ фѡн; пѣнтрѡкѣи ѡ кѡсѣ,
 сѡѡ кѣмѡрѣ, ши прѣ пѡдѡл кѣси май лѣзне
 пѡт стрѣкѡте шѡарѣиѣ ла ѡи, ши гѣлѣѡва
 ѡаменилѡр ѡкѣи нѡле тикнѣѡе, ѡрѣ сѡпт
 пѣмѡнт май лѣзне мѡчѣзѣек ши кѡжницеле,
 ши фѡгѡриѣ; дѣѡнде ѡурмѣзѣи чѣ май мѡре
 стрѣкарѣ ѡ ѡтѡпилѡр. дѣрѣтѡчѣа чѣи дѣн-
 тѣѡ, дѣспре кѡриѣ ѡм зѣс, кѣ се вѣд ѡ лѡкрѡ
 май вѣне, ла ачѣстѣ трѣѡѡе се ѡ сѣма.

1. Ка се кѡѡте кѡжницеле май наинте дѣ
 ѡрнѣ, сѣле кѡрѣцѣ, ши се ѡдрѣпте,
 чѣ ва фѣ дѣ ѡдѣрѣтѡт ѡтрѣнселѣ; пѣн-
 трѡкѣи нѡ фѡлѡсѣѡе ѡ ѡѡла ла дѣнселѣ
 прѣсте ѡрнѣ.

2. Чѣи чѣ лѡсе ѡтѡпѣи ѡ лѡкѡл, ѡ кѡрѣле
 аѢ фѡст ашезѡцѣ, трѣѡѡе се липѣскѣи
 фѡарте вѣне кѡжницеле, ши ѡшѡ сѣле
 ашѣзѣ прѣ ѡкѣндѡриле чѣле дѣдѣсѡпт,
 кѣт вѣнтѡл, ши май ѡлѣс зѣпѡда се
 нѡ стрѣкѡтѣ ѡтрѣнселѣ, ѡсе ла вѣрѣнѣ
 тѣтѡши трѣѡѡе лѣсѡтѣ ѡ гѡѡриѣче спре
 ѡтрѡ-

прин Фѣн, шѣ, непѣтѣнаѣсе ꙗѣрна
ꙗѣ Кѣжницеѣе сѣле, тоѣте пѣр.

Деспре пѣртѣтѣл Ѧтѣпиѣлѣр Ѧинтрѣн
лѣк ꙗѣтрѣлѣтѣл, хрѣнѣтѣл лѣр чѣл ѣе прѣте
Ѣрнѣ, лѣкрѣтѣл рѣилѣр, стрѣкрѣратѣл
Мѣреѣ, стѣрѣтѣл чѣреѣ, шѣ фѣртѣл Мѣѣдѣ-
лѣѣ, кѣре тоѣте се цѣн ѣе Ѧтѣнѣ, маѣ
мѣлѣте ѣшѣ ѣвѣ ѣе ѣ скрѣе, чѣ маѣ мѣлѣте ѣ
скрѣе нѣ ѣ цѣѣ ѣе фѣлѣс.

Ѣ. 2.

Деспре Гѣндѣчѣѣ, сѣѣ Вѣрмѣѣ чѣѣ че
фѣк Мѣтѣсѣ.

Ѣ. Деспре фѣртѣ, шѣ фѣлѣсѣл Гѣндѣчѣ-
лѣр чѣлѣр че фѣк Мѣтѣсѣ.

1. Деспре Фѣртѣ лѣр.

Гѣндѣчѣѣ, чѣѣ че фѣк Мѣтѣсѣ, сѣнѣт
оѣн фѣлѣѣ ѣе Ѧмѣѣе, кѣре сѣѣ ѣѣѣс ꙗѣ
Ѣврѣпа пре врѣмѣѣ ꙗѣпѣртѣтѣлѣѣ Ѣѣстинѣѣ
прин нѣѣѣе Мѣнѣчѣѣ. Гѣндѣчѣѣ ѣчѣѣѣ ѣе
прѣлѣнѣгѣ Цѣригѣрѣѣ ѣѣнѣ ѣчѣѣ сѣѣ прѣ-
сѣт ꙗѣ Ѣтѣлѣѣ, Шпѣнѣѣ, Гѣллѣѣ, ꙗѣ Цѣѣрѣ
Нѣмѣѣѣѣѣѣ, шѣ ꙗѣ Цѣѣрѣ Оѣнѣгѣрѣѣѣѣѣѣ, шѣ
ѣѣ

NE

Ae

де а ворей деспре прѣсѣтѣл гжндѣчилѣр а-
чѣстѣра, се ворѣск деспре прѣсѣтѣл, шѣ спо-
рѣтѣл фрѣгарѣлѣр. Яша дѣрѣ фрѣгарѣй май
кѣне крѣск ꙗ лок де мѣжлок, шѣ кам ѣри-
нос, де кѣт ꙗ лок грѣс, шѣ се прѣсѣск, шѣ
спорѣск прин сѣдѣт, прин сѣмлитѣт, сѣдѣ
дин семѣнѣ; кѣчѣ ꙗплѣнтѣндѣсе, ка ѣл-
чилѣ, май ѣневѣсе се принѣ, кѣре ѣшѣ се фѣк:

1. Млѣдѣцѣлѣ, кѣре ѣдѣ крѣскѣт дин рѣдѣ-
чѣна фрѣгарѣлѣй, ѣшѣ се сѣпѣ, шѣ се
дѣшдѣнѣ дѣкѣтрѣ рѣдѣчѣнѣ, ка се ѣйкѣ
пѣцѣнтѣ Мѣстѣцѣ, ѣпѣй се сѣдѣск, ка
шѣ ѣлѣй Пѣмѣй, ꙗ локѣл, оѣнде вѣрѣй,
се спорѣшѣ фрѣгарѣй. Пѣнтрѣ Плѣгарѣй
спре ѣчѣста май ѣнѣ ѣр фѣ Кѣртѣ,
оѣнде се цѣнѣ ѣарѣлѣ, пѣнтрѣкѣ фѣарѣ
кѣне се Хрѣнѣск кѣ Фрѣцѣлѣ, чѣлѣ че
кѣд, нѣчѣ ѣдѣ лѣпѣсѣ де ѣлтѣ Хрѣнѣ,
пѣнѣкѣндѣ цѣнѣ Фрѣцѣлѣ.

2. Сѣмлитѣтѣл ѣшѣждѣрѣ се фѣче ка шѣ
ла ѣлѣй Пѣмѣй, ѣдѣкѣ се плѣкѣ крѣн-
цѣлѣ фрѣгарѣлѣй, се сѣчѣск, ка се крѣпѣ,
кѣт мѣрг ꙗ пѣмѣнт, ѣпѣй се ѣгрѣпѣ,
цѣпѣнѣндѣсе май нѣнѣнте кѣтрѣ пѣмѣнт
кѣ нѣше Кѣрлѣце де лѣмн, ка се нѣсе
пѣтѣ рѣдикѣ. Ёа ѣнѣл дѣпѣ ѣчѣл,
кѣндѣ шѣдѣ фѣкѣт рѣдѣчѣнѣце, прѣнѣдѣ
сѣдѣ

сѣѡ фѡст крепѣт кѡ сѡдѣтѡл, се тѣе
 прелѣнѣ пѣмѣнт дѣла крѣнга чѣ пле-
 кѣтѣ, се ѡстѡпѣ, прѣвѣде сѣѡ тѣѣт,
 шѣ лѣсѣнѡѡсе ѡколѣ ѣкѣ оуѣ ѡн, ѡѡпѣ
 ѡчѣл се сѣдѣск, оуѣде воѣщѣ.

Воѣнѡ ѡ прѣсѣ кѣт де мѡлѣѣ фрѣ-
 гѣрѣ, сѡпт фрѣгѣрюл, ѡлкѣрѡл крѣнѣѣ кѡ
 ѡневѡе сѣр пѡтѣ плекѡ ла пѣмѣнт,
 трѣвѣ фрѣкѡт оуѣ пѣт ѡнѡлт пѣнѣ ѣ
 крѣнѣѣ, прѣ кѣрѣл се пѡн маѣ мѡлѣ
 вѣсе де лѡт, сѣѡ лѣдѣѡѡ де скѣнѡѡрѣ
 плѣне де пѣмѣнт, ѣ кѣре тѡкма ѡшѡ се
 ѡмлѣтѡѣск крѣнѣѣлѣ чѣлѣ маѣ тѣнѣре,
 ка шѣ кѡм се ѡмлѣтѡѣск, кѣнѡ се
 плѣкѣ ла пѣмѣнт, чѣ кѡ маѣ мѣре
 фѡлѡе; пѣнѣрѡкѣ прѣсте оуѣ ѡн тѣнѣ
 ѡмлѣтѡшѡл ѣл пѡѣѣ сѣдѣ ѡдѣтѣ,
 ѡѣкѣл вѣѣ лѡѡ, кѡ тѡт пѣмѣнтѡл дѣн
 вѣсѡл, ѣ кѣрѣл сѣѡ ѡмлѣтѡѣт.

3. Дѣн сѣмѣнѣѣ се пѡт прѣсѣ пѣдѡрѣ де
 фрѣгѣрѣ, чѣ, фѣѣнѡкѣ сѣмѣнѣѣ фрѣѣѣ-
 лѡр ѣѣте фѡѡрте мѣрѡнѣѣ, кѡ ѡневѡе
 се пѡѣте стрѣнѣе: дрѣптѡчѣл, ка се
 ѡ пѡѣѣ стрѣнѣе, ѡшѡ лѡкрѣ: фрѣѣѣлѣ
 чѣлѣ маѣ кѡѡпѣ ле кѡлѣѣѣ ѣтрѡн вѣс,
 шѣ, ѡѡпѣчѣ ѡѡ пѡтрѣѣѣт, ле хѣрѡѣѣѣѣ
 мѣрѡнѣт кѡ мѣнѡ, сѣѡ кѡ сѡрѣ че оуѣ-

нѣлтѣ, апой скѣрѣна зѣма дин вѣс
 хѣаспеле Фрацилѣр, ѿтрѣ каре ѣ ѿме-
 стекаѣтѣ семѣнца, ле пѣне пре ѿ кѣрпѣ,
 саѣ ѿтрѣ ѿ сѣтѣ фѣарте дѣсѣ, ка се
 нѣ трѣкѣ принтрѣнса семѣнца, шѣ ле
 оѣскѣ. Саѣ май пре оѣшѣр: Фѣцѣ нѣше
 ѿце де Кѣнепѣ, дѣрѣ май ѣне сѣнт де
 лѣнѣ, нѣмай дѣсѣ сѣчѣте; ѿ хѣаспеле
 чѣле де Фрацѣ, пѣнѣ нѣ саѣ оѣскаѣт, ѿ
 мѣнѣ, шѣ траѣе ѿцеле принтрѣ хѣаспе;
 ѿшѣ лѣкрѣна, семѣнца се ва липѣ де
 ѿце, каре дѣпѣ ѿчѣа ѿшѣ трѣѣде оѣ-
 скаѣте, ка се нѣсе скѣтѣре семѣнца дѣ-
 пре дѣнеле. Примѣвѣра апой ѿлѣѣе ѿ
 грѣдѣнѣ оѣн лѣк, каре се нѣ фѣе прѣ
 грѣс, фѣ ѿтрѣнсѣла стрѣтѣрѣ, шѣ прин
 стрѣтѣрѣ пѣрѣѣѣе нѣ тарѣ ѿфѣнде,
 шѣ де ѿ пѣлмѣ дѣдѣпѣрте оѣнѣла де
 ѿлтѣла: ѿ пѣрѣѣѣе ѿчѣсѣтѣ кѣлѣкѣ ѿцеле
 дѣлѣнѣл, саѣ прѣсѣрѣ хѣаспеле, ѿтрѣ
 каре саѣ оѣскаѣт семѣнца, дѣрѣ нѣ
 прѣ дѣс, ле ѿсѣпѣ, шѣ ле оѣдѣ кѣт
 май дѣс, май ѿлѣс де ва фѣ сѣчетѣ.
 Семѣнца чѣ де Фрацѣ ла вѣрѣмѣ са ва
 ѣшѣ дѣсѣ ка пѣрѣа, дѣрѣтачѣа май
 пѣцѣ смѣлѣе дин рѣсѣа, ка сѣсе май
 рѣрѣскѣ. ѿтрѣ тоѣте рѣсѣаѣла чѣл де
 фрѣ-

фрзгáрй трéвдe дeкѣтрѣ Їрнѣ áкопe-
 рит, кa ce нѣл бáтѣмe Цѣрѣл чéл дe
 прéстe Їрнѣ; пéнтрѣкѣ, пѣнѣ сѣнт
 тинерй фрзгáрйй, лéзнe лe стрѣкѣ фрй-
 гѣл, дáрѣ, дѣпѣчé крéск кѣтвa, нѣ
 кáгѣ сѣмa дe сѣрй чe цѣр. дѣпѣ áл-
 донлѣ áн рѣсáдѣл чéл дe фрзгáрй ce
 пóатe сѣдй áтрáлт лóк, кa ce пóатѣ
 крѣщe, кѣм лe йáстe дáтина фрзгáри-
 лѣр, кáрйй кѣ кѣт ce тѣндa мáй мѣлт,
 кѣ áтѣтa ce фáк мáй тѣфóшй, шй мáй
 фрѣнѣшй; дрeптáчѣл шй мáй бѣни
 спрe хрѣнйтѣл Гѣндáчилѣр.

Фрзгáрйй, сокотиндѣлисe рóдѣл, сѣнт
 дe трéй фѣлюрй: áлeй, нѣгри, шй рóшйй,
 чéй кѣ фрáцй áлe ce цѣн á фй мáй бѣни
 спрe хрáнa Гѣндáчилѣр, дeкѣт чéй кѣ
 фрáцй нѣгре; дáрѣ чéй кѣ фрáцй рóшйe,
 кáрйй нѣ дe мѣлт сáѣ áдѣс дин пáртѣ
 áмѣричeй чѣ дe áмѣзѣ нóаптe, ce пѣн
 áнáйнтѣ тѣтѣрѣр.

В. Дeспрe Скóатерѣ, шй Хрѣнйтѣл Гѣн-
 дáчилѣр чéлѣр чe слокóд Мѣтáсѣ.

1. Дeспрe скóсѣл лѣр.

кѣ сѣргѣинѣ трéвдe áвѣтѣ грйжѣ, кa
 бѣцѣлe Гѣндáчилѣр, чéлѣр чe слокóд
 Мѣтáсѣ

ѿѿцѣле, дин кáре ꙗꙗ нѸ сáѸ фꙗꙗт
вермѸлѣцѣй, ле кѸлѣце, шѣ ле цѣне, ка
шѣ май наинте, ꙗ лок кáла, пжнꙗчѣ
бѸр дá ꙗ бѣ шѣ ачѣстѣ, дѸпꙗ ачѣа
лѸкрꙗ кѸ дѣнселѣ, прекѸм ам ꙗвꙗцáт.

2. Дѣспре ХрꙗнѣтѸа лѸр.

Кѣна сáѸ сѸит пре фрѸнꙗе вермѸлѣцѣй,
кѸлѣце фрѸнꙗеле кѣте оꙗна ꙗпреѸнꙗ кѸ
вермѸлѣцѣй, ле пѸне пре алтꙗ Хѣртѣе
ꙗтрѸ Ѹжтꙗ, шѣ ѿ ашѣꙗꙗ пре мáꙗꙗ,
сáѸ пре скѣндѸрꙗ. ꙗсе ꙗ сѣма, ка се
нѸ амѣстечѣй пре вермѸлѣцѣй чѣй май
тѣꙗꙗꙗ, кѸ чѣй май тѣмꙗѸрѣй, чѣй пре
фѣеꙗекáрѣй ꙗꙗ хрꙗнѣꙗе дѣ кнлѣн дѣ
дѸаѸ сѸрѣ ꙗ ꙗꙗ: сѣра, шѣ диминѣца.
ꙗꙗꙗ фрѸнꙗеле чѣле дѣ фрꙗгáрѣ се нѸ
фѣе оꙗмедѣ дѣ плѸде, сáѸ дѣ рѸаѸ,
кѣна ле дáꙗ вермѸлѣцилѸр, чѣй ꙗвꙗн-
тáте; дѣептáчѣа, темѣндѸте дѣ плѸде,
фрѸнꙗеле ле кѸлѣце май наинте, ле пѸне
ла лок рꙗꙗѸрѸс, шѣ ле ꙗꙗꙗꙗꙗ, ка се
нѸсе ꙗꙗꙗꙗꙗꙗꙗ, стѣна ꙗрѣсте ѿáлꙗꙗꙗ,
шѣ се стрѣче вермѸлѣцилѸр. Фѣйна
вѣме оꙗмедꙗ, шѣ рѣче, кáꙗ ѿ ꙗꙗꙗ-
ꙗꙗꙗ дѣꙗꙗ; кꙗꙗꙗ фрѣгѸа стрѣꙗꙗ вер-
вермѸлѣцилѸр чѣлѸр тѣнерѣй, шѣ слáꙗꙗ.
ꙗ вѣме ка дѣꙗꙗꙗ нѸ вá стрѣкá ꙗ
áфѸмá

афѣма кѣса кѣ семѣнцѣ де брада, сѣв
 кѣ алте матерій кѣне мирѣситѣаре.
 Кѣна даѣ де мѣнкѣт вермѣлѣцилѣвр,
 еѣгѣ де сѣмѣ, се нѣ ремѣнѣ оуниѣ
 динтѣрѣ дѣншій флѣмѣнѣ, шѣ тѣт
 атрѣа зѣ кѣрѣцѣ динтѣрѣ дѣншій, че
 нѣв мѣнкѣт, шѣ гѣноѣл; тѣрѣ ачѣста
 ашѣ се фѣче: Ге пѣн прѣсте вермѣлѣци
 фрѣнѣ, прѣаспѣте, шѣ дѣпѣчѣ се сѣе
 прѣ дѣнселѣ, ачѣстѣ се кѣлѣг ѣпрѣдѣнѣ
 кѣ вермѣлѣциѣ, шѣ се пѣн прѣ алтѣ
 хѣртѣе, тѣрѣ хѣртѣа чѣ вѣке ѣдѣтѣ се
 ѣрѣнѣкѣ афѣрѣ, ка се нѣ пѣтѣ вермѣ-
 лѣцилѣвр.

Г. Дѣспрѣ пѣтрѣ Гѣмнѣрѣ алѣ вермѣлѣцилѣвр.

1. Дѣспрѣ Гѣмнѣл чѣл динтѣжѣ.
 Хрѣнѣндѣсе вермѣлѣциѣ шѣсе, шѣпте,
 сѣв маѣ мѣлт сѣпт зѣлѣ, прѣкѣм сѣв
 зѣс, ѣ тѣмпѣл ачѣла тѣ сѣма кѣне ла
 дѣншій, шѣ де ле вѣвр фѣ кѣпѣрилѣ
 скѣртѣ, рѣтѣнде, грѣасѣ, шѣ стрѣлѣ-
 читѣаре, нѣчѣ се вѣвр мишѣа, чѣ вѣвр
 стѣ цѣпѣнѣ, шѣ кѣ кѣпѣрилѣ рѣдѣкатѣ
 ла дѣл, ѣ сѣмн, кѣ дѣрм, шѣ сѣмнѣл
 лѣвр ачѣст динтѣжѣ цѣне доаѣхѣчѣ шѣ
 пѣтрѣ

пáтрѸ де чáсѸрй, кáреле шй дáнтрѸ
 áчѣа се кѸнóаще, кѸ áтѸнчй ꙗшй пѣра
 пѣлѣ чѣ де нáинте, шй се ꙗерáкѸ ꙗ
 пѣле кїáр вѣнѸтѸ.

2. Деспре áлдоилѣ Гóмн.

ДѸпѸчѣ áѸ дормит вермѸлѣцйй, немйка
 мѣнкѣна, дóаѸгѣчй шй пáтрѸ де чá-
 сѸрй, áлѣ де мѣнѣáт ꙗрѸш де дóаѸ
 сѸрй ꙗтрѸ зй, дáрѸ май мѸлт; кѣчй
 сѣнт май мáрй, шй мѣнкѸ май мѸлт,
 шй лѣ кѸрѸцѸ, кá май нáинте, тóт
 áтрѣа зй гѸнóа: áшѣптѣ, сáѸ áѸпта
 зй ꙗрѸ се вѸр фáче лá кáп ротѸнѸй,
 грóшй, шй лѸминóшй, шй вѸр дормй
 трййгѣчй де чáсѸрй, немйка мѣнкѣна,
 áпóй пѣлѣ лѸр се вá мѸтá ꙗ май ꙗ-
 тѸнекáт вѣнѸтѸ.

3. Деспре áлтрѣилѣ Гóмн.

ДѸпѸ ГóмнѸл чѣл де áлдоилѣ пѣнѸ лá
 áлтрѣилѣ тóт áшá се ХрѸнѣск, шй се
 грижѣск вермѸлѣцйй, áшá шй áдóрм,
 кá шй май нáинте, нѸмай кѣт ꙗ áл-
 трѣилѣ сóмн дóрм шѣпте зйле ꙗтрѣйй,
 шй пѣлѣ дин ꙗтѸнѣкáт вѣнѸтѸ лѣсе
 мѸтѸ ꙗ сѸрѸ кá ченѸшá. Дормйна,
 шй немйка мѣнкѣна ꙗ шѣпте зйле,
 дѸпѸчѣ сáѸ деѸептáт, ꙗтрѸ áѸпта зй
 ꙗкѸ

нѣкле де Местѣкхн, де Вѣшини де чѣй сел-
батечн, сав де Мѣтѣри де чѣле але де грз-
динх, сзсе гѣжеѣскх, шн сзсе факх ка
нише ѣзмѣтѣци де чѣркѣри, сѣпт каре ѣз-
мѣтѣци де чѣркѣри апѣи дѣ де мѣнкѣт
Гѣндѣчилѣр чѣлѣр май кѣпци, сав, се хѣк
май вѣне, чѣлѣр май гѣтици спре ѣкиѣере,
пѣнѣкѣнд се вѣр сѣи пре ѣле, сзсе ѣкиѣх.
Кѣриѣ дѣнтрѣ Гѣндѣчи се вѣр лѣневѣ ѣ се
сѣи, ѣи сѣе тѣ пре нѣкледе чѣле ѣгѣжеѣте,
шн де нѣр вѣѣ се ремѣне пре ѣле, сав ѣр
кѣдѣ, ѣи прѣнде, шн пѣнѣнд ѣтрѣ ѣѣтѣ,
сав ѣтрѣ Кошѣркѣ ѣѣи де чѣле мѣрѣнт
ѣилѣите, ѣи пѣне прѣсте ѣле, шн ѣкѣпере
кѣ ѣ Кѣрпѣ ѣлеѣ, кѣ ѣшѣ се вѣр ѣкиѣе
шн прѣсте вѣа лѣр.

В. Дѣспре Грѣжа Галѣтелѣр.

Гѣндѣчѣи, чѣй че слѣвѣа Мѣтѣса, дѣ-
пѣчѣ се ѣвлѣск кѣ дѣнса, шн се ѣкиѣ се
нѣмѣск Галѣте, кѣ каре ѣшѣ трѣѣде лѣкрѣт:
Дѣкѣ сав ѣвлѣнт, шн кѣ тѣтѣл сав ѣкиѣ
пре сѣне ѣ Мѣтѣсѣ Гѣндѣчѣи, трѣѣде лѣсѣци
ѣшѣ ѣкиѣи, пѣнѣкѣнд, скѣтѣрѣндѣсе дѣ-
ѣѣ, ѣѣпта, ѣнѣѣѣѣ, сав ѣѣѣѣ хн сѣнѣ
Гѣндѣчѣи ѣ Галѣте; сѣнѣнд ѣдѣтѣ Гѣндѣчѣи,

Галѣ-

Галітеле се ўпзрэск кѢ апх фёртз, шй
мѡрїна Гяндачїй Мзтаса се дѣпзхз пре
вартѣлнице, шй, дѡпзчї се оўекз, се фаче
жжрзкїѡце. Гїрз нещїйна тоцї а дїпзнѧ
Мзтаса, прекѡм се кѡвїне, май маре фолос
вѡр ѡвѣ, карїй ѡр вїнде Галітеле ла фѧ-
криче, чї, воїна ѡле вїнде, Гяндачїй ла
врѣмѣ са, ѡдекз кѧндсѡнз, трїекѡе ѡморѡцї
ѡтрѧнселє кѢ фѡм, саѢ кѢ акорѡл, чѣл че
гасє дин Ѣалелє, саѢ Кзлѡзрїлє, ѧ карє
фѣрєе чїва, ка се нѡсе рескѡакз Галітеле,
шй розѧндѡсе де Гяндачїй, Мзтаса сзсе
фѡкз бѡнз де немїка.

Ж. Дєспрє стрѧнсѡл Ѣазлѡр чѣлѡр де
Гяндачїй.

Ѧлѣцє Галітеле, карє цїсѡр пзрѣ май
фрѡмѡасє, тарїй, шй бѡнє, де кїлїн пз-
рѣкє ла ѡлѡлтз, ѡдекз бзрєзтѡшїй, шй
мѡерѡцїє, карє ѡшѧ се ѡсєвїск дєла ѡлѡлтз:
Бзрєзтѡшїй сѧнт лѡнцїй, сїпцїрїй, шй ѡ-
скѡцїцїй ла кѡѡѡз; Мѡерѡцїєлє сѧнт ротѡнде.
Ѧ ѡтѧца Бзрєзтѡшїй, кѧтє Мѡерѡцїє; лє
ѡшїрз ѡтрѡ спїгмз, чї кѧгз де сѣмз, ка
нѡмай прєдѣсѡпра се ѡпѡнцїй кѢ ѡкѡл, ка
нєкѡм Гяндѡкѡл сѣл вѡтѧмї, чї нїчї Га-

лїта

ЛѢТА СЕ ѿ СПАРЦІЙ; ПЕНТРЪКЪ СПЗРГЪНАДЪСЕ
 ГАЛѢТА АР ПЕРІ, САВ САР БОЛНЗВІ ГЪНДАКЪЛ.
 АШИРЪНА АША ГАЛѢТЕЛЕ, ЛѢГЪ АЦА КЪ АМЖН-
 ДОАШ КАПЕТЕЛЕ ЛА ѿЛАЛТЪ, ШІ ѿ АКАЦІ А
 КЪЮ. ДЪПЪ ВРѠ КЪТЕВА ЗІЛЕ ВЪР РОАДЕ ГЪН-
 ДАЧІЙ ГАЛѢТЕЛЕ, ШІ ЕИ ВЪР ЕШИ СТЪЗМЪ-
 ТАЦІ А ФЛЪТЪРІЙ АЛЕИ, ПРЕ КАРІЙ АИ ПРИНДЕ
 ФРЪМЪШЕЛ ДЕ АРИПИ, ТОТ ПЪРЪКЕ ЛА ѿЛАЛТЪ,
 ШІЙ ПЪНЕ ПРЕ ѿ ХЪРТІЕ, САВ ПРЕ ОУН ЦОЛЦ
 АЛЕ, КА СЕ ѿАШ. ДЪПЪЧЕ АЧЕПЕ ѿДАТЪ А
 ѿА МЪЕРЪШКА, АТЪТА ѿАШ, ПЪНЪКЪНА КРЕПЪ:
 АТЪНЧИ ІА ѿАШЛЕ, ШІ ЛЕ АШЪЗЪ ЛА ЛОК РИ-
 КЪРОС ПЪНЪН ПРИМЪВАРЪ, ІАР ФЛЪТЪРІЙ АИ
 АЧЕПЪДЪ АФАРЪ.

В. ДЕСПРЕ БОАЛЕЛЕ ГЪНДАЧИЛЪР ЧЕЛЪР ЧЕ СЛОБОДА МЪТАСА.

1. ГЪНДАЧІЙ, ЧЕИ ЧЕ СЛОБОДА МЪТАСА, СЕ
 БОЛНЗВЕСК, ДЪКЪ МЪНЪКЪ ФРЪНЪЕ ОУМЕДЕ,
 ДЕ КАРЪ БОАЛЪ СЕ ТЪМЪДЪЕСК, АРЪЖНА
 ѿ КЪРЪМІДЪ, ПЪНЪНАДЪШ СЪПТ ПАТЪЛ
 ГЪНДАЧИЛЪР ЧЕЛЪР БОЛНАВИ, ШІ ТЪР-
 НЪНА ѿЦЕТ ПРЕТЕ ДЪНСА; КЪЧІЙ АБОРЪЛ,
 КАРЕЛЕ ІАСЕ ДИН ѿЦЕТ, МЪЛТ ФОЛОСЪЩЕ
 ГЪНДАЧИЛЪР ЧЕЛЪР БОЛНАВИ.

2. Шоаречій, шї Гзїнеде траг таре дѣпз
 ѿцѣле, чѣле де флѣтѣрї ѿате, дѣпт-
 ачѣа де ачѣшї дѣй прѣжмашї трѣсѣ
 кїне пазїте ѿцѣле, дин каре вѣкї,
 се спорѣшї Гжндачї.

3. А кага, а карѣ се цѣн гжндачїй, йю,
 чѣпз, шї ѿрї че мирѣсе грѣс, се нѣ
 цїй, нїчї сѣсе дѣхнѣскз а трѣнса; пѣн-
 трѣкз ачѣстѣ стрїкз Гжндачилѣр.

А С Е М Н А Р Ъ.

Аѡкрѡрилѡр, ши ѡ Кѡвѣнтелѡр чѣлѡр че се ѡфлѡ ѡ Кѡртѣ ѡчѣста. Нѡмерѡл чѣл ѡравичѣск ѡрѡтѡ лѣстѡл, саѡ Пѡѡина, ѡтрѡ кѡртѣ се ѡфлѡ ѡѡкрѡл, саѡ Кѡвѣнтѡл.

А.

ѡгонисѣтѡл Пѡмилѡр 142. ѡл Семѡнцевъ Три-
фѡѡлѡѡ 71.

ѡлѡкѡл кѡм се сѣмѡнѡ, ши сѣчѣрѡ 52.

ѡлѣинел чѣ ѡкипѡѣск 172. дежѡте Фѣлѡрѡ
сѡнт 173. кѡм се прѡсѣск 176.

ѡместекѡртѣ Пѡмѡнтѡлѡѡ кѡм се фѡче 8.

ѡпликѡтѡл ѡрѡѡрилѡр кѡнд ши кѡм се фѡчѣ
135.

ѡрѡтѡре Пѡмѡнтѡрѡ кѡре сѡнт 18.

ѡрѡѡ.

Арсѣриле кѣм се сѣмѣнѣ 126. кѣм се крѣск
127. кѣм се ѡлтѣск 127. ш. ч.
Ашѣла чѣ, шѣ декѣте Фѣлюрѣ гѣсте 118.

Б.

Бѣлатѣсе лѣкѣрѣ кѣре се нѣмѣск, шѣ кѣм
се оѣсѣкѣ 14.
Бѣалеле Бѣилѣр, шѣ лѣкѣла се афѣлѣ ѣ ли-
стѣла 93. ѣ Пѣмилѣр, чѣле дѣнафѣрѣ 140.
чѣле дѣнаѣѣнтѣрѣ 139. ѣ Пѣрчилѣр ѣ —
101. ѣ стѣпилѣр ѣ — 198. ѣ вѣнт кѣрѣте
ѣ — 84.
Бѣѣла 36. кѣм, шѣ ѣ чѣ нѣмѣнт се сѣ-
мѣнѣ 45.
Бѣѣй дѣ чѣ фѣлѣс сѣнт, шѣ кѣм сѣсе прѣ-
сѣскѣ 79. Хрѣна лѣр 82.
Брѣнка Пѣрчилѣр кѣм се вѣндѣкѣ 102.
Бѣцѣле кѣм се спѣлѣ 160. 161.
Бѣкѣтеле кѣпѣ, шѣ кѣм се сѣмѣнѣ 36.
ш. ч. се стрѣнг 47. се кѣк 40. се сѣчѣрѣ
49. се кѣсѣск 50. се кѣрѣ 53. се лѣлѣтѣск
54. се кѣрѣцѣ 55. се грѣжѣск 56.

Г.

Чирѣтѣл Бѣкѣтелѣр кѣм се фѣче 56.

Чѣнгзритѣл Яреѣрилѣр пѣнтрѣчѣ се фѣче 138.

Д.

Дирѣзрица се ѡдѣче ѡнаѣнте ѡ пѣцина 36.

Е.

Дирѣѣл Дѣринилѣр 8. ш. ч. ѡл Лѣкѣрилѣр
дин Пѣдѣре фѣкѣте 13. ѡл чѣлѣр Хѣмѣасе
15. ѡл чѣлѣр Мочирлѣасе 14. ѡл Пѣмѣн-
тѣрилѣр Ярѣтѣасе 12. ѡл Нѣстелѣр дѣ пре
Шѣс 16. ѡл Рѣтѣрилѣр 61.

Дѣитѣѣчѣлк се ѡдѣч ѡнаѣнте ѡ Пѣцина 73.

В.

Вѣйсѣрѣл се ѡдѣче ѡнаѣнте, ѡ Пѣцина 68.

Вѣнѣтѣл Вѣѣпилѣр 205.

Ф.

Фасолѣ, саѢ ПисѢла се цѣне де БѢкѣте 36.
 дежѣте ФѢлюри ѣсте, ши кѢм се сѢмѣни
 44.

Фжнѣтеле кѢм се грижѣск 62. кѢм се косѣск
 64.

ФилехѣнтѢла кѢм се фѣче 55.

ФѢлка БѢкѣтелѡр 32. ѡл ГѢнѡѡлѢй 9. ш. ч.
 ѡл ГѢлицелѡр 103. ѡл ПѢмѣнтѢлѢй 4. ш. ч.
 ѡл Пѡмилѡр 142. ѡл ТрифѡѡлѢй 68. ѡл Ви-
 целѡр 146.

Фрѣгарѣй кѢм се прѣск 209. ш. ч.

Галѣтеле чѣ сѣнт, ши кѢм се грижѣск 220.

Галицелѣ ѡкомѢн 103. чѣле ѡнѣтѣтѡаре 110.
 чѣле СеѢрѣтѡаре 114. чѣле СеѢрѣмѣтѡаре
 104.

ГѢраѢла ѡѢскѣт динѣ се фѣче 115. чѣл вѢѢ
 кѢм се фѣче 116.

ГѢинилѣ кѢм се цѣн 104.

ГѢТІТѢЛ ВѢМѢНЦЕИ 31.

ГѢЛЧИЛЕ ПОРЧИЛѢР СЕ ВІНДЕКѢ 102.

ГѢНДѢЧІИ ЧЕИ ЧЕ ФѢК МѢТАСА 203. КѢМ СЕ
СКѢТ 213. КѢМ СЕ ХРѢНІСК 215. СѢМНѢЛ
ГѢНДѢЧИЛѢР ЧЕЛ ДИИТѢС 216. ѢЛДѢИЛѢ,
ШІ ѢЛТРЕИЛѢ 217. ѢПѢТРѢЛѢ 218. КѢМ ЛІСЕ
ФѢК ПѢТѢРИЛЕ 219. БѢЛЛЕЛЕ ЛѢР 222.

ГѢНЩЕЛЕ КѢМ СЕ ЦѢН 110.

ГѢРАПА ЧѢ КѢ КОЛЦИ ДЕ ФѢР 22. КѢ КОЛЦИ ДЕ
ЛѢМН 23.

ГѢРѢДЮРИЛЕ КѢМ СЕ ФѢК 78.

ГѢРѢНИЛЕ КѢМ СЕ ФѢК 115. ЧѢЛЕ ДЕ ЛЕГѢМИ
117. КѢНД ШІ КѢМ СЕ СѢПѢ 119. СЕ СѢ-
МѢНѢ 120. СЕ ОЎДѢ 121.

ГѢРѢЛ ДІКѢТЕ ФѢЛЮРІ 32. ЧЕЛ ЛЕЛѢТОРІЮ 34.
ЧЕЛ МИИѢНАТ 34. ЧЕЛ МѢКІАТ 33. КѢНД
ШІ КѢМ СЕ СѢМѢНѢ 36. СЕ СѢЧІРѢ 50.

ГѢРЕЛА ДІКѢТЕ ФѢЛЮРІ 118.

ГѢРѢ ПѢМѢНТ КѢРЕЛЕ СЕ ЗІЧЕ 4.

ГѢНОЮЛ ДІКѢТЕ ФѢЛЮРІ 9. Ш. Ч. КѢМ СЕ ФО-
ЛОГѢЩЕ ЛА ЦѢРИНЕ 9. ЛА ВІИ 156.

ГѢТѢИИ КѢМ СЕ ПРѢСІСК 143.

Х.

Хѣмбѣреле де лѣт кѣм се фѣк 59.

Хѣрлицѣ чѣ, шѣ декѣте Фѣлѣри ѣсте 113.

Хѣлде кѣнд, шѣ кѣм се пливѣск 46.

Хѣшка ѣ спѣрникѣ 36. кѣм се сѣмѣнѣ шѣ
сѣчерѣ 43.

Хѣмѣс фѣинѣ Пѣмѣнтѣ кѣм се дѣрѣѣ
15.

Л.

Лѣлѣтѣтѣ Бѣкѣтелѣ кѣм се фѣче 54.

Лѣрѣдѣтѣ Грѣдѣннѣлѣ кѣм се фѣче 115.

Лѣнѣкѣлѣцѣ Лѣрѣрилѣ кѣнд, шѣ кѣм се
фѣче 131.

Лѣтинѣчѣрѣ Лѣрѣрилѣ кѣнд, шѣ кѣм се
фѣче 132.

Н.

Нѣнд се нѣмерѣ Лѣтрѣ Бѣкѣте 36. кѣм, шѣ
пѣнтрѣчѣ се сѣмѣнѣ 45.

К.

КАЙЪ ДЕ ЧЕ ФОЛОС СЪНТ 74. КЪМ СЕ ПРЪСІЕК
75. КЪМ ТРІЕДЕ ГРИЖИЦЫ 77.

КАЛА КАРЕ ПЪМЪНТ СЕ ХИЧЕ 5.

КЪПКІРЪКЪ КЪМ СЕ ВІНДЕКЪ? А СЪНЛАР 95. А
ПОРЧИЛАР 102.

КЪНЕПА СИНЪМЕРЪ АТРЪ БЪКАТЕ 36. КЪМ СЕ
СЪМЪНЪ, ШИ КЪНА СЕ КЪЛЪЧЕ 46.

КЪРЛИЦЕЛЕ КЪМ СЕ ТАЕ ДИН ВІЦЕ 153.

КЪРПИТЪЛА ВІНАЛАР КЪМ СЕ ФАЧЕ 157.

КОФА ДЕ ОУДАТ КЪМ ТРІЕДЕ СЪСЕ ФАКЪ 119.

КОРКОТИНЕ, ВІХИ МАЙ АУОС КЪРЧИ.

КОСИТЪЛА КЪМ СЕ ФАЧЕ? АЛ ГРЪДЛАХИ 49. АЛ
ФЪНДЛАХИ 64. АЛ ТРИФОУЛАХИ 72.

КОЖНИЦЕЛЕ КЪМ ТРІЕДЕ ФЪКЪТЕ 204.

КЪФЪРЪЛА ПОРЧИЛАР КЪМ СЕ ВІНДЕКЪ 101. А
АЛВИНЕЛАР 199.

КЪКЪРЪЗЛА КЪТЕ НЪМЕ ДРЕ, ШИ ДЕ ЧЕ ФОЛОС
ІАСТЕ 35. КЪНА ШИ КЪМ СЕ СЪМЪНЪ, ШИ
САПЪ 40. Ш. Ч. КЪМ СЕ КЪЛЪЧЕ, ЦЪНЕ, ШИ
АЛАХТЪЧЕ 55.

КЪЛІСЛА КЪМ СЕ ФАЧЕ? АЛ КЪКЪРЪЗЛАХИ 55.

МѦКЪЛ СЕ ЦѦНЕ ДЕ БЪКАТЕ 36. КЪМ СЕ СѢ-
МЪНЪ 45.

МАТЧЕЛЕ ЧѢ, ШИ ДЕ ЧѢ ФОЛОЕ СѦНТ 175. КЪМ
СЕ ДАЪ ОТСПИЛЪР ЧЕЛЪР ВЪДЪВЪ 193.

МАЪРЪ СЕ ЦѦНЕ ДЕ БЪКАТЕ 36. КЪМ СЕ СѢ-
МЪНЪ ШИ СТЪНЪ 44. КЪМ СЕ ФѢРЪЕ 45.

МЪЛАЮ ВЕЦЪ КЪКЪРЪЪ.

МЪЛАЮЛ МЪРЪНТ, САЪ МѢЮЛ ДЕ ЧѢ ФОЛОЕ
ГЪТЕ 35. КЪНА, Ѡ ЧѢ ПЪМЪНТ, ШИ КЪМ
СЕ СѢМЪНЪ 42. 43.

МЪРИТАТЪЛ ПОМИЛЪР КЪНА ШИ КЪМ СЕ ФАЧЕ
134.

МЪТАСА ЧІНЕ Ѡ ФАЧЕ 208.

МЪНКЪТЪЛ ОТСПИЛЪР КЪМ СЕ ѠПѢДЪКЪ 200.

МѢРІЙ КЪМ СЕ ѠГОНИСѢКЪ 142.

МѢЮ ВЕЦЪ МЪЛАЮ МЪРЪНТ.

МОАЛЕ КАРЕ ПЪМЪНТ СЕ ЗІЧЕ 5.

МОЧІРЛЕЛЕ КЪМ СЕ СѢКЪ 14.

МЪРГ КАРЕ ПЪМЪНТ СЕ ЗІЧЕ 6.

МЪСТЪЛ КЪМ ТРІЕЪЕ ГРИЖІТ 162. ш. ч.

Нѣсипѡзселе лѡкѡрѣ кѡм се дирѣг 15.

Нѣсипѡл се цѣне де пѣмѣнтѡл кѡлд, сѡѡ
Мѡале 5.

Нѣгрѡ кѡре Пѣмѣнт се нѡмѣце 6.

Нѡчѣй кѡм се прѣсѣск 143.

О

Оѡазле де Гѣндѡчѣй чѣй, чѣ фѡк Мѣтѡса,
кѡм се стрѣнг 221.

Оѡарѣ Вѣзѣ Гѡлице.

Оѡгѡаре кѡре се зѣк 19.

Оѡиле кѡм се прѣсѣск 85. кѡнд се ѡпрѣвнѣ
кѡ Берѣчѣй 86. кѡм трѣвѣе грижѣте,
кѡнд фѡтѣ 88. крѣщерѣ Мѣилѡр 89. Грижа
ѡилѡр ѡкомѡн 91. Тѡнсѡл лѡр 92.

Оѡлтѡнтѡл ѡрѣѡрилѡр 127. ш. ч. ѡл вѣце-
лѡр 159.

Оѡмлитѡнтѡл вѣцелѡр 149.

Оѡморѣтѡл Оѡѡпилѡр кѡм се фѡче 196. 1

Оѡрѣѡл де кѡте Фѣлѡрѣ Ѣ 35. кѡнд шѣ
кѡм се сѣмѣзнѣ 38. кѡм се Оѣчерѣ 51.

Оѡвѣ-

Прѣнїй кѣм се спорѣск 143.

Пѣстеле кѣм се дирѣг 16.

Пѣстишѣгѣриле кѣм се дирѣг 13.

Р.

Рѣцэле кѣм се прѣсѣск 113.

Рѣмѣриле чѣле де ѡлтѣнт кѣнд трѣбѣ кѣ-
лѣсе 128.

Рѣтехѣтѣл Стѣпилѡр 194.

Рѣл ѡнѡр кѣм се вѣндекѣ 96. ѡшѣждѣрѣ
ѡ Пѣрчилѡр 102.

Рѣтѣриле кѣм се дирѣг 61. кѣнд се косѣск 64.

Рѣче кѣре Пѣмѣнт се зѣче 4.

Рѣба де чѣ фолѣс гѣте 119.

Рѣйтѣл Стѣпилѡр 179. Рѣїй кѣм се прѣнд
184. кѣм се оѣнѣск 190. Рѣйтѣл кѣм се
кѣнѣѡще 183.

С.

Сѣпа ѣ де дѣѡѡ Фѣлѣрї 119.

Сѣдѣнтѣл Ярѣгѣрилѡр 137. ѡл Лѣгѣмилѡр 122.

ѡл Вѣей 144. ѡл Вѣцелѡр 147.

СѢПѢТЪ ГРѢШНИЦѢ 123. Ѧ НѢКѢРЪ СѢЛЪ
43. Ѧ ВѢИЦѢ 153.

СѢЧЕРѢТЪ БѢКАТЕЦѢ 49.

СѢКАРА ДѢ КѢТЕ ФѢЛЮРЪ 34. КѢМ СЕ СѢ-
МѢНѢ 38. КѢМ СЕ СѢЧЕРѢ 51.

СѢЛТА ЧѢ ФѢЛЮ ДѢ ГРѢШНИЦѢ 33.

СѢТОГѢРИЦѢ КѢМ СЕ ФѢК 53.

СѢТѢПѢНЕЦѢ ОУНАДѢ, ШѢ КѢМ ТРѢСѢ ФѢКѢТЕ
202. Ш. Ч.

Ш.

ШКОЛА ПОМИЦѢ 127. Ѧ ВѢИЦѢ 149.

ШѢРА КѢМ СЕ ГѢТѢЩЕ 47.

Т.

ТѢКѢТЪ ВѢИЦѢ Ѧ ШѢРА ОУНГѢРѢСКИ 151.
Ѧ ЯРАКѢ 152.

ТѢВАЛѢ ВѢШѢ КУЛИНАРѢ.

ТѢЛѢВѢРѢ БѢКОНОМѢИ 3. Ѧ ПѢМѢНТѢРИЦѢ А-
РѢТОДѢ 18. Ѧ ПѢСѢСѢ 20. Ѧ КУЛИНАРѢ-
ЛѢШѢ 24. Ѧ ЛѢВѢЗИЦѢ ФѢРѢШѢ 60. Ѧ ФѢНА-
ЦИЦѢ 62. Ѧ РѢТѢРИЦѢ 61. Ѧ ЛѢВѢЗИЦѢ

КЪ МЕЩЕШЪГ ФЪКЪТЕ 67. А ДОБИТОЧЕЛЪР
73.

ТѢНТЮ ВѢЗЙ КЪКЪРЪХ.

ТѢСКЪЛ КЪМ ТРѢКЪЕ ГРИЖИТ АНАИНТЕ ДЕ КЪ-
ЛЕС 160. КЪМ ДЪПЪ КЪЛЕС 105.

ТИНА КЛЕОАСЪ ДЕ ЧѢ ФѢЛЮ ДЕ ПЪМЪНТ СЕ
ЦЪНЕ 4.

ТИРИБОАНЦЪ ВѢЗЙ РОАКЪ.

ТЪЖНТОРІЙ ЧѢ, ШИ ДЕ ЧѢ ФОЛОС СЪНТ 174.
КЪНД СЕ ПЪКСЕК 178.

ТРИФОЮЛ ДЕКЪТЕ ФѢЛЮРЙ Ё 68. КЪМ СЕ СЪ-
МЪНЪ 69. КЪМ СЕ ПЛИВѢЩЕ 70. КЪМ СЕ А-
ГОНИСѢЩЕ, ШИ СТЪЖИЦЕ 71. КЪМ СЕ КО-
СѢЩЕ 72.

ТЪНСЪЛ ШИЛЪР 92.

ОУ

ОУЧИНСЪЛ СТЪПИЛЪР 196.

ОУНѢЛТЕЛЕ ТРѢКЪИНЧОАСЕ ЛА ГЪХДИННЙ 118.

В.

ВЪЧИЛЕ КЪМ СЕ ПЪКСЕК 82. ГРИЖА ЛЪР 83.

ВЪСЕЛЕ ДЕ ЛІПСЪ ЛА КЪЛЕСЪЛ ВІНЛЪР 160.

ВЪДСЪ-

Вздѣвирѣ Отѣнилѣ 192.

Взрѣс Пзмѣнт кѣре ѣсте 5.

Взрсѣтѣлѣ Ёнилѣ кѣм се вѣндекѣ 95.

Вхнтѣратѣлѣ Бѣкатѣлѣ 56.

Вермѣлѣцѣй, кѣрѣй фѣк Мѣтѣса 208.

Вѣилѣ чѣ лѣк ѣеѣск 144. кѣм се тѣе, шѣ ѣ
грѣапѣ 151. 152. кѣм се сѣпѣ 153. 154.
кѣм се пѣрѣѣск 155. 156. кѣм се кѣлѣг
156.

Вѣнѣлѣ дѣ Бѣамѣе, сѣѣ дѣ Отѣгѣрѣй оѣскѣцѣй
кѣре ѣсте 165. кѣм се фѣче 166. кѣ пѣлѣн
кѣм се фѣче 167.

Вѣнѣрилѣ кѣм трѣѣѣе грѣжѣте 168. кѣм трѣ-
ѣѣе дѣрѣѣе 169.

Врѣѣмѣ сѣмѣнѣтѣлѣѣй Бѣкатѣлѣ 36. ш. ч.

Мѣтѣса

24

